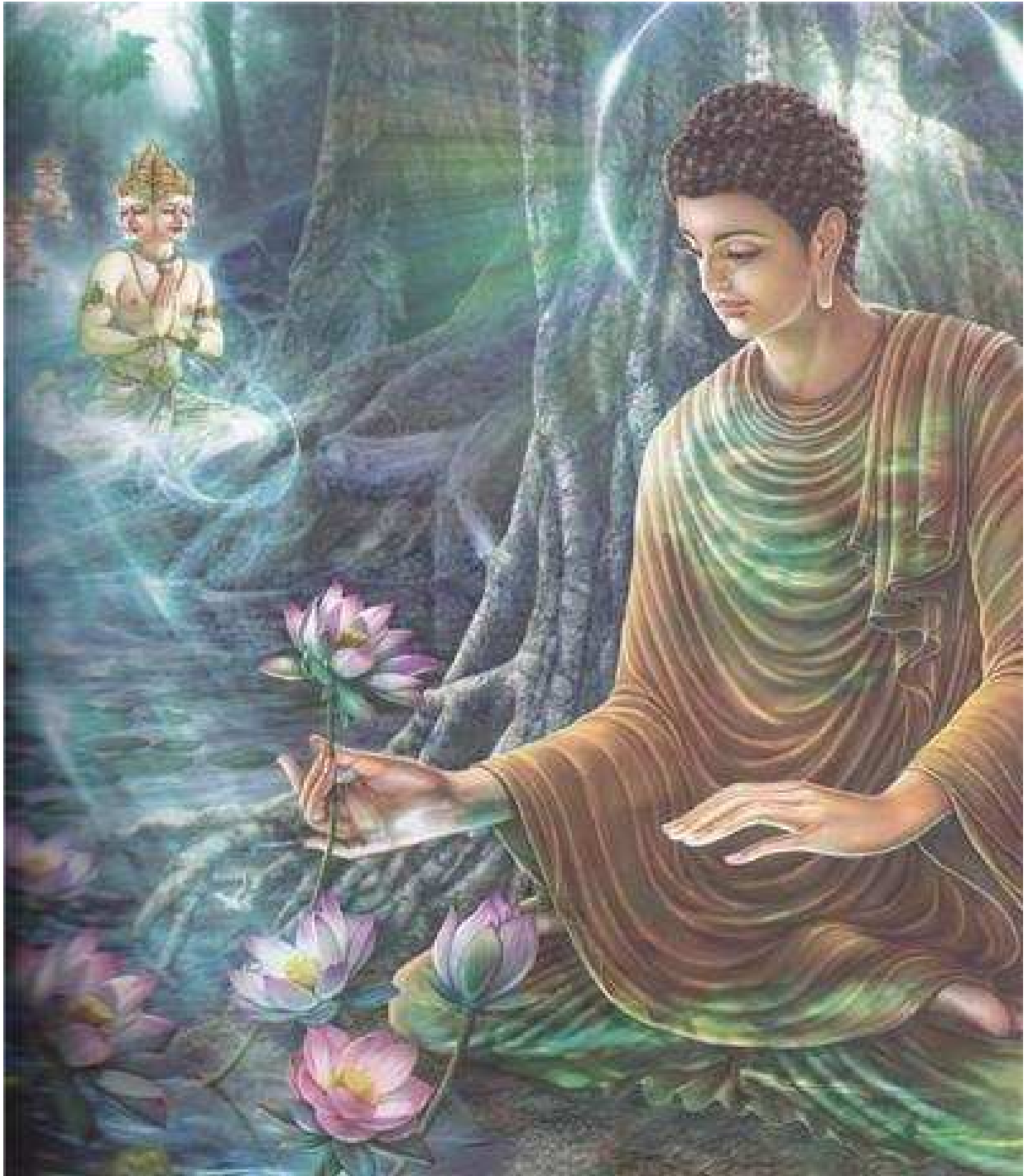

แบบฝึกหัด

ธาดุกถาสรรูปัตถนิสสัยะ
ขึ้น มัชฌิมอภิธรรมมิกะเอก
จัดทำโดย
พระมหาธัญญะ กิจจโร
อภิธรรมโฆติกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ

แบบฝึกหัด ราชกุณฑลสูตรปถมนิสสยะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาอาชีวศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นต้น ข้าพเจ้าพระมหาธัญญะ กิจจโร ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษาฝึกหัดหาคำธรรมและฝึกหัดสังเคราะห์การนับจำนวนชั้น อายุคนะ ธาตุ ให้คล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งจะนำมาซึ่งความเข้าใจในเนื้อหาของราชกุณฑลได้อย่างลึกซึ้ง และซึมซาบเข้าไปในหทัยของนักศึกษาผู้เรียนได้อย่างไม่มีวันลืมเลือน อันจะเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่การนำไปปฏิบัติ จัดเวลาจิตใจตนเองได้อย่างไม่ติดขัดในกายภาคน้ำ ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้ความจำในการเรียนและสืบทอดราชกุณฑลเป็นหลัก อันเป็นสาเหตุให้เกิดความเครียดและเป็นทุกข์ในการเรียนราชกุณฑล การเรียนในชั้นนี้จำเป็นต้องฝึกหัดทำให้ได้ด้วยตนเอง จึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้ศึกษา ข้าพเจ้าจึงได้จัดทำเพื่อให้นักศึกษาได้นั่งคิดเน้นทำให้ได้ด้วยตนเอง ตามวิถีทางแห่งปัญญาอันน้อยนิดราวหิ้งห้อยของข้าพเจ้านี้

หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ผิดพลาดในแบบฝึกหัดเล่มนี้ ข้าพเจ้าขออภัยในความผิดพลาดอันพึงเกิดขึ้นทุกประการ หากนักศึกษาท่านใดมีข้อเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของคู่มือประกอบการศึกษาเล่มนี้ กรุณาแจ้งได้ที่ข้าพเจ้าโดยตรงจักเป็นพระคุณยิ่ง เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในฉบับพิมพ์ครั้งต่อไป

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลที่เกิดจากการทำแบบฝึกหัดเล่มนี้ให้แก่ ท่านบุพการี บุคคลที่เคยก่อเวรกันไว้ บุคคลผู้เป็นญาติ บุคคลผู้ที่กำลังได้รับทุกข์ และเทพเทวดาทั้งหลาย เพื่อเป็นประโยชน์แห่งความพ้นทุกข์ในอนาคต เพราะเหตุแห่งการอนุโมทนาบุญนี้ ข้าพเจ้า จึงขออวยพรสิ่งประเสริฐเลิศที่สุดในอนันตจักรวาล อันได้แก่พระรัตนตรัย ให้เป็นกำลังศรัทธาและกำลังความเพียร ให้นักศึกษาทุกท่าน จงมีความเจริญรุ่งเรืองในพระศาสนา ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และสุขสมบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติ สวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติ ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

อิทํ เม ปุณฺณํ ปุพฺพการีณญจ เวรีณญจ ภาตคานญจ

ทุกขปฺปตฺตคานญจ อารกฺขเทวนญจ โหตุ จ

นิพพานสฺส ปจฺจโย โหตุ อนาคเต กาเล.

พระมหาธัญญะ กิจจโร ๖

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

คำนำ

ตารางแสดงการสงเคราะห์ ปรมัตถธรรม ๔ โดย จันท์ อายตนะ ธาตุ	[ก]
แสดงจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ โดยภาษาบาลี	[ข]
รูปแบบการแสดง ๑๔ นัย	[ข]
วิธีเปลี่ยนรูปคำภาษาบาลีของบทนิเทศ	[ค]
ข้อสังเกตในการแสดงองค์ธรรมทั้ง ๑๔ นัย	[ง]
รายชื่อบทนิเทศ ๓๗๑ บท	[จ]
ปฐมนยสังคหิตาสังคหิตปทนิเทศ	๑
วิธีหาจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ ของนิเทศที่นำมาแสดงในปฐมนยนิเทศ	๒
การสงเคราะห์ในอัปภัทรมาติกา (เกทสุทธ)	๔
การสงเคราะห์ในเกทเอกมุลาที	๑๑
จันทรเกทเอกมุลาที	๑๒
อายตณเกทเอกมุลาที	๑๓
ธาตุเกทเอกมุลาที	๑๖
สัจจเกทเอกมุลาที	๒๑
อินทริยเกทเอกมุลาที	๒๒
อเกท (ข้อ ๑๐๖ - ข้อ ๑๑๐)	๑๐
การสงเคราะห์ในพาหิรมาติกา (ติกะ)	๒๙
การสงเคราะห์ในพาหิรมาติกา (ทุกะ)	๓๕
ทุติยนยสังคหิตนอสังคหิตปทนิเทศ	๔๗
วิธีหาองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ในทุติยนยนิเทศ	๔๘
การสงเคราะห์ในทุติยนยนิเทศ	๕๓
ตติยนยสังคหิตนอสังคหิตปทนิเทศ	๕๕
วิธีหาองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ในตติยนยนิเทศ	๕๖
การสงเคราะห์ในตติยนยนิเทศ	๕๙
จตุตถนยสังคหิตนอสังคหิตปทนิเทศ	๖๓
วิธีหาองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ในจตุตถนยนิเทศ	๖๔
การสงเคราะห์ในจตุตถนยนิเทศ	๖๘
ปัญจมนยสังคหิตนอสังคหิตปทนิเทศ	๗๒

วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในปัญจมนยนิทเทศ	๗๓
การสงเคราะห์ในปัญจมนยนิทเทศ	๘๑
ฉัฏฐนยสัมปโยควิปโยคปทนิทเทศ	๑๑๐
กฎของสัมปยุตต์ วิปยุตต์ ที่ใช้ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๑
วิธีหาค่าธรรมสัมปยุตต์ ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๒
วิธีหาจำนวนจันทร์ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๒
วิธีหาค่าธรรมวิปยุตต์ ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๓
วิธีหาจำนวนจันทร์ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายวิปยุตต์ ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๓
การสงเคราะห์ในฉัฏฐนยนิทเทศ	๑๑๔
สัตตมนยสัมปยุตเตนวิปยุตตปทนิทเทศ	๑๓๐
กฎของสัมปยุตต์ วิปยุตต์ ที่ใช้ในสัตตมนยนิทเทศ	๑๓๑
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในสัตตมนยนิทเทศ	๑๓๒
วิธีหาจำนวนจันทร์ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายวิปยุตต์ ในสัตตมนยนิทเทศ	๑๓๒
การสงเคราะห์ในสัตตมนยนิทเทศ	๑๓๓
อัฐมนยวิปยุตเตนสัมปยุตตปทนิทเทศ	๑๓๖
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในอัฐมนยนิทเทศ	๑๓๗
การสงเคราะห์ในอัฐมนยนิทเทศ	๑๓๘
นวมนยสัมปยุตเตนสัมปยุตตปทนิทเทศ	๑๕๓
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในนวมนยนิทเทศ	๑๕๔
วิธีหาจำนวนจันทร์ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ ในนวมนยนิทเทศ	๑๕๔
การสงเคราะห์ในนวมนยนิทเทศ	๑๕๕
ทสมนยวิปยุตเตนวิปยุตตปทนิทเทศ	๑๖๐
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในทสมนยนิทเทศ	๑๖๔
วิธีหาจำนวนจันทร์ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ ในทสมนยนิทเทศ	๑๖๕
การสงเคราะห์ในทสมนยนิทเทศ	๑๖๖
เอกาทสมนยสังคหิเตนสัมปยุตตวิปยุตตปทนิทเทศ	๑๘๓
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในเอกาทสมนยนิทเทศ	๑๘๔
การสงเคราะห์ในเอกาทสมนยนิทเทศ	๑๙๐
ทวาทสมนยสัมปยุตเตนสังคหิตาสังคหิตปทนิทเทศ	๑๙๕
วิธีหาค่าธรรมของ เย ธมฺมา ในทวาทสมนยนิทเทศ	๑๙๖
การสงเคราะห์ในทวาทสมนยนิทเทศ	๑๙๘

เตรสมนยอสังคิเตนสัมปยุตตวิปปยุตตปทนิทเทส	๒๐๕
วิธีหองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ในเตรสมนยนิทเทส	๒๐๖
การสงเคราะห์ในเตรสมนยนิทเทส	๒๑๐
จุททสมนยวิปปยุตเตนสังคิตาสังคิตปทนิทเทส	๒๑๙
วิธีหองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ในจุททสมนยนิทเทส	๒๒๐
การสงเคราะห์ในจุททสมนยนิทเทส	๒๒๑
บทแผ่เมตตา	๒๔๑

ตารางแสดงการสงเคราะห์ ปริมาตรธรรม ๔ โดย ชั้น์ आयตนะ ธาตุ

ปริมาตรธรรม ๔		ชั้น์ ๕	อายตนะ ๑๒	ธาตุ ๑๘
จิต ๘๙	จักขุวิญญาณจิต ๒	วิญญาณชั้น์	มนายตนะ	จักขุวิญญาณธาตุ
	โสตวิญญาณจิต ๒			โสตวิญญาณธาตุ
	ฆานวิญญาณจิต ๒			ฆานวิญญาณธาตุ
	ชีวหาวิญญาณจิต ๒			ชีวหาวิญญาณธาตุ
	กายวิญญาณจิต ๒			กายวิญญาณธาตุ
	สัมปฏิจฉันนจิต ๒ ปัญจทวารวชชนจิต ๑			มโนธาตุ
	จิตที่เหลือ ๗๖			มโนวิญญาณธาตุ
เจตสิก ๕๒	เวทนาเจตสิก ๑	เวทนาชั้น์	ธัมมายตนะ	ธัมมธาตุ
	สัญญาเจตสิก ๑	สัญญาชั้น์		
	สังขารเจตสิก ๕๐	สังขารชั้น์		
รูป ๒๘	จักขุปสาท ๑	รูปชั้น์	จักขายตนะ	จักขุธาตุ
	โสตปสาท ๑		โสตายตนะ	โสตธาตุ
	ฆานปสาท ๑		ฆานายตนะ	ฆานธาตุ
	ชีวหาปสาท ๑		ชีวหาตนะ	ชีวหาธาตุ
	กายปสาท ๑		กายายตนะ	กายธาตุ
	รูปารมณ ๑		รูปายตนะ	รูปธาตุ
	สัททารมณ ๑		สัททายตนะ	สัทธาธาตุ
	คันธารมณ ๑		คันธายตนะ	คันธธาตุ
	รสารมณ ๑		รสายตนะ	รสธาตุ
	โผฏฐัพพารมณ ๓ (ปฐวี เตโช วาโย)		โผฏฐัพพายตนะ	โผฏฐัพพธาตุ
	สุขุมรูป ๑๖		ธัมมายตนะ	ธัมมธาตุ
นิพพาน	นิพพาน	ไม่เป็นชั้น์อย่างใดอย่างหนึ่ง		

แสดงจำนวนขั้น อายตนะ ธาตุ โดยภาษาบาลี

รูปแบบการแสดง ๑๔ นัย

จำนวน	ขั้น	อายตนะ	ธาตุ	นัยที่ ๑	นัยที่ ๖
๑	เอเกน ขนฺเรน	เอเกนอายตเนน	เอกาย ธาตุยา	$ \begin{array}{l} A \rightarrow \text{สัง} ? (*)_ \\ \quad \searrow \\ \quad \text{อสัง} ? _ \end{array} $	$ \begin{array}{l} A \rightarrow \text{สัมผัส} ? _ / _ \\ \quad \searrow \\ \quad \text{วิป} ? _ / _ \end{array} $
๒	ทวิหิ ขนฺเรหิ	ทวิหยาตเนหิ	ทวิหิ ธาตุหิ	$ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{สัง}} B \\ ๒. B \xrightarrow{\text{อสัง}} ? _ \end{array} $	$ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{สัมผัส}} B \\ ๒. AB \xrightarrow{\text{วิป}} C \\ ๓. C \xrightarrow{\text{วิป}} ? _ / _ \end{array} $
๓	ตีหิ ขนฺเรหิ	ตีหยาตเนหิ	ตีหิ ธาตุหิ		
๔	จตุหิ ขนฺเรหิ	จตุหยาตเนหิ	จตุหิ ธาตุหิ		
๕	ปญฺจหิ ขนฺเรหิ	ปญฺจหยาตเนหิ	ปญฺจหิ ธาตุหิ		
๖		ฉหยาตเนหิ	ฉหิ ธาตุหิ		
๗		สตฺตหยาตเนหิ	สตฺตหิ ธาตุหิ		
๘		อญฺจุหยาตเนหิ	อญฺจุหิ ธาตุหิ		
๙		นวหยาตเนหิ	นวหิ ธาตุหิ		
๑๐		ทสฺสหยาตเนหิ	ทสฺสหิ ธาตุหิ		
๑๑		เอกาทสฺสหยาตเนหิ	เอกาทสฺสหิ ธาตุหิ		
๑๒		ทฺวาทสฺสหยาตเนหิ	ทฺวาทสฺสหิ ธาตุหิ		
๑๓			เตรฺสสฺหิ ธาตุหิ		
๑๔			จุทฺทสฺสหิ ธาตุหิ		
๑๕			ปณฺณรฺสสฺหิ ธาตุหิ		
๑๖			โสฬสฺสหิ ธาตุหิ		
๑๗			สตฺตรฺสสฺหิ ธาตุหิ		
๑๘			อญฺจฺรฺสสฺหิ ธาตุหิ		
X	น เกหิจิ ขนฺเรหิ	น เกหิจิ อายตเนหิ	น กาหิจิ ธาตุหิ		
* อสงฺขตํ ขนฺธโร ตฺเปตฺวา = ยกเว้นนิพพานที่นับสงฺเคราะห์โดยความเป็น ขั้นเสียแล้ว				นัยที่ ๑๑ $ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{สัง}} B \\ ๒. B \rightarrow \begin{array}{l} \text{สัมผัส} ? _ / _ \\ \text{วิป} ? _ / _ \end{array} \end{array} $	
				นัยที่ ๑๒ $ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{สัมผัส}} B \\ ๒. B \rightarrow \begin{array}{l} \text{สัง} ? _ \\ \text{อสัง} ? _ \end{array} \end{array} $	
				นัยที่ ๑๓ $ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{อสัง}} B \\ ๒. B \rightarrow \begin{array}{l} \text{สัมผัส} ? _ / _ \\ \text{วิป} ? _ / _ \end{array} \end{array} $	
				นัยที่ ๑๔ $ \begin{array}{l} ๑. A \xrightarrow{\text{วิป}} C \\ ๒. C \rightarrow \begin{array}{l} \text{สัง} ? (*)_ \\ \text{อสัง} ? _ \end{array} \end{array} $	
				หมายเหตุ อสงฺขตํ ขนฺธโร ตฺเปตฺวา มีแสดงเฉพาะฝ่าย สังคหิตะ เท่านั้น สังขารชั้นบางส่วน มีแสดงเฉพาะฝ่ายสัมปยุตต์เท่านั้น (และตัวประธานต้องมีสังขารเจตสิกอยู่ด้วย)	

สำหรับนิพพาน มีชื่อเรียกสองอย่างคือ - ถ้านิพพานมากับปรมัตถธรรมตัวอื่น ๆ เรียกว่า “อสงฺขตํ ขนฺธโร ตฺเปตฺวา”

- ถ้านิพพานมาเดี่ยว ๆ เรียกว่า “น เกหิจิ ขนฺเรหิ”

วิธีเปลี่ยนรูปคำบาลี ๔

วิธีการแจกศัพท์ในลิงค์ทั้ง ๓ คือ ปุ่ลิงค์ อิตถीलิงค์ และนปุ่สกลิงค์ (เฉพาะ ปฐมาวิภคตติ) ใช้กับนัยที่ ๑ และนัยที่ ๖							วิธีการแจกศัพท์ในลิงค์ทั้ง ๓ คือ ปุ่ลิงค์ อิตถीलิงค์ และนปุ่สกลิงค์ (เฉพาะ ตติยวิภคตติ) ใช้กับ ๑๒ นัยที่เหลือ						
ศัพท์ที่เป็น ปุ่ลิงค์ (ปฐมาวิภคตติ)			ศัพท์ที่เป็น อิตถीलิงค์ (ปฐมาวิภคตติ)		ศัพท์ที่เป็น นปุ่สกลิงค์ (ปฐมาวิภคตติ)		ศัพท์ที่เป็น ปุ่ลิงค์ (ตติยวิภคตติ)			ศัพท์ที่เป็น อิตถीलิงค์ (ตติยวิภคตติ)		ศัพท์ที่เป็น นปุ่สกลิงค์ (ตติยวิภคตติ)	
ศัพท์	เอกพจน์	พหูพจน์	เอกพจน์	พหูพจน์	เอกพจน์	พหูพจน์	ศัพท์	เอกพจน์	พหูพจน์	เอกพจน์	พหูพจน์	เอกพจน์	พหูพจน์
สญคหิต	สญคหิตโต	สญคหิตตา	สญคหิตา	สญคหิตา	สญคหิตํ	สญคหิตานิ	ขณฐ	ขณฐเณ	ขณฐเหิ				
ขณฐ	ขณฐโ	ขณฐา					อายคณ					อายคเนน	อายคเนหิ
อายคณ					อายคณํ	อายคณานิ	ธาคู			ธาคูยา	ธาคูหิ		
ชาติ			ชาติ	ชาติโย			คณหา			คณหา	คณหาหิ		
ชรา			ชรา	ชราโย			ชาติ			ชาติยา	ชาติหิ		
ธาคู			ธาคู	ธาคูโย			ธมม	ธมเมเน	ธมเมหิ				
ธมม	ธมโม	ธมมา					สงขาร ผสส กมมภว โสภ ปรีเทว อุปายาส อธิธิปาถ สดต-โพชฌงค มคคญค อธิโมภข มนสิการ ธมม			อวิชชา เวทนา คณหา ชาติ ชรา อปปมณญา สณญา เจตนา		สจจ อินทริย วิญญาน นามรูป อุปาทาน มรณ ทุกข โทมนสส ฌาน ปลญจินทริย ปลญจ-พล จิตต	
สงขาร ผสส กมมภว โสภ ปรีเทว อุปายาส อธิธิปาถ สดต-โพชฌงค มคคญค อธิโมภข มนสิการ ธมม			อวิชชา เวทนา คณหา ชาติ ชรา อปปมณญา สณญา เจตนา		สจจ อินทริย วิญญาน นามรูป อุปาทาน มรณ ทุกข โทมนสส ฌาน ปลญจินทริย ปลญจ-พล จิตต								

ข้อสังเกตในการแสดงทั้ง ๑๔ นัย

นัยที่ 1 แสดงได้ทุกนิเทศไม่มีข้อยกเว้น	นัยที่ 5 ไม่แสดงบทนิเทศที่มี จิต+เจตสิก+รูป พร้อมกันทั้งสามอย่างในบทเดียวกัน	นัยที่ 9 + 12 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) จิต อย่างเดียว 2) เจตสิก อย่างเดียว 3) ถ้ามี จิต + เจตสิก (เจตสิกต้องไม่ครบในจิตอุปบาท)
นัยที่ 2 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) รูปร่างเดียว (ไม่ครบ 28) 2) วิญญาณธาตุ 7 เท่านั้น ธาตุใดธาตุหนึ่ง 3) ไม่แสดง เจตสิก และนิพพาน	นัยที่ 6 + 10 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) นามอย่างเดียว 2) รูป หรือนิพพาน อย่างเดียว หรือทั้งสองอย่าง 3) ถ้าเป็น นาม+รูป หรือนาม+นิพพาน (ตัวนาม วิญญาณธาตุ ต้องไม่ครบ 7) *** คำว่า “นาม” หมายถึงนามขันธ์เท่านั้น	นัยที่ 13 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) จิต + เจตสิก (ต้องมีทั้งสองอย่าง) 2) จิต + เจตสิก + นิพพาน 3) สุขุมรูป อย่างเดียว 4) โอปาริกรุป + สุขุมรูป 5) เจตสิก + รูป 6) รูป + นิพพาน 7) เจตสิก + รูป + นิพพาน
นัยที่ 3 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) เจตสิก 2) สุขุมรูป 3) นิพพาน 4) เจตสิก + สุขุมรูป **บทที่ไม่แสดง... 1) จิต 2) โอปาริกรุป 3) บทที่มีทั้งเจตสิก + สุขุมรูป + นิพ	นัยที่ 7 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) จิต ๘๙ 2) เจตสิก ที่ประกอบในจิต 89 เท่านั้น 3) วิญญาณธาตุทั้ง 7 ธาตุใดธาตุหนึ่ง 4) อริโมกข์เจตสิก 5) ธรรมที่ประกอบกับ วิตก หรือ วิจาร หรือทั้งสองอย่าง 6) อุเบกขาเวทนา หรือ ธรรมที่ประกอบกับอุเบกขาเวทนา	
นัยที่ 4 + 11 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) เวทนา 5 เท่านั้น เวทนาใดเวทนาหนึ่ง 2) สังขารเจตสิก 1 - 10 เท่านั้น 3) รูป 3 บท คือ อิตถินทรีย์ ปุรุสินทรีย์ และปริเทวะ **ไม่แสดงบทนิเทศที่ อ.ธ. เป็น 1) จิต 2) สัญญาเจตสิก 3) นิพพาน 4) โอปาริกรุป 12 (เว้นปริเทวะ) 5) เวทนาที่ประกอบในจิต 89	นัยที่ 8 + 14 บทนิเทศที่แสดงได้องค์ธรรมต้องเป็น... 1) นามอย่างเดียว 2) รูป หรือนิพพาน อย่างเดียว หรือทั้งสองอย่าง 3) ถ้าเป็น นาม + รูป หรือ นาม + นิพพาน (ตัวนาม จิตต้องไม่ครบ 89)	

รายชื่อบทนิเทศ 371 บท

เจตสิก		
สังขาร 1	สังขาร 3	สังขาร 10
สมุทยสังขารนิเทศ	อาสวปทนิเทศ	กิเลสปทนิเทศ
ตัณหาปทนิเทศ	อาสวสาสวปทนิเทศ	กิเลสสังกิเลสภพนิเทศ
สัทธินทรียนิเทศ	โอรสปทนิเทศ	กิเลสสังกิเลสภพนิเทศ
วิริยนิทรียนิเทศ	โอรสโอรสนิยปทนิเทศ	กิเลสกิเลสสัมปยุตตปท
สัมมปธานนิเทศ	โยคปทนิเทศ	สังขาร 6
สตินทรียนิเทศ	โยคโยคนิยปทนิเทศ	เหตุปทนิเทศ
สติปัฏฐานนิเทศ	คันถปทนิเทศ	เหตุสเหตุภพนิเทศ
สมาธิทรียนิเทศ	คันถคันถนิยปทนิเทศ	เหตุเหตุสัมปยุตตปทนิเทศ
ปัญญนิทรียนิเทศ	อาสวอาสวสัมปยุตตปท	สังขาร 4 / 50
อนัญญาตัญญูตสามิตินทรียนิเทศ	โอรสโอรสสัมปยุตตปทนิเทศ	อัมปมัญญานิเทศ
อัญญนิทรียนิเทศ	โยคโยคสัมปยุตตปทนิเทศ	สังขารกัณฐนิเทศ
อัญญาตาวินทรียนิเทศ	สังขาร 2	เวทนา + สังขาร
อวิชชาปทนิเทศ	อุปาทานนิเทศ	ฉานนิเทศ
สังขารนิเทศ	คันถคันถสัมปยุตตปทนิเทศ	
ผัสสนิเทศ (ปฏิจ)	อุปาทานปทนิเทศ	เวทนา
กัมมกวนิเทศ	อุปาทานอุปาทานนิยปทนิเทศ	เวทนาภังขณนิเทศ
อุปายาสนิเทศ	อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตปท	เวทนานิเทศ (ปฏิจ)
ผัสสนิเทศ	สังขาร 5	เวทนานิเทศ (ผัส)
เจตนาปทนิเทศ	ปัญจนิทรียนิเทศ	สุชินทรียนิเทศ
อิริโมกขนิเทศ	พละนิเทศ	ทุกขนิทรียนิเทศ
มนสิการนิเทศ	สังขาร 8	ทุกขนิเทศ
ปรามาสปทนิเทศ	มัคคสังขารนิเทศ	โสมนัสสันทรียนิเทศ
ปรามาสปรามัญญูปทนิเทศ	โพชฌังคนิเทศ	โถมัสสันทรียนิเทศ
เจตสิก 52	มัคคนิเทศ	โสภณนิเทศ
เจตสิกปทนิเทศ	สัญญาชนปทนิเทศ	โถมัสสนิเทศ
จิตตสัมปยุตตปทนิเทศ	สัญญาชนสัญญาชนนิยปท	อุเปกขนิทรียนิเทศ
จิตตสังสัณฐานปทนิเทศ	สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตปท	สัญญา
จิตตสังสัณฐานสมุฏฐานปท	นัรณปทนิเทศ	สัญญาภังขณนิเทศ
จิตตสังสัณฐานสมุฏฐานสทกูปท	นัรณนัรณนิยปทนิเทศ	สัญญานิเทศ
จิตตสังสัณฐานสมุฏฐานนูปริวัตติปท	นัรณนัรณสัมปยุตตปท	

รูป		
โอฬาริกรูป ๑		รูป ๒๘
จักขายตณนิตเทศ	รูปายตณนิตเทศ	รูปักขันธนิตเทศ
จักขุธาตุนิตเทศ	รูปธาตุนิตเทศ	รูปิปถนิตเทศ
จักขุทริยนิตเทศ	สนิทัสสนสัปปฏิฆปถนิตเทศ	
โสตายตณนิตเทศ	สนิทัสสนปถนิตเทศ	สุขุมรูป
โสตธาตุนิตเทศ	สัททายตณนิตเทศ	อิตถินทริยนิตเทศ
โสดินทริยนิตเทศ	สัทธาตุนิตเทศ	ปริสินทริยนิตเทศ
ฆณายตณนิตเทศ	ปริเทวนิตเทศ	
ฆณาธาตุนิตเทศ	คันธายตณนิตเทศ	โอฬาริกรูป ๓
ฆณินทริยนิตเทศ	คันธธาตุนิตเทศ	โฬฏฐัพพายตณนิตเทศ
ชีวนายตณนิตเทศ	รสายตณนิตเทศ	โฬฏฐัพพธาตุนิตเทศ
ชีวาธาตุนิตเทศ	รสธาตุนิตเทศ	
ชีวนทริยนิตเทศ		โอฬาริกรูป ๑๑ / ๑๒
กายายตณนิตเทศ	โอฬาริกรูป + สุขุมรูป	
กายธาตุนิตเทศ	อัสสญญีภวนิตเทศ	อนิทัสสนสัปปฏิฆปถนิตเทศ
กายินทริยนิตเทศ	เอกโวการภวนิตเทศ	สัปปฏิฆปถนิตเทศ
	อุปาทาปถนิตเทศ	

จิต + เจตสิก + นิพพาน		
อนุปาทินนาอนุปาทานิยปถนิตเทศ	อคันถนิยปถนิตเทศ	ปรมาสววิปยุตตอปรมัญญรูป
อสังกิลิฏฐอสังกิลีสกปถนิตเทศ	คันถวิปยุตตอคันถนิยปถนิตเทศ	อนุปาทานิยปถนิตเทศ
อัปปมาณปถนิตเทศ	อโนมนนิยปถนิตเทศ	อนุปาทานวิปยุตตออนุปาทานิยป
ปณฺธิปถนิตเทศ	โอฆวิปยุตตอโนมนนิยปถนิตเทศ	อสังกิลีสกปถนิตเทศ
โลกุตตรปถนิตเทศ	อโยคนนิยปถนิตเทศ	กิลีสวิปยุตตอสังกิลีสกป
อนาสวปถนิตเทศ	โยควิปยุตตอโยคนนิยปถนิตเทศ	อปริยาบั่นนปถนิตเทศ
อาสววิปยุตตอนาสวปถนิตเทศ	อนีวรณนิยปถนิตเทศ	อนุตตรปถนิตเทศ
อัสสญญนิยปถนิตเทศ	นีวรณวิปยุตตอนีวรณิยป	นกามาวจรปถนิตเทศ
สัสสญญนิยวิปยุตตอัสสญญนิยป	อปรมัญญรูปนิตเทศ	อรูปีปถนิตเทศ

จิต + เจตสิก		
(จิต) เป็น วิญญาณธาตุ 1		
อรุณภาวนิทเทศ	ปรามาสสัมปยุตตปทนิทเทศ	อปเจยคามิปทนิทเทศ
เนวสัณญูณาสัณญูณาทนิทเทศ	อุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทศ	สัมมัตตนิยตปทนิทเทศ
จตุโวการภาวนิทเทศ	อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานปท	นียยานิกปทนิทเทศ
อิทธปาทนิทเทศ	สังกิลิฐฐปทนิทเทศ	เสกขปทนิทเทศ
กุสลปทนิทเทศ	กิเลสสัมปยุตตปทนิทเทศ	อเสกขปทนิทเทศ
อกุสลปทนิทเทศ	สังกิลิฐฐโนกิเลสปทนิทเทศ	มหัคคตารัมมณปทนิทเทศ
สังกิลิฐฐสังกิลิฐฐปทนิทเทศ	กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสปทนิทเทศ	อัปปมาณารัมมณปทนิทเทศ
หีนปทนิทเทศ	อวิตกกวิจารณ์ัตตปทนิทเทศ	มิัจฉัตตนิยตปทนิทเทศ
สรณปทนิทเทศ	วิปากธัมมปทนิทเทศ	มัตถคารัมมณปทนิทเทศ
อาสวสัมปยุตตปทนิทเทศ	ทัสสเนนปหาดัพพปทนิทเทศ	มัตถเหตุกปทนิทเทศ
อาสวสัมปยุตตโนอาสวปทนิทเทศ	ทัสสเนนปหาดัพพปทนิทเทศ	มัตถคาริปปปทนิทเทศ
สัณญูณชนสัมปยุตตปทนิทเทศ	ทัสสเนนปหาดัพพเหตุกปท	อติคารัมมณปทนิทเทศ
สัณญูณชนสัมปยุตตโนสัณญูณชนปท	ทัสสเนนปหาดัพพเหตุกปท	อนาคตารัมมณปทนิทเทศ
คันถสัมปยุตตปทนิทเทศ	ภาวนายปหาดัพพปทนิทเทศ	สเหตุกปทนิทเทศ
คันถสัมปยุตตโนคันถปทนิทเทศ	ภาวนายปหาดัพพปทนิทเทศ	เหตุสัมปยุตตปทนิทเทศ
โชนสัมปยุตตปทนิทเทศ	ภาวนายปหาดัพพเหตุกปท	สเหตุกนเหตุกปทนิทเทศ
โชนสัมปยุตตโนโชนปทนิทเทศ	ภาวนายปหาดัพพเหตุกปท	เหตุสัมปยุตตนเหตุกปทนิทเทศ
โยคสัมปยุตตปทนิทเทศ	ปีติสทคตปทนิทเทศ (ติก)	นเหตุสเหตุกปทนิทเทศ
โยคสัมปยุตตโนโยคปทนิทเทศ	ปีติสทคตปทนิทเทศ (ทุก)	รูปร่างปทนิทเทศ
นีวรณสัมปยุตตปทนิทเทศ	สัปปีติกปทนิทเทศ	อรุณาวจรปทนิทเทศ
นีวรณสัมปยุตตโนนีวรณปท	อากยคามิปทนิทเทศ	นิยตปทนิทเทศ
		มหัคคตปทนิทเทศ
(จิต) เป็น วิญญาณธาตุ 2	(จิต) เป็น วิญญาณธาตุ 7	(จิต) เป็น วิญญาณธาตุ 6
สวิตกกสวิจารณ์าทนิทเทศ	วิปากปทนิทเทศ	อทุกขมสุขายเวทนายสัมปยุตตปท
สวิตกกปทนิทเทศ	ปริตรตารัมมณปทนิทเทศ	อุเปกขาสทคตปทนิทเทศ (ติก)
สวิจารณ์าทนิทเทศ	ปัจจุปปันนารัมมณปทนิทเทศ	อุเปกขาสทคตปทนิทเทศ (ทุก)
สุขายเวทนายสัมปยุตตปท	อชณัตตารัมมณปทนิทเทศ	
ทุกขายเวทนายสัมปยุตตปท	พหิทธารัมมณปทนิทเทศ	
สุขสทคตปทนิทเทศ (ติก)	อชณัตตพหิทธารัมมณปทนิทเทศ	
สุขสทคตปทนิทเทศ (ทุก)	สธารัมมณปทนิทเทศ	

นาม + รูป		
จิต + เจตสิก + รูป		เจตสิก + รูป
ทุกขสัจจนิทเทศ	อัมมัตตปนนิทเทศ	ชีวิตินทรียนิทเทศ
โลกียปนนิทเทศ	อัมมัตตพหิทปนนิทเทศ	นามรูปปนนิทเทศ
สาสวปนนิทเทศ	กามาวจรปนนิทเทศ	ชาตินิทเทศ
สาสวโนอาสวปนนิทเทศ	สัปปัจจัยปนนิทเทศ	ชรานิทเทศ
สัลลัญจนียปนนิทเทศ	สังขตปนนิทเทศ	มรณนิทเทศ
สัลลัญจนียโนสัลลัญจนปนนิทเทศ	อุปปัตติภวนิทเทศ	จิตตสมุฏฐานปนนิทเทศ
คันถนียปนนิทเทศ	กามภวนิทเทศ	จิตตสหุปนนิทเทศ
คันถนียโนคันถปนนิทเทศ	สัลลัญญภวนิทเทศ	จิตตานุปริวัตติปนนิทเทศ
โฆณนียปนนิทเทศ	ปัญญะโวการภวนิทเทศ	จิต + รูป
โฆณนียโนโฆณปนนิทเทศ	อุปาทินนุพาทานียปนนิทเทศ	สพายตณนิทเทศ
โยคนียปนนิทเทศ	อุปาทิปปปนนิทเทศ	อัมมัตติกปนนิทเทศ
โยคนียโนโยคปนนิทเทศ	อุปาทินนปนนิทเทศ	
นีวรณียปนนิทเทศ	รูปภวนิทเทศ	
นีวรณียโนนีวรณปนนิทเทศ	อนุปปันนปนนิทเทศ	จิต
ปรัมมัญญปนนิทเทศ	อนุปาทินนุพาทานียปนนิทเทศ	วิญญูญาณกัณฐนิทเทศ
ปรัมมัญญโนปรัมมาสปนนิทเทศ	อสังกิลิฏฐสังกิลิสิกปนนิทเทศ	มนายตณนิทเทศ
อุปาทานียโนอุปาทานปนนิทเทศ	อาสววิปปยุตตสาสวปนนิทเทศ	มนินทรียนิทเทศ
สังกิลิสิกปนนิทเทศ	สัลลัญจนวิปปยุตตสัลลัญจนียปน	วิญญูณนิทเทศ
สังกิลิสิกโนกิลีสปนนิทเทศ	คันถวิปปยุตตคันถนียปนนิทเทศ	จิตตนิทเทศ
ปริยาปันนปนนิทเทศ	โฆณวิปปยุตตโฆณนียปนนิทเทศ	จิตตปนนิทเทศ
สอตุตตปนนิทเทศ	โยควิปปยุตตโยคนียปนนิทเทศ	จักขุวิญญูณธาตุนิทเทศ
ปริตตปนนิทเทศ	นีวรณวิปปยุตตนีวรณปนนิทเทศ	โสตวิญญูณธาตุนิทเทศ
มัชฌิมปนนิทเทศ	ปรัมมาสวิปปยุตตปรัมมัญญปน	ฆานวิญญูณธาตุนิทเทศ
อุปปันนปนนิทเทศ	อุปาทานียปนนิทเทศ	ชีววิญญูณธาตุนิทเทศ
อติตปนนิทเทศ	อุปาทานวิปปยุตตอุปาทานียปน	กายวิญญูณธาตุนิทเทศ
อนาคตปนนิทเทศ	กิลีสวิปปยุตตสังกิลิสิกปน	มโนธาตุนิทเทศ
ปัจจุปปันนปนนิทเทศ		มโนวิญญูณธาตุนิทเทศ

นาม + รูป + นิพพาน		
จิต + เจตสิก + รูป + นิพพาน		เจตสิก + รูป + นิพพาน
อภัยกตปทนิทเทส	เนวเสกขนาเสกขปทนิทเทส	ธัมมายนตนิทเทส
เนวทัสเสนนถาวนายปหาดัพพปท	อนิทัสสนอปปฎิฆปทนิทเทส	ธัมมธาคูนิทเทส
เนวทัสเสนนถาวนายปหาดัพพเหตุก	นเหตุปทนิทเทส	โนจิตตปทนิทเทส
เนววจคามินาปจยคามิปทนิทเทส	อนิทัสสนปทนิทเทส	พาหิรปทนิทเทส
พหิทถปทนิทเทส	อปปฎิฆปทนิทเทส	จิต + รูป + นิพพาน
อเหตุกปทนิทเทส	เกณจวิญญูญยปทนิทเทส	อเจตสิกปทนิทเทส
เหตุวิปยุตตปทนิทเทส	เกณจินวิญญูญยปทนิทเทส	โนจิตตสมุฏฐานปทนิทเทส
นเหตุอเหตุกปทนิทเทส	โนอาสวปทนิทเทส	โนจิตตสทกุปทนิทเทส
อาสววิปยุตตปทนิทเทส	โนสัณญูชนปทนิทเทส	โนจิตตานุปริวัตติปทนิทเทส
สัณญูชนวิปยุตตปทนิทเทส	โนคันถปทนิทเทส	โนจิตตสังสัฏฐสมุฏฐานปท
คันถวิปยุตตปทนิทเทส	โนโอมปทนิทเทส	โนจิตตสังสัฏฐสมุฏฐานสทกุปท
โอมวิปยุตตปทนิทเทส	โนโยคปทนิทเทส	โนจิตตสังสัฏฐสมุฏฐานานุปริวัตติ
โยควิปยุตตปทนิทเทส	โนนිරณปทนิทเทส	
นินิรวณวิปยุตตปทนิทเทส	โนปรามาสปทนิทเทส	รูป + นิพพาน
ปรามาสวิปยุตตปทนิทเทส	โนอุปาทาปทนิทเทส	อนารัมมณปทนิทเทส
อุปาทานวิปยุตตปทนิทเทส	โนอุปาทานปทนิทเทส	จิตตวิปยุตตปทนิทเทส
อสังกิลิฐรูปปทนิทเทส	โนกิเลสปทนิทเทส	จิตตวิสังสัฏฐรูปปทนิทเทส
กิเลสวิปยุตตปทนิทเทส	เนววิปากนวิปากธัมมปทนิทเทส	
อปปัตติกปทนิทเทส	อนุปาทินนปทนิทเทส	นิพพาน
นปีติสทคตปทนิทเทส	อวิตักกอวิจารณ์ปทนิทเทส	นิโรธัจจนิทเทส
นสุขสทคตปทนิทเทส	อวิตักกปทนิทเทส	อปปัจจยปทนิทเทส
นอุเปกขาสทคตปทนิทเทส	อวิจารณ์ปทนิทเทส	อสังขตปทนิทเทส
นรูปาวจรปทนิทเทส	อนียตปทนิทเทส	
นอรูปาวจรปทนิทเทส	นทัสเสนนปหาดัพพปทนิทเทส	
อนิยานิกปทนิทเทส	นถาวนายปหาดัพพปทนิทเทส	
อนียตปทนิทเทส	นทัสเสนนปหาดัพพเหตุกปท	
อรณปทนิทเทส	นถาวนายปหาดัพพเหตุกปท	

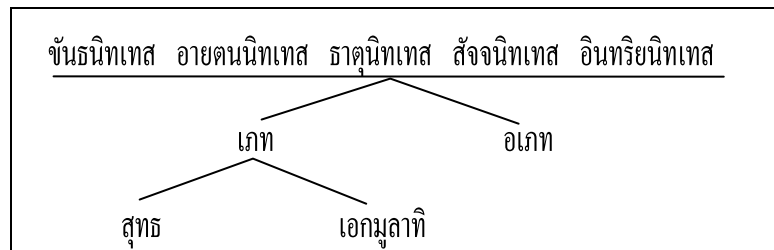
[ល្អ]

ปฐมนยสังคหิตตสังคหิตปทนิทเทส (อภันตรมาติกา) ๖

สิ่งที่ต้องทำในปฐมนยนิทเทสนี้คือ

๑. ให้หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของแต่ละบทที่นับสงเคราะห์ได้ ว่ามีจำนวนอย่างละเท่าไร คืออะไรบ้าง
๒. ให้หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่แต่ละบทสงเคราะห์ไม่ได้ ว่ามีจำนวนอย่างละเท่าไร คืออะไรบ้าง
๓. ให้นำจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่หาได้ มาตั้งเป็นปุจฉา แล้ววิสัชนา เป็นบาลีและไทย (นัยที่ ๑ มีสองปุจฉา)

รูปแบบการตั้งปุจฉานัยที่ ๑	ปุจฉาที่ ๑	 <i>บทนิทเทส</i>	กตฺติ ขนฺเฐหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตฺโต ? (สงฺคหิตา, สงฺคหิตํ, สงฺคหิตานิ. ขึ้นอยู่กับบทนิทเทส)
		 <i>บทนิทเทส</i>	นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	ปุจฉาที่ ๒		กตฺติ อสงฺคหิตฺโต ? (อสงฺคหิตา, อสงฺคหิตํ, อสงฺคหิตานิ. ขึ้นอยู่กับบทนิทเทส)
			นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	 <i>บทนิทเทส</i>	๔ ๒ ๘ สงฺคหิตฺโต. (ตัวเลขแสดงจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ จะเปลี่ยนไปตามบทนิทเทสที่แสดง ในที่นี้เป็นแค่ตัวอย่าง)
			๑ ๑๐ ๑๐ อสงฺคหิตฺโต.

ตัวอย่าง รูปักจันธนิทเทส

ปุจฉา รูปักขนฺโธ กตฺติ ขนฺเฐหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตฺโต ? รูปักขันธ์ หรือรูป ๒๘ ที่มีรูปปนลักษณะนี้ นับสงเคราะห์ได้ ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา รูปักขนฺโธ เอเกน ขนฺเฐเน เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตุหิ สงฺคหิตฺโต. (๑ ๑๑ ๑๑)

รูปักขันธ์หรือรูป ๒๘ ที่มีรูปปนลักษณะนี้ นับสงเคราะห์ได้ ด้วยรูปักขันธ์ ๑ อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธัมมายตนะ ๑ ธาตุ ๑๑ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ ธัมมธาตุ ๑

ปุจฉา กตฺติ อสงฺคหิตฺโต ? นับสงเคราะห์ไม่ได้ ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา จตุหิ ขนฺเฐหิ เอกเณยตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตฺโต. (น.๔ ๑ ๗)

นับสงเคราะห์ไม่ได้ ด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗.

วธิทจำนวนขันธ อายตนะ ธาตุ ขอบทนิทเทสที่นำมแสดงในปรุมนยนิทเทส

นัยที่ ๑ มีจุตมุงหมายที่นักศคกษาจะต้องทำใหได้คือ A $\begin{cases} \rightarrow \text{สัง ?} _ _ _ \\ \rightarrow \text{อสัง ?} _ _ _ \end{cases}$	“A” คือ บทนิทเทสที่นำมแสดง “สัง ?” คือ “สังคหิตะ” การสงเคราะห์ ขันธ อายตนะ ธาตุ ที่เป็นของ “A” “อสัง ?” คือ “อสังคหิตะ” การสงเคราะห์ ขันธ อายตนะ ธาตุ ที่เหลือจาก “A”	“สัง ?” คือ “อสังคหิตะ” การสงเคราะห์ ขันธ อายตนะ ธาตุ ที่เหลือจาก “A” “_ _ _” คือ จำนวนขันธ อายตนะ ธาตุ ที่เป็นฝ่ายสังคหิตะ และอสังคหิตะ
---	--	--

๑) ถ้า “องคัรธรรม” ของบทนิทเทส (ขัอธรรมที่นำมแสดง) เป็น “จิต” (จะกัคดงกัคตาม)	ขัอสังเกต...
๑.๑ จิต ๘๙ นับสงเคราะห์ “ขันธ” ได้ ๑ ขันธ คือ “วิญญานขันธ” (จะกัคดงกัคตาม นับได้เท่ากัน) ในขณะทั้งสามมีอุปาทักขณะเป็นต้น นับสงเคราะห์เป็น “สังขารขันธ” ๑.๒ จิต ๘๙ นับสงเคราะห์ “อายตนะ” ได้ ๑ อายตนะ คือ “มณายตนะ” (จะกัคดงกัคตาม นับได้เท่ากัน) ในขณะทั้งสามมีอุปาทักขณะเป็นต้น นับสงเคราะห์เป็น “ธัมมอายตนะ” ๑.๓ จิต ๘๙ นับสงเคราะห์ “ธาตุ” รวมได้ทั้งหมด ๗ ธาตุ คือ “วิญญานธาตุ ๗” (แต่ละดวงธาตุไม่เหมือนกัน) ในขณะทั้งสามมีอุปาทักขณะเป็นต้น นับสงเคราะห์เป็น “ธัมมธาตุ” ทวิปัญญวิญญานจิต ๑๐ ๑.๓a จักขุวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “จักขุวิญญานจิต” ๒ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่ง ๑.๓b โสตวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “โสตวิญญานจิต” ๒ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่ง ๑.๓c มานวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “มานวิญญานจิต” ๒ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่ง ๑.๓d ชิวหาวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “ชิวหาวิญญานจิต” ๒ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่ง ๑.๓e กายวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “กายวิญญานจิต” ๒ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่ง ๑.๓f มโนธาตุ นับธาตุจาก “สัมปฏิจฉนจิต ๒ ปัญจทวาราวชชนจิต ๑ ดวง หรือดวงใดดวงหนึ่งในจิต ๓ ดวง” ๑.๓g มโนวิญญานธาตุ นับธาตุจาก “จิต ๗๖ ดวงที่เหลือ” หรือดวงใดดวงหนึ่งใน ๗๖ ดวงที่เหลือ	-จิตที่เป็น “กุศลชาติ อุกุศลชาติ” นับสงเคราะห์เป็น “มโนวิญญานธาตุ” เท่านั้น (๑.๓g) -จิตที่เป็น “กริยาชาติ” นับสงเคราะห์เป็น “มโนธาตุ” และ “มโนวิญญานธาตุ” (๑.๓f, ๑.๓g) -จิตที่เป็น “ชวณจิต” ทั้งหมด (กามชวณะ อปปณชวณะ) เป็น “มโนวิญญานธาตุ” เท่านั้น -จิตที่เป็น “สเหตุจิต” เป็น “มโนวิญญานธาตุ” เท่านั้น (๑.๓g) -จิตที่เป็น “อเหตุจิต” ได้ “วิญญานธาตุ ๗” ทั้งหมด (ดู ๑.๓ a-g) -จิตที่เป็น “วิปากชาติ” ได้ “วิญญานธาตุ ๗” ทั้งหมด (ดู ๑.๓ a-g) -จิตที่เป็น “กามวิบาก, โลภวิบาก” ทั้งหมด ได้ “วิญญานธาตุ ๗” ทั้งหมด -จิตที่เป็น “กามาวจรจิต ๕๔” ได้ “วิญญานธาตุ ๗” ทั้งหมด -จิตที่ประกอบกับ “อธิโมกข์” ได้ “มโนธาตุ” และ “มโนวิญญานธาตุ” (ดู ๑.๓ f-g) -จิตที่ประกอบกับ “วิตกเจตสิก และ วิจารเจตสิก” ได้ “มโนธาตุ” และ “มโนวิญญานธาตุ” -จิตที่เป็น “อุเบกขาเวทนา” ได้ “วิญญานธาตุ ๖” เว้นกายวิญญานธาตุ -จิตที่เป็น “สุข, ทุกข์” เป็น “กายวิญญานธาตุ” (ดู ๑.๓e) -จิตที่เป็น “โสมนัสสเวทนา, โทมนัสสเวทนา” เป็น “มโนวิญญานธาตุ (ดู ๑.๓g) -ขณะทั้งสามของจิต (นับแต่ละขณะ) สงเคราะห์เป็น “สังขารขันธ ธัมมอายตนะ ธัมมธาตุ”

๒) ถ้า “องค์ธรรม” ของบทนิเทศที่นำมาแสดงมี “เจตสิก” ๒.๑ ถ้าเป็น “เวทนาเจตสิก” นับสงเคราะห์ชั้นได้ ๑ ชั้น คือ “เวทนาชั้น” ๒.๒ ถ้าเป็น “สัญญาเจตสิก” นับสงเคราะห์ชั้นได้ ๑ ชั้น คือ “สัญญาชั้น” ๒.๓ ถ้าเป็น “เจตสิกที่เหลืออีก ๕๐ ดวง” หรือดวงใดดวงหนึ่งใน ๕๐ ดวง นับสงเคราะห์ชั้นได้ ๑ ชั้น คือ “สังขารชั้น”	ข้อสังเกต... - ถ้าไม่ใช่เวทนา และ สัญญา ให้นับเป็นสังขารชั้นเสมอ - ถ้าเจตสิกที่ประกอบกับจิตจะนับชั้นได้ ๓ ชั้นเสมอ (นอกจากเวทนาเจตสิก จึงจะได้ชั้น ๒ แต่ถ้าเวทนาสังขารเจตสิกไปบางตัว ก็ยังคงได้ชั้น ๓ เหมือนเดิม - ขณะทั้งสามของเจตสิก (นับแต่ละขณะที่เกิดพร้อมกับจิต) สงเคราะห์เป็น "สังขารชั้น"
๓) ถ้า “องค์ธรรม” ของบทนิเทศที่นำมาแสดงมี “รูป” ๓.๑ “รูป ๒๘” นับสงเคราะห์ชั้นได้ ๑ ชั้น คือ “รูปชั้น” (จะก็รูปก็ตาม นับได้เท่ากัน) ๓.๒ “รูป ๒๘” นับสงเคราะห์อายตนะได้ ๑๑ อายตนะ คือ “โอฬาริกอายตนะ ๑๐ ธัมมอายตนะ ๑” โอฬาริกอายตนะ ๑๐ ๓.๒a “ปสาทรูป ๕” มีจักขุปสาทรูปเป็นต้น ถึงกายปสาทรูป “๑ รูป” นับสงเคราะห์อายตนะได้ ๑ อายตนะ คือ “จักขุอายตนะเป็นต้น ถึงกายอายตนะ” รวมทั้งหมดได้ ๕ อายตนะ ๓.๒b “วิสัญญีรูป ๗” มีรูปารมณ์เป็นต้น ถึงโณฐัพพารมณ์ “๑ รูป” นับสงเคราะห์อายตนะได้ ๑ อายตนะ คือ “รูปอายตนะเป็นต้น ถึงโณฐัพพายตนะ” รวมทั้งหมดได้ ๕ อายตนะ (โณฐัพพายตนะมี ๓ รูป รูปใดรูปหนึ่งก็เป็นโณฐัพพายตนะเช่นกัน) ๓.๒c “สุขุมรูป ๑๖ รูป” หรือรูปใดรูปหนึ่งใน ๑๖ รูปนั้น นับสงเคราะห์อายตนะได้ ๑ อายตนะ คือ “ธัมมอายตนะ” ๓.๓ “รูป ๒๘” นับสงเคราะห์ธาตุได้ ๑๑ ธาตุ คือ “โอฬาริกธาตุ ๑๐ ธัมมธาตุ ๑” โอฬาริกธาตุ ๑๐ ๓.๓a “ปสาทรูป ๕” มีจักขุปสาทรูปเป็นต้น ถึงกายปสาทรูป “๑ รูป” นับสงเคราะห์ธาตุได้ ๑ ธาตุ คือ “จักขุธาตุเป็นต้น จนถึงกายธาตุ” รวมทั้งหมดได้ ๕ ธาตุ ๓.๓b “วิสัญญีรูป ๗” มีรูปารมณ์เป็นต้น ถึงโณฐัพพารมณ์ “๑ รูป” นับสงเคราะห์ธาตุได้ ๑ ธาตุ คือ “รูปธาตุเป็นต้น จนถึงโณฐัพพธาตุ” รวมทั้งหมดได้ ๕ ธาตุ (โณฐัพพธาตุมี ๓ รูป รูปใดรูปหนึ่งก็เป็นโณฐัพพธาตุเช่นกัน) ๓.๓c “สุขุมรูป ๑๖ รูป” หรือรูปใดรูปหนึ่งใน ๑๖ รูปนั้น นับสงเคราะห์ธาตุได้ ๑ ธาตุ คือ “ธัมมธาตุ”	
ข้อสังเกต... - ถ้าเป็น “กัมมขรูป ๒๐” จะนับสงเคราะห์ได้ รูปชั้น ๑ อายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐ (เว้น สัททายตนะ สัทธธาตุ) - ถ้าเป็น “กัมมขรูป ๑๕” จะนับสงเคราะห์ได้ รูปชั้น ๑ อายตนะ ๔ ธาตุ ๔ (อายตนะ ๔ ธาตุ ๔ คือ จักขุ- โสต- รูป- ธัมม-) - ถ้าเป็น “ดิษฐรูป” (เว้นกัมมขรูป) จะนับสงเคราะห์ได้ รูปชั้น ๑ อายตนะ ๖ ธาตุ ๖ [อายตนะ ๖ ธาตุ ๖ คือ รูป- สัทท- คันธ- รส- โณฐัพพ- ธัมม- (ดู ๓.๒b-c, ๓.๓b-c)]	

๔) ถ้า “องค์ธรรม” ของบทนิทเทสที่นำมาแสดงมี “นิพพาน”	ข้อสังเกต...
๔.๑ “นิพพาน” นับสงเคราะห์เป็นขันธไม่ได้ให้ชื่อว่า “น เกหิจิ ขนฺเธหิ”	- นิพพาน เวลานั้นสงเคราะห์เป็นขันธ ถ้ามาร่วมกับ จิต เจตสิก หรือรูป ให้ชื่อว่า
๔.๒ “นิพพาน” นับสงเคราะห์เป็นอายตนะได้ ๑ อายตนะ คือ “ธัมมอายตนะ”	“ อสงฺขตํ ขนฺธโต จเปตฺวา” (ยกเว้นนิพพานที่นับสงเคราะห์โดยความเป็นขันธเสียแล้ว)
๔.๓ “นิพพาน” นับสงเคราะห์เป็นธาตุได้ ๑ ธาตุ คือ “ธัมมธาตุ”	- ถ้าเป็นองค์ธรรมเดียว ไม่ได้มาร่วมกับ จิต เจตสิก หรือรูป ให้ชื่อว่า “น เกหิจิ ขนฺเธหิ”
๕) ถ้าองค์ธรรมของบทนิทเทสที่นำมาแสดงมีปรมวลธรรมมากกว่า ๑ อย่าง ให้ทำการสงเคราะห์ทีละอย่าง เสร็จแล้วจึงนับจำนวนขันธ อายตนะ ธาตุ ของแต่ละอย่างที่ได้รวมเข้าด้วยกัน	

แบบฝึกหัด การสงเคราะห์ อัฏกัณฐมัตติกาบทนิทเทส (เภทสุทธ) ในปฐมมนยนิทเทส ๖

บทนิทเทส	องค์ธรรมของบทนิทเทส	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง ➡ ? ข อา ฐา			อสั่ง ➡ ? ข อา ฐา		
๑. รูปกฺขณโร (เภทสุทธ)	รูป ๒๘						
๒. เวทนากฺขณโร (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก						
๓. สลฺลาภกฺขณโร (เภทสุทธ)	สัลยาเจตสิก						
๔. สงฺขารกฺขณโร (เภทสุทธ)	สังขารเจตสิก ๕๐						
๕. วิญญานกฺขณโร (เภทสุทธ)	จิต ๘๙						
๖. จกฺขายตนํ (เภทสุทธ)	จักขุปสาท						
๗. โสตายตนํ (เภทสุทธ)	โสตปสาท						
๘. ฆานายตนํ (เภทสุทธ)	ฆานปสาท						
๙. ชิวฺหายตนํ (เภทสุทธ)	ชีวาปสาท						
๑๐. กายายตนํ (เภทสุทธ)	กายปสาท						

บทนิเทศ	องค์กรของบทนิเทศ	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง →	?	ข	อา	ธ	อสั่ง → ? ข อา ธ
๑๑. ุบายตน (เกทสุทร)	รูปารมณ						
๑๒. สททายตน (เกทสุทร)	สัททารมณ						
๑๓. คณธายตน (เกทสุทร)	คณธารมณ						
๑๔. รสายตน (เกทสุทร)	รสารมณ						
๑๕. โภฏฐพพายตน (เกทสุทร)	ปฐวี เตโช วาโย = โภฏฐัพพารมณ						
๑๖. มนายตน (เกทสุทร)	จิต ๘๙						
๑๗. ธมฺมายตน (เกทสุทร)	เจตสิก ๕๒ สุนฺมรูป ๑๖ นิพพาน						
๑๘. จกฺขุธาตุ (เกทสุทร)	จักขุปสาท						
๑๙. โสตรธาตุ (เกทสุทร)	โสตรปสาท						
๒๐. ฆานธาตุ (เกทสุทร)	ฆานปสาท						
๒๑. ชิวหาธาตุ (เกทสุทร)	ชีวหาปสาท						
๒๒. กายธาตุ (เกทสุทร)	กายปสาท						
๒๓. รูปธาตุ (เกทสุทร)	รูปารมณ						
๒๔. สททธาตุ (เกทสุทร)	สัททารมณ						
๒๕. คณุธธาตุ (เกทสุทร)	คณธารมณ						
๒๖. รสธาตุ (เกทสุทร)	รสารมณ						
๒๗. โภฏฐพพธาตุ (เกทสุทร)	ปฐวี เตโช วาโย = โภฏฐัพพารมณ						
๒๘. จกฺขุวิญญานธาตุ (เกทสุทร)	จักขุวิญญานจิต ๒						

บทนิเทศ	องค์ธรรมของบทนิเทศ	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อา ขา			สั่ง → ? ข อา ขา		
๒๙. โสตวิญญานธาตุ (เภทสุทธ)	โสตวิญญานจิต ๒						
๓๐. ฆานวิญญานธาตุ (เภทสุทธ)	ฆานวิญญานจิต ๒						
๓๑. ชิวหาวิญญานธาตุ (เภทสุทธ)	ชิวหาวิญญานจิต ๒						
๓๒. กายวิญญานธาตุ (เภทสุทธ)	กายวิญญานจิต ๒						
๓๓. มโนธาตุ (เภทสุทธ)	สัมปฏิจจนจิต ๒ ปัญจทวารวรัชชนจิต ๑						
๓๔. มโนวิญญานธาตุ (เภทสุทธ)	จิต ๗๖ (เว้น จิต ๑๓) ที่เหลือ						
๓๕. ธมมธาตุ (เภทสุทธ)	เจตสิก ๕๒ สุขุมรูป ๑๖ นิพพาน						
๓๖. ทุกุขสจจํ (เภทสุทธ)	โลกียจิต ๘๑ เจตสิก ๕๑ (เว้น โลกยะ) รูป ๒๘						
๓๗. สมุทสจจํ (เภทสุทธ)	โลกเจตสิก						
๓๘. นิโรธสจจํ (เภทสุทธ)	นิพพาน						
๓๙. มคฺคสจจํ (เภทสุทธ)	องค์มรรค ๘ (ที่ในมคฺคจิต ๔) = ปัญญา วิตก วิรตี ๓ สติ วิริยะ เอกัคคตา						
๔๐. จกฺขุทริยํ (เภทสุทธ)	จักขุปสาท						
๔๑. โสตฺนทริยํ (เภทสุทธ)	โสตปสาท						
๔๒. ฆานินทริยํ (เภทสุทธ)	ฆานปสาท						
๔๓. ชิวหิณทริยํ (เภทสุทธ)	ชิวหาปสาท						
๔๔. กายินทริยํ (เภทสุทธ)	กายปสาท						
๔๕. อิตฺถินทริยํ (เภทสุทธ)	อิตถีภาวรูป						
๔๖. ปุริสินทริยํ (เภทสุทธ)	ปุริสภาวรูป						

บทนิเทศ	องค์กรของบทนิเทศ	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง ➡	?	ข	อา	ธ	อสั่ง ➡ ? ข อา ธ
๔๗. ชีวิตินทรีย์ (เภทสุทธ)	ชีวิตรูป ชีวิตินทรีย์เจตสิก						
๔๘. มนินทรีย์ (เภทสุทธ)	จิต ๘๙						
๔๙. สุนทรีย (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก (ที่ในสุขสทกกายวิญญานจิต ๑)						
๕๐. ทุกุณินทรีย์ (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก (ที่ในทุกขสทกกายวิญญานจิต ๑)						
๕๑. โสมนัสสินทรีย์ (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก (ที่ในโสมนัสสทกจิต ๖๒)						
๕๒. โทมนัสสินทรีย์ (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก (ที่ในโทสมุจจิต ๒)						
๕๓. อุเปกขินทรีย์ (เภทสุทธ)	เวทนาเจตสิก (ที่ในอุเปกขาสทกจิต ๕๕)						
๕๔. สทฐินทรีย์ (เภทสุทธ)	สัทธาเจตสิก (ที่ในโสภณจิต ๕๙)						
๕๕. วิริยินทรีย์ (เภทสุทธ)	วิริยเจตสิก (ที่ในจิต ๗๓ เว้นอวิริยจิต ๑๖)						
๕๖. สตินทรีย์ (เภทสุทธ)	สติเจตสิก (ที่ในโสภณจิต ๕๙)						
๕๗. สมานินทรีย์ (เภทสุทธ)	เอกัคคตาเจตสิก (ที่ในจิต ๗๒ เว้นวิจิกิจจา. ทวิ.๑๐ มโนธาตุ ๓ สันตี. ๓)						
๕๘. ปญฺณินทรีย์ (เภทสุทธ)	ปัญญาเจตสิก (ที่ในโลกียติเหตุจิต ๓๙)						
๕๙. อนญฺญาตญฺญสุสามินทรีย์ (เภทสุทธ)	ปัญญาเจตสิก (ที่ในโสคาปัตติมคจิต)						
๖๐. อลญฺณินทรีย์ (เภทสุทธ)	ปัญญาเจตสิก (ที่ในมคจิตเบื้องต้น ๓ ผลจิตเบื้องต้น ๓)						
๖๑. อลญฺญาตวิณินทรีย์ (เภทสุทธ)	ปัญญาเจตสิก (ที่ในอรหัตตผลจิต ๑)						
๖๒. อวิชชา	โมหเจตสิก (ที่ในอกุศลจิต ๑๒)						
๖๓. อวิชชาปจฺจยา สงฺขาร	เจตนาเจตสิก (ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗)						
๖๔. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ	จิต ๘๙						

บทนิเทศ	องค์ธรรมของบทนิเทศ	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา
๖๕. วิทยานิเทศ นามรูป	เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๖๖. นามรูปเจตสิก สฬายตน	จิต ๘๙ ปสาทรูป ๕						
๖๗. สฬายตนเจตสิก ผัสส	ผัสสเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๖๘. ผัสสเจตสิก เวทนา	เวทนาเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๖๙. เวทนาเจตสิก ตณฺหา	โลภเจตสิก (ที่ในโลภมูลจิต ๘)						
๗๐. ตณฺหาเจตสิก อุปาทาน	โลภ วิกฺขิปปเจตสิก (ที่ในโลภมูลจิต ๘)						
๗๑. อุปาทานเจตสิก กัมมกโร	เจตนาเจตสิก (ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗)						
๗๒. อุปปตฺติโก	โลภียวิปากจิต ๓๒ เจตสิก ๓๕ กัมมชรูป ๒๐						
๗๓. กามกโร	กามาวจรวิปากจิต ๒๓ เจตสิก ๓๓ กัมมชรูป ๒๐						
๗๔. รูปกโร	รูปาวจรวิปากจิต ๕ จักขุวิญ. ๒ โสทวิญ. ๒ สัมปฏิจ. ๒ สันตี. ๓ เจตสิก ๓๕ กัมมชรูป ๑๕ (เว้น ภาว ๒ ฆาน ชีวหา ภาย)						
๗๕. อรูปกโร	อรูปาวจรวิปากจิต ๔ เจตสิก ๓๐						
๗๖. ปญฺจโวการกโร	กามาวจรวิปากจิต ๒๓ รูปาวจรวิปากจิต ๕ เจตสิก ๓๕ กัมมชรูป ๒๐						
๗๗. จตุโวการกโร	อรูปาวจรวิปากจิต ๔ เจตสิก ๓๐						
๗๘. เอกโวการกโร	ชีวิตนวกกลาป						
๗๙. สลยญฺเฐกโร	โลภียวิปากจิต ๓๑ (เว้น เนวสญฺญาณ) เจตสิก ๓๕ กัมมชรูป ๒๐						
๘๐. อสลยญฺเฐกโร	ชีวิตนวกกลาป						
๘๑. เนวสลยญฺเฐกโร	เนวสญฺญาณาสญฺญาตนิปากจิต ๑ เจตสิก ๓๐						

บทนิเทศ	องค์กรของบทนิเทศ	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สิ่ง	?	ข	อา	ธ	อสิ่ง ? ข อา ธ
๘๒. ชาติ	อุปาทักขณะ ของนิปผันนรูป และ ของนามจันท์ ๕						
๘๓. ชรา	รู้ติขณะ ของนิปผันนรูป และ ของนามจันท์ ๕						
๘๔. มรณ	กัณท์ขณะ ของนิปผันนรูป และ ของนามจันท์ ๕						
๘๕. โสโก	เวทนาเจตสิก (ที่ในโทสมูลจิต ๒)						
๘๖. ปริเทโว	จิตตชวิปลาสสัททะ = เสี่ยงร้องไห้คร่ำครวญ						
๘๗. ทุกข์	เวทนาเจตสิก (ที่ในทุกขสหคตกายวิญญานจิต)						
๘๘. โทมนสุต	เวทนาเจตสิก (ที่ในโทสมูลจิต ๒)						
๘๙. อุปายาส	โทสเจตสิก (ที่ในโทสมูลจิต ๒)						
๙๐. สติปัญฐาน	สติเจตสิก (ที่ในโลกุตตรจิต ๘)						
๙๑. สมมุปปธาน	วิริยเจตสิก (ที่ในมัคคจิต ๔)						
๙๒. อธิธิปาโท	มัคคจิต ๔, ฉันทะ วิริยะ ปัญญา (ที่ในมัคคจิต ๔)						
๙๓. ฌาน	วิตก วิจาร ปีติ เวทนา เอกัคคตา						
๙๔. อุปมมยญา	อโทส กรุณา มุทิตา ตัตตรมัชฌัตตตา (ที่ในรูปาวจรจิต ๑๕)						
๙๕. ปญฺจินฺทริยานิ	สัทธา วิริยะ สติ เอกัคคตา ปัญญาเจตสิก (ที่ในโลกุตตรจิต ๘)						
๙๖. ปญฺจ พลาณี	สัทธา วิริยะ สติ เอกัคคตา ปัญญาเจตสิก (ที่ในโลกุตตรจิต ๘)						
๙๗. สุตต โพชฌนคา	สติ ปัญญา วิริยะ ปีติ กาย-จิตปัสสัทธิ เอกัคคตา ตัตตร. (ที่ในโลกุตตรจิต ๘)						
๙๘. อริโย อภฺฐจฺจิกโก มคฺโค	องค์มรรค ๘ (ที่ในโลกุตตรจิต ๘) = ปัญญา วิตก วิตี ๓ สติ วิริยะ เอกัคคตา						
๙๙. ผสฺโส	ผัสสเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						

บทนิทาน	องค์ธรรมของบทนิทาน	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สิ่ง ? ข อา ะ	สิ่ง ? ข อา ะ	สิ่ง ? ข อา ะ	สิ่ง ? ข อา ะ	สิ่ง ? ข อา ะ	สิ่ง ? ข อา ะ
๑๐๐. เวทนา	เวทนาเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๑๐๑. สัญญา	สัญญาเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๑๐๒. เจตนา	เจตนาเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๑๐๓. จิต	จิต ๘๙						
๑๐๔. อริยมกุฏ	อริยมกุฏเจตสิก (ที่ในจิต ๗๘ เว้นทวีปญจ.๑๐ วิภิกขนา. ๑)						
๑๐๕. มนสิการ	มนสิการเจตสิก (ที่ในจิต ๘๙)						
๑๐๖. ปัญญา (อภ)	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๑๐๗. ทวารายตนานิ (อภ)	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๐๘. อฏฐารส ธาตุโย (อภ)	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๐๙. จตุตถาริ สัจจานิ (อภ)	โลกียจิต ๘๑ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๐. พาวีสตินุทริยานิ (อภ)	จิต ๘๙ เวทนาเจ. ชีวิตินทรีย์เจ. เอกัคคตาเจ. สัทธาเจ. สติเจ. วิริยะเจ. ปัญญาเจตสิก ปสาทรูป ๕ ภาวรูป ๒ ชีวิตรูป ๑						

เกาเอกมูลาทิ

รูปแบบปจนาของเกาเอกมูลาทิ	ปจนาที่ ๑	มฺละ..... จ	มฺลึ..... จ	กตฺตี ขนฺเฑหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา ? (หรือ "สงฺคหิตานิ" ขึ้นอยู่กับบทนิเทศ)
		มฺละ..... และ	มฺลึ.....	เหล่านี้ับสงเคราะหฺได้ด้วยขันธ อายตนะ ฐาตุ เทาไร ?
	ปจนาที่ ๒	กตฺตี อสงฺคหิตา ? (หรือ "อสงฺคหิตานิ" ขึ้นอยู่กับบทนิเทศ)		
		นับสงเคราะหฺไม่ได้ด้วยขันธ อายตนะ ฐาตุ เทาไร ?		
วิสัชนา	มฺละ..... จ	มฺลึ..... จ	๒ ๑๑ ๑๑	สงฺคหิตา. (ตัวเลขแสดงจำนวนขันธ อายตนะ ฐาตุ จะเปลี่ยนไปตามบทนิเทศที่แสดง ในที่นี้เป็นแค่ตัวอย่าง)
			๓ ๑ ๗	อสงฺคหิตา.

ตัวอย่าง "ทวิมุล" ของขันธนิเทศ ฐปฺกัณฺธ เวทนามกัณฺธมฺละ สัณฺญากัณฺธมฺลึ

ปจนา ฐปฺกัณฺโธ จ เวทนามกัณฺโธ จ สลฺยาณกัณฺโธ จ กตฺตี ขนฺเฑหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา ?

ฐปฺกัณฺธ เวทนามกัณฺธและสลฺยาณกัณฺธเหล่านี้ นับสงเคราะหฺได้ ด้วยขันธ อายตนะ ฐาตุ เทาไร ?

วิสัชนา ฐปฺกัณฺโธ จ เวทนามกัณฺโธ จ สลฺยาณกัณฺโธ จ กตฺตี ขนฺเฑหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา. (๓ ๑๑ ๑๑)

ฐปฺกัณฺธ เวทนามกัณฺธและสลฺยาณกัณฺธเหล่านี้ นับสงเคราะหฺได้ ด้วยขันธ ๓ คือ ฐปฺกัณฺธ เวทนามกัณฺธ สลฺยาณกัณฺธ อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑

ฐาตุ ๑๑ คือ โอปาริกฐาตุ ๑๐ รัมมฐาตุ ๑

ปจนา กตฺตี อสงฺคหิตา ?

นับสงเคราะหฺไม่ได้ด้วยขันธ อายตนะ ฐาตุ เทาไร ?

วิสัชนา ทวิหิ ขนฺเฑหิ เอกเณายตเนน สตฺตหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา. (๒ ๑ ๗)

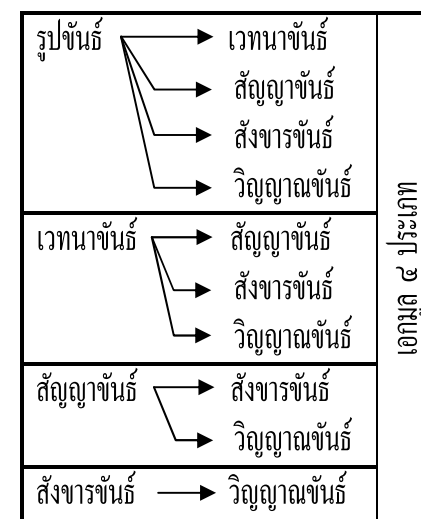
นับสงเคราะหฺไม่ได้ ด้วยขันธ ๒ คือ สังขารกัณฺธ วิญฺญาณกัณฺธ มนายตนะ ๑ วิญฺญาณฐาตุ ๗.

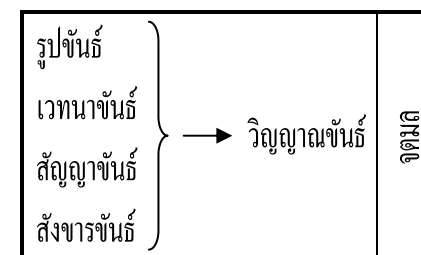
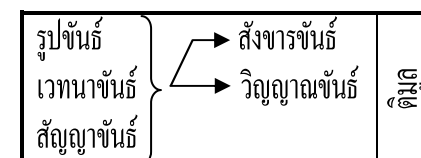
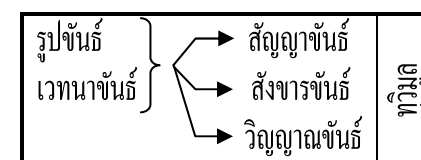

แสดงการสังเคราะห์ขั้นคณิตศาสตร์ เอกมูลาภิ

ตาราง เอกมูลของขั้นคณิตศาสตร์ ☒ = มุละ ☐ = มุลี						
ประเภท	มุลี → ← มุละ	๑. รูปกษณฺโธ จ	๒. เวทนากษณฺโธ จ	๓. สลฺลวากษณฺโธ จ	๔. สงฺขารกษณฺโธ จ	๕. วิญญานกษณฺโธ จ
ขั้นเอกมูล	๑. รูปกษณฺโธ จ					
	๒. เวทนากษณฺโธ จ					
	๓. สลฺลวากษณฺโธ จ					
	๔. สงฺขารกษณฺโธ จ					

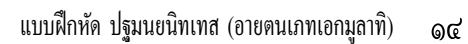

ตาราง ทวิมูล ติมูล จตุมูลของขั้นคณิตศาสตร์ ☐ + ☒ = มุละ ☐ = มุลี						
ประเภท	มุลี → ← มุละ	๑. รูปกษณฺโธ จ	๒. เวทนากษณฺโธ จ	๓. สลฺลวากษณฺโธ จ	๔. สงฺขารกษณฺโธ จ	๕. วิญญานกษณฺโธ จ
ขั้นเอกมูลทวิมูล	๑. รูปกษณฺโธ จ		---> คูในตารางของ เอกมูละ <---			
	๒. เวทนากษณฺโธ จ					
	๓. สลฺลวากษณฺโธ จ					
	๔. สงฺขารกษณฺโธ จ					

เอกมุล ๑๑ ประเภท

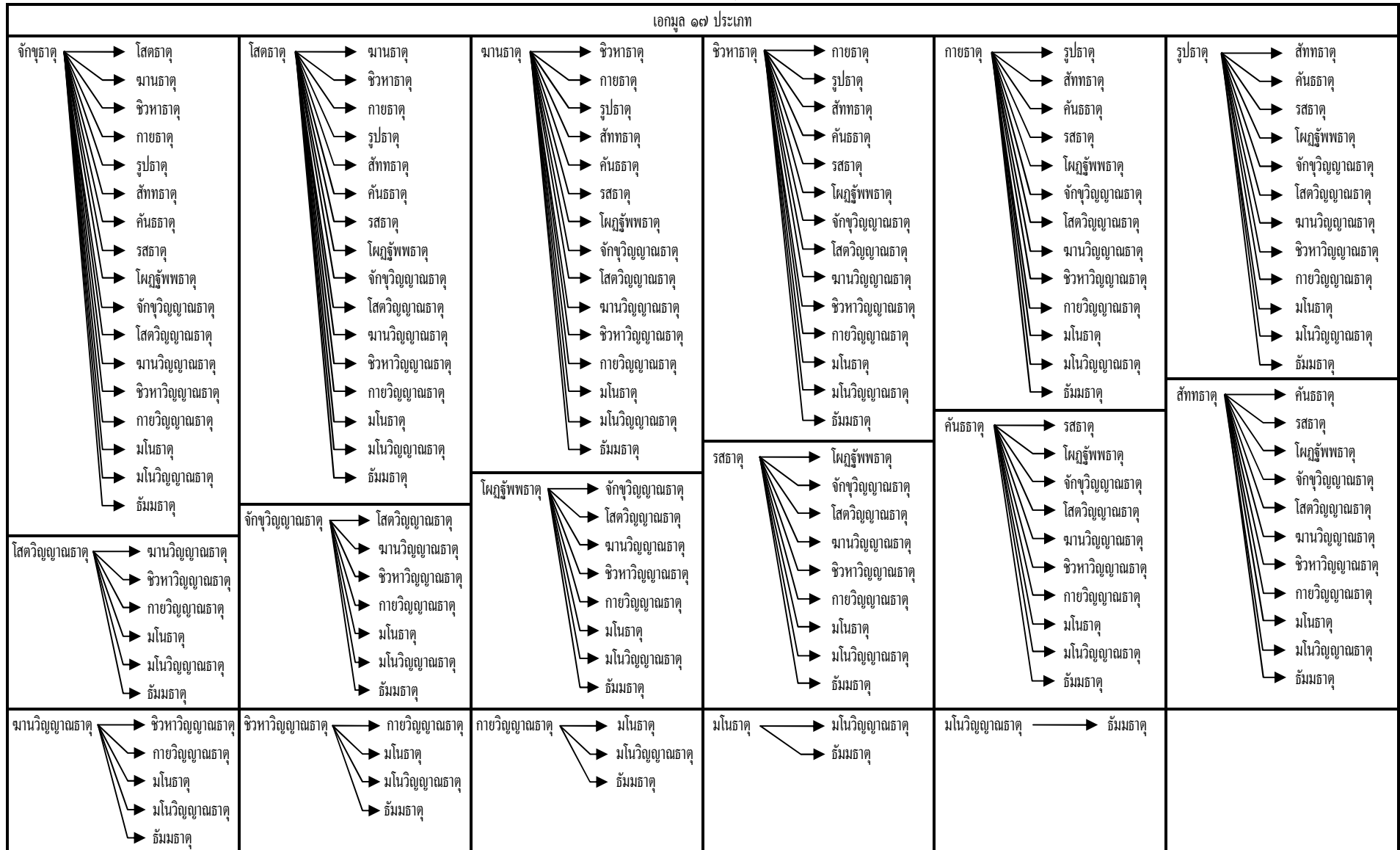
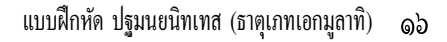
ทวิมล

 = =

[illegible]

[illegible]

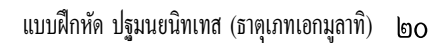

ไตรสมูล		จุทสมูล		ปณรสมูล		โสฬสมูล	
จักขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชีวหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ		จักขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชีวหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ จีหวาวิญญาณธาตุ		จักขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชีวหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ จีหวาวิญญาณธาตุ กายวิญญาณธาตุ		จักขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชีวหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ จีหวาวิญญาณธาตุ กายวิญญาณธาตุ มโนธาตุ	
สัตรสมูล							
จักขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชีวหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ จักขุวิญญาณธาตุ โสตวิญญาณธาตุ ฆานวิญญาณธาตุ จีหวาวิญญาณธาตุ กายวิญญาณธาตุ มโนธาตุ มโนวิญญาณธาตุ							

แสดงการสเคราะห์ธาตุนิทเทส เกษฏโณมูลาทิ

ตาราง เอกมูลของธาตุนิทเทส																				☒ = มุละ ☐ = มุค	
ประเภท	☒ มุละ	จกธาตุ จ	โสตรธาตุ จ	ฆานธาตุ จ	ชีวธาตุ จ	กายธาตุ จ	รูปธาตุ จ	สพธาตุ จ	คนธธาตุ จ	รสธาตุ จ	โณจุพธาตุ จ	จกขุวิญญานธาตุ จ	โสตรวิญญานธาตุ จ	ฆานวิญญานธาตุ จ	ชีววิญญานธาตุ จ	กายวิญญานธาตุ จ	มนธาตุ จ	มนวิญญานธาตุ จ	ธมธาตุ จ		
ธาตุเอกมูล	๑. จกธาตุ จ	☒																			
	๒. โสตรธาตุ จ		☒																		
	๓. ฆานธาตุ จ			☒																	
	๔. ชิวธาตุ จ				☒																
	๕. กายธาตุ จ					☒															
	๖. รูปธาตุ จ						☒														
	๗. สพธาตุ จ							☒													
	๘. คนธธาตุ จ								☒												
	๙. รสธาตุ จ									☒											
	๑๐. โณจุพธาตุ จ										☒										
	๑๑. จกขุวิญญานธาตุ จ											☒									
	๑๒. โสตรวิญญานธาตุ จ												☒								
	๑๓. ฆานวิญญานธาตุ จ													☒							
	๑๔. ชิววิญญานธาตุ จ														☒						
	๑๕. กายวิญญานธาตุ จ															☒					
	๑๖. มนธาตุ จ																☒				
	๑๗. มนวิญญานธาตุ จ																	☒			

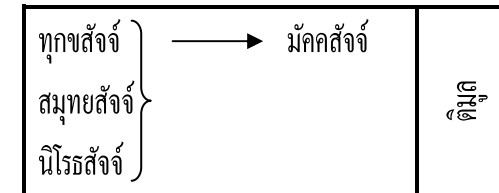
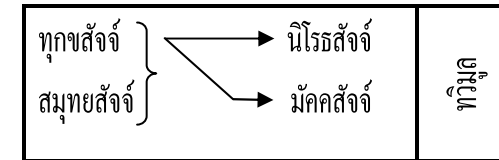
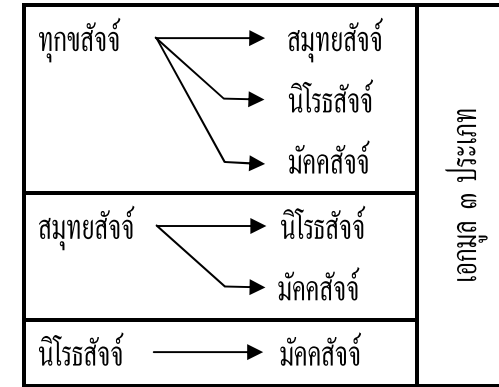

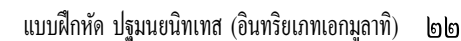
ตาราง ทวิคูณ คูณ ---> สัตว์ตรสมูล ของธาตุนี้ทีเทศ																			☐ + ☒ = มุละ		☐ = มุล															
ประเภท	☒ มุละ ☐ มุล	จกธาตุ จ	โสตรธาตุ จ	ฆานธาตุ จ	ชีวธาตุ จ	กายธาตุ จ	รูปธาตุ จ	สพธาตุ จ	คนธาตุ จ	รสธาตุ จ	โฏฐพธาตุ จ	จกวิญญานธาตุ จ	โสตรวิญญานธาตุ จ	ฆานวิญญานธาตุ จ	ชีววิญญานธาตุ จ	กายวิญญานธาตุ จ	มนธาตุ จ	มนวิญญานธาตุ จ	ธมธาตุ จ																	
		---> คูในตารางของ ธาตุเอกมุละ <---																																		
ธาตุเกทวิญญู	๑. จกธาตุ จ	☒																																		
	๒. โสตรธาตุ จ		☒																																	
	๓. ฆานธาตุ จ			☒																																
	๔. ชิวธาตุ จ				☒																															
	๕. กายธาตุ จ					☒																														
	๖. รูปธาตุ จ						☒																													
	๗. สพธาตุ จ							☒																												
	๘. คนธาตุ จ								☒																											
	๙. รสธาตุ จ									☒																										
	๑๐. โฏฐพธาตุ จ										☒																									
	๑๑. จกวิญญานธาตุ จ											☒																								
	๑๒. โสตรวิญญานธาตุ จ												☒																							
	๑๓. ฆานวิญญานธาตุ จ													☒																						
	๑๔. ชิววิญญานธาตุ จ														☒																					
	๑๕. กายวิญญานธาตุ จ															☒																				
	๑๖. มนธาตุ จ																☒																			
	๑๗. มนวิญญานธาตุ จ																	☒																		

สัจจนิทเทศ เกษเอกมุลาทิ

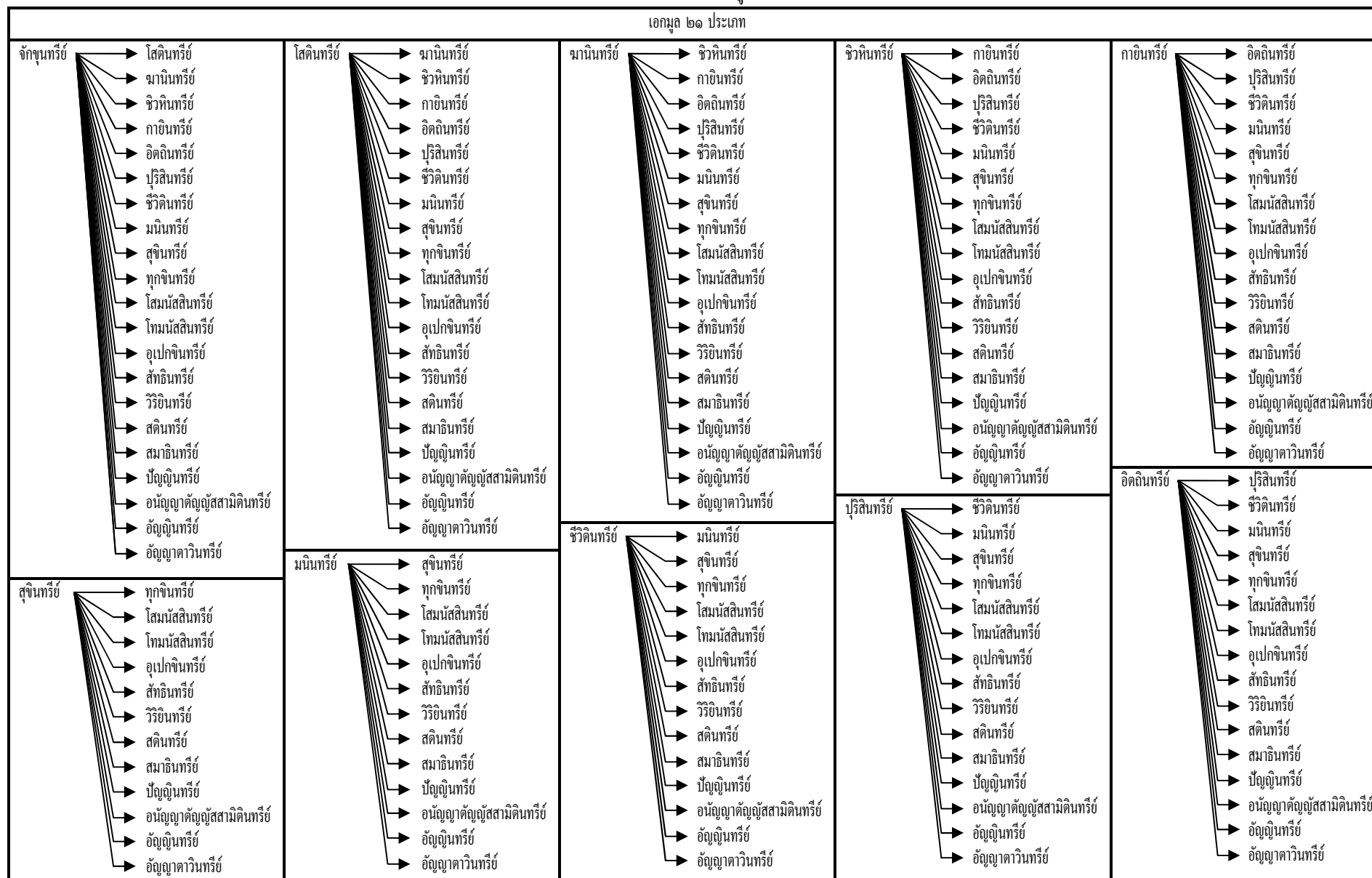
ตาราง เอกมุลของสัจจนิทเทศ ☒ = มุละ ☐ = มุลี					
ประเภท	มุลี → ↙ มุละ	๑. ทุกขสัจจน	๒. สมุทยสัจจน	๓. นิโรธสัจจน	๔. มคคสัจจน
สัจจนเอกมุล	๑. ทุกขสัจจน				
	๒. สมุทยสัจจน				
	๓. นิโรธสัจจน				

ตาราง ทวิมุล ติมุลของสัจจนิทเทศ ☐ + ☒ = มุละ ☐ = มุลี					
ประเภท	มุลี → ↙ มุละ	๑. ทุกขสัจจน	๒. สมุทยสัจจน	๓. นิโรธสัจจน	๔. มคคสัจจน
สัจจนทวิมุล	๑. ทุกขสัจจน		---> คูในตาราง สัจจนเอกมุล <---		
	๒. สมุทยสัจจน				
	๓. นิโรธสัจจน				

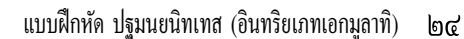

เอกมุล ๒๑ ประเภท

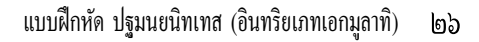

เอกมุล ๒๑ ประเภท (ต่อ)

ทุกจันทร์ 	โสมนัสสันทรีย์ 	โทมนัสสันทรีย์ 	อุpekขินทรีย์
สัทธินทรีย์ 	วิริยินทรีย์ 	สตินทรีย์ 	สมาธิินทรีย์
ปัญญินทรีย์ 	อนัญญาตัญญูสสามิคคินทรีย์ 	อัญญินทรีย์ 	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ตาราง เอกมุลของอินทรีนิทเทส

☒ = มุละ ☐ = มุล

ประเภท	มุละ →	จกขุนทรียลจ	โสคินทรียลจ	มานินทรียลจ	ชีวหินทรียลจ	กาอินทรียลจ	อิตลินทรียลจ	ปรีสินทรียลจ	ชีวคินทรียลจ	มนินทรียลจ	สุจินทรียลจ	ทุกจินทรียลจ	โสมนสุสินทรียลจ	โทมนสุสินทรียลจ	อุเปกจินทรียลจ	สทธิทรียลจ	วีรียทรียลจ	สคินทรียลจ	สมารินทรียลจ	ปณณทรียลจ	อนณ-ทรียลจ	อลณทรียลจ	อลณทวินทรียลจ
อินทรีนิทเทสเอกมุล	๑. จกขุนทรียลจ	☒																					
	๒. โสคินทรียลจ		☒																				
	๓. มานินทรียลจ			☒																			
	๔. ชีวหินทรียลจ				☒																		
	๕. กาอินทรียลจ					☒																	
	๖. อิตลินทรียลจ						☒																
	๗. ปรีสินทรียลจ							☒															
	๘. ชีวคินทรียลจ								☒														
	๙. มนินทรียลจ									☒													
	๑๐. สุจินทรียลจ										☒												
	๑๑. ทุกจินทรียลจ											☒											
	๑๒. โสมนสุสินทรียลจ												☒										
	๑๓. โทมนสุสินทรียลจ													☒									
	๑๔. อุเปกจินทรียลจ														☒								
	๑๕. สทธิทรียลจ															☒							
	๑๖. วีรียทรียลจ																☒						
	๑๗. สคินทรียลจ																	☒					
	๑๘. สมารินทรียลจ																		☒				
	๑๙. ปณณทรียลจ																			☒			
	๒๐. อนณวาทล-ทรียลจ																				☒		
	๒๑. อลณทรียลจ																					☒	

ตาราง ทวิมูล ตีมูล ---> เอกวิสดตีมูล ของอินทรียนิเทศ																							
		☐ + ☒ = มุละ ☐ = มูลี																					
ประเภท	มุละ มุละ	จกขุนทรียลจ	โสคินทรียลจ	ฆานินทรียลจ	ชีวหินทรียลจ	กายินทรียลจ	อิตถินทรียลจ	ปรีสินทรียลจ	ชีวคินทรียลจ	มนินทรียลจ	สุชินทรียลจ	ทุกจินทรียลจ	โสมนสสินทรียลจ	โทมนสสินทรียลจ	อุเปกจินทรียลจ	สทฐินทรียลจ	วีรยิทรียลจ	สคินทรียลจ	สมาธิทรียลจ	ปณณทรียลจ	อนณ-ทรียลจ	อลณทรียลจ	อลณาตภาวินทรียลจ
อินทรียนิเทศภูมิลาภ	๑. จกขุนทรียลจ	☒	---> ดูในตาราง เอกมูลของอินทรียนิเทศ <---																				
	๒. โสคินทรียลจ		☒																				
	๓. ฆานินทรียลจ			☒																			
	๔. ชิวหินทรียลจ				☒																		
	๕. กายินทรียลจ					☒																	
	๖. อิตถินทรียลจ						☒																
	๗. ปรีสินทรียลจ							☒															
	๘. ชิวคินทรียลจ								☒														
	๙. มนินทรียลจ									☒													
	๑๐. สุชินทรียลจ										☒												
	๑๑. ทุกจินทรียลจ											☒											
	๑๒. โสมนสสินทรียลจ												☒										
	๑๓. โทมนสสินทรียลจ													☒									
	๑๔. อุเปกจินทรียลจ														☒								
	๑๕. สทฐินทรียลจ															☒							
	๑๖. วีรยิทรียลจ																☒						
	๑๗. สคินทรียลจ																	☒					
	๑๘. สมาธิทรียลจ																		☒				
	๑๙. ปณณทรียลจ																			☒			
	๒๐. อนณลาคณ-ทรียลจ																				☒		
	๒๑. อณณิทรียลจ																					☒	

ปฐมนยสังคหิตอสังคหิตปทนิทเทส ๖

รูปแบบการตั้งปัญหานี้ที่ ๑	ปฐมาที่ ๑		กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ? (ในพาหิรมาดิกา ปทนิทเทสทุกบทเป็นพหูพจน์ คำถามจึงลงท้ายด้วย "สงฺคหิตา") เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วยจันท์ ๑๔ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา		๔ ๒ ๒ สงฺคหิตา. เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วย นามจันท์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ..... ธาตุ ๒ คือ.....
	ปฐมาที่ ๒		กตฺติหิ อสงฺคหิตา ? นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วยจันท์ ๑๔ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา		๑ ๑๐ ๑๖ อสงฺคหิตา. (ตัวเลขแสดงจำนวนจันท์ อายุตนะ ธาตุ จะเปลี่ยนไปตามบทนิทเทสที่แสดง ในที่นี้เป็นแค่ตัวอย่าง) นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วย รูปจันท์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ.....

ตัวอย่าง กุสลปทนิทเทส

ปฐมา กุสลา ธมฺมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ? กุสลธรรมเหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ ด้วยจันท์ ๑๔ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา กุสลา ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ ทฺวํหายตเนหิ ทฺวํหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา. (น.๔ ๒ ๒)

กุสลธรรมเหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ ด้วยนามจันท์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ๑ ธัมมายตนะ ๑ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญานธาตุ ๑ ธัมมธาตุ ๑

ปฐมา กตฺติหิ อสงฺคหิตา ? นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ ด้วยจันท์ ๑๔ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. (๑ ๑๐ ๑๖)

นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ ด้วยรูปจันท์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญานธาตุ).

แบบฝึกหัด การสังเคราะห์ พาหิรมาติกา (ติก) ในปฐมวัยนิตเทศ

บทนิตเทศ	องค์ธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อา ฅา	สั่ง → ? ข อา ฅา	สั่ง → ? ข อา ฅา	สั่ง → ? ข อา ฅา	สั่ง → ? ข อา ฅา	สั่ง → ? ข อา ฅา
๑. กุศลธรรมา	กุศลจิต ๒๑ เจตสิก ๓๘						
๒. อกุศลธรรมา	อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๗						
๓. อพยากตา ธรรมา	วิปาก.๓๖ กิริยา. ๒๐ เจตสิก ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๔. สุขาย เวทนาย สมปยุตตา ธรรมา	สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เวทนา เวทนา)						
๕. ทุกขาย เวทนาย สมปยุตตา ธรรมา	ทุกขสหคตจิต ๓ เจตสิก ๒๑ (เวทนา เวทนา)						
๖. อทุกขมสุขาย เวทนาย สมปยุตตา ธรรมา	อเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เวทนา เวทนา)						
๗. วิปากา ธรรมา	วิปากจิต ๓๖ เจตสิก ๓๘						
๘. วิปากธมมธรรมา	อกุศลจิต ๑๒ กุศลจิต ๒๑ เจตสิก ๕๒						
๙. เนววิปากนวิปากธมมธรรมา	กิริยาจิต ๒๐ เจตสิก ๓๕ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๐. อุนาพาทินุนาพาทินิยา ธรรมา	โลกียวิ. ๓๒ เจตสิก ๓๕ กัมมขรูป ๒๐						
๑๑. อนุนาพาทินุนาพาทินิยา ธรรมา	อกุศลจิต ๑๒ โลเก.ก. ๑๗ กิริยา.๒๐ เจ. ๕๒ ติชรูป						
๑๒. อนุนาพาทินุนาพาทินิยา ธรรมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๓. สงกิลิฐฐาสงกิลิฐิกา ธรรมา	อกุศล ๑๒ เจตสิก ๒๗						
๑๔. อสงกิลิฐฐาสงกิลิฐิกา ธรรมา	โลเก.ก. ๑๗ โลเก.วิ. ๓๒ กิริยา. ๒๐ เจตสิก ๓๘ รูป ๒๘						
๑๕. อสงกิลิฐฐาสงกิลิฐิกา ธรรมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๖. สวิตกกถสวิจารธา ธรรมา	สวิตกกถสวิจารจิต ๕๕ เจตสิก ๕๐ (เวทนา วิตก วิจาร)						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐ			อสั่ง → ? ข อว ฐ		
๑๗. อวิตกกวจารมตุตา ธมฺมา	ทุคฺย ๑๑ เจตสิก ๓๖ (วิจาร), วิตกเจ. → สวิตักกสวิจาร ๕๕						
๑๘. อวิตกกาวิจาร ธมฺมา	อวิตักกอวิจารจิต ๕๕ เจ. ๓๖ รูป ๒๘ นิพ., วิจารเจ.๑๑ → ทุ.๑๑						
๑๙. ปิติสหคตา ธมฺมา	ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (เว้น ปิติ)						
๒๐. สุขสหคตา ธมฺมา	สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เว้น เวทนา)						
๒๑. อุเปกขาสหคตา ธมฺมา	อุเบกขา. ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เวทนา)						
๒๒. ทสฺสเนน ปหัตตพฺพา ธมฺมา	โลก.๘ โทส.๒ วิจิ.๑ เจตสิก ๒๗						
๒๓. ภาวนาย ปหัตตพฺพา ธมฺมา	ทิว.๔ โทส.๒ อุท.๑ เจตสิก ๒๕						
๒๔. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหัตตพฺพา ธมฺมา	กุศล.๒๑ วิบาก.๓๖ กิริยา.๒๐ เจตสิก ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๒๕. ทสฺสเนน ปหัตตพฺพเหตุกา ธมฺมา	โลก.๘ โทส.๒ วิจิ.๑ เจตสิก ๒๗ (เว้น โม → วิจิ)						
๒๖. ภาวนาย ปหัตตพฺพเหตุกา ธมฺมา	ทิว.๔ โทส.๒ อุท.๑ เจตสิก ๒๕ (เว้น โม → อุท)						
๒๗. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหัตตพฺพเหตุกา ธมฺมา	กุศล.๒๑ วิบาก. ๓๖ กิริยา.๒๐ เจตสิก ๓๘ , โม→โม, รูป ๒๘ นิพ.						
๒๘. อายจคามิโน ธมฺมา	อกุศลจิต ๑๒ โลกีย.กุ.๑๗ เจตสิก ๕๒						
๒๙. อปยจคามิโน ธมฺมา	มัลลจิต ๔ เจตสิก ๓๖						
๓๐. เนวายจคามิโน นอปยจคามิโน ธมฺมา	วิบาก.๓๖ กิริยา.๒๐ เจตสิก ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๓๑. เสกฺขา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๗ (เว้น อรพ.๑) เจตสิก ๓๖						
๓๒. อเสกฺขา ธมฺมา	อหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๖						
๓๓. เนวเสกฺขา นาสเสกฺขา ธมฺมา	โลกีย.๘๑ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๓๔. ปริตฺตา ธมฺมา	กาม.๕๔ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา	อสั่ง → ? ข อว ธา				
๓๕. มหคคตา ธมฺมา	มหคคตจิต ๒๗ เจตสิก ๓๕						
๓๖. อุปปมาณา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๓๗. ปริตตารมมณา ธมฺมา	กาม.๕๔ เจตสิก ๕๐ = (๑๐,๓,๓,๘,๑,+๓๓ / ๑๒,๑,๘,๘,๒,+๕๐)						
๓๘. มหคคตารมมณา ธมฺมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจตสิก ๓๐ แน่นอน /อกุ.๑๒ มโน.๑ มหา.กุ.๘ มหา.กิ.๘ อภิ.๒ เจตสิก ๔๗ (วิรตี,อัป) ในขณะที่กระทำ... ๑						
๓๙. อุปปมาณารมมณา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ แน่นอน ๑						
๔๐. หีนา ธมฺมา	อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๗						
๔๑. มชฌิมา ธมฺมา	โลเก.กุ.๑๗ โลเก.วิ.๓๒ กิ.๒๐ เจตสิก ๓๔ รูป ๒๘						
๔๒. ปณฺธิตา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๔๓. มิจจตุนิยตา ธมฺมา	ขวณะดวงที่ ๗ ของ ทิสฺ.๔ เจ.๒๑ (มิจจา) โทส.๒ เจ.๒๒ (ปัญจา)						
๔๔. สมนตุนิยตา ธมฺมา	มคคจิต ๔ เจตสิก ๓๖						
๔๕. อนิยตา ธมฺมา	อกุศล ๑๒ (เว้น ข.ดวงที่ ๗ ของ ทิสฺ.๔ โท.๒) โลเก.กุ.๑๗ วิบาก.๓๖ กิริยา.๒๐ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๔๖. มคฺคารมมณา ธมฺมา	มโน ๑ มหา.กุสฺ.๔ กุ.อภิ.๑ มหา.กิสฺ.๔ กิ.อภิ.๑ เจตสิก ๓๓ (๓,๒) ที่กระทำ ๑						
๔๗. มคฺคเหตุกา ธมฺมา	มคคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ (เว้น องค์มรรค ๘ / อโลภ อโทส / ปัญญา ตามนัยที่ ๑, ๒, ๓)						
๔๘. มคฺคาธิปติโน ธมฺมา	มหา.กุสฺ.๔ เจ.๓๓ (๓,๒) มหา.กิสฺ.๔ เจ.๓๓ (๒) ที่กระทำ... / มคคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ (วิริยะ ปัญญา) / วิริยะ ปัญญา						

บทนิทเทศ	องค์ธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา			อสั่ง → ? ข อว ธา		
๔๙. อุปปันนา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่กำลังปรากฏ ฯ						
๕๐. อนุปปันนา ธมฺมา	อกุศล ๑๒ กุศล ๒๑ กิริยา.๒๐ เจตสิก ๕๒ ดิขรูป ที่จะเกิด						
๕๑. อุปปาทีโน ธมฺมา	วิบาก.๓๖ เจตสิก ๓๘ กัม.๒๐ ที่จะเกิด						
๕๒. อดีตตา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นอดีต						
๕๓. อนาคตา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นอนาคต						
๕๔. ปัจจุปปันนา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นปัจจุบัน						
๕๕. อดีตารมฺมณา ธมฺมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจตสิก ๓๐ แน่นอน, มโน ๑ กาม.ข. ๒๙ ตทา. ๑๑ อภิ. ๒ เจตสิก ๔๗ (๓, ๒) ขณะที่กระทำ.. ฯ						
๕๖. อนาคตารมฺมณา ธมฺมา	มโน ๑ กาม.ข. ๒๙ ตทา. ๑๑ อภิ. ๒ เจตสิก ๕๐ (๒) ขณะ ฯ						
๕๗. ปัจจุปปันนารมฺมณา ธมฺมา	ทวิ ๑๐ มโน ๓ อัญญ.๑๐ (วิริ. ปิติ ฉน.) แน่นอน, มโน ๑ กาม.ข. ๒๙ ตทา. ๑๑ อภิ. ๒ เจตสิก ๕๐ (๒) ขณะ ฯ						
๕๘. อชฺฌตฺตา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นภายใน						
๕๙. พหิทฺธา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน. ที่เป็นภายนอก ฯ						
๖๐. อชฺฌตฺตพหิทฺธา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นภายใน ภายนอก ฯ						
๖๑. อชฺฌตฺตารมฺมณา ธมฺมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจตสิก ๓๐ แน่นอน, กามจิต.๕๔ อภิ. ๒ เจตสิก ๔๙ (อิส, อป) ขณะ ฯ						
๖๒. พหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา	รูปา. ๑๕ (อภิ.๒) อากา. ๓ โลกุต. ๘ เจตสิก ๓๘ แน่นอน, กามจิต.๕๔ อภิ. ๒ เจตสิก ๕๒ ขณะ ฯ						
๖๓. อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณา ธมฺมา	กามจิต.๕๔ อภิ. ๒ เจตสิก ๔๙ (อิส, อป)						

บทนิทเทส	องค์ธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา			อสั่ง → ? ข อว ฐา		
๖๔. สนิทสนสปปฎิมา ฐมา	รูปารมณ						
๖๕. อนิทสนสปปฎิมา ฐมา	โอฟาริกรุป ๑๑ (รุปา.)						
๖๖. อนิทสนสปปฎิมา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๒ สุขุมรูป ๑๖ นิพพาน						

-----> ดิกมาติกานิทเทส จบ <-----

บทนิทเทศ	องค์ธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง ? ข อว ฐา			อสั่ง ? ข อว ฐา		
๑. เหตุ ฐมา	เหตุ ๖						
๒. น เหตุ ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๔๖ (-๖) รูป ๒๘ นิพพาน						
๓. สเหตุกา ฐมา	สเห. ๗๑ เจตสิก ๕๒ (โม → โม)						
๔. อเหตุกา ฐมา	อเห. ๑๘ อัญญ.๑๒ (-ฉัน), โม→โม, รูป ๒๘ นิพพาน						
๕. เหตุสมปยุตฺตา ฐมา	สเห. ๗๑ เจตสิก ๕๒ (โม → โม)						
๖. เหตุวิปยุตฺตา ฐมา	อเห. ๑๘ อัญญ.๑๒ (-ฉัน), โม→โม, รูป ๒๘ นิพพาน						
๗. เหตุ เจว สเหตุกา จ ฐมา	เหตุ ๖ (โม → โม)						
๘. สเหตุกา เจว น จ เหตุ ฐมา	สเห. ๗๑ เจตสิก ๔๖ (-๖)						
๙. เหตุ เจว เหตุสมปยุตฺตา จ ฐมา	เหตุ ๖ (โม → โม)						
๑๐. เหตุสมปยุตฺตา เจว น จ เหตุ ฐมา	สเห. ๗๑ เจตสิก ๔๖ (-๖)						
๑๑. น เหตุ สเหตุกา ฐมา	สเห. ๗๑ เจตสิก ๔๖ (-๖)						
๑๒. น เหตุ อเหตุกา ฐมา	อเห. ๑๘ อัญญ.๑๒ (-ฉัน) รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๓. สปปจายา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๑๔. อปปจายา ฐมา	นิพพาน						
๑๕. สงฺขตา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๑๖. อสงฺขตา ฐมา	นิพพาน						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา	สั่ง → ? ข อว ฐา	สั่ง → ? ข อว ฐา	สั่ง → ? ข อว ฐา	สั่ง → ? ข อว ฐา	สั่ง → ? ข อว ฐา
๑๗. สนิทสุสนา ฐมา	รูปารมณ						
๑๘. อนิทสุสนา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๗ (-รูปา) นิพพาน						
๑๙. สปปฐิมา ฐมา	โอฬาริกรูป ๑๒						
๒๐. อปปฐิมา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ สุขุม. ๑๖ นิพพาน						
๒๑. รูปิโน ฐมา	รูป ๒๘						
๒๒. อรูปิโน ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน						
๒๓. โลภียา ฐมา	โลกียจิต ๘๑ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๒๔. โลกุตตรา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๒๕. เกณจิ วิญญูชยา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๒๖. เกณจิ น วิญญูชยา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๒๗. อาสวา ฐมา	อาสว อ.ธ. ๓ ได้แก่ โลภะ ทิฏฐิ โมหะ						
๒๘. โน อาสวา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๔๙ (๓) รูป ๒๘ นิพพาน						
๒๙. สาสวา ฐมา	โลกียจิต ๘๑ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๓๐. อนาสวา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๓๑. อาสวสมุပ္ยุตฺตา ฐมา	อกุ.๑๒ เจตสิก ๒๗ (โม → โม โท)						
๓๒. อาสววิปยุตฺตา ฐมา	กุศล ๒๑ วิบาก ๓๖ กิริยา ๒๐ เจ.๓๘ รูป ๒๘ นิพ, โม → โท โม						
๓๓. อาสวา เจว สาสวา จ ฐมา	อาสว อ.ธ. ๓ ได้แก่ โลภะ ทิฏฐิ โมหะ						
๓๔. สาสวา เจว โน จ อาสวา ฐมา	โลกียจิต ๘๑ เจตสิก ๔๙ (๓) รูป ๒๘						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา			อสั่ง → ? ข อว ฐา		
๓๕. อาสวา เจว อาสวสมปยุตฺตา จ ฐมา	โลกะ ทิฏฐิ โมหะ → โลกมุตจิต ๘						
๓๖. อาสวสมปยุตฺตา เจว โน จ อาสวา ฐมา	อกุศล ๑๒ เจตสิก ๒๔ (๓)						
๓๗. อาสววิปยุตฺตา สาสวา ฐมา	โลกั.กุ. ๑๗ โลกั.วิ. ๓๒ กิริยา ๒๐ เจ.๓๘ รูป ๒๘, โม → โท โม						
๓๘. อาสววิปยุตฺตา อนาสวา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๓๙. สลฺยโณชฺชา ฐมา	สัณฺโณชน์ อ.ธ. ๘ = โล โท มา ทิ วิจิ อีส มัจ โม						
๔๐. โน สลฺยโณชฺชา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๔๔ (-๘) รูป ๒๘ นิพพาน						
๔๑. สลฺยโณชนียา ฐมา	โลกั.๘๑ เจ.๕๒ รูป ๒๘						
๔๒. อสลฺยโณชนียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๔๓. สลฺยโณชนสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ. ๒๗ (-โม → อุท.)						
๔๔. สลฺยโณชนวิปยุตฺตา ฐมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิ, โม → อุท.						
๔๕. สลฺยโณชฺชา เจว สลฺยโณชนียา จ ฐมา	สัณฺโณชน์ อ.ธ. ๘ = โล โท มา ทิ วิจิ อีส มัจ โม						
๔๖. สลฺยโณชนียา เจว โน จ สลฺยโณชฺชา ฐมา	โลกั.๘๑ เจ.๔๔ (-๘) รูป ๒๘						
๔๗. สลฺยโณชฺชา เจว สลฺยโณชนสมปยุตฺตา จ ฐมา	สัณฺโณชน์ อ.ธ. ๘ (-โม → อุท.)						
๔๘. สลฺยโณชนสมปยุตฺตา เจว โน จ สลฺยโณชฺชา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ. ๑๙ (-๘)						
๔๙. สลฺยโณชนวิปยุตฺตา สลฺยโณชนียา ฐมา	โลกั.กุ. ๑๗ โลกั.วิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘, โม → อุท						
๕๐. สลฺยโณชนวิปยุตฺตา อสลฺยโณชนียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๕๑. คนฺถา ฐมา	คันถะ อ.ธ. ๓ = โลกะ โทสะ ทิฏฐิ						
๕๒. โน คนฺถา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๔๙ (-๓) รูป ๒๘ นิพพาน						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา			อสั่ง → ? ข อว ฐา		
๕๓. คนุณิยา ฐมา	โลเกี.๘๑ เจ.๕๒ รูป ๒๘						
๕๔. อคนุณิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๕๕. คนุสสมปุตุตา ฐมา	โลก ๘ โทส ๒ เจ.๒๕ (-โท → โท, โล → ทิว.)						
๕๖. คนุวิปปุตุตา ฐมา	โม.๒ กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๔๓ รูป ๒๘ นิ, โล → ทิว., โท → โท						
๕๗. คนุถา เจว คนุณิยา จ ฐมา	คันถะ อ.ธ. ๓ = โลกะ โทสะ ทิฏฐิ						
๕๘. คนุณิยา เจว โน จ คนุถา ฐมา	โลเกี.๘๑ เจ.๔๙ (-๓) รูป ๒๘						
๕๙. คนุถา เจว คนุสสมปุตุตา จ ฐมา	โลกะ ทิฏฐิ → ทิส.๔						
๖๐. คนุสสมปุตุตา เจว โน จ คนุถา ฐมา	โลก ๘ โทส ๒ เจ.๒๓ (-๓)						
๖๑. คนุวิปปุตุตา คนุณิยา ฐมา	โม.๒ โลเกี.ก. ๑๗ โลเกี.วิ.๓๒ กิ.๒๐ เจ.๔๓ รูป ๒๘, โล → ทิว. โท → โท						
๖๒. คนุวิปปุตุตา อคนุณิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๖๓. โอฆา ฐมา	โอฆะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฏฐิ โมหะ						
๖๔. โน โอฆา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๔๙ (-๓) รูป ๒๘ นิพพาน						
๖๕. โอฆนิยา ฐมา	โลเกี.๘๑ เจ.๕๒ รูป ๒๘						
๖๖. อโนฆนิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๖๗. โอฆสมปุตุตา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ.๒๗ (-โม → โม โท)						
๖๘. โอฆวิปปุตุตา ฐมา	กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๓๘ รูป ๒๘ นิ, โม → โท โม						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา			อสั่ง → ? ข อว ธา		
๖๙. โธมา เจว โธมนิยา จ ฐมา	โธมะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฐฐิ โมะทะ						
๗๐. โธมนิยา เจว โน จ โธมา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๔๙ (-๓) รูป ๒๘						
๗๑. โธมา เจว โธมสมปยุตฺตา จ ฐมา	โล. ทิ. โม. → โลภ ๘						
๗๒. โธมสมปยุตฺตา เจว โน จ โธมา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๔ (-โธมะ อ.ธ. ๓)						
๗๓. โธมวิปยุตฺตา โธมนิยา ฐมา	โลกี. กุ. ๑๗ โลกี. วิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘, โม → โท โม						
๗๔. โธมวิปยุตฺตา อโธมนิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๗๕. โยคา ฐมา	โยคะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฐฐิ โมะทะ						
๗๖. โน โยคา ฐมา	จิต ๘๙ เจตสิก ๔๙ (-๓) รูป ๒๘ นิพพาน						
๗๗. โยคินิยา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๗๘. อโยคินิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๗๙. โยคสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗ (-โม → โท โม)						
๘๐. โยควิปยุตฺตา ฐมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิ, โม → โท โม						
๘๑. โยคา เจว โยคินิยา จ ฐมา	โยคะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฐฐิ โมะทะ						
๘๒. โยคินิยา เจว โน จ โยคา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๔๙ (-๓) รูป ๒๘						
๘๓. โยคา เจว โยคสมปยุตฺตา จ ฐมา	โล. ทิ. โม. → โลภ ๘						
๘๔. โยคสมปยุตฺตา เจว โน จ โยคา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๔ (-๓)						
๘๕. โยควิปยุตฺตา โยคินิยา ฐมา	โลกี. กุ. ๑๗ โลกี. วิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ , โม → โท โม						
๘๖. โยควิปยุตฺตา อโยคินิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา	อสั่ง → ? ข อว ฐา				
๘๗. นีรวรณา ฐมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๘๘. โน นีรวรณา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๔๔ (-๘) รูป ๒๘ นิพพาน						
๘๙. นีรวรณียา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๙๐. อนีรวรณียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๙๑. นีรวรณสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						
๙๒. นีรวรณวิปยุตฺตา ฐมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๙๓. นีรวรณา เจว นีรวรณียา จ ฐมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๙๔. นีรวรณียา เจว โน จ นีรวรณา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๔๔ (-๘) รูป ๒๘						
๙๕. นีรวรณา เจว นีรวรณสมปยุตฺตา จ ฐมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๙๖. นีรวรณสมปยุตฺตา เจว โน จ นีรวรณา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๙ (-๘)						
๙๗. นีรวรณวิปยุตฺตา นีรวรณียา ฐมา	โลกีกุ. ๑๗ โลกีกิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘						
๙๘. นีรวรณวิปยุตฺตา อนีรวรณียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๙๙. ปรามาสา ฐมา	ทัญญูเจตสิก ๑						
๑๐๐. โน ปรามาสา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๑ (-ท) รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๐๑. ปรามญฺฐา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๑๐๒. อปรามญฺฐา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๐๓. ปรามาสสมปยุตฺตา ฐมา	ท.ส. ๔ เจ. ๒๐ (-ท)						
๑๐๔. ปรามาสวิปยุตฺตา ฐมา	ท.วิ.๔ โท.๒ โม.๒ กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๕๑ (-ท) รูป ๒๘ นิพ.						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา	สั่ง → ? ข อว ธา
๑๐๕. ปริมาสา เจว ปริมฐา จ ฐมา	ทัญญูเจตสิก ๑						
๑๐๖. ปริมฐา เจว โน จ ปริมาสา ฐมา	โลเกีย. ๘๑ เจ. ๕๑ (-ทิ) รูป ๒๘						
๑๐๗. ปริมาสวิปยุตฺตา ปริมฐา ฐมา	ทิว. ๔ โท ๒ โม ๒ โลเก. ก. ๑๗ โลเก. วิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๕๑ (-ทิ) รูป ๒๘						
๑๐๘. ปริมาสวิปยุตฺตา อปริมฐา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๐๙. สารมมณา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๒						
๑๑๐. อนารมมณา ฐมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๑. จิตฺตา ฐมา	จิต ๘๙						
๑๑๒. โน จิตฺตา ฐมา	เจ. ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๓. เจตสิก ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๔. อเจตสิก ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๕. จิตตสมฺปยุตฺตา ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๖. จิตตวิปยุตฺตา ฐมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๗. จิตตสํสฏฺฐา ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๘. จิตตวิสํสฏฺฐา ฐมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๙. จิตตสมฺภูฏานา ฐมา	เจตสิก ๕๒ จิตตขรูป ๑๗						
๑๒๐. โน จิตตสมฺภูฏานา ฐมา	จิต ๘๙ กัมมขรูป ๒๐ อุดฺช รูป ๑๕ อาหารข ๑๔ นิพพาน						
๑๒๑. จิตตสทฺทโน ฐมา	เจตสิก ๕๒ วิญญูติรูป ๒						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา			อสั่ง → ? ข อว ฐา		
๑๒๒. โน จิตตสทฺทโน ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๖ (-วิญญูติ ๒) นิพพาน						
๑๒๓. จิตตานุปริวตฺติโน ฐมา	เจตสิก ๕๒ วิญญูติรูป ๒						
๑๒๔. โน จิตตานุปริวตฺติโน ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๖ (-วิญญูติ ๒) นิพพาน						
๑๒๕. จิตตสํสกุฐสมุฏฐานา ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๒๖. โน จิตตสํสกุฐสมุฏฐานา ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๒๗. จิตตสํสกุฐสมุฏฐานสทฺทโน ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๒๘. โน จิตตสํสกุฐสมุฏฐานสทฺทโน ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๒๙. จิตตสํสกุฐสมุฏฐานานุปริวตฺติโน ฐมา	เจตสิก ๕๒						
๑๓๐. โน จิตตสํสกุฐสมุฏฐานานุปริวตฺติโน ฐมา	จิต ๘๙ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๓๑. อชฺฌตฺติกา ฐมา	จิต ๘๙ ปสาทรูป ๕						
๑๓๒. พาหิรา ฐมา	เจตสิก ๕๒ รูป ๒๓ (-ปสาท ๕) นิพพาน						
๑๓๓. อุปาทา ฐมา	อุปาทายรูป ๒๔						
๑๓๔. โน อุปาทา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๒ มหาภูตรูป ๔ นิพพาน						
๑๓๕. อุปาทินฺนา ฐมา	โลเก็.วิ. ๓๒ เจ. ๓๕ กัมมชรูป ๒๐						
๑๓๖. อนุปาทินฺนา ฐมา	อกุ. ๑๒ กุ. ๒๑ กิ. ๒๐ ผล. ๔ เจ. ๕๒ นิพพาน ดิชรูป						
๑๓๗. อุปาทานา ฐมา	โลกะ ทิฏฐิ						
๑๓๘. โน อุปาทานา ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๐ (-๒) รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๓๙. อุปาทานิยา ฐมา	โลเก็ย. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ฐา			อสั่ง → ? ข อว ฐา		
๑๔๐. อนุปาทานิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๔๑. อุปาทานสมปยุตฺตา ฐมา	โลก ๘ เจ. ๒๒ (-โล → ทิ.วิ.)						
๑๔๒. อุปาทานวิปยุตฺตา ฐมา	โท ๒ โม ๒ กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๔๙ (-โลติก ๓) รูป ๒๘ นิพพาน , โล → ทิ.วิ.						
๑๔๓. อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ ฐมา	โลกะ ทิฏฐิ						
๑๔๔. อุปาทานิยา เจว โน จ อุปาทานา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๕๐ (-๒) รูป ๒๘						
๑๔๕. อุปาทานา เจว อุปาทานสมปยุตฺตา จ ฐมา	โลกะ ทิฏฐิ → ทิ.ส. ๔						
๑๔๖. อุปาทานสมปยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา ฐมา	โลก ๘ เจ. ๒๐ (-๒)						
๑๔๗. อุปาทานวิปยุตฺตา อุปาทานิยา ฐมา	โท โม โลก.ก. ๑๗ โลก.วิ. ๓๒ กิ. ๒๐ เจ. ๔๙ (-โลติกะ) รูป ๒๘ , โล → ทิ.วิ. ๔						
๑๔๘. อุปาทานวิปยุตฺตา อนุปาทานิยา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๔๙. กิเลส ฐมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โม มา ทิ ถิ วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.						
๑๕๐. โน กิเลส ฐมา	จิต ๘๙ เจ. ๔๒ (-๑๐) รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๕๑. สงกิเลสิกา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๑๕๒. อสงกิเลสิกา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๕๓. สงกิลิฐฐา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						
๑๕๔. อสงกิลิฐฐา ฐมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๕๕. กิเลสสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา			อสั่ง → ? ข อว ธา		
๑๕๖. กิเลสวิปยุตฺตา ฐมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๕๗. กิเลสา เจว สงฺกิลเลสิกา จ ฐมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โม่ มา ทิ ถี วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.						
๑๕๘. สงฺกิลเลสิกา เจว โน จ กิเลสา ฐมา	โลกีย. ๘๑ เจ. ๔๒ (-๑๐) รูป ๒๘						
๑๕๙. กิเลสา เจว สงฺกิลลิสฺสา จ ฐมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โม่ มา ทิ ถี วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.						
๑๖๐. สงฺกิลลิสฺสา เจว โน จ กิเลสา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๗ (-๑๐)						
๑๖๑. กิเลสา เจว กิเลสสมุပ္ยุตฺตา จ ฐมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โม่ มา ทิ ถี วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.						
๑๖๒. กิเลสสมุပ္ยุตฺตา เจว โน จ กิเลสา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๗ (-๑๐)						
๑๖๓. กิเลสวิปยุตฺตา สงฺกิลเลสิกา ฐมา	โลกีย. ๘๑ โลกีย. ๗๒ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘						
๑๖๔. กิเลสวิปยุตฺตา อสงฺกิลเลสิกา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๖๕. ทสฺสเนน ปหตพฺพา ฐมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ. ๒๗						
๑๖๖. น ทสฺสเนน ปหตพฺพา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ ที่ไม่นำไปสู่อบาย, อุท.๑ กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๕๐ (-๒) รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๖๗. ภาวนาย ปหตพฺพา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕						
๑๖๘. น ภาวนาย ปหตพฺพา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ ที่ไม่นำไปสู่อบาย, ทวิ.๔ วิจิ.๑ กุ.๒๑ วิ.๓๖ กิ.๒๐ เจ.๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๖๙. ทสฺสเนน ปหตพฺพเหตุกา ฐมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ.๒๗ (เว้น โม่ → วิจิ)						
๑๗๐. น ทสฺสเนน ปหตพฺพเหตุกา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ ที่ไม่นำไปสู่อบาย, อุท. ๑ กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๕๐ (-๒) รูป ๒๘ นิพพาน , โม่ → วิจิ.						

บทนิเทศ	องค์กรธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อว ธา			อสั่ง → ? ข อว ธา		
๑๗๑. ภวานาย ปาทพพเหตุกา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕ (เว้น โม → อุท)						
๑๗๒. น ภวานาย ปาทพพเหตุกา ฐมา	ทวิ.๔ โท.๒ ที่ไม่นำไปสู่อบาย, ทิ.ส.๔ วิจิ. ๑ กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน, โม → อุท.						
๑๗๓. สวิตกกา ฐมา	สวิตกกจิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ (-วิตก)						
๑๗๔. อวิตกกา ฐมา	อวิตกกจิต ๖๖ เจ. ๓๗ รูป ๒๘ นิพ., วิตก → สวิตก.๕๕						
๑๗๕. สวิจาร ฐมา	สวิจารจิต ๖๖ เจตสิก ๕๑ (-วิจาร)						
๑๗๖. อวิจาร ฐมา	อวิจารจิต ๕๕ เจ. ๓๖ รูป ๒๘ นิพ., วิจาร → สวิจาร. ๖๖						
๑๗๗. สปัฏฐิกา ฐมา	สปัฏฐิกจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (-ปัติ)						
๑๗๘. อปัฏฐิกา ฐมา	อปัฏฐิกจิต ๗๐ เจ. ๕๑ (-ปัติ) รูป ๒๘ นิพ, ปัติ → ปัตติสท.						
๑๗๙. ปัตติสทคตา ฐมา	ปัตติสทคจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (-ปัติ)						
๑๘๐. น ปัตติสทคตา ฐมา	นปัตติสทคจิต ๗๐ เจ. ๕๑ (-ปัติ) รูป ๒๘ นิพ, ปัติ → ปัตติสท.						
๑๘๑. สุขสทคตา ฐมา	สุขสทคจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เว้น เวทนา)						
๑๘๒. น สุขสทคตา ฐมา	ท.๓ อุ.๕๕ เจ. ๕๑ (-ปัติ) รูป ๒๘ นิพ, สุขเวเจ. → สุขสท.						
๑๘๓. อุเปกขาสทคตา ฐมา	อุเปกขาสทคจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)						
๑๘๔. น อุเปกขาสทคตา ฐมา	สุ.๖๓ ท. ๓ เจ. ๕๑ (-วิจิ) รูป ๒๘ นิพ, อุเวเจ. → อุ.๕๕						
๑๘๕. กามาวจรา ฐมา	กามจิต ๕๔ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘						
๑๘๖. น กามาวจรา ฐมา	มหัคคจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๘ นิพพาน						
๑๘๗. รูปาวจรา ฐมา	รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๕						

บทนิเทศ	องค์ธรรม	ประเภทของคำถาม / คำตอบ					
		ตั้ง → ? ข อ ฐ	ตั้ง → ? ข อ ฐ	ตั้ง → ? ข อ ฐ	ตั้ง → ? ข อ ฐ	ตั้ง → ? ข อ ฐ	ตั้ง → ? ข อ ฐ
๑๘๘. น รูปาวจรา ธมฺมา	กาม.๕๕ อรูป.๑๒ โลกุต. ๘ เจ. ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๘๙. อรูปาวจรา ธมฺมา	อรูปาวจรจิต ๑๒ เจตสิก ๓๐						
๑๙๐. น อรูปาวจรา ธมฺมา	กาม.๕๕ รูปา. ๑๕ โลกุต. ๘ เจ. ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๙๑. ปริยาปนฺนา ธมฺมา	โลกีย์. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๑๙๒. อปริยาปนฺนา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๙๓. นิยุยานิกา ธมฺมา	มัคคจิต ๔ เจตสิก ๓๖						
๑๙๔. อนิยุยานิกา ธมฺมา	โลกีย์. ๘๑ ผลจิต ๔ เจ. ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๙๕. นียตา ธมฺมา	ช.ดวงที่ ๗ ของทิส.๔ ด้วยอำนาจมิจฉาภิภูฏ. เจ. ๒๑ ช.ดวงที่ ๗ ของโท.๒ ด้วยอำนาจปญฺญา. เจ. ๒๒ , มัคคจิต ๔ เจ. ๓๖						
๑๙๖. อนิยตา ธมฺมา	อกุ.๑๒ (เว้น ช. ดวงที่ ๗ ของ ทิส.๔ โท.๒) โลกีย์. ๘๑ วิ.๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๕๒ รูป นิพพาน						
๑๙๗. สอตุตฺตรา ธมฺมา	โลกีย์. ๘๑ เจ. ๕๒ รูป ๒๘						
๑๙๘. อนอตุตฺตรา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๙๙. สรณฺา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						
๒๐๐. อรณฺา ธมฺมา	กุ. ๒๑ วิ. ๓๖ กิ. ๒๐ เจ. ๓๘ รูป ๒๘ นิพพาน						

-----> ทุกมัตติกา จบแล้ว <-----

-----> ปฐมมยมาติกา จบแล้ว <-----

ทุดียนยสังคหิเตนอสังคหิตปทนิทเทส ๖

สิ่งที่นักศึกษาดำเนินการให้ได้ในทุดียนยนิทเทสนี้คือ

๑. ทาองค์ธรรมของ "เย ธมมา" ให้ได้ตามเงื่อนไข

๒. นาองค์ธรรมของ "เย ธมมา" ที่ทำได้ ไปสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่าย "อสังคหิตะ"

๓. นาองค์ธรรมที่ได้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ ไปตั้งเป็นปุจฉาแล้ววิสังคหิตเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

เงื่อนไขในการหา "เย ธมมา" คือ

-มีขันธ์ เหมือนกันกับบทนิทเทส แต่อายตนะ ธาตุ ต่างกันกับบทนิทเทส (สำหรับบทที่เป็นรูป)

-มีขันธ์ อายตนะเหมือนกันกับบทนิทเทส แต่ธาตุต่างกันกับบทนิทเทส (สำหรับบทที่เป็นจิต)

-บทที่มีเจตสิก นิพพาน จะไม่แสดงในะยะที่ ๒ นี้

รูปแบบการตั้งปุจฉานัยที่ ๒	ปุจฉา (สำหรับรูป)	 <i>บทนิทเทส</i> เย ธมมา ขนธสกุเหน สงคหิตา อายตนสกุเหน อสกุคหิตา ธาตุสกุเหน อสกุคหิตา, เต ธมมา กติหิ ขนธะหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ อสกุคหิตา ?	ชื่ออายตนะ ธาตุ ของบทนิทเทส
	แปลปุจฉา	 <i>บทนิทเทส</i> นี่นับสงเคราะห์..... <i>อธ. เย ธมมา</i> โดยความเป็นรูปขันธ์ได้ แต่นับสงเคราะห์โดยความเป็น อายตนะ ธาตุไม่ได้, ... <i>อธ. เย ธมมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?	↓
	ปุจฉา (สำหรับจิต)	 <i>บทนิทเทส</i> เย ธมมา ขนธสกุเหน สงคหิตา อายตนสกุเหน สงคหิตา ธาตุสกุเหน อสกุคหิตา, เต ธมมา กติหิ ขนธะหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ อสกุคหิตา ?	ชื่อธาตุ ของบทนิทเทส
	แปลปุจฉา	 <i>บทนิทเทส</i> นี่นับสงเคราะห์..... <i>อธ. เย ธมมา</i> โดยความเป็นวิญญาณขันธ์ มนายตนะได้ แต่นับสงเคราะห์โดยความเป็น ธาตุไม่ได้, ... <i>อธ. เย ธมมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?	↓
	วิสังคหิต	เต ธมมา ๔ ๒ ๘ อสกุคหิตา. (ตัวเลขแสดงจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ จะเปลี่ยนไปตามบทนิทเทสที่แสดง ในที่นี้เป็นแค่ตัวอย่าง) <i>อธ. เต ธมมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์..... คือ..... อายตนะ..... คือ..... ธาตุ..... คือ.....	

ตัวอย่าง จักขายตนิทเทส

ปุจฉา จักขายตเนน เย ธมมา ขนธสกุเหน สงคหิตา อายตนสกุเหน อสกุคหิตา ธาตุสกุเหน อสกุคหิตา, เต ธมมา กติหิ ขนธะหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ อสกุคหิตา ? น.๔ ๒ ๘

จักขายตนะนี้ นับสงเคราะห์รูป ๒๗ เว้นจักขุปสาท โดยความเป็นรูปขันธ์ได้ แต่นับสงเคราะห์โดยความเป็นจักขายตนะ จักขุธาตุไม่ได้,

รูป ๒๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสังคหิต เต ธมมา จตุหิ ขนธะหิ ทวิหายตเนหิ อฏฐหิ ธาตุหิ อสกุคหิตา.

รูป ๒๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย นามขันธ์ ๔ อายตนะ ๒ คือ จักขายตนะ มนายตนะ ธาตุ ๘ คือ จักขุธาตุ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

วิธีหาล่องคัรรมของ “เย ธมฺมา” ในทุติยนยนิทเทส

นัยที่ ๒ มีจุดมุ่งหมายที่นักศึกษจะต้องทำให้ได้คือ ๑. หาล่องคัรรมของ “เย ธมฺมา” ให้ได้ ๒. นับสงเคราะหัจฉนขันธ อายตนะ ธาตุ ของ “เย ธมฺมา” ในฝาย “อสังคหิตะ” ให้ได้

รูปแบบของนัยที่ ๒ A --สัง--> B --อสัง--> ? _ _ _

“A” คือ บทนิทเทสที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)

“B” คือ เย ธมฺมา ที่ต้องทำให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (ใช้สูตรจะหาง่ายกว่า)

“ _ _ _ ” คือ จฉนขันธ อายตนะ ธาตุ ที่เหลือจาก B

สูตรที่ ๑ สำหรับบทนิทเทสที่เป็นรูป

สัง = ๑ ๑๑ ๑๑ / อสัง = ๔ ๑ ๗

จัก	โส	ฆา	จิ	กา	=
รูปา	สัท	คัน	รส	โณ	≠
				สุ	≠

วิสัณหา อสัง = ๔ ๑+A ๗+A

ธรรมที่แสดงในทุติยนยนิทเทสนี้ เป็นธรรมที่มี “จฉนเหมือนกัน แต่อายตนะ ธาตุ ต่างกัน” สำหรับบทนิทเทสที่เป็น “รูป”

-ในตารางจะมีทั้งหมด ๑๑ ช่อง ในแต่ละช่องจะเหมือนกันโดยจฉน คือเป็นรูปจฉนเหมือนกัน (=)

-ในตารางแต่ละช่อง จะต่างกันโดยอายตนะ และธาตุ คือมีอายตนะและธาตุต่างกันโดยชื่อ ๑๑ ชื่อ, ๑ ช่อง เท่ากับ ๑ อายตนะ ๑ ธาตุ (≠)

-เลือกองค์ธรรมในช่องใดช่องหนึ่งเป็นบทนิทเทส ช่องที่เหลือทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา” [ให้นับจำนวนรูป (ช่องที่เลือกเป็นบทนิทเทสให้ตัดออกไป)]

-ช่องที่ยกเป็นบทนิทเทสแล้ว นำมาเป็น “เย ธมฺมา” ไม่ได้ เพราะมีส่วนเหมือนกันที่อายตนะ ธาตุ (ตามกฎต้องการ อายตนะ ธาตุ ที่ต่างกัน)

ตัวอย่างที่ ๑ บทนิทเทสเป็น “โอฬาริกรูป ๑”

แสดง จักขยตณนิทเทส เป็นตัวอย่าง

☒ = A ☐ = B					วิสัชนา	
จัก	โส	ฆา	จิ	กา	---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A	
รูปา	สัท	คัน	รส	โผฏ		
= ≠ ≠				ธัม		

-บทนิทเทสที่เป็น “โอฬาริกรูป ๑ รูป” แสดงเหมือนกับ “จักขยตนะ”

ทุกประการ เปลี่ยนแต่งคัรรมของบทนิทเทสเท่านั้น

ขั้นตอนการหาล่องคัรรมของ “เย ธมฺมา” และจำนวน “จฉน อายตนะ ธาตุ” ของวิสัณหา

๑) หาล่องคัรรมของบทนิทเทสที่ชื่อว่า “จักขยตนะ” ได้แก่ “จักขุปสาทรูป”

๒) ให้ตัดคัรรมของบทนิทเทส คือ “จักขุปสาทรูป” ออกจากสูตรในตาราง (☒)

๓) จะได้คัรรมในช่อง ☐ ที่เหลือทั้งหมด คือ “รูป ๒๗ (-จักขุปสาท)” เป็น “เย ธมฺมา”

๔) ตั้ง “เย ธมฺมา” คือ “รูป ๒๗ (-จักขุปสาท)” ให้เป็น “เต ธมฺมา” แล้วนำไปสงเคราะหัจฉน อายตนะ ธาตุ ฝาย

“อสังคหิตะ” จะได้ “จฉน ๑ อายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐” เสร็จแล้วให้ลบออกจากจฉน ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘

จะได้ “นามจฉน ๔ อายตนะ ๒ ธาตุ ๘” เป็นวิสัณหา

นัยที่ ๒ จักขยตนะ --สัง--> รูป ๒๗ (-จักขุ) ---อสัง--> ? น.๔ ๒ ๘
↳ รูป, จัก, จัก.

ตัวอย่างที่ ๒ บทนิเทศเป็น "โอฟาริกรุป ๓ รูป"
แสดง โฟฏฐัพพายนินิตเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A □ = B					วิสัชนา
จัก	โส	ฆา	จิ	กา	--อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A
รูปา	สัท	คัน	รสา	โฏ	
=	≠	≠		ธัม	

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายุตนะ ธาตุ" ของวิสัชนา

- ๑) หาค่าธรรมของบทนิเทศที่ชื่อว่า "โฟฏฐัพพายตนะ" ได้แก่ "ปฐวี เตโช วาโย"
- ๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศ คือ "ปฐวี เตโช วาโย" ออกจากสูตรในตาราง (☒)
- ๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง □ ที่เหลือทั้งหมด คือ "รูป ๒๕ (-ปฐวี เตโช วาโย)" เป็น "เย ธมฺมา"
- ๔) ตั้ง "เย ธมฺมา" คือ "รูป ๒๕ (-ปฐวี เตโช วาโย)" ให้เป็น "เต ธมฺมา" แล้วนำไปสงเคราะห์จันท์ อายุตนะ ธาตุฝ่าย "อสังคหิตะ" จะได้ "จันท์ ๑ อายุตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐" เสร็จแล้วให้ลบออกจากจันท์ ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "นามจันท์ ๔ อายุตนะ ๒ ธาตุ ๘" เป็นวิสัชนา

นัยที่ ๒ โฟฏฐัพพายตนะ ~~==ตั้ง==>~~ รูป ๒๕ (-ปฐวี เตโช วาโย) --อสัง--> ? น.๔ ๒ ๘
↳ รูป. โฏ. โฏ.

ตัวอย่างที่ ๓ บทนิเทศเป็น "ภาวรูป"
แสดง อิตถินทรียนินิตเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A □ = B					วิสัชนา
จัก	โส	ฆา	จิ	กา	--อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A
รูปา	สัท	คัน	รสา	โฏ	
=	≠	≠		ธัม	

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายุตนะ ธาตุ" ของวิสัชนา

- ๑) หาค่าธรรมของบทนิเทศที่ชื่อว่า "อิตถินทรีย" ได้แก่ "อิตถิภาวรูป"
- ๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศ คือ "อิตถิภาวรูป" ออกจากสูตรในตาราง (☒)
- ๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง □ ที่เหลือทั้งหมด คือ "โอฟาริกรุป ๑๒" เป็น "เย ธมฺมา"
- ๔) ตั้ง "เย ธมฺมา" คือ "โอฟาริกรุป ๑๒" ให้เป็น "เต ธมฺมา" แล้วนำไปสงเคราะห์จันท์ อายุตนะ ธาตุฝ่าย "อสังคหิตะ" จะได้ "จันท์ ๑ อายุตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐" เสร็จแล้วให้ลบออกจากจันท์ ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "นามจันท์ ๔ อายุตนะ ๒ ธาตุ ๘" เป็นวิสัชนา

นัยที่ ๒ อิตถินทรีย ~~==ตั้ง==>~~ โอฟาริกรุป ๑๒ --อสัง--> ? น.๔ ๒ ๘
↳ รูป. ธัม. ธัม.

ตัวอย่างที่ ๔ บทนิทเทสเป็น "ชีวิตนวกกลาป"

แสดง เอกโวการภวทเทส เป็นตัวอย่าง

$\boxtimes = A$ $\square = B$					วิสัยนา
จัก	โส	ฆา	ชีว	กา	---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A
~~รูป~~	สัท	คัน	รส	โณ	
= ≠ ≠				~~ธัม~~	

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ของวิสัยนา

๑) หาองค์ธรรมของบทนิทเทสที่ชื่อว่า "เอกโวการภวะ" ได้แก่ "ชีวิตนวกกลาป"

๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทส คือ "ชีวิตนวกกลาป" ออกจากสูตรในตาราง ($\boxtimes$)๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง $\square$ ที่เหลือทั้งหมด คือ "โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ)" เป็น "เย ธมมา"

๔) ตั้ง "เย ธมมา" คือ "โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ)" ให้เป็น "เต ธมมา" แล้วนำไปสงเคราะห์จันท์ อายตนะ ธาตุฝ่าย

"อสังคหิตะ" จะได้ "จันท์ ๑ อายตนะ ๙ ธาตุ ๙" เสร็จแล้วให้ลบออกจากจันท์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘

จะได้ "นามจันท์ ๔ อายตนะ ๓ ธาตุ ๙" เป็นวิสัยนา

นัยที่ ๒ เอกโวการภวะ ~~---อสัง-->~~ โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ) ---อสัง--> ? น.๔ ๓ ๙
└─> รูป, รูป.ธัม, รูป.ธัม.

ตัวอย่างที่ ๕ บทนิทเทสเป็น "โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปา)"

แสดง อนิทัสสนสัปปฏิฆบทนิทเทส เป็นตัวอย่าง

$\boxtimes = A$ $\square = B$					วิสัยนา
จัก	โส	ฆา	ชีว	กา	---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A
รูปา	สัท	คัน	รส	โณ	
= ≠ ≠				ธัม	

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ของวิสัยนา

๑) หาองค์ธรรมของบทนิทเทสที่ชื่อว่า "อนิทัสสนสัปปฏิฆธรรม" ได้แก่ "โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ)"

๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทส คือ "โอฟาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ)" ออกจากสูตรในตาราง ($\boxtimes$)๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง $\square$ ที่เหลือทั้งหมด คือ "รูปารมณ สุขุมรูป ๑๖" เป็น "เย ธมมา"

๔) ตั้ง "เย ธมมา" คือ "รูปารมณ สุขุมรูป ๑๖" ให้เป็น "เต ธมมา" แล้วนำไปสงเคราะห์จันท์ อายตนะ ธาตุฝ่าย "อสังคหิตะ"

จะได้ "จันท์ ๑ อายตนะ ๒ ธาตุ ๒" เสร็จแล้วให้ลบออกจากจันท์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "นามจันท์ ๔

อายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖" เป็นวิสัยนา

นัยที่ ๒ อนิทัสสนสัปปฏิฆธรรม ~~---อสัง-->~~ รูปารมณ สุขุมรูป ๑๖ ---อสัง--> ? น.๔ ๑๐ ๑๖
└─> รูป, โอ.๙ โอ.๙ (-รูปา)

ตัวอย่างที่ ๖ บทนิเทศเป็น "โอพาริกรูป ๑๒"

แสดง สัมปฏิกมฺพนิเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A ☐ = B	วิสัยนา
จก โส พ ช ค ว ค ค ว พ = ≠ ≠ ธ	--อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A

---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "ขันธ อยตนะ ธาตุ" ของวิสัย

๑) หาค่าธรรมของบทนิเทศที่ชื่อว่า "สัมปฏิกมฺพ" ได้แก่ "โอพาริกรูป ๑๒"

๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศ คือ "โอพาริกรูป ๑๒" ออกจากสูตรในตาราง (☒)

๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง ☐ ที่เหลือ คือ "สุขุมรูป ๑๖" เป็น "เย ธมมา"

๔) ตั้ง "เย ธมมา" คือ "สุขุมรูป ๑๖" ให้เป็น "เต ธมมา" แล้วนำไปสงเคราะห์ขันธ อยตนะ ธาตุฝ่าย "อสังคหิตะ" จะได้ "ขันธ ๑ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เสร็จแล้วให้ลบออกจากขันธ ๕ อยตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "นามขันธ ๔ อยตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๗" เป็นวิสัย

นัยที่ ๒ สัมปฏิกมฺพ ---อสัง--> สุขุมรูป ๑๖ ---อสัง--> ? น.๔ ๑๑ ๑๗
↳ รูป. โอ.๑๐ โอ.๑๐

ตัวอย่างที่ ๗ บทนิเทศเป็น "อุปาทยรูป ๒๔"

แสดง อุปาทยนิเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A ☐ = B	วิสัยนา
จก โส พ ช ค ว ค ค ว พ = ≠ ≠	---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A
ธ	

---อสัง--> ? น.๔ ๑+A ๗+A

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "ขันธ อยตนะ ธาตุ" ของวิสัย

๑) หาค่าธรรมของบทนิเทศที่ชื่อว่า "อุปาทยธรรม" ได้แก่ "อุปาทยรูป ๒๔"

๒) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศ คือ "อุปาทยรูป ๒๔" ออกจากสูตรในตาราง (☒)

๓) จะได้องค์ธรรมในช่อง ☐ ที่เหลือทั้งหมด คือ "ปฐวี เตโช วาโย" เป็น "เย ธมมา"

๔) ตั้ง "เย ธมมา" คือ "ปฐวี เตโช วาโย" ให้เป็น "เต ธมมา" แล้วนำไปสงเคราะห์ขันธ อยตนะ ธาตุฝ่าย "อสังคหิตะ" จะได้ "ขันธ ๑ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เสร็จแล้วให้ลบออกจากขันธ ๕ อยตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "นามขันธ ๔ อยตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๗" เป็นวิสัย

นัยที่ ๒ อุปาทยธรรม ---อสัง--> ปฐวี เตโช วาโย ---อสัง--> ? น.๔ ๑๑ ๑๗
↳ รูป. โอ.๙ โอ.๙ (-โพธิ์)

อีกแบบหนึ่ง

- ถ้าบพทเทสเป็น "โอพาริกรูป" ให้เอารูป ๒๘ ตั้งแล้วลบออกด้วย "จำนวนรูปของบพทเทส" เช่น... รูป ๒๘ - จักขุรูปสาท = รูป ๒๗ (-จักขุรูปสาทรูป) เป็นต้น
- ถ้าบพทเทสเป็น "สุขุมรูป" ให้เอารูป ๒๘ ตั้งแล้วลบออกด้วย "สุขุมรูป ๑๖" ทั้งหมด เช่น... รูป ๒๘ - สุขุมรูป ๑๖ = โอพาริกรูป ๑๒ เสมอ
- ถ้าบพทเทสเป็นโอพาริกรูปและสุขุมรูปทั้งสอง ให้ทำตามสองข้อข้างบน เช่น... (รูป ๒๘ - รูปารมณ) - (สุขุมรูป ๑๖) = โอพาริกรูป ๑๑ (-รูปารมณ) เป็นต้น
- * ในอัสถุยัตตคฤมิ นับโอพาริกรูปเพียง ๑ รูปคือ รูปารมณเท่านั้น นอกนั้นมีค่าเท่ากับสุขุมรูป

สูตรที่ ๒ สำหรับบพทเทสที่เป็นจิต

ตั้ง = ๑ ๑ ๗ / อสัง = ๔ ๑๑ ๑๑

จัก.วิ	โส.วิ	ฌา.วิ	จิต.วิ	กา.วิ	=
			มโน.	มโน.วิ	=
					≠

วิเศษนา อสัง = ๔ ๑๑ ๑๑±A

ธรรมที่แสดงในทศิยนบพทเทสนี้ เป็นธรรมที่มีขันธ ๕ อายตนะ เหมือนกัน แต่ธาตุต่างกัน สำหรับบพทเทสที่เป็น "จิต"

-ในตารางจะมีทั้งหมด ๗ ช่อง ในแต่ละช่องจะเหมือนกันโดยขันธและอายตนะ คือเป็นวิญญานขันธและมโนอายตนะ เหมือนกัน

-ในตารางแต่ละช่อง จะต่างกันโดยธาตุ คือมีธาตุต่างกันโดยชื่อ ๗ ชื่อ [๑ ช่อง = ๑ ธาตุ]

-ในตาราง ๗ ช่องนั้น ยกองค์ธรรมในช่องใดช่องหนึ่งออกมาเป็นบพทเทส ช่องที่เหลือทั้งหมด ๖ ช่อง เป็น "เย ธมมา"

-ช่องที่ยกเป็นบพทเทสแล้ว ไม่สามารถนำมาเป็น เย ธมมา ได้อีก เพราะมีส่วนเหมือนกันที่ธาตุ

ตัวอย่างที่ ๘ บพทเทสเป็น "วิญญานธาตุ ๑"

แสดง จักขุวิญญานธาตุนิทเทส เป็นตัวอย่าง

☒ = A ☐ = B					วิเศษนา	
จัก.วิ	โส.วิ	ฌา.วิ	จิต.วิ	กา.วิ	---อสัง--> ? น.๔ ๑๑ ๑๒	
= = ≠			มโน.	มโน.วิ		

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "ขันธ ๕ อายตนะ ธาตุ" ของวิเศษนา

๑) เลือกวิญญานธาตุ ธาตุใดธาตุหนึ่ง ขึ้นแสดงเป็นบพทเทส (☒)

๒) จะได้ องค์ธรรมในช่อง ☐ ที่เหลือทั้งหมด คือ "วิญญานธาตุ ๖ ที่เหลือ" เป็น "เย ธมมา"

๓) ตั้ง "เย ธมมา" คือ "วิญญานธาตุ ๖ ที่เหลือ" ให้เป็น "เต ธมมา" แล้วนำไปสังเคราะห์ ขันธ ๕ อายตนะ ธาตุ ฝ่าย อสังคหิตะ จะได้ "ขันธ ๑ อายตนะ ๑ ธาตุ ๖" แล้วลบออกจากขันธ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "ขันธ ๔ อายตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๒" เป็นวิเศษนา

นัยที่ ๒ จักขุวิญญานธาตุ ---อสัง--> วิญญานธาตุ ๖ ที่เหลือ ---อสัง--> ? ๔ ๑๑ ๑๒
 ↳ วิญ. มโน. จัก.วิ.

บทนิทเทส (A)	$\begin{matrix} \text{สิ่ง} \\ \text{=} \neq \end{matrix} \rightarrow$ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เต ฐมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม $\text{อสัง} \rightarrow ?$ ข อา ฐา		
๑. จกฺขายตเนน							
๒. โสตายตเนน							
๓. ฆานายตเนน							
๔. ชิวฺหายตเนน							
๕. กายายตเนน							
๖. รูปายตเนน							
๗. สทฺทายตเนน							
๘. คนฺธายตเนน							
๙. รสายตเนน							
๑๐. โผฏฺฐพฺพายตเนน							
๑๑. จกฺขุธาคฺคยา							
๑๒. โสตรธาคฺคยา							
๑๓. ฆานธาคฺคยา							
๑๔. ชิวฺหาธาคฺคยา							
๑๕. กายธาคฺคยา							
๑๖. รูปธาคฺคยา							
๑๗. สทฺทธาคฺคยา							
๑๘. คนฺธธาคฺคยา							
๑๙. รสธาคฺคยา							
๒๐. โผฏฺฐพฺพธาคฺคยา							
๒๑. จกฺขุทฺริเยน							
๒๒. โสติดฺินฺทฺริเยน							
๒๓. ฆานินฺทฺริเยน							
๒๔. ชิวฺหินฺทฺริเยน							
๒๕. กายินฺทฺริเยน							
๒๖. อิตฺติณฺทฺริเยน							
๒๗. ปุริสินฺทฺริเยน							

บทนิตทเทส (A)	$\xrightarrow{\text{สัง} \neq \neq}$ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เต ฐมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\text{อสัง}} ?$ ข อา ฐา		
๒๘. เอกโวการภเวณ							
๒๙. อสญญีกเวณ							
๓๐. ปรีเทเวณ							
๓๑. สนิทสุสนสปปฎิเมหิ ฐมฺเมหิ							
๓๒. อนิทสุสนสปปฎิเมหิ ฐมฺเมหิ							
๓๓. สนิทสุสนเนหิ ฐมฺเมหิ							
๓๔. สปปฎิเมหิ ฐมฺเมหิ							
๓๕. อุปาทาฐมฺเมหิ							

บทนิตทเทส (A)	$\xrightarrow{\text{สัง} \neq \neq}$ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เต ฐมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\text{อสัง}} ?$ ข อา ฐา		
๑. จกขุวิญญานธาคฺยา							
๒. โสตฺวิญญานธาคฺยา							
๓. ฆานวิญญานธาคฺยา							
๔. ชิวหาวิญญานธาคฺยา							
๕. กายวิญญานธาคฺยา							
๖. มโนธาคฺยา							
๗. มโนวิญญานธาคฺยา							

 -----> ทุติยนยนิทเทส จบแล้ว <-----

คติยนยอสังคหิเตนสังคหิตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าต้องทำให้ได้ในคติยนยนิทเทสนี้คือ

๑. หองศ์ธรรมของ "เย ธมฺมา" ให้ได้ตามเงื่อนไข

๒. นำองศ์ธรรมของ "เย ธมฺมา" ที่ทำได้ ไปสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่าย "สังคหิตะ"

๓. นำองศ์ธรรมที่ทำได้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ ไปตั้งเป็นปจฺจนาแล้ววิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

เงื่อนไขในการหา "เย ธมฺมา" คือ

-มีขันธ์ ต่างกันกับบทนิทเทส แต่อายตนะ ธาตุ เหมือนกันกับบทนิทเทส

-ธรรมที่แสดงในนยะที่ ๓ นี้เป็น เจตสิก ๕๒ สุขุมรูป ๑๖ นิพพาน เท่านั้น

รูปแบบการตั้งปจฺจนาข้อที่ ๓	ปจฺจนา	 <i>บทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตฺเนติ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?	ชื่อขันธ์ของบทนิทเทส
	แปลปจฺจนา	 <i>บทนิทเทส</i>	นับสงฺคเรหะ..... <i>อธ. เย ธมฺมา</i> โดยความเป็น.....ขันธ์ไม่ได้ แต่นับสงฺคเรหะโดยความเป็นธมฺมายตนะ ธมฺมธาคูได้, ... <i>อธ. เย ธมฺมา</i> เหล่านี้ นับสงฺคเรหะได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?	
	วิสัชนา	เต ธมฺมา *๕ ๑ ๑ สงฺคหิตา.	(ตัวเลขแสดงจำนวนขันธ์ จะเปลี่ยนไปตามบทนิทเทสที่แสดง ในที่นี้เป็นแค่ตัวอย่าง)	
		 <i>อธ. เต ธมฺมา</i>	เหล่านี้ (ยกเว้นนิพพานที่นับสงฺคเรหะโดยความเป็นขันธ์เสียแล้ว) นับสงฺคเรหะได้ด้วยขันธ์..... คือ..... ธมฺมายตนะ ๑ ธมฺมธาคู ๑	

ตัวอย่าง เวทนากขันธนิทเทส

ปจฺจนา เวทนากุขนฺธเน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตฺเนติ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

เวทนาขันธนี้ นับสงฺคเรหะ สัณฺญา สังขาร สุขุมรูป นิพพาน โดยความเป็นเวทนาขันธ์ไม่ได้ แต่นับสงฺคเรหะโดยความเป็นธมฺมายตนะ ธมฺมธาคูได้,

สัณฺญา สังขาร สุขุมรูป นิพพานเหล่านี้ นับสงฺคเรหะได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา อสงฺขตํ ขนฺธโธ รปะตฺวา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนายตฺเนเน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.

สัณฺญา สังขาร สุขุมรูป นิพพานเหล่านี้ ยกเว้นนิพพานที่นับสงฺคเรหะโดยความเป็นขันธ์เสียแล้ว นับสงฺคเรหะได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ รูปขันธ์ สัณฺญาขันธ์ สังขารขันธ์

ธมฺมายตนะ ๑
ธมฺมธาคู ๑.

วิธีหาค่าธรรม “เย ธมมา” ในดิฉันยนิทเทส ๔

๔ นัยที่ ๓ มีจุดมุ่งหมายที่นักศึกษาจะต้องทำได้คือ ๑. หาค่าธรรมของ “เย ธมมา” ให้ได้ ๒. นับสภาวะจำนวนชั้น อายุคนะ ธาตุ ของ “เย ธมมา” ในฝ่าย “สังคหิตะ” ให้ได้.

รูปแบบของนัยที่ ๓ A --~~อสัง~~--> B --สัง--> ? _ _ _

“A” คือ บทนิทเทสที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)

“B” คือ เย ธมมา ที่ต้องทำให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (ใช้สูตรจะหาง่ายกว่า)

“ _ _ _ ” คือ จำนวนชั้น อายุคนะ ธาตุ ของ B

สูตรนัยที่ ๓ แสดงเฉพาะธรรมที่เป็น ธัมมายคนะ ธัมมธาคู หรือ

เจตสิก ๕๒ สุขุมรูป ๑๖ นิพพาน เท่านั้น

เว	สัณ	สัง	สุ	นิพ
≠ = =				

วิสัยนา = *๔-A ๑ ๑

ธรรมที่แสดงในนัยที่ ๓ นี้เป็นธรรมที่มี ชั้น ต่างกัน แต่อายุคนะ ธาตุ เหมือนกัน

-ในตารางจะมีทั้งหมด ๕ ช่อง ในแต่ละช่องจะต่างกันโดยชั้น คือมีชื่อชั้นไม่เหมือนกัน

-ในแต่ละช่องจะเหมือนกันโดยอายุคนะและธาตุ คือเป็นธัมมายคนะ ธัมมธาคู เหมือนกัน

-ในตาราง ๕ ช่องนั้น ยกองค์ธรรมในช่องใดช่องหนึ่งเป็น "บทนิทเทส (A)" ช่องที่เหลือจะเป็น "เย ธมมา (B)"

-ช่องที่ยกเป็นบทนิทเทสแล้ว จะนำมาเป็น เย ธมมา อีกไม่ได้ เพราะมีส่วนเหมือนกันที่ชั้น

ตัวอย่างการแสดงในดิฉันยนิทเทส

ตัวอย่างที่ ๑ บทนิทเทสเป็น "เวทนา" (เวทนาทุกบทแสดงเหมือนกัน)

แสดง เวทนามาขึ้นธนิทเทส เป็นตัวอย่าง

☒ = A ☐ = B					วิสัยนา
☒ เว	สัณ	สัง	สุ	นิพ	---สัง--> ? *๔-A ๑ ๑

-สัณ, สัง, สุขุมรูป แสดงแบบเดียวกับ เวทนา เพียงแต่เปลี่ยนองค์ธรรมเท่านั้น

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "ชั้น อายุคนะ ธาตุ" ในวิสัยนา

๑) เลือก ☒ เป็นบทนิทเทส (A) ที่มีองค์ธรรมเป็น "เวทนา" บทใดบทหนึ่งขึ้นมาแสดง

๒) จะได้องค์ธรรมในช่อง ☐ ที่เหลือ คือ "สัณ, สัง, สุขุมรูป, นิพพาน" เป็น "เย ธมมา (B)"

๓) ตั้ง "สัณ, สัง, สุขุมรูป, นิพพาน" ให้เป็น "เต ธมมา" เพื่อนำไปสภาวะชั้น อายุคนะ ธาตุ ของวิสัยนา

๔) นำ "สัณ, สัง, สุขุมรูป, นิพพาน" ไปสภาวะชั้น อายุคนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "เวณิพพานฯ แล้วสภาวะ

"ได้ชั้น ๓ อายุคนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็นวิสัยนา

นัยที่ ๓ เวทนามาขึ้น --~~อสัง~~--> สัณ, สัง, สุขุมรูป, นิพพาน --สัง--> ? *๓ ๑ ๑
└─> เว. ธม. ธม.

ตัวอย่างที่ ๒ บทนิพเทศเป็น "นิพพาน"

แสดง นิโรธัจจนิตเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A □ = B					วิสัยนา
เว	สัณ	สัง	สุ	นิพ	---สัง--> ? *๔-A ๑ ๑

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อยตนะ ธาตุ" ในวิสัยนา

๑) เลือก ☒ เป็นบทนิพเทศ (A) ที่มีองค์ธรรมเป็น "นิพพาน" บทใดบทหนึ่งขึ้นมาแสดง

๒) จะได้องค์ธรรมในช่อง □ ที่เหลือ คือ "เวทนา สัณญา สังขาร สุขุมรูป" เป็น "เย ธมฺมา (B)"

๓) ตั้ง "เวทนา สัณญา สังขาร สุขุมรูป" ให้เป็น "เต ธมฺมา" เพื่อนำไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ของวิสัยนา

๔) นำ "เวทนา สัณญา สังขาร สุขุมรูป" ไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "จันท์ ๔ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็นวิสัยนา

นัยที่ ๓ นิโรธัจจะ ~~---สัง-->~~ เวทนา สัณญา สังขาร สุขุมรูป ---สัง--> ? ๔ ๑ ๑
 ↳ - ธัม. ธัม.

ตัวอย่างที่ ๓ บทนิพเทศเป็น "เวทนา สัณญา สังขาร"

แสดง เจตสิกปทนิพเทศ เป็นตัวอย่าง

☒ = A □ = B					วิสัยนา
เว	สัณ	สัง	สุ	นิพ	---สัง--> ? *๔-A ๑ ๑

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อยตนะ ธาตุ" ในวิสัยนา

๑) เลือก ☒ เป็นบทนิพเทศ (A) ที่มีองค์ธรรมเป็น "เวทนา สัณญา สังขาร" บทใดบทหนึ่งขึ้นมาแสดง

๒) จะได้องค์ธรรมในช่อง □ ที่เหลือ คือ "สุขุมรูป นิพพาน" เป็น "เย ธมฺมา (B)"

๓) ตั้ง "สุขุมรูป นิพพาน" ให้เป็น "เต ธมฺมา" เพื่อนำไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ของวิสัยนา

๔) นำ "สุขุมรูป นิพพาน" ไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "เวทนา นิพพานฯ แล้วสงเคราะห์ ได้จันท์ ๑ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็นวิสัยนา

นัยที่ ๓ เจตสิกธรรม ~~---สัง-->~~ สุขุมรูป นิพพาน ---สัง--> ? *๑ ๑ ๑
 ↳ เว.สัณ.สัง ธัม. ธัม.

ตัวอย่างที่ ๔ บทนิเทศเป็น "สังขาร สุมรูป"

แสดง ชีวิตินทรีย์นิเทศ เป็นตัวอย่าง

$\boxtimes = A$		$\square = B$		วิเศษ	
เว	สญ	สัง	สุ	นิพ	---สัง--> ? *๔-A ๑ ๑

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "จันท์ อยตนะ ธาตุ" ในวิเศษ

๑) เลือก $\boxtimes$ เป็นบทนิเทศ (A) ที่มีองค์ธรรมเป็น "สังขาร สุมรูป" บทใดบทหนึ่งขึ้นมาแสดง

๒) จะได้องค์ธรรมในช่อง $\square$ ที่เหลือ คือ "เวทนา สัญญา นิพพาน" เป็น "เย ธมมา (B)"

๓) ตั้ง "เวทนา สัญญา นิพพาน" ให้เป็น "เต ธมมา" เพื่อนำไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ของวิเศษ

๔) นำ "เวทนา สัญญา นิพพาน" ไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "เวทนินิพพานฯ แล้วสงเคราะห์
ได้จันท์ ๒ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็นวิเศษ

นัยที่ ๓ ชีวิตินทรีย์ ~~---สัง-->~~ เวทนา สัญญา นิพพาน ---สัง--> ? *๒ ๑ ๑
↳ รูป.สัง. ธัม. ธัม.

ตัวอย่างที่ ๕ บทนิเทศเป็น "เจตสิก ๔๒ สุมรูป"

แสดง จิตตสทกูปนิเทศ เป็นตัวอย่าง

$\boxtimes = A$		$\square = B$		วิเศษ	
เว	สญ	สัง	สุ	นิพ	---สัง--> ? *๔-A ๑ ๑

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมมา" และจำนวน "จันท์ อยตนะ ธาตุ" ในวิเศษ

๑) เลือก $\boxtimes$ เป็นบทนิเทศ (A) ที่มีองค์ธรรมเป็น "เจตสิก ๔๒ สุมรูป" บทใดบทหนึ่งขึ้นมาแสดง

๒) จะได้องค์ธรรมในช่อง $\square$ ที่เหลือ คือ "นิพพาน" เป็น "เย ธมมา (B)"

๓) ตั้ง "นิพพาน" ให้เป็น "เต ธมมา" เพื่อนำไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ของวิเศษ

๔) นำ "นิพพาน" ไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "ไม่มีจันท์ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็นวิเศษ

นัยที่ ๓ จิตตสทกธรรม ~~---สัง-->~~ นิพพาน ---สัง--> ? x ๑ ๑
↳ รูป.เว.สญ.สัง. ธัม. ธัม.

บทนิทเทส (A)	อสัง ≠ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม —สัง—? ข อา ฐา		
๑. เวทนาภุขุณเณ							
๒. สลฺลาภุขุณเณ							
๓. สงฺขารภุขุณเณ							
๔. สมุทฺยสฺสเจเน							
๕. นิโรธสฺสเจเน							
๖. มคฺคสฺสเจเน							
๗. อิตฺถินฺทริเยเน							
๘. ปุริสสินฺทริเยเน							
๙. ชีวิตินฺทริเยเน							
๑๐. สุนฺทริเยเน							
๑๑. ทุกฺกสินฺทริเยเน							
๑๒. โสมนสฺสสินฺทริเยเน							
๑๓. โทมนสฺสสินฺทริเยเน							
๑๔. อุเปกฺกสินฺทริเยเน							
๑๕. สทฺธิสินฺทริเยเน							
๑๖. วิริยสินฺทริเยเน							
๑๗. สติสินฺทริเยเน							
๑๘. สมาธิสินฺทริเยเน							
๑๙. ปญฺณสินฺทริเยเน							
๒๐. อนญฺญาตญฺญสฺสามิตฺตินฺทริเยเน							
๒๑. อญฺญินฺทริเยเน							
๒๒. อญฺญาตาวินฺทริเยเน							
๒๓. อวิชฺชา							
๒๔. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺฆาเรเน							
๒๕. สฬายตนปจฺจยา ผสฺสเน							
๒๖. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย							
๒๗. เวทนายปจฺจยา ตณฺหา							

บพทนิทเทส (A)	$\xrightarrow{\neq}$ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมฺมา / เต ฐมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\text{สิ่ง ? ข อา ฐา}}$		
๒๘. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานน							
๒๙. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ							
๓๐. ชาตียา							
๓๑. ชราย							
๓๒. มรณน							
๓๓. โสเกน							
๓๔. ทุกฺเขน							
๓๕. โทมนสฺสเนน							
๓๖. อุปายาสเนน							
๓๗. สติปฺปญฺจานน							
๓๘. สมฺมปฺปธานน							
๓๙. ฌานน							
๔๐. อปฺปมถฺยาย							
๔๑. ปญฺจินฺทริเยหิ							
๔๒. ปญฺจหิ พลลลหิ							
๔๓. สคฺคหิ โพชฺฌนฺคหิ							
๔๔. อริเยน อฏฺฐจฺฉริเกน มคฺเคน							
๔๕. ผสฺสเนน							
๔๖. เวทนาย							
๔๗. สญฺญาย							
๔๘. เจตนาย							
๔๙. อธิโมกฺเขน							
๕๐. มนสิกาเรน							
๕๑. เหตฺุหิ ฐมฺเมหิ							
๕๒. เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ฐมฺเมหิ							
๕๓. เหตฺุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐมฺเมหิ							
๕๔. อปฺปจฺเจยหิ ฐมฺเมหิ							
๕๕. อสฺสขเตหิ ฐมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	อสัง ≡ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม —สัง—? ข อา ธา		
๕๖. อาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๕๗. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ							
๕๘. อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๕๙. สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ							
๖๐. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๑. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชน- สมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๒. คนฺเถหิ ธมฺเมหิ							
๖๓. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๔. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๕. โอนิเมหิ ธมฺเมหิ							
๖๖. โอนิเมหิ เจว โอนินิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๗. โอนิเมหิ เจว โอนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๘. โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๖๙. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๐. โยเคหิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๑. นีวรณเนหิ ธมฺเมหิ							
๗๒. นีวรณเนหิ เจว นีวรณนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๓. นีวรณเนหิ เจว นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๔. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ							
๗๕. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๖. เจตสีเกหิ ธมฺเมหิ							
๗๗. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๗๘. จิตฺตสํสฺสุเจหิ ธมฺเมหิ							
๗๙. จิตฺตสทฺถุหิ ธมฺเมหิ							
๘๐. จิตฺตานุปริวตฺตํหิ ธมฺเมหิ							

บพทนิทเทส (A)	อสัง ≡→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม สัง → ? ข อา ฐา		
๘๑. จิตตัสสญจสมุฏฐานนิ ฐเมหิ							
๘๒. จิตตัสสญจสมุฏฐานสหภูหิ ฐเมหิ							
๘๓. จิตตัสสญจสมุฏฐานานุปริวคตฺตีหิ ฐเมหิ							
๘๔. อุปาทาเนหิ ฐเมหิ							
๘๕. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ฐเมหิ							
๘๖. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมปยุตเตหิ จ ฐเมหิ							
๘๗. กิเลเสหิ ฐเมหิ							
๘๘. กิเลเสหิ เจว สงฺกิลเลสีเกหิ จ ฐเมหิ							
๘๙. กิเลเสหิ เจว สงฺกิลฺลิจฺเจหิ จ ฐเมหิ							
๙๐. กิเลเสหิ เจว กิเลสสมปยุตเตหิ จ ฐเมหิ							

 -----> ตัดียนยนิทเทส จบแล้ว <-----

จุดถุณยสังคหิเตนสังคหิตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาคงต้องทำให้ได้ในจุดถุณยนิทเทสนี้คือ

๑. หาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" แรกให้ได้
๒. หาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" หลังให้ได้
๓. นำองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" หลังที่ได้ ไปสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่าย "สังคหิตะ"
๔. นำองค์ธรรมที่ได้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ไปตั้งเป็นปุจฉาแล้ววิชันนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

เงื่อนไขในการทำ "เย ธมฺมา" คือ

- เย ธมฺมา แรกมีขันธ์ อายตนะ ธาตุ เหมือนกันกับ "บพทนิทเทส"
- เย ธมฺมา หลังมีขันธ์ อายตนะ ธาตุ เหมือนกันกับ "เย ธมฺมา" แรก

รูปแบบการตั้งปุจฉานี้ ๔	ปุจฉา	 <i>บพทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตณสงฺคเหณ สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ สงฺคหิตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตณสงฺคเหณ สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ สงฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?	
	แปลปุจฉา	 <i>บพทนิทเทส</i>	นี้นับสงเคราะห์..... <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i> โดยความเป็น.....ขันธ์.....อายตนะ.....ธาตุได้,	ชื่อขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของบพทนิทเทส
		 <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i>	เหล่านี้ับสงเคราะห์..... <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i> โดยความเป็น.....ขันธ์.....อายตนะ.....ธาตุได้,	
		 <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?	ชื่อขันธ์ อายตนะ ธาตุของ เย ธมฺมา แรก
	วิชันนา	เต ธมฺมา ๑ ๑ ๑ สงฺคหิตา. (ตัวเลขแสดงจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ในยะที่ ๔ จะได้ ๑ ๑ ๑ เสมอ)	 <i>อธ. เต ธมฺมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ. (เต ธมฺมา = เย ธมฺมา หลัง)	

ตัวอย่าง สุนิทรียนิทเทส

ปุจฉา สุนิทรียเณ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตณสงฺคเหณ สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ สงฺคหิตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตณสงฺคเหณ สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ สงฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

แปล สุนิทรียนี้ นับสงเคราะห์ เวทนิทรีย ๔ ที่เหลือ โดยความเป็นเวทนาขันธ์ ัมมายตนะ ัมมธาตุได้, เวทนิทรีย ๔ ที่เหลือเหล่านี้ นับสงเคราะห์ สุนิทรีย โดยความเป็นเวทนาขันธ์ ัมมายตนะ ัมมธาตุได้, สุนิทรียเหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิชันนา เต ธมฺมา เอเกณ ขนฺเธเน เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา. สุนิทรียเหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาขันธ์ ัมมายตนะ ัมมธาตุ.

๔ นัยที่ ๔ มีจุดมุ่งหมายที่นักศึกษาจะต้องทำให้ได้คือ

๑. หา อธ. ของ “เย ธมฺมา แรก (B)” ให้ได้
๒. หา อธ. ของ “เย ธมฺมา หลัง (A²)” ให้ได้ (ข้อนี้ไม่ต้องเสียเวลาหา เพราะมันคือบทนิเทศ)
๓. นับสังเคราะห์จำนวนชั้น อายุตะ ธาตุ ของ “เย ธมฺมา หลัง” ในฝ่าย “สังคหิตะ” ให้ได้ (ข้อนี้ก็ไม่ต้องเสียเวลาหา เช่นกัน เพราะคำตอบจะเป็น “๑ ๑ ๑” เสมอ)

** อธ. = องค์ธรรม

“A” คือ บทนิเทศที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)
 “B” คือ “เย ธมฺมา แรก” ที่ต้องหาให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (ใช้สูตรจะหาง่ายกว่า)
 “C” คือ “เย ธมฺมา หลัง” ได้แก่ บทนิเทศ (A) นั้นเอง
 “๑ ๑ ๑” คือ จำนวนขั้น อยตนะ ธาตุ ของ C หรือ A ตามลำดับ (C=A)
 " === " คือ ขั้น อยตนะ ธาตุ ของประธาน (A) ซึ่งเหมือนกันกับ เย ธมฺมา (B)

กลุ่มที่ ๑ บทนิเทศเป็นรูป ๓ นิเทศ

A = C ☒	B
อิติณทริย ☐	สุจุมรูป ๑๕ ที่เหลือ
ปุริสินทริย ☐	
ปริเทวะ ☐	อปริเวทจิตตขสัททะ อุดฺดขสัททะ

วิสันนา = ๑ ๑ ๑ (รูป ธัม. ธัม. / รูป สัท. สัท.)

ธรรมที่แสดงได้ในนัยที่ ๔ เป็นธรรมที่มีจันทร์ อยตนะ ธาตุ เหมือนกัน และแสดงโดยกลับประธานบท

-กลุ่มที่ ๑ บทนิเทศที่จะแสดงในนัยที่ ๔ มี ๓ บท (A)

-บทนิเทศ A ที่เป็น “อินทริย ๒ บท” จะได้ “เย ธมฺมา แรก (B)” ที่เป็น “สุจุมรูป ๑๕ ที่เหลือ”

-บทนิเทศ A ที่เป็น “ปริเทวะ” จะได้ “เย ธมฺมา แรก (B)” ที่เป็น “อปริเวทจิตตขสัททะ อุดฺดขสัททะ”

-เลือก A กลุ่มใดเป็นบทนิเทศ ส่วนของ B ที่ตรงกับกลุ่ม A (ส่วนที่เหลือจากบทนิเทศ) คือ “เย ธมฺมา แรก (B)” ที่ต้องการ

-ส่วนของ A ที่ถูกเลือกเป็นบทนิเทศจะเป็น “เย ธมฺมา หลัง (C)” ด้วย

กลุ่มที่ ๒ เวทนา ๕ อย่าง

สุข	ทุกข์	โส	โท	อู
-----	-------	----	----	----

==

วิτήษณา = ๑ ๑ ๑ (เว. ฐัม. ฐัม.)

☒ = A และ C

☐ = B

กลุ่มที่ ๒ บทนิทเทสที่จะแสดงในนัยที่ ๔ เป็น เวทนา ๕ อย่าง

-เลือกเวทนาในช่องใดช่องหนึ่งเป็น “บทนิทเทส” เวทนาในช่องที่เหลือทั้งหมดจะเป็น “เย ธมฺมา แรก”

-เวทนาในช่องที่เลือกเป็น “บทนิทเทส” จะเป็น “เย ธมฺมา หลัง” ด้วย (เย ธมฺมา หลัง กับบทนิทเทส เป็นตัวเดียวกัน)

☒ ที่เป็นบทนิทเทสจะเปลี่ยนไปตามเวทนาที่ถูกเลือก

☒ = A และ C ☐ = B					วิชา
~~สี่~~	ทุกข์	โส	โท	อุ	---สั่ง--> ? ๑ ๑ ๑

๑) เลือก ☒ "สุจินทรีย์" ได้แก่ "สุขเวทนา" เป็นบพททเทศ (A)

๒) จะได้ ☐ "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา" หรือ "เวทนินทรีย์ ๔ ที่เหลือ" เป็น "เย ธมฺมา แรก (B)"

๓) กลับประธานบท โดยการตั้ง ☐ "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา" ให้เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบพททเทศ

๕) ตั้ง ☒ "สัจจินทร์ย" ให้เป็น "เต รมมา" แล้วนำ "สัจจินทร์ย" ไปสงเคราะห์จันท์ อยตนะ ธาตุ ฝ่าย สังคหิตะ จะได้ "จันท์ ๑ อยตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็น วิสัณหา

นัยที่ ๔ สุนทรียะ ---สั่ง--> ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา ---สั่ง--> สุนทรียะ ---สั่ง--> ? ๑ ๑ ๑
 ↳ เว. ฐัม. ฐัม. ↳ เว. ฐัม. ฐัม.

☒ = A และ C		B	วิสัยนา
สั่งขาร ๑ - ๑๐	๑) ๑๕ ปท ☒	สั่งขารเจ.๕๐ (-A)	---สั่ง--> ? ๑ ๑ ๑
	๒) ๘ ปท ☐	สั่งขารเจ.๕๐-A+๑ (-A)	
	๓) ๓๕ ปท ☐	สั่งขารเจ.๕๐-A (-A)	

๑) เลือก ☒ "มัคคัสจจะ" ในกลุ่ม ๑ ซึ่งมี ๑๕ บท ขึ้นมาแสดงเป็นบทนิเทศ (A)

๒) จะได้ B คือ "สังฆารขันธ ๕๐ (เวียงคัมภรค ๘ ที่ในมัคคจิต ๔)" เป็น "เย ธมมา แรก"

๓) กลับประธานบท โดยการตั้ง "สังฆารขันธเจตสิก ๕๐" ให้เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทนิเทศ

๔) จะได้ C คือ "มัคคัสจจะ" เป็น "เย ธมมา หลัง ☒

๖) นำ "มัลคัสจะ" ไปสกราะห้ันนั้ อายตนะ ธาตุ จะได้ "จันั ๑ อายตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็น วิสัขน

นัยที่ ๔ มคอคสจเอน ---ตั้ง--> สังขารจันท์เจตสิก ๕๐ (-อม.๘) ---ตั้ง--> มัคคัสจจะ ---ตั้ง--> ? ๑ ๑ ๑
 ↳ ตั้ง. ธัม. ธัม. ↳ ตั้ง. ธัม. ธัม.

[illegible]

บทนิเทศ (A)	$\xrightarrow{\equiv}$ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	$\xrightarrow{\equiv}$ ข. อา. ธ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (A)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\equiv}$? ข อา ธา
๑๗. อณฺฏาตาวินฺทริเยน									
๑๘. อวิชฺชาย									
๑๙. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺฆาเรน									
๒๐. สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน									
๒๑. เวทนาปจฺจยา ตณฺหยา									
๒๒. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน									
๒๓. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ									
๒๔. โสเคน									
๒๕. ปริเทเวณ									
๒๖. ทุกฺเคน									
๒๗. โทมนสฺเสน									
๒๘. อุปายาเสน									
๒๙. สติปฏฺฐาเนน									
๓๐. สมฺมปฺปชานเนน									
๓๑. อปฺปมลฺลญฺาย									
๓๒. ปญฺจินฺทริเยหิ									
๓๓. ปญฺจหิ พลฺเลหิ									
๓๔. สตฺตหิ โพชฺฌนฺเจหิ									

[illegible]

บทนิเทศ (A)	$\xrightarrow{\equiv}$ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	$\xrightarrow{\equiv}$ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (A)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\equiv}$? ข อา ฐ		
๕๓. โอเชหิ เจว โอนนิเยหิ จ ธมฺเมหิ											
๕๔. โอเชหิ เจว โอนสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											
๕๕. โยเคหิ ธมฺเมหิ											
๕๖. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ธมฺเมหิ											
๕๗. โยเคหิ เจว โยคสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											
๕๘. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ											
๕๙. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๐. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๑. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ											
๖๒. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๓. อุปาทานฺเหหิ ธมฺเมหิ											
๖๔. อุปาทานฺเหหิ เจว อุปาทานฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๕. อุปาทานฺเหหิ เจว อุปาทานสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๖. กิเลสฺเหหิ ธมฺเมหิ											
๖๗. กิเลสฺเหหิ เจว สงฺกิเลสฺสิเกหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๘. กิเลสฺเหหิ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ											
๖๙. กิเลสฺเหหิ เจว กิเลสสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											

 -----> จตุตถนยนิเทศ จบแล้ว <-----

ปฏฺจนนยอสงคหิเตนอสงคหิตปทนิทเทส ๔

สิ่งทีนั้กศึษาต้องทำให้ได้ในปฏฺจนนยนิทเทสนั้คือ

๑. หองคัธรรมของ "เย ธมฺมา แรก" ให้ได้
๒. หองคัธรรมของ "เย ธมฺมา หลัง" ให้ได้
๓. นองคัธรรมของ "เย ธมฺมา หลัง" ทีทำได้ ไปสงเคราะห้ขันธั อายตนะ ธาตุ ฝาย "อสงคหิตะ"
๔. นองคัธรรมทีทำได้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ไปตั้งเป้นปฏฺจนแล้ววิสัณหาเป้นภาษาบาลีและภาษาไทย

เงื่อนงำในการหา "เย ธมฺมา" คือ

- เย ธมฺมา แรกมีขันธั อายตนะ ธาตุ ต่างกัันกับ "บพทนิทเทส"
- เย ธมฺมา หลังมีขันธั อายตนะ ธาตุ ต่างกัันกับ "เย ธมฺมา" แรก

รูปแบบการตั้งปฏฺจนนยที่ ๕	ปฏฺจน	 <i>บพทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา ขนฺธสงคฺเคน อสงคฺคหิตา อายตนสงคฺเคน อสงคฺคหิตา ธาตุสงคฺเคน อสงคฺคหิตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงคฺเคน อสงคฺคหิตา อายตนสงคฺเคน อสงคฺคหิตา ธาตุสงคฺเคน อสงคฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงคฺคหิตา ?	
	แปลปฏฺจน	 <i>บพทนิทเทส</i>	นั้บสงเคราะห้..... <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i> โดยความเป็น.....ขันธั.....อายตนะ.....ธาตุไม่ได้,	ข้อขันธั อายตนะ ธาตุ ของบพทนิทเทส
		 <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i>	เหล่านั้บสงเคราะห้..... <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i> โดยความเป็น.....ขันธั.....อายตนะ.....ธาตุไม่ได้,	
		 <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านั้บสงเคราะห้ไม่ได้ด้วยขันธั อายตนะ ธาตุ เท้าไร ?	
	วิสัณหา	เต ธมฺมา ๒ ๑๑ ๑๗ อสงคฺคหิตา. (ตัวเลขแสดงจำนวนขันธั อายตนะ ธาตุ จะเปลี่ยนไปตามบทที้นำมาแสดง)		ข้อขันธั อายตนะ ธาตุ จดง เย ธมฺมา แรก
		 <i>อธ. เต ธมฺมา</i>	เหล่านั้บสงเคราะห้ไม่ได้ด้วยขันธั..... คือ..... อายตนะ..... คือ..... ธาตุ..... คือ..... (เต ธมฺมา = เย ธมฺมา หลัง)	

ตัวอย่าง รูปักขันธนิทเทส

ปฏฺจน รูปักขนฺเณ เย ธมฺมา ขนฺธสงคฺเคน อสงคฺคหิตา อายตนสงคฺเคน อสงคฺคหิตา ธาตุสงคฺเคน อสงคฺคหิตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงคฺเคน อสงคฺคหิตา อายตนสงคฺเคน อสงคฺคหิตา ธาตุสงคฺเคน อสงคฺคหิตา, เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงคฺคหิตา ?

แปล รูปักขันธนั้ บั้สงเคราะห้จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปักขันธั โอฟาริกายตนะ ๑๐ ธมฺมายตนะ ๑ โอฟาริกธาตุ ๑๐ ธมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้, จิต ๘๙ เหล่านั้ บั้สงเคราะห้ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน โดยความเป็น วิญญานขันธั มนายตนะ วิญญานธาตุ ๗ ไม่ได้, เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านั้ บั้สงเคราะห้ไม่ได้ ด้วยขันธั อายตนะ ธาตุ เท้าไร ?

วิสัณหา เต ธมฺมา เอเกณ ขนฺเณ เอเกณายตเนน สดตฺติ ธาตุหิ อสงคฺคหิตา. เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านั้ บั้สงเคราะห้ไม่ได้ ด้วย วิญญานขันธั มนายตนะ วิญญานธาตุ ๗

วิธีหาองค์ธรรมของ “เย ธมฺมา” ในปัญจนยนิทเทส ๔

๔ นัยที่ ๕ มีจุดมุ่งหมายที่นักศึกษาจะต้องทำให้ได้คือ

๑. หา องค์ธรรมของ “เย ธมฺมา แรก (B)” ให้ได้
๒. หา องค์ธรรมของ “เย ธมฺมา หลัง (C)” ให้ได้
๓. นับสงเคราะห์จำนวนขั้น อยตนะ ธาตุ ของ “เย ธมฺมา หลัง” ในฝ่าย “อสังกหิตะ” ให้ได้.

รูปแบบของนัยที่ ๕ A --อสัง--> B --อสัง--> C --อสัง--> ? B
 ~~===~~ ~~===~~

“A” คือ บทนิทเทสที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)

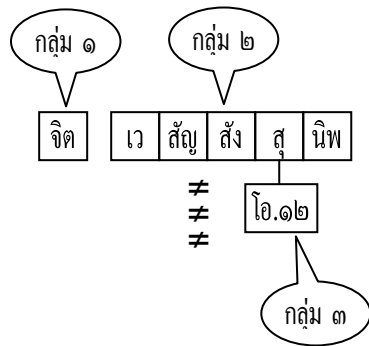
“B” คือ “เย ธมฺมา แรก” ที่ต้องหาให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (ใช้สูตรจะหาง่ายกว่า)

“C” คือ “เย ธมฺมา หลัง”

“ _ _ _ ” คือ จำนวนขั้น อยตนะ ธาตุ ของ “B” ตามลำดับ (หรือ ข. อา. ธ. ที่ไม่มีอยู่ใน C)

“ ~~===~~ ” คือ ขั้น อยตนะ ธาตุ ของตัวประธาน (A) ซึ่งต่างกับ เย ธมฺมา (B) ทุกประการ

สูตรนัยที่ ๕

ธรรมที่แสดงได้ในนัยที่ ๕ เป็นธรรมที่มีขั้น อยตนะ ธาตุ ต่างกัน และแสดงโดยกลับประธานบท

- ในแต่ละกลุ่มจะต่างกันโดยขั้น อยตนะ และธาตุ
- ยกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นบทนิทเทส กลุ่มที่เหลือ คือ “เย ธมฺมา” ที่ต้องการ
- กลุ่มที่ถูกเลือกเป็นบทนิทเทสแล้ว จะเป็น “เย ธมฺมา” ไม่ได้อีก
- “บทนิทเทส กับ เย ธมฺมา” จะอยู่กลุ่มเดียวกันไม่ได้

วิธีใช้สูตรหา เย ธมฺมา ดังนี้

- ๑) ถ้ายก กลุ่ม ๑ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๒) ถ้ายก กลุ่ม ๒- เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑, ๓ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๒- เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๓) ถ้ายก กลุ่ม ๒+ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๔) ถ้ายก กลุ่ม ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๕) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๖) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๒+ เป็น “บทนิทเทส” ---> X (กลุ่มนี้ไม่แสดงในปัญจนยนิทเทส)
- ๗) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๒- เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๑, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
- ๘) ถ้ายก กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”

หมายเหตุ “กลุ่ม ๒-” หมายถึง องค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ยกเว้นสุขขุมรูป “กลุ่ม ๒+” หมายถึง องค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ รวมสุขขุมรูปด้วย “~~===~~” หมายถึง ขั้น อยตนะ ธาตุ ตามลำดับ ซึ่งต่างกับบทนิทเทส

บทนิเทศในกลุ่มนี้มี ๑๓ บทคือ...
 วิทยญาณจันท์,
 มนายตนะ,
 วิทยญาณธาตุ ๗ บท,
 มนินทรีย์,
 วิทยญาณ,
 จิตต,
 จิตตปท.

[illegible]

-ตั้ง “เวทนา สัญญา สังขาร นิพพาน” ให้เป็น “เต รมฺมา” แล้วนำ เจตสิก ๕๒ นิพพาน ไปสังเคราะห์กัน อายตนะ ๖ ผ่ายอสังคหิตะ (จันท์ อายตนะ ๖ ที่ไม่มีใน เจตสิก ๕๒ นิพพาน) เช่น ...

บทนิทเทศในกลุ่มนี้มี ๘๒ บทคือ...

๑) เจตสิก อย่างเดียว (มี ๗๙ บท)

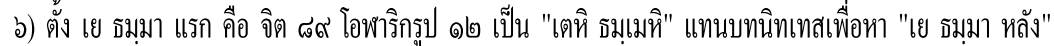
๒) นิพพาน อย่างเดียว (มี ๓ บท)

๒) หาองค์รรมของ เวทนาจันท์ ได้แก่ "เวทนาเจตสิก"

๓) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (⊗)

๕) องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๓ ที่เหลือทั้งหมดเป็น "เย ธมฺมา แรก" ได้แก่ "จิต ๘๘ โอปาริกรูป ๑๒" คือองค์ธรรมในช่อง () ทั้งหมด

๗) ให้ตัดองค์กรรมของ "เตหิ ธมเมหิ" ออกจากสตรในตาราง คือองค์กรรมในช่อง (⊗)

(๘) เนื่องจาก "สขมรูป" ในกลุ่มที่ ๒ มีความเหมือนกันที่ จันท์ จึงต้องตัดทิ้งไป คือองค์ธรรมในช่อง (๘)

๙) จะได้อสังขารธรรมในกลุ่ม ๒ ที่เหลือทั้งหมดเป็น "เย ธมมา หลัง" ได้แก่ "เจตสิก ๕๒ นิพพาน" คืออสังขารธรรมในช่อง (☐) ทั้งหมด

๑๐) ตั้ง เย ธมมา หลัง คือ เจตสิก ๕๒ นิพพาน เป็น "เด ธมมา" เพื่อหาจำนวนขั้น อายุคนะ ธาตุ ของวิชฌนา ฝ้ายอสักคิระ

๑๑) นำ "เจตสิก ๕๒ นิพพาน" ไปสังเคราะห์กันนะ อายตนะ ๖ ชาติ จะได้ "จันท์ ๓ อายตนะ ๑ ชาติ ๑" นำจันท์ อายตนะ ๖ ชาติ ที่สังเคราะห์ได้ลบออกจากจันท์ ๕

อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "จันท์ ๒ อายตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๗" เป็น วิชชา

ข้อสังเกต

ในบัญชี ๕ นี้ จำนวนชั้นๆ อยาตนะ

ธาตุ ของวิเศษจะตรงกับองค์ธรรม

ของ "เย ธมมา แรก" เสมอ

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา

ข้อ ๓) ถ้ายก กลุ่ม ๒+ เป็น “บทนิเทศ” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”

ในกลุ่มที่ ๒ เมื่อยกองค์ธรรมใดองค์ธรรมหนึ่งเป็น “บทนิเทศ” แล้ว องค์ธรรมส่วนที่เหลือในกลุ่มที่ ๒ นำมาเป็น เย ธมฺมา อีกไม่ได้ต้องตัดทิ้งทั้งหมด เพราะมีส่วนที่เหมือนกันโดย आयตนะ และ ธาตุ -ยก “เวทนา สัญญา สังขาร สุขุมรูป นิพพาน” อย่างใดอย่างหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ (ต้องมี สุขุมรูปอยู่ด้วยเสมอ) เป็น “บทนิเทศ” จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ ทั้งหมด คือ จิต ๘๙ เป็น “เย ธมฺมา แรก” -กลับประธานบท โดยการตั้ง “จิต ๘๙” ให้เป็น “เตหิ ธมฺเมหิ” แทนบทนิเทศ จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๒ และกลุ่ม ๓ ทั้งหมด คือ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน เป็น “เย ธมฺมา หลัง” -ตั้ง “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ให้เป็น “เต ธมฺมา” แล้วนำ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน ไปสงเคราะห์กัน आयตนะ ธาตุ ฝายอสังคหิตะ เพื่อวิสังขนา เช่น ...

ตัวอย่างที่ ๓ บทนิเทศเป็น “สุขุมรูป” แสดง อิตถินทริยนิเทศ เป็นตัวอย่าง (อาจจะมี เจตสิก หรือ นิพพาน รวมอยู่ด้วยก็ได้ผลเหมือนกัน)

นัยที่ ๕ อิตถินทริย --~~อสัง~~--> จิต ๘๙ --~~อสัง~~--> เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน --~~อสัง~~--> ? ๑ ๑ ๗

จิต	เว	สัญญา	สัง	สุข	นิพ
-----	----	-------	-----	-----	-----

โอ.๑๒

๑) แสดง อิตถินทริยนิเทศ

๒) หาองค์ธรรมของ อิตถินทริย ได้แก่ “อิตถิถารูป”

๓) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิเทศออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๔) เนื่องจากองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ทั้งหมด มีความเหมือนกันที่ आयตนะ และธาตุ จึงต้องตัดองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ที่เหลือทั้งหมด (☒) ทิ้งไป

๕) สุขุมรูป ในกลุ่ม ๒ มีความเกี่ยวเนื่องกับกลุ่ม ๓ ตรงที่มีขันธเหมือนกัน จึงต้องตัดองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๓ ทั้งหมด (☒) ทิ้งไปด้วย

๖) องค์ธรรมที่เหลือในกลุ่ม ๑ ทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา แรก” ได้แก่ “จิต ๘๙” คือองค์ธรรมในช่อง (☐) ทั้งหมด

จิต	เว	สัญญา	สัง	สุข	นิพ
-----	----	-------	-----	-----	-----

โอ.๑๒

๗) ตั้ง เย ธมฺมา แรก คือ จิต ๘๙ เป็น “เตหิ ธมฺเมหิ” แทนบทนิเทศเพื่อหา “เย ธมฺมา หลัง”

๘) ให้ตัดองค์ธรรมของ “เตหิ ธมฺเมหิ” ออกจากสูตรในตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

[๙] เนื่องจาก “จิต” ในกลุ่มที่ ๑ ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกับกลุ่มอื่นๆ จึงไม่ต้องทำอะไรกับกลุ่มอื่นๆ

๑๐) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๒ และกลุ่ม ๓ ที่เหลือทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา หลัง” ได้แก่ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” คือองค์ธรรมในช่อง (☐)

๑๑) ตั้ง เย ธมฺมา หลัง คือ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน เป็น “เต ธมฺมา” เพื่อหาจำนวนขันธ आयตนะ ธาตุ ของวิสังขนา ฝายอสังคหิตะ

๑๒) นำ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ไปสงเคราะห์กัน आयตนะ ธาตุ จะได้ “ขันธ ๔ आयตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๑” นำขันธ आयตนะ ธาตุ ที่สงเคราะห์ได้ลบออกจาก

ขันธ ๕ आयตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ “ขันธ ๑ आयตนะ ๑ ธาตุ ๗” เป็น วิสังขนา (หรือจะนำ จิต ๘๙ ซึ่งเป็น เย ธมฺมา แรก มาสงเคราะห์ฝายสังคหิตะก็ได้)

บทนิเทศในกลุ่มนี้มี ๑๐ บทคือ...

๑) สุขุมรูป อย่างเดียว ๒ บท

อิตถินทริย

ปฐินทริย

๒) เจตสิก + สุขุมรูป ๓ บท

ชีวิตทริย

จิตตสทกูปทนิเทศ

จิตตานุปริวัตติปทนิเทศ

๓) เจตสิก + สุขุมรูป + นิพพาน

มี ๒ บท

ธัมมาตนะ

ธัมมธาตุ

๔) ขณะทั้งสามของนามขันธ ๔ และ

ของนิปผันรูป

ชาติ

ชรา

มรณะ

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ➡ ข้อ ๔) ถ้ายก กลุ่ม ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง” ➡

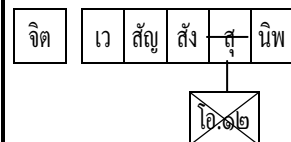
-ยก “โอฬาริกรูป” รูปใดรูปหนึ่งหรือทั้งหมด เป็น “บทนิทเทส” จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒ ทั้งหมด (เว้นสุขุมรูป) คือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน เป็น "เย ธมฺมา แรก"

-กลับประธานบท โดยการตั้ง “จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน” ให้เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทนิทเทส จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๓ ทั้งหมด คือ โอฬาริกรูป ๑๒ เป็น "เย ธมฺมา หลัง"

-ตั้ง เย ธมฺมา หลัง คือ โอฬาริกรูป ๑๒ ให้เป็น "เต ธมฺมา" แล้วนำ โอฬาริกรูป ๑๒ ไปสังเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ๖ ธาตุ ฌายอสังคหิตะ เพื่อวิเสชา เช่น...

ตัวอย่างที่ ๔ บทนิทเทสเป็น “โอฬาริกรูป” แสดง จักขยตนนิทเทส เป็นตัวอย่าง (โอฬาริกรูป จะมีก็รูปก็ได้ แสดงเหมือนกันทุกประการ)

รูปแบบของนัยที่ ๕ A --~~อสัง~~--> B --~~อสัง~~--> C --~~อสัง~~--> ? _ B _

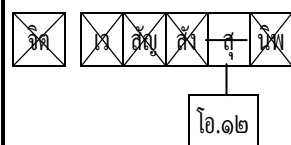
๑) แสดง จักขยตนนิทเทส

๒) หาองค์ธรรมของ จักขยตนะ ได้แก่ "จักขุปสาทรูป"

๓) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทสออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๔) เนื่องจากองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๓ มีความเกี่ยวเนื่องกับ "สุขุมรูป" ในกลุ่ม ๒ ตรงที่มีขันธ์เหมือนกัน จึงต้องตัด "สุขุมรูป" ในกลุ่ม ๒ (☐)ทิ้งไปด้วย

๕) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒- ทั้งหมดเป็น "เย ธมฺมา แรก" ได้แก่ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน หรือ นามขันธ์ ๔ นิพพาน ในช่อง (☐)

๖) ตั้ง เย ธมฺมา แรก คือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทนิทเทสเพื่อหา "เย ธมฺมา หลัง"

๗) ให้ตัดองค์ธรรมของ "เตหิ ธมฺเมหิ" คือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน ออกจากสูตรในตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๘) เนื่องจากมีองค์ธรรมในกลุ่ม ๒ เป็นบทประธาน "เตหิ ธมฺเมหิ" ด้วย จึงต้องตัดองค์ธรรมที่เหลือในกลุ่ม ๒ (☐)ทิ้งไปด้วย

๙) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๓ ทั้งหมด คือ โอฬาริกรูป ๑๒ เป็น "เย ธมฺมา หลัง" ได้แก่ องค์ธรรมในช่อง (☐)

๑๐) ตั้ง "เย ธมฺมา หลัง" คือ โอฬาริกรูป ๑๒ ให้เป็น "เต ธมฺมา" เพื่อหาจำนวนขันธ์ อายตนะ ๖ ธาตุ ของวิเสชา ฌายอสังคหิตะ

๑๑) นำ "โอฬาริกรูป ๑๒" ไปสังเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ๖ ธาตุ จะได้ "ขันธ์ ๑ อายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐" นำขันธ์ อายตนะ ๖ ธาตุ ที่สังเคราะห์ได้ลบออกจาก ขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒

ธาตุ ๑๘ จะได้ "ขันธ์ ๔ อายตนะ ๒ ธาตุ ๘" เป็น วิเสชา (หรือจะนำ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน ซึ่งเป็น เย ธมฺมา แรก มาสังเคราะห์ฝ่ายสังคหิตะก็ได้)

นัยที่ ๕ จักขยตนะ --~~อสัง~~--> จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน --~~อสัง~~--> โอฬาริกรูป ๑๒ --~~อสัง~~--> ? ๔ ๒ ๘

บทนิทเทสในกลุ่มนี้มี ๓๐ บท
คือ...

โอฬาริกายตนะ ๑๐ บท

โอฬาริกธาตุ ๑๐ บท

ปสาทอินทรีย์ ๕ บท

ปริเทวะ ๑ บท

สนิทัสนสัปปฏิฆปาท

อนิทัสนสัปปฏิฆปาท

สนิทัสนปาท

สัปปฏิฆปาท

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ➡ ข้อ ๕) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “เย ธมฺมา หลัง” ⬅

-ยก “จิต” ในกลุ่ม ๑ รวมกับ “เวทนา สัญญา สังขาร นิพพาน” อย่างใดอย่างหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ (เว้นสุขุมรูป) เป็น “บทนิทเทส” จะได้องค์ธรรมในกลุ่มที่ ๓ คือ โอฬาริกรุป ๑๒ เป็น “เย ธมฺมา แรก”

-กลับประธานบท โดยการตั้ง “โอฬาริกรุป ๑๒” ให้เป็น “เตหิ ธมฺเมหิ” แทนบทนิทเทส จะได้ “นามจันท์ ๔ นิพพาน” องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒ (เว้นสุขุมรูป) เป็น “เย ธมฺมา หลัง”

-ตั้ง “เย ธมฺมา หลัง” คือ “นามจันท์ ๔ นิพพาน” ให้เป็น “เต ธมฺมา” แล้วนำ “นามจันท์ ๔ นิพพาน” ไปสงเคราะห์จันท์ อายุตนะ ธาตุ ฝ่ายอสังกหิตะ เพื่อวิไลสนา เช่น...

ตัวอย่างที่ ๕ บทนิทเทศเป็น “จิต + เจตสิก” แสดง กุศลปนิทเทศ เป็นตัวอย่าง

นัยที่ ๕ กุศลธรรม --~~อสัง~~--> โอฬาริกรูป ๑๒ --~~อสัง~~--> จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน --อสัง--> ? ๑ ๑๐ ๑๐

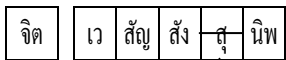

ໂປ.໑໒

- ๑) แสดง กุศลปณิธาน
- ๒) หองศ์ธรรมของ กุศลธรรม ได้แก่ "กุศลจิต ๒๑ เจตสิก ๓๘"
- ๓) ให้ตัดองค์ธรรมของปณิธานออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๔) เนื่องจากมีองค์กรในกลุ่ม ๒ เป็นบริษัทเอกชน จึงต้องตัดองค์กรในกลุ่ม ๒ ที่เหลือทั้งหมด (๒) ทิ้งไปด้วย เพราะมีความเหมือนกันที่ อายุตะนะ และธาตุ

๕) องค์กรรมในกลุ่ม ๓ ที่เหลือทั้งหมด คือ "โอฬาริกรูป ๑๒" เป็น "เข ฐมมา แรก" ได้แก่ องค์กรรมในช่อง ()

- ๖) ตั้ง เย ธมฺมา แรก คือ โอฟาริกรุป ๑๒ ให้เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทพินิตเพื่อหา "เย ธมฺมา หลัง"
- ๗) ให้ตัดองค์ธรรมของ "เตหิ ธมฺเมหิ" ออกจากสูตรในตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)
- ๘) เนื่องจาก "โอฟาริกรุป ๑๒" มีความเกี่ยวเนื่องกับ "สฺขุมรูป" ในกลุ่ม ๒ ตรงที่มีขันธ์เหมือนกัน จึงต้องตัด "สฺขุมรูป" ทั้งหมดด้วย

๙) จะได้อัจฉริยธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒- ที่เหลือทั้งหมด คือ "จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน" เป็น "เข ธมฺมา หลั" ได้แก่ องค์ธรรมในช่อง () ทั้งหมด

๑๐) ตั้ง เบ ธมฺมา หลัง คือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน ให้เป็น "เต ธมฺมา" เพื่อหาจำนวนจันท์ อายุตะนะ ธาตุ ของวิชีณา ฝ่ายอสังคหิตะ

๑๑) นำ "จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ นิพพาน" ไปสังเคราะห์ขั้นนั้น อายุจะได้ "ขั้น ๔ อายุชนะ ๒ ชาติ ๘" นำขั้น อายุชนะ ชาติ ที่สังเคราะห์ได้ลบออกจาก ขั้น ๕ อายุชนะ ๑๒ ชาติ ๑๘ จะได้ "ขั้น ๑ อายุชนะ ๑๐ ชาติ ๑๐" เป็น วิชฌนา (หรือนำนา โสฬสกรุป ๑๒ ซึ่งเป็น เย ธมมา แรก มาสังเคราะห์ฝ่าย สังคหิตะ ก็ได้)

บทนิเทศในกลุ่มนี้มี ๑๐๘ บท
คือ...

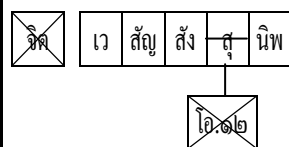
๑) บทที่ ๑๖. เป็น จิต + เจตสิก
มี ๘๑ บท

๒) บทที่ ๑๘. เป็น จิต + เจ. + นิ.
มี ๒๗ บท

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ข้อ ๗) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๒- เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๑, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
 -ยก “จิต” ในกลุ่ม ๑ รวมกับ “โอฬาริกรูป” รูปใดรูปหนึ่ง หรือหลายรูป ในกลุ่มที่ ๓ เป็น “บทนิทเทส” จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๒ (เว้นสุขุมรูป) คือ เจตสิก ๕๒ นิพพาน เป็น "เย ธมฺมา แรก"
 -กลับประธานบท โดยการตั้ง “เจตสิก ๕๒ นิพพาน” ให้เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทนิทเทส จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๓ ทั้งหมด คือ "จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒" เป็น “เย ธมฺมา หลัง”
 -ตั้ง “เย ธมฺมา หลัง” คือ “จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒” ให้เป็น “เต ธมฺมา” แล้วนำ "จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒" ไปสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่าย อสังคหิตะ เพื่อวิสังขนา เช่น...

ตัวอย่างที่ ๖ บทนิทเทสเป็น “จิต ๘๙ + ปสาทรูป ๕” แสดง อัชฌัตติกปทนิทเทส เป็นตัวอย่าง

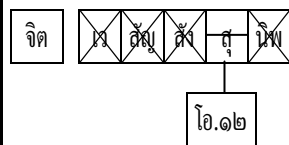
รูปแบบของนัยที่ ๕ A --อสัง--> B ~~===~~ --อสัง--> C --อสัง--> ? _ B _

- ๑) แสดง อัชฌัตติกปทนิทเทส
- ๒) ทาองค์ธรรมของ อัชฌัตติกธรรม ได้แก่ "จิต ๘๙ ปสาทรูป ๕"
- ๓) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทสออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง ()

๔) เนื่องจาก "ปสาทรูป ๕" ในกลุ่ม ๓ มีขันธ์ เหมือนกับ "สุขุมรูป" ในกลุ่ม ๒ จึงตัด "สุขุมรูป" () ทิ้งไปด้วย

๕) องค์ธรรมในกลุ่ม ๒ ที่เหลือทั้งหมด คือ " เจตสิก ๕๒ นิพพาน" เป็น "เย ธมฺมา แรก" ได้แก่ องค์ธรรมในช่อง () ทั้งหมด

- ๖) ตั้ง เย ธมฺมา แรก คือ เจตสิก ๕๒ นิพพาน เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" แทนบทนิทเทส เพื่อหา "เย ธมฺมา หลัง"
- ๗) ให้ตัดองค์ธรรมของ "เตหิ ธมฺเมหิ" ออกจากสูตรในตาราง คือองค์ธรรมในช่อง ()
- ๘) เนื่องจากมีองค์ธรรมในกลุ่ม ๒ เป็น "เตหิ ธมฺเมหิ" จึงตัด "สุขุมรูป" ทิ้งไปด้วย เพราะมีความเหมือนกันที่ อายตนะ ธาตุ

๙) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๓ ทั้งหมด คือ "จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒" เป็น "เย ธมฺมา หลัง" ได้แก่ องค์ธรรมในช่อง ()

๑๐) ตั้ง "เย ธมฺมา หลัง" คือ จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒ ให้เป็น "เต ธมฺมา" เพื่อหาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของวิสังขนา ฝ่ายอสังคหิตะ

๑๑) นำ "จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒" ไปสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ จะได้ "ขันธ์ ๒ อายตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๗" นำขันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่สงเคราะห์ได้ลบออกจาก
 ขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ "ขันธ์ ๓ อายตนะ ๑ ธาตุ ๑" เป็น วิสังขนา

นัยที่ ๕ อัชฌัตติกธรรม --อสัง--> เจตสิก ๕๒ นิพพาน ~~===~~ --อสัง--> จิต ๘๙ โอฬาริกรูป ๑๒ --อสัง--> ? ๓ ๑ ๑

บทนิทเทสในกลุ่มนี้มี ๒ บทคือ...

- สพายนนิทเทส
- อัชฌัตติกปทนิทเทส

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ➡ ข้อ ๘) ถ้ายก กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา แรก” ---> กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “เย ธมฺมา หลัง” ➡

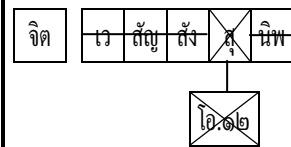
-ยก “เวทนา สัญญา สังขาร สุขุมรูป นิพพาน” อย่างใดอย่างหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ รวมกับ “โอพาริกรูป” ในกลุ่ม ๓ เป็น “บทนิทเทส” จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ คือ “จิต ๘๙” เป็น “เย ธมฺมา แรก”

-กลับประธานบท โดยการตั้ง “จิต ๘๙” ในกลุ่ม ๑ ทั้งหมดเป็น “เตหิ ธมฺเมหิ” แทนบทนิทเทส จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒ ทั้งหมด คือ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน เป็น “เย ธมฺมา หลัง”

-ตั้ง “เย ธมฺมา หลัง” คือ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ให้เป็น “เต ธมฺมา” แล้วนำ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ไปสงเคราะห์กันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝาย อสังคหิตะ เพื่อวิสังคหา เช่น...

ตัวอย่างที่ ๗ บทนิทเทสเป็น “โอพาริกรูป + สุขุมรูป” แสดง รูปักขันธนิทเทส เป็นตัวอย่าง

รูปแบบของนัยที่ ๕ A --อสัง--> B --อสัง--> C --อสัง--> ? _ B _

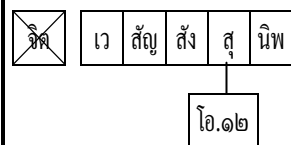
๑) แสดง รูปักขันธนิทเทส

๒) หาองค์ธรรมของ รูปักขันธ ได้แก่ “รูป ๒๘”

๓) ให้ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทสออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๔) เนื่องจากองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ทั้งหมด มีความเหมือนกันที่ อายตนะ และธาตุ จึงตัดองค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ที่เหลือทั้งหมดทิ้งไปด้วย

๕) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๑ ทั้งหมด คือ “จิต ๘๙” เป็น “เย ธมฺมา แรก”

๖) ตั้ง เย ธมฺมา แรก คือ จิต ๘๙ ให้เป็น “เตหิ ธมฺเมหิ” แทนบทนิทเทส เพื่อหา “เย ธมฺมา หลัง”

๗) ให้ตัดองค์ธรรมของ “เตหิ ธมฺเมหิ” ออกจากสูตรในตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๘) จะได้องค์ธรรมในกลุ่ม ๒ และกลุ่ม ๓ ทั้งหมด (☐) คือ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” เป็น “เย ธมฺมา หลัง”

๙) ตั้ง “เย ธมฺมา หลัง” คือ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ให้เป็น “เต ธมฺมา” เพื่อหาจำนวนกันธ์ อายตนะ ธาตุ ของวิสังคหา ฝาย อสังคหิตะ

๑๐) นำ “เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน” ไปสงเคราะห์กันธ์ อายตนะ ธาตุ จะได้ “กันธ์ ๔ อายตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๑” นำกันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่สงเคราะห์ได้

ลบออกจากกันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ “กันธ์ ๑ อายตนะ ๑ ธาตุ ๗” เป็น วิสังคหา

นัยที่ ๕ รูปักขันธ --อสัง--> จิต ๘๙ --อสัง--> เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ นิพพาน --อสัง--> ? ๑ ๑ ๗

บทนิทเทสในกลุ่มนี้มี ๑๒ บทคือ...

รูปักขันธนิทเทส

รูปปทนิทเทส

อสังคหิตนิทเทส

เอกโวการภวนิทเทส

อุปาทาปทนิทเทส

อนารัมมณปทนิทเทส

จิตตวิปปยุตตปทนิทเทส

จิตตวิสังสักรูปทนิทเทส

จิตตสมุฏฐานปทนิทเทส

โนจิตตปทนิทเทส

พาหิรปทนิทเทส

นามรูปนิทเทส

บทนิเทศ (A)	อสัง ### ข. อ. ร. ของ "A"			เย ธมมา / เตหิ ธมเมหิ (B)	อสัง ### ข. อ. ร. ของ "B"			เย ธมมา / เต ธมมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อ ฐา		
๑. รูปกษณฺเณ											
๒. เวทนากษณฺเณ											
๓. สลฺลวากษณฺเณ											
๔. สงฺขารกษณฺเณ											
๕. วิญญานกษณฺเณ											
๖. จกฺขายตเนน											
๗. โสตายตเนน											
๘. ฆานายตเนน											

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อ. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อ. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข อ ฐ		
๑๘. จกฺขุธาตุยา											
๑๙. โสตธาตุยา											
๒๐. ฆานธาตุยา											
๒๑. จิวฺหาธาตุยา											
๒๒. กายธาตุยา											
๒๓. รูปธาตุยา											
๒๔. สทฺทธาตุยา											
๒๕. คนฺธธาตุยา											
๒๖. รสธาตุยา											

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข อา ฐา		
๓๖. สมุทยสจุเจน											
๓๗. นิโรธสจุเจน											
๓๘. มคฺคสจุเจน											
๓๙. จกฺขุญฺหริเยน											
๔๐. โสติญฺหริเยน											
๔๑. ฆานินฺหริเยน											
๔๒. ชิวฺหินฺหริเยน											
๔๓. กายินฺหริเยน											
๔๔. อิตฺถินฺหริเยน											
๔๕. ปุริสินฺหริเยน											

บทนิทเทศ (A)	อสัง ### ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ### ข. อา. ธ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๔๖. ชีวิตินุทริเยน											
๔๗. มนินุทริเยน											
๔๘. สัจฉินุทริเยน											
๔๙. ทุกุฉินุทริเยน											
๕๐. โสมนสฺสสินุทริเยน											
๕๑. โทมนสฺสสินุทริเยน											
๕๒. อุเปกฺขินุทริเยน											
๕๓. สทฺธินุทริเยน											
๕๔. วิริยินุทริเยน											

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข ๑๑ ๑๒		
๕๕. สตินุทริเยน											
๕๖. สมานินุทริเยน											
๕๗. ปณฺณินุทริเยน											
๕๘. อนนฺญาตณฺณสุสามิตินุทริเยน											
๕๙. อณฺณินุทริเยน											
๖๐. อณฺญาตาวินุทริเยน											
๖๑. อวิชฺชาเย											
๖๒. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารเณ											
๖๓. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน											

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข อา ฐา		
๗๓. เอกโวการภเวน											
๗๔. อสสญฺญิกเวณ											
๗๕. เนวสสญฺญินาสสญฺญิกเวณ											
๗๖. ชาติยา											
๗๗. ชราย											
๗๘. มรณณ											
๗๙. โสเกน											
๘๐. ปริเทเวน											
๘๑. ทุกฺเคน											
๘๒. โทมนสฺเสน											
๘๓. อุปายาสเน											
๘๔. สติปฏฺฐานน											

บทนิเทศ (A)	อสัง ###➡ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ###➡ ข. อา. ธ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง➡ ? ข อา ธา		
๘๕. สมมุปปาเนน											
๘๖. อิทธิปาเทน											
๘๗. ฉาเนน											
๘๘. อปฺปมถฺญา											
๘๙. ปญฺจหิ อินฺทริเยหิ											
๙๐. ปญฺจหิ พเลหิ											
๙๑. สत्ตฺตหิ โภชณฺจเคหิ											
๙๒. อริเยน อฏฺฐังคิกเณ มคฺเคน											
๙๓. ผสฺสเณ											

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข อา ฐา		
๙๔. เวทนาย											
๙๕. สลัญญา											
๙๖. เจตนาย											
๙๗. จิตฺเตน											
๙๘. อธิโมกฺเขน											
๙๙. มนสิกาเร											
๑๐๐. กุสเลหิ ฐเมหิ											
๑๐๑. อกุสเลหิ ฐเมหิ											
๑๐๒. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ฐเมหิ											

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๑๑๑. อวิตถกวิจจามตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๒. ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๓. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๔. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๕. ทสฺสเนน ปทาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๖. ภวานาย ปทาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๗. ทสฺสเนน ปทาทพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๘. ภวานาย ปทาทพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ											
๑๑๙. อาจยคามีหิ ธมฺเมหิ											

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๑๒๙. ปณฺเฑหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๐. มิจฺจุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๑. สมฺมุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๒. มกุคฺการมฺมเณหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๓. มกุคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๔. มกุคฺคาธิปตฺตีหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๕. อตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๖. อนาคารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ											
๑๓๗. ปจฺจุปปนารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ											

[illegible]

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๑๔๗. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ฐเมหิ											
๑๔๘. เหตุหิ เจว เหตุสมปยุตเตหิ จ ฐเมหิ											
๑๔๙. เหตุสมปยุตเตหิ เจว น จ เหตุหิ ฐเมหิ											
๑๕๐. น เหตุหิ สเหตุเกหิ ฐเมหิ											
๑๕๑. อปปจายะหิ ฐเมหิ											
๑๕๒. อสงขเตหิ ฐเมหิ											
๑๕๓. สนิทสุสเนหิ ฐเมหิ											
๑๕๔. สปปฎิเมหิ ฐเมหิ											
๑๕๕. รูปีหิ ฐเมหิ											

[illegible]

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๑๖๕. สลฺโลชเนหิ ฐเมหิ											
๑๖๖. อสลฺโลชนียะหิ ฐเมหิ											
๑๖๗. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ ฐเมหิ											
๑๖๘. สลฺโลชเนหิ เจว สลฺโลชนียะหิ จ ฐเมหิ											
๑๖๙. สลฺโลชเนหิ เจว สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐเมหิ											
๑๗๐. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ สลฺโลชเนหิ ฐเมหิ											
๑๗๑. สลฺโลชนวิปฺปยุตฺเตหิ อสลฺโลชนียะหิ ฐเมหิ											
๑๗๒. คนฺเถหิ ฐเมหิ											
๑๗๓. อคนฺถนียะหิ ฐเมหิ											

บทนิเทศ (A)	<u>อสัง</u> ### ➡ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	<u>อสัง</u> ### ➡ ข. อา. ธ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม <u>อสัง</u> ➡ ? ข อา ธา		
๑๗๔. คนุสฺมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๗๕. คนุเถหิ เจว คนฺถนียะหิ จ ธมฺเมหิ											
๑๗๖. คนุเถหิ เจว คนุสฺมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ											
๑๗๗. คนุสฺมปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนุเถหิ ธมฺเมหิ											
๑๗๘. คนฺถวิปยุตฺเตหิ อคนฺถนียะหิ ธมฺเมหิ											
๑๗๙. โอเมหิ ธมฺเมหิ											
๑๘๐. อนนฺนนิยะหิ ธมฺเมหิ											
๑๘๑. โอนสฺมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๑๘๒. โอเมหิ เจว อนนฺนนิยะหิ จ ธมฺเมหิ											

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๑๘๓. โอเขหิ เจว โอมสμπยุตเตหิ จ ฐเมหิ											
๑๘๔. โอมสμπยุตเตหิ เจว โน จ โอเขหิ ฐเมหิ											
๑๘๕. โอมวิปยุตเตหิ อโนชนิเยหิ ฐเมหิ											
๑๘๖. โยเคหิ ฐเมหิ											
๑๘๗. อโยคนิเยหิ ฐเมหิ											
๑๘๘. โยคสμπยุตเตหิ ฐเมหิ											
๑๘๙. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ฐเมหิ											
๑๙๐. โยเคหิ เจว โยคสμπยุตเตหิ จ ฐเมหิ											
๑๙๑. โยคสμπยุตเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ฐเมหิ											

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข ๑๑ ๑๒		
๒๐๑. อปรามญฺเฐหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๒. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๓. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ											
๒๐๔. ปรามาสวิปยุตฺเตหิ อปรามญฺเฐหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๕. สตมฺมธมฺเมหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๖. อนารมฺมธมฺเมหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๗. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๘. โน จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ											
๒๐๙. เจตสีเกหิ ธมฺเมหิ											

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข ฐ ฐา		
๒๑๘. จิตตัสสภูฐานสทฐิ ฐเมหิ											
๒๑๙. จิตตัสสภูฐานานุปริตติ ฐเมหิ											
๒๒๐. อชุตติเกหิ ฐเมหิ											
๒๒๑. พาหิเรหิ ฐเมหิ											
๒๒๒. อุปาทฐเมหิ											
๒๒๓. อุปาทาเนหิ ฐเมหิ											
๒๒๔. อนุปาทานิเยหิ ฐเมหิ											
๒๒๕. อุปาทานสมปยุตเตหิ ฐเมหิ											

[illegible]

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เตหิ ฐเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ฐมา / เต ฐมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง ? ข อา ฐา		
๒๓๕. กิเลสเหิ เจว สงฺกิลฺลฐุเหิ จ ฐเมหิ											
๒๓๖. สงฺกิลฺลฐุเหิ เจว โน จ กิเลสเหิ ฐเมหิ											
๒๓๗. กิเลสเหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐเมหิ											
๒๓๘. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลสเหิ ฐเมหิ											
๒๓๙. กิเลสวิปยุตฺเตหิ อสงฺกิลฺลเกหิ ฐเมหิ											
๒๔๐. ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหิ ฐเมหิ											
๒๔๑. ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหิ ฐเมหิ											
๒๔๒. ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหฺตุเกหิ ฐเมหิ											
๒๔๓. ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหฺตุเกหิ ฐเมหิ											
๒๔๔. สวิตฺตเกหิ ฐเมหิ											

บทนิเทศ (A)	$\xrightarrow{###}$ ข. อา. ธ. ของ "A"	เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมहि (B)	$\xrightarrow{###}$ ข. อา. ธ. ของ "B"	เย ธมฺมา / เตะ ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม $\xrightarrow{\text{อสัง}}$? ข ฉา ฐา
๒๔๕. สวิจาเรหิ ธมฺเมहि					
๒๔๖. สปปีติเกหิ ธมฺเมहि					
๒๔๗. ปีตีสทคเตหิ ธมฺเมहि					
๒๔๘. สุขสทกเตหิ ธมฺเมहि					
๒๔๙. อูปะภาสกคเตหิ ธมฺเมहि					
๒๕๐. น กามาวจเรหิ ธมฺเมहि					
๒๕๑. รูปาวจเรหิ ธมฺเมहि					
๒๕๒. อรูปาวจเรหิ ธมฺเมहि					

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "B"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C)	ประเภทของคำถาม อสัง→ ? ข อา ฐา		
๒๕๓. อปริยาปนเนหิ ธมฺเมหิ											
๒๕๔. นียยานิเกหิ ธมฺเมหิ											
๒๕๕. นียเตหิ ธมฺเมหิ											
๒๕๖. อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ											
๒๕๗. สรณฺเหหิ ธมฺเมหิ											

👤 -----> ปัญจนยนิเทศ จบแล้ว <----- 👤

ัญญนยสัมปโยควิปโยคปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาต้องทำให้ได้ในัญญนยนิทเทส คือ

๑. หาจำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ที่ประกอบกับบพทนิทเทสได้

๒. หาจำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับบพทนิทเทสได้

๓. นำจำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ที่หาได้มาตั้งเป็นปุจฉาแล้ววิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

-จำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ที่ประกอบกับบพทนิทเทสได้ หาได้จากองค์ธรรมส่วนสัมปยุตต์

-จำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับบพทนิทเทส หาได้จากองค์ธรรมส่วนวิปยุตต์

-ให้กลับไปทบทวน สัมปโยคนัย สังคหนัย ตฤกขมิตสกนัยจากชั้นจุฬ-ตรี ก่อนการศึกษานะที่ ๖

เป็นต้นไป

รูปแบบการตั้งปุจฉานัยที่ ๖	ปุจฉาที่ ๑	 <i>บพทนิทเทส</i> กตฺติหิ ขนฺธเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตํ ? (หรือ สมฺปยุตฺโต, สมฺปยุตฺตา ขึ้นอยู่กับบพทนิทเทส)
		 <i>บพทนิทเทส</i> นี้ประกอบกับขันธ์ อายุคณะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	 <i>บพทนิทเทส</i> ๓ ๑ ๑ สมฺปยุตฺตํ, ๑ ๑ ๑ เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ. (หรือ สมฺปยุตฺโต, สมฺปยุตฺตา ขึ้นอยู่กับบพทนิทเทส)
		 <i>บพทนิทเทส</i> นี้ประกอบกับ และประกอบกับสังขารขันธ์บางส่วนคือ..... รัมมายตนะ รัมมธาตุบางส่วนคือ.....
	ปุจฉาที่ ๒	กตฺติหิ วิปยุตฺตํ ? (หรือ วิปยุตฺโต, วิปยุตฺตา ขึ้นอยู่กับบพทนิทเทส)
		ไม่ประกอบกับขันธ์ อายุคณะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	๑ ๑๐ ๑๖ วิปยุตฺตํ, _ ๑ ๑ เกหิจิ วิปยุตฺตํ. (หรือ สมฺปยุตฺตา, สมฺปยุตฺตํ ขึ้นอยู่กับบพทนิทเทส)
		ไม่ประกอบกับ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุบางส่วนคือ.....

ตัวอย่าง สมุทยสังจนิทเทส

ปุจฉา *สมุทยสจฺจํ* กตฺติหิ ขนฺธเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตํ ?

สมุทยสจฺจํ นี้ ประกอบกับขันธ์ อายุคณะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา *สมุทยสจฺจํ* ตีหิ ขนฺธเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตํ, เอเกน ขนฺธเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตํ.

สมุทยสจฺจํ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญานขันธ์ มนายตนะ มโนวิญญานธาตุ,

และประกอบกับ สังขารขันธ์บางส่วน คือ สังขารขันธ์เจตสิก ๑๙ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นโลกะ)

ปุจฉา กตฺติหิ วิปยุตฺตํ ? ไม่ประกอบกับขันธ์ อายุคณะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เอเกน ขนฺธเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตํ, เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตํ.

ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๐ สุขุมรูป นิพพาน.

กฎของสัมปยุตต์ วิปยุตต์ ๖

๑. นามจันทร์ ๑ - ๒ - ๓ <---สัม---> นามจันทร์ ๓ - ๒ - ๑	<--- ข้อนี้เป็นกฎของสัมปยุตต์เท่านั้น
๒. นามจันทร์ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ <---วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน + จิตอุปบาทที่เหลือ หรือ นามจันทร์ ๔ ที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ จิต ๘๙)	<--- สองข้อนี้เป็นกฎของวิปยุตต์ เท่านั้น
๓. รูป ๒๘ นิพพาน <---วิป---> นามจันทร์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒	
๔. รูป ๒๘ นิพพาน <---ไม่สัม-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน	<--- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบ ๓ ข้อข้างต้น

รูปแบบการหาลักษณะ "เข ธมฺมา" ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์ ๖	รูปแบบการหาจำนวนจันทร์ อายตนะ ธาตุ ของวิสัยนา ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์ ๖
① จิต $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? เจตสิกที่ประกอบได้} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า } A \neq \text{ จิต ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน} \end{cases}$	① จิต $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? ๓ _ _ / ๕๒ (= ๗, ๑๐, ๕๒)} \\ \rightarrow \text{วิป ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพพาน} \end{cases}$
② เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? จิต + เจตสิกที่ประกอบได้ (-A)} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า } A \neq \text{ จิต ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน} \end{cases}$	② เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? ๑-๓ ๑ ๑-๗ / สัง.เจ.ที่ประกอบกับ A , เจ.ที่ประกอบ (-A)} \\ \rightarrow \text{วิป ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพพาน} \end{cases}$
③.1 จิต + เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? เจตสิกที่ประกอบกับจิตได้ (-A)} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า } A \neq \text{ จิต ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน} \end{cases}$	③.1 จิต + เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? ๐-๒ _ _ / สัง.เจ.ที่ประกอบกับ A , เจ.ที่ประกอบ (-A)} \\ \rightarrow \text{วิป ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพ.} \end{cases}$
③.2 จิต + เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า } A \neq \text{ จิต ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน} \end{cases}$	③.2 จิต + เจตสิก $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพ.} \end{cases}$
④ รูป / นิพพาน $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือ นามจันทร์ 4} \end{cases}$	④ รูป / นิพพาน $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? "๔ - ๑ - ๗ / ๕๒} \end{cases}$
⑤ นาม + รูป / นิพพาน $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า } A \neq \text{ จิต ๘๙)} \end{cases}$	⑤ นาม + รูป / นิพพาน $\begin{cases} \rightarrow \text{สัม ? นคติ (ไม่มี)} \\ \rightarrow \text{วิป ? x x ๑-๖} \end{cases}$

วิธีหาคำธรรม “เย ธมมา” ฝ่ายสัมปยุตต์ 	วิธีหาจำนวน “ขันธ์ อายตนะ ธาตุ” ฝ่ายสัมปยุตต์
-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>จิต</i>” ๑) ให้หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน	-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>จิต</i>” ๑) นามขันธ์ ๑ ประกอบกับ นามขันธ์ ๓ ๒) นามขันธ์ ๑ ที่เป็นจิต ประกอบกับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ เจตสิก ๗ - ๕๒ (จำนวนเจตสิก ขึ้นอยู่กับจิตที่ประกอบ)
-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>เจตสิก</i>” ๑) ให้หาจำนวนจิต ที่เจตสิกซึ่งเป็นบทประธานเข้าไปประกอบได้ ๒) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมดที่ประกอบกับจิตในข้อ ๑) ๓) จำนวนเจตสิกที่หาได้ในข้อ ๒) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวน เจตสิกที่ประกอบกับเจตสิกอันเป็นบทประธานได้	-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>เจตสิก</i>” ๑) นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ ประกอบกับ นามขันธ์ ๓ - ๒ - ๑ ๒) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับ มนายตนะ ๑ ๓) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับ วิญญาณธาตุ ๑ - ๗ ๔) นามขันธ์ที่เป็นสังขาร ประกอบกับสังขารขันธ์บางส่วนคือ สังขารขันธ์เจตสิก (ที่ประกอบกับจิตนั้นๆ ได้ เว้นตัวนิเทศ) ๕) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ เจตสิก ๖ - ๕๑ (เว้น ตัวนิเทศ)
-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>จิต + เจตสิก</i>” ๑) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมด ซึ่งประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน ๒) เจตสิกที่หาได้จากข้อ ๑) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับบทประธานได้	-ถ้า “<i>บทประธาน</i>” A เป็น “<i>จิต + เจตสิก</i>” ๑) นามขันธ์ ๒ - ๓ ประกอบกับ นามขันธ์ ๒ - ๑ ๒) นามขันธ์ที่มีสังขารเจตสิก ประกอบกับ สังขารขันธ์บางส่วนคือสังขารขันธ์เจตสิก (ที่ประกอบกับจิตนั้นๆ ได้ เว้นตัวนิเทศ) ๓) นามขันธ์ที่เป็นจิต + เจตสิก ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับจิต (เว้น ตัวนิเทศ)

วิธีทอจกรรม “เข ธมฺมา” ฝ่ายวิปยุตต์
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" ๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือ เมื่อหาได้ให้เดิมจิตอุปบาท (ถ้า $A < ๘๙$) ๒) นามจะวิปยุตต์กับ รูป ๒๘ นิพพาน โดยแน่นอน
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป + นิพพาน" ๑) รูป หรือนิพพาน จะวิปยุตต์กับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ โดยแน่นอน
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป" หรือ "นาม + นิพพาน" ๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน (เรียกชื่อจิตตามเกณฑ์ทั้ง ๙) เมื่อหาได้ให้เดิมจิตอุปบาท (จะได้ไม่ต้องหาจำนวนเจตสิกให้เสียเวลา)

วิธีหาจำนวน “ขันธ อายตนะ ธาตุ” ฝ่ายวิปยุตต์
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" ๑) บทประธานที่เป็นนามขันธ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ ๑ (แน่นอน) ๒) บทประธานที่เป็นนามขันธ ไม่ประกอบกับ โอฬาริกายตนะ ๑๐ (แน่นอน) ๓) บทประธานที่เป็นนามขันธ ไม่ประกอบกับ โอฬาริกธาตุ ๑๐ + วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน (วิญญาณธาตุ มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานหรือฝ่ายสัมปยุตต์ว่าใช้จิตไปกี่ดวง) ๔) บทประธานที่เป็น นามขันธ ไม่ประกอบกับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิกที่เหลือจากบทประธาน (หรือฝ่ายสัมปยุตต์) สุธมฺมรูป นิพพาน (เจตสิก มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานว่าใช้เจตสิกครบ ๕๒ หรือไม่)
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป + นิพพาน" ๑) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ นามขันธ ๔ ๒) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ มนายตนะ ๑ ๓) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ วิญญาณธาตุ ๗ ๔) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป" หรือ "นาม + นิพพาน" หรือ "นาม + รูป + นิพพาน" ๑) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ ขันธ อย่างไรอย่างหนึ่ง ๒) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ อายตนะ อย่างไรอย่างหนึ่ง ๓) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน

แบบฝึกหัด การสังเคราะห์ อภิธานศรรังการนิเทศ ในฐานนิตินเทศ

บทนิเทศ (A)	องคักรรรมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
		สัมผัส ? ข อา ฐา / สั , ฐ ฐ	วิป ? ข อา ฐา / ฐ ฐ		
๑. รูปกษณโร	รูป ๒๘				
๒. เวทนาภณโร	เวทนาเจตสิก				
๓. สลยภณโร	สลยเจตสิก				
๔. สงขารภณโร	สังขารเจตสิก ๕๐				
๕. วิภวภณโร	จิต ๘๙				
๖. จกขายตนั	จักขุปสาท				
๗. โสตายตนั	โสตปสาท				
๘. มนายนตนั	มานปสาท				
๙. ชิวหายตนั	ชีวหปสาท				
๑๐. กายายตนั	กายปสาท				
๑๑. รูปายตนั	รูปารมณั				
๑๒. สทหายตนั	สัททารมณั				
๑๓. คนุทายตนั	คันธารมณั				
๑๔. รสหายตนั	รสารมณั				
๑๕. โภฏฐพหายตนั	ปฐวี เตโช วาโย = โภฏฐัพพารมณั				
๑๖. มนายนตนั	จิต ๘๙				

บทนิเทศ (A)	องค์กรของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
		สัมผัส ? ข อา ธา / สั , ฐ ฐ	วิปล ? ข อา ธา / ฐ ฐ		
๑๗. จกฐธาตุ	จักขุปสาท				
๑๘. โสตรธาตุ	โสตรปสาท				
๑๙. ฆานธาตุ	ฆานปสาท				
๒๐. ชิวหาธาตุ	ชีวหาปสาท				
๒๑. กายธาตุ	กายปสาท				
๒๒. รูปธาตุ	รูปารมณ์				
๒๓. สัทธาตุ	สัททารมณ์				
๒๔. คันธธาตุ	คันธารมณ์				
๒๕. รสธาตุ	รสารมณ์				
๒๖. โภฏฐัพพธาตุ	ปฐวี เตโช วาโย = โภฏฐัพพารมณ์				
๒๗. จกขุวิญญานธาตุ	จักขุวิญญานจิต ๒				
๒๘. โสตวิญญานธาตุ	โสตวิญญานจิต ๒				
๒๙. ฆานวิญญานธาตุ	ฆานวิญญานจิต ๒				
๓๐. ชิวหาวิญญานธาตุ	ชีวหาวิญญานจิต ๒				
๓๑. กายวิญญานธาตุ	กายวิญญานจิต ๒				
๓๒. มโนธาตุ	สัมผัสกิจฉนจิต ๒ ปัญจทวาราวชชนจิต ๑				
๓๓. มโนวิญญานธาตุ	จิต ๗๖ (๑๓) ที่เหลือ				
๓๔. สมุทยสัจจ์	โลกเจตสิก				

บทนททศ (A)	องคัรรมขงบทนททศ (A)	ประเลทขงค้ถลม ? ค้ถอบ					
		สัฒ ? ข อ๑ ธ๑ / สั , ฐ ฐ				วป ? ข อ๑ ธ๑ / ฐ ฐ	
๓๕. นยรธสจ้	นยพพน						
๓๖. มคคสจ้	องคัมรรค ๘ → มคคจต ๔ = ปญญา วตท วรต ๓ สติ วรยะ เอกคคต						
๓๗. จกขุทญย	จกขุปสท						
๓๘. สอตญญ	สอตปสท						
๓๙. มณญญ	มณญปสท						
๔๐. จวญญ	จวญปสท						
๔๑. กญญ	กญญปสท						
๔๒. อตถญญ	อตถญญรูป						
๔๓. ปุริสญญ	ปุริสญญรูป						
๔๔. มญญ	จต ๘๙						
๔๕. สญญ	เวทณเจตสิก → สขสทคตกยวญญณจต ๑						
๔๖. ทกขญญ	เวทณเจตสิก → ทกขสทคตกยวญญณจต ๑						
๔๗. สอมนสญญ	เวทณเจตสิก → สอมนสสทคตจต ๖๒						
๔๘. โทมนสญญ	เวทณเจตสิก → โทสมญจต ๒						
๔๙. อญญ	เวทณเจตสิก → อญญกขสทคตจต ๕๕						
๕๐. สทญญ	สทญญเจตสิก → สอญญจต ๕๙						
๕๑. วรยญญ	วรยญญเจตสิก → จต ๗๓ (อวรยญญจต ๑๖)						
๕๒. สตญญ	สตญญเจตสิก → สอญญจต ๕๙						

บทนิเทศ (A)	องค์กรรวมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สัมผัส ? ข อา ขา / สั , ฐ ฐ				วิป ? ข อา ขา / ฐ ฐ			
๕๓. สมารินทุริย์	เอกัคคตาเจตสิก → จิต ๗๒ (วิจิ. ทวิ.๑๐ มโนธาตุ ๓ สันตี. ๓)								
๕๔. ปณฺณทุริย์	ปัญญาเจตสิก → โลเกียติเหตุกจิต ๓๙ / ติเหตุกจิต ๔๗								
๕๕. อนณฺญาตณฺณสุสามิตินทุริย์	ปัญญาเจตสิก → โสดาปัตติมคฺคจิต								
๕๖. อณฺณทุริย์	ปัญญาเจตสิก → มัคคจิตเบื้องต้น ๓ ผลจิตเบื้องต้น ๓								
๕๗. อณฺญาตาวินทุริย์	ปัญญาเจตสิก → อรหัตตผลจิต ๑								
๕๘. อวิชฺชา	โมหเจตสิก → อกุศลจิต ๑๒								
๕๙. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขาร	เจตนาเจตสิก → อกุศลจิต ๑๒ โลเกียกุศลจิต ๑๗								
๖๐. สงฺขารปจฺจยา วิญญฺณ	จิต ๘๙								
๖๑. สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส	ผัสสเจตสิก → จิต ๘๙								
๖๒. ผสฺสปจฺจยา เวทนา	เวทนาเจตสิก → จิต ๘๙								
๖๓. เวทนาปจฺจยา ตณฺหา	โลภเจตสิก → โภกมุลจิต ๘								
๖๔. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาน	โลภ ทิฏฐิเจตสิก → โภกมุลจิต ๘								
๖๕. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกโว	เจตนาเจตสิก → อกุศลจิต ๑๒ โลเกียกุศลจิต ๑๗								
๖๖. รูปกโว	รูปาวจรวิปากจิต ๕ จักขุวิญ. ๒ โสตวิญ. ๒ สัมปฏิจ. ๒ สันตี. ๓ เจตสิก ๓๕ กัมมชรูป ๑๕ (เว้น ภาว ๒ ฆาน ชิวหา กาย)								
๖๗. อรูปกโว	อรูปาวจรวิปากจิต ๔ เจตสิก ๓๐								
๖๘. จตุโวการกโว	อรูปาวจรวิปากจิต ๔ เจตสิก ๓๐								

บทกวี (A)	องค์ธรรมของบทกวี (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
		สัมผัส ? ข อว ฐา / ส , ฐ ฐ		วิป ? ข อว ฐา / ฐ ฐ	
๖๙. เอกโวการโว	ชีวิตนวกกลาป				
๗๐. อสณญิกโว	ชีวิตนวกกลาป				
๗๑. เนวสณญีนาสณญิกโว	เนวสณญีนาสณญายตนวิปากจิต ๑ เจตสิก ๓๐				
๗๒. โสโก	เวทนาเจตสิก → โทสมูลจิต ๒				
๗๓. ปริเทโว	จิตตชวิปลาสสัททะ = เสี่ยงร้องไห้คร่ำครวญ				
๗๔. ทุกขํ	เวทนาเจตสิก → ทุกขสทกกายวิญญานจิต				
๗๕. โทมนสุสํ	เวทนาเจตสิก → โทสมูลจิต ๒				
๗๖. อุปายาโส	โทสเจตสิก → โทสมูลจิต ๒				
๗๗. สติปฏฐานํ	สติเจตสิก → โลกุตตรจิต ๘				
๗๘. สมมุปปธานํ	วิริยเจตสิก → มัคคจิต ๔				
๗๙. อิทธิปาโท	ฉันท วิริย ปัญญา → มัคคจิต ๔ , มัคคจิต ๔				
๘๐. ฉานํ	วิตก วิจาร ปีติ เวทนา เอกัคคตา				
๘๑. อปฺปมณฺญา	อโทส กรุณา มุทิตา → ปฐม ทุติ ตติ, ตตฺตร. → รูปาวจรปัญฺจม.				
๘๒. ปญฺจินฺทริยานิ	สัทธา วิริย สติ เอกัคคตา ปัญญาเจตสิก → โลกุตตรจิต ๘				
๘๓. ปญฺจ พหฺนานิ	สัทธา วิริย สติ เอกัคคตา ปัญญาเจตสิก → โลกุตตรจิต ๘				
๘๔. สตฺต พหฺนฺจกฺคา	สติ ปัญญา วิริย ปีติ กาย-จิตปัสสัทธิ เอกัคคตา ตตฺตร. → โลกุต.๘				
๘๕. อริโย อญฺญํคิโก มคฺโค	องค์มรรค ๘ → โลกุต.๘ = ปัญญา วิตก วิรตี ๓ สติ วิริยะ เอกัคคตา				
๘๖. ผสฺโส	ผัสสเจตสิก → จิต ๘๙				

บทนิเทศ (A)	องค์กรของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สัมผัส ? ข อา ขา / สั , ฐ ฐ				วิปล ? ข อา ขา / ฐ ฐ			
๘๗. เวทนา	เวทนาเจตสิก → จิต ๘๙								
๘๘. สัญญา	สัญญาเจตสิก → จิต ๘๙								
๘๙. เจตนา	เจตนาเจตสิก → จิต ๘๙								
๙๐. จิตตัม	จิต ๘๙								
๙๑. อธิโมกข์	อธิโมกข์เจตสิก → จิต ๗๘ (ทวิ.๑๐ วิจิ. ๑)								
๙๒. มนสิกาโร	มนสิการเจตสิก → จิต ๘๙								

๖๓ -----> อัฏฐกันตรมาติกานิทเทศ จบแล้ว <----- ๖๓

การสังเคราะห์ พาทิรมาติกาปทานิเทศ ในฐานนิตินิเทศ

บทนิเทศ (A)	องค์กรรวมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สัมผัส ? ข อา ฐา / ส , ฐ ฐ				วิป ? ข อา ฐา / ฐ ฐ			
๑. กุศล ฐมา	กุศลจิต ๒๑ เจตสิก ๓๘								
๒. อกุศล ฐมา	อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๗								
๓. สุขาย เวทนาย สมปัตตดา ฐมา	สุขสทกคจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)								
๔. ทุกขาย เวทนาย สมปัตตดา ฐมา	ทุกขสทกคจิต ๓ เจตสิก ๒๑ (-เวทนา)								
๕. อทุกขมสุขาย เวทนาย สมปัตตดา ฐมา	อเบกขาสทกคจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)								
๖. วิปากา ฐมา	วิปากจิต ๓๖ เจตสิก ๓๘								
๗. วิปากมมฐมา	อกุศลจิต ๑๒ กุศลจิต ๒๑ เจตสิก ๕๒								
๘. เนววิปากนวิปากมมฐมา	กิริยาจิต ๒๐ เจตสิก ๓๕ รูป ๒๘ นิพพาน								
๙. อนุปาทินนุปาทานียา ฐมา	อกุ. ๑๒ โลเก.กุ. ๑๗ กิ. ๒๐ เจ. ๕๒ ดิขรูป								
๑๐. อนุปาทินนูปาทานียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๑๑. สงกิลิฐฐาสกิลิสิกา ฐมา	อกุศล ๑๒ เจตสิก ๒๗								
๑๒. อสงกิลิฐฐาสกิลิสิกา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๑๓. สวิตกกสวิจาร ฐมา	สวิตกกสวิจารจิต ๕๕ เจตสิก ๕๐ (-วิตก วิจาร)								
๑๔. อวิตกกสวิจารมตดา ฐมา	ทุตติ ๑๑ เจ. ๓๖ (-วิจาร), วิตกเจ. → สวิตกกสวิจาร ๕๕								
๑๕. อวิตกกสวิจาร ฐมา	อวิตกกสวิจาร.๕๕ เจ.๓๖ รูป ๒๘ นิ., วิจารเจ.๑๑ → ท. ๑๑								
๑๖. ปิติสทคตา ฐมา	ปิติสทคจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (-ปิติ)								

บทนิทเทศ (A)	องค์กรธรรมของบทนิทเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สัมผัส ? ข อา ฉา / ส , ฐ ฐ				วิป ? ข อา ฉา / ฐ ฐ			
๑๗. สุตสทคตา ฐมา	สุตสทคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)								
๑๘. อุเปกขาสทคตา ฐมา	อุ. ๕๕ เจ. ๔๖ (-เวทนา)								
๑๙. ทสฺสเนน ปทาดพฺพา ฐมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ. ๒๗								
๒๐. ภาวนาย ปทาดพฺพา ฐมา	ทิว.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕								
๒๑. ทสฺสเนน ปทาดพฺพเหตุกา ฐมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ.๒๗ (-โม → วิจิ)								
๒๒. ภาวนาย ปทาดพฺพเหตุกา ฐมา	ทิว.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕ (-โม → อุท)								
๒๓. อายคามิโน ฐมา	อกุ. ๑๒ โลกี.กุ.๑๗ เจ. ๕๒								
๒๔. อปฺยคามิโน ฐมา	มค.๔ เจ.๓๖								
๒๕. เสกฺขา ฐมา	โลกุ.๗ (-อรพ.๑) เจ. ๓๖								
๒๖. อเสกฺขา ฐมา	อรพ.๑ เจ. ๓๖								
๒๗. มหคฺคตา ฐมา	มคค. ๒๗ เจ. ๓๕								
๒๘. อปฺปมาณา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๒๙. ปริตฺตารมฺมณา ฐมา	กาม.๕๔ เจ.๕๐ = (๑๐,๓,๓,๘,๑,+๓๓ / ๑๒,๑,๘,๘,๒,+๕๐)								
๓๐. มหคฺคตารมฺมณา ฐมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจ.๓๐ แน่นอน / อกุ.๑๒ มโน.๑ มหา.กุ.๘ มหา.กิ.๘ อภิ.๒ เจ.๔๗ (-วิรตี,อัป) ในขณะ ฯ								
๓๑. อปฺปมาณารมฺมณา ฐมา	โลกุต.๘ เจ.๓๖ แน่นอน ฯ								

บทนิทเทส (A)	องค์กรธรรมของบทนิทเทส (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
		สัสม ➡ ? ข อว ธา / สั , ฐ ฐ	วิป ➡ ? ข อว ธา / ฐ ฐ		
๓๒. หีนา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ.๒๗				
๓๓. ปณีตา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน				
๓๔. มิจจตุตตนิยตา ฐมา	ชวณะดวงที่ ๗ ของ ทิสฺ.๔ (มิจจา) เจ. ๒๑ โท๒ (ปัญจา) เจตสิก ๒๒				
๓๕. สมุตตตนิยตา ฐมา	มัค. ๔ เจ. ๓๖				
๓๖. มคฺคารมมณา ฐมา	มโน ๑ มหา.กุตฺ.๔ กุ.อภิ.๑ มหา.กิสฺ.๔ กิ.อภิ.๑ เจ.๓๓ (-๓,๒) ที่กระทำ ฯ				
๓๗. มคฺคเหตุกา ฐมา	มัค.๔ เจ.๓๖ (เว้น องค์มรรค ๘, อโกล อโทส, ปัญญา ตาม นัยที่ ๑, ๒, ๓)				
๓๘. มคฺคาธิปติโน ฐมา	มหา.กุตฺ.๔ เจ.๓๓ (-๓,๒) มหา.กิสฺ.๔ เจ.๓๓ (-๒) ที่กระทำ, มัค.๔ เจ.๓๕ (-วิริย ปัญญา), วิริยะ ปัญญา				
๓๙. อนุปฺปนา ฐมา	อกุ.๑๒ กุ.๒๑ กิ.๒๐ เจ.๕๒ ดิชรูป ที่จะเกิด				
๔๐. อตีตารมมณา ฐมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจ.๓๐ แน่นอน, มโน ๑ กาม.ช. ๒๙ ตทา. ๑๑ อภิ. ๒ เจ.๔๗ (-๓, ๒) ขณะ ฯ				
๔๑. อนาคตารมมณา ฐมา	มโน ๑ กาม.ช.๒๙ ตทา.๑๑ อภิ.๒ เจ.๕๐ (-๒) ขณะ ฯ				
๔๒. ปจฺจุปฺปนารมมณา ฐมา	ทวิ ๑๐ มโน ๓ อัญญ.๑๐ (-วิริ. ปัตติ จัน.) แน่นอน, มโน ๑ กาม.ช.๒๙ ตทา.๑๑ อภิ.๒ เจ.๕๐ (-๒) ขณะ ฯ				

บทนิเทศ (A)	องค์กรของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
		สัมผัส → ? ข อว ธา / ส , ฐ ฐ	วิป → ? ข อว ธา / ฐ ฐ		
๔๓. อชุตตารมมณา ฐมา	วิญ.๓ เนว.๓ เจ.๓๐ เน้นอน, กามจิต.๕๕ อภิ. ๒ เจ.๔๙ (-อิส, อัป.) ขณะ ฯ				
๔๔. พหิทธารมมณา ฐมา	รูปา.๑๕ (-อภิ.๒) อากา.๓ โลกุต.๘ เจ.๓๘ เน้นอน, กามจิต.๕๕ อภิ.๒ เจ.๕๒ ขณะ ฯ				
๔๕. อชุตตพหิทธารมมณา ฐมา	กามจิต.๕๕ อภิ. ๒ เจ.๔๙ (-อิส, อัป.)				
๔๖. สนิทสนสปปัญญา ฐมา	รูปารมณ				
๔๗. อนิทสนสปปัญญา ฐมา	โอฬาริกรูป ๑๑ (-รูปา.)				
๔๘. เหตุ ฐมา	เหตุ ๖				
๔๙. สเหตุกา ฐมา	สเห. ๗๑ เจ. ๕๒ (-โม → โม)				
๕๐. เหตุสมปยุตตา ฐมา	สเห. ๗๑ เจ. ๕๒ (-โม → โม)				
๕๑. เหตุ เจว สเหตุกา จ ฐมา	เหตุ ๖ (-โม → โม)				
๕๒. สเหตุกา เจว น จ เหตุ ฐมา	สเห. ๗๑ เจ. ๕๖ (-๖)				
๕๓. เหตุ เจว เหตุสมปยุตตา จ ฐมา	เหตุ ๖ (-โม → โม)				
๕๔. เหตุสมปยุตตา เจว น จ เหตุ ฐมา	สเห. ๗๑ เจ. ๕๖ (-๖)				
๕๕. น เหตุ เจว สเหตุกา จ ฐมา	สเห. ๗๑ เจ. ๕๖ (-๖)				
๕๖. อปปัจจยา ฐมา	นิพพาน				
๕๗. อสงขตา ฐมา	นิพพาน				
๕๘. สนิทสนา ฐมา	รูปารมณ				

บทนิเทศ (A)	องค์กรรวมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัมผัส → ? ข อา ฉา / ส , ฐ ฐ			วิป → ? ข อา ฉา / ฐ ฐ		
๕๙. สปปฐิมา ฐมา	โอ. ๑๒						
๖๐. ฐปโน ฐมา	รูป ๒๘						
๖๑. โลกุตตรา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๖๒. อาสว ฐมา	อาสว อ.ธ. ๓ ได้แก่ โลกะ ทิณฐิ โมหะ						
๖๓. อนาสว ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๖๔. อาสวสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ.๒๗ (-โม → โม โท)						
๖๕. อาสว เจว สาสว จ ฐมา	อาสว อ.ธ. ๓ ได้แก่ โลกะ ทิณฐิ โมหะ						
๖๖. อาสว เจว อาสวสมปยุตฺตา จ ฐมา	โลกะ ทิณฐิ โมหะ						
๖๗. อาสวสมปยุตฺตา เจว โน จ อาสว ฐมา	อกุ.๑๒ เจ.๒๔ (-๓)						
๖๘. อาสววิปยุตฺตา อนาสว ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๖๙. สลฺยโณชนา ฐมา	สลฺยโณชน อ.ธ. ๘ = โล โท มา ทิ วิจิ อีส มัจ โม						
๗๐. อสลฺยโณชนียา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๗๑. สลฺยโณชนสมปยุตฺตา ฐมา	อกุ.๑๒ เจ. ๒๗ (-โม → อุท)						
๗๒. สลฺยโณชนา เจว สลฺยโณชนียา จ ฐมา	สลฺยโณชน อ.ธ. ๘ = โล โท มา ทิ วิจิ อีส มัจ โม						
๗๓. สลฺยโณชนา เจว สลฺยโณชนสมปยุตฺตา จ ฐมา	สลฺยโณชน อ.ธ. ๘ = โล โท มา ทิ วิจิ อีส มัจ โม (-โม → อุท)						

บทนิทเทศ (A)	องค์กรรวมของบทนิทเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สัมผัส → ? ข อา ฉา / ส , ฐ ฐ				วิป → ? ข อา ฉา / ฐ ฐ			
๗๔. สลฺโลชนสมปยุตฺตา เจว โน จ สลฺโลชนา ธมฺมา	อกุ.๑๒ เจ. ๑๙ (-๘)								
๗๕. สลฺโลชนวิปยุตฺตา อสลฺโลชนินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๗๖. คนฺถา ธมฺมา	คั่นละ อ.ธ. ๓ = โลกะ โทสะ ทิฏฐิ								
๗๗. อคนฺถนินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๗๘. คนฺถสมปยุตฺตา ธมฺมา	โลก ๘ โทส ๒ เจ.๒๕ (-โท → โท, โล → ทิว.)								
๗๙. คนฺถา เจว อคนฺถนินยา จ ธมฺมา	คั่นละ อ.ธ. ๓ = โลกะ โทสะ ทิฏฐิ								
๘๐. คนฺถา เจว คนฺถสมปยุตฺตา จ ธมฺมา	โลกะ ทิฏฐิ → ทิสฺ.๔								
๘๑. คนฺถสมปยุตฺตา เจว โน จ คนฺถา ธมฺมา	โลก ๘ โทส ๒ เจ.๒๓ (-๓)								
๘๒. คนฺถวิปยุตฺตา อคนฺถนินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๘๓. โอฆา ธมฺมา	โอฆะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฏฐิ โมหะ								
๘๔. อนินฺชนินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๘๕. โอฆสมปยุตฺตา ธมฺมา	อกุ.๑๒ เจ.๒๗ (-โม → โม โท)								
๘๖. โอฆา เจว อนินฺชนินยา จ ธมฺมา	โอฆะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฏฐิ โมหะ								
๘๗. โอฆา เจว โอฆสมปยุตฺตา จ ธมฺมา	โล. ทิ. โม. → โลก ๘								
๘๘. โอฆสมปยุตฺตา เจว โน จ โอฆา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๔ (-โอฆะ อ.ธ. ๓)								
๘๙. โอฆวิปยุตฺตา อนินฺชนินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๙๐. โยคา ธมฺมา	โยคะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฏฐิ โมหะ								

บทนิทเทส (A)	องค์ธรรมของบทนิทเทส (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัมผัส ? ข อา ฉา / ส , ฌ ฐ			วิป ? ข อา ฉา / ฌ ฐ		
๙๑. อโยคินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๙๒. โยคสมปยุตฺตา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗ (-โม → โท โม)						
๙๓. โยคา เจว โยคินยา จ ธมฺมา	โยคะ อ.ธ. ๓ = โลกะ ทิฏฐิ โมหะ						
๙๔. โยคา เจว โยคสมปยุตฺตา จ ธมฺมา	โล. ทิ. โม. → โลก ๘						
๙๕. โยคสมปยุตฺตา เจว โน จ โยคา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๔ (-๓)						
๙๖. โยควิปยุตฺตา อโยคินยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๙๗. นีวรณา ธมฺมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๙๘. อนีวรณียา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๙๙. นีวรณสมปยุตฺตา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						
๑๐๐. นีวรณา เจว นีวรณียา จ ธมฺมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๑๐๑. นีวรณา เจว นีวรณสมปยุตฺตา จ ธมฺมา	นิวรรณ์ อ.ธ. ๘ = โล โท โม ถี. มิ. กุก. วิจิ. อุท.						
๑๐๒. นีวรณสมปยุตฺตา เจว โน จ นีวรณา ธมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๙ (-๘)						
๑๐๓. นีวรณวิปยุตฺตา อนีวรณียา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๐๔. ปรามาสา ธมฺมา	ทิฏฐิเจตสิก ๑						
๑๐๕. อปรัมภฐา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๐๖. ปรามาสสมปยุตฺตา ธมฺมา	ทิส. ๔ เจ. ๒๐ (-ทิฏฐิ)						
๑๐๗. ปรามาสา เจว ปราภฐา จ ธมฺมา	ทิฏฐิเจตสิก ๑						
๑๐๘. ปรามาสวิปยุตฺตา อปรัมภฐา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						

บทนิเทศ (A)	องค์ธรรมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัมผัส ? ข อว ฅ / ส , ฅ ฅ			วิป ? ข อว ฅ / ฅ ฅ		
๑๐๙. สารมณณา ธมฺมา	จิต ๘๙ เจ. ๕๒						
๑๑๐. อนารมณณา ธมฺมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๑. จิตฺตา ธมฺมา	จิต ๘๙						
๑๑๒. เจตสิกกา ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๓. จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๔. จิตฺตวิปยุตฺตา ธมฺมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๕. จิตฺตสํสกุฎฺฐา ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๖. จิตฺตวิสํสกุฎฺฐา ธมฺมา	รูป ๒๘ นิพพาน						
๑๑๗. จิตฺตสํสกุฎฺฐสมฺภูฏฺฐานา ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๘. จิตฺตสํสกุฎฺฐสมฺภูฏฺฐานาสทฺทโน ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๑๙. จิตฺตสํสกุฎฺฐสมฺภูฏฺฐานานุปริวตฺติโน ธมฺมา	เจตสิก ๕๒						
๑๒๐. อุปาทา ธมฺมา	อุปาทายรูป ๒๔						
๑๒๑. อนุปาทินฺนา ธมฺมา	อกุ.๑๒ กุ.๒๑ กิ.๒๐ ผล.๔ เจ.๕๒ นิพ. ดิชรูป						
๑๒๒. อุปาทานา ธมฺมา	โลกะ ทิฏฐิ						
๑๒๓. อนุปาทานิยา ธมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๒๔. อุปาทานสมฺปยุตฺตา ธมฺมา	โลก ๘ เจ. ๒๒ (โล → ทิ.วิ.)						
๑๒๕. อุปาทานา เจว อุปาทานิยา จ ธมฺมา	โลกะ ทิฏฐิ						
๑๒๖. อุปาทานา เจว อุปาทานสมฺปยุตฺตา จ ธมฺมา	โลกะ ทิฏฐิ → ทิ.ส. ๔						

บทนิทเทส (A)	องคัรรมของบทนิทเทส (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
		สํม → ? ข อา ฉา / สํ , ฐ ฐ				วิป → ? ข อา ฉา / ฐ ฐ			
๑๒๗. อุปาทานสมบุยุตฺตา เจว โน จ อุปาทานา รมฺมา	โลก ๘ เจ. ๒๐ (-๒)								
๑๒๘. อุปาทานวิปยุตฺตา อนุปาทานียา รมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๑๒๙. กิเลสํ รมฺมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โม มา ทิ ถิ วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.								
๑๓๐. อสงฺกิเลสิกา รมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๑๓๑. สงฺกิลิฏฐา รมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗								
๑๓๒. กิเลสสมบุยุตฺตา รมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗								
๑๓๓. กิเลสํ เจว สงฺกิลิฏฐา จ รมฺมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โโม มา ทิ ถิ วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.								
๑๓๔. กิเลสํ เจว สงฺกิลิฏฐา จ รมฺมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โโม มา ทิ ถิ วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.								
๑๓๕. สงฺกิลิฏฐา เจว โน จ กิเลสํ รมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๗ (-๑๐)								
๑๓๖. กิเลสํ เจว กิเลสสมบุยุตฺตา จ รมฺมา	กิเลส อ.ธ. ๑๐ = โล โท โโม มา ทิ ถิ วิจิ. อุท. อหิ. อนินต.								
๑๓๗. กิเลสสมบุยุตฺตา เจว โน จ กิเลสํ รมฺมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๑๗ (-๑๐)								
๑๓๘. กิเลสวิปยุตฺตา อสงฺกิลิฏฐา รมฺมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน								
๑๓๙. ทสฺสเนน ปทาทพฺพา รมฺมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ. ๒๗								
๑๔๐. ภาวนาย ปทาทพฺพา รมฺมา	ทวิ.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕								
๑๔๑. ทสฺสเนน ปทาทพฺพเหตุกา รมฺมา	โล.๘ โท.๒ วิจิ.๑ เจ.๒๗ (เว้น โโม → วิจิ)								
๑๔๒. ภาวนาย ปทาทพฺพเหตุกา รมฺมา	ทวิ.๔ โท.๒ อุท.๑ เจ. ๒๕ (เว้น โโม → อุท)								
๑๔๓. สวิตกฺกา รมฺมา	สวิตกกจิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ (-วิตก)								

บทนิเทศ (A)	องค์กรรวมของบทนิเทศ (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัมผัส → ? ข อา ฉา / ส , ฐ ฐ			วิป → ? ข อา ฉา / ฐ ฐ		
๑๔๔. อวิตถกา ฐมา	อวิตถก.๖๖ เจ.๓๗ รูป ๒๘ นิพ., วิตก → สวิตถก.๕๕						
๑๔๕. สวิจารา ฐมา	สวิจารจิต ๖๖ เจตสิก ๕๑ (-วิจาร)						
๑๔๖. อวิจารา ฐมา	อวิจารจิต ๕๕ เจ. ๓๖ รูป ๒๘ นิพ., วิจาร → สวิจาร. ๖๖						
๑๔๗. สปปิตติกา ฐมา	สปปิตติกจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (-ปัติ)						
๑๔๘. ปิติสหคตา ฐมา	ปิติสหคจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (-ปัติ)						
๑๔๙. สุขสหคตา ฐมา	สุขสหคจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)						
๑๕๐. อุpekขาสหคตา ฐมา	อุเบกขาสหคจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (-เวทนา)						
๑๕๑. น กามาวจรา ฐมา	มหัคคจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๘ นิพพาน						
๑๕๒. รูปาวจรา ฐมา	รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๕						
๑๕๓. อรูปาวจรา ฐมา	อรุปาวจรจิต ๑๒ เจตสิก ๓๐						
๑๕๔. อปริยาปนนา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๕๕. นิยุยานิกา ฐมา	มัคคจิต ๔ เจตสิก ๓๖						
๑๕๖. นิยตา ฐมา	ช.ดวงที่ ๗ ของที.ส.๔ ด้วยอำนาจมิจฉาทีฎฐ. เจ.๒๑ ช.ดวงที่ ๗ ของโท.๒ ด้วยอำนาจปัญญา. เจ.๒๒ , มัคคจิต ๔ เจ.๓๖						
๑๕๗. อนุตตรา ฐมา	โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๖ นิพพาน						
๑๕๘. สรณา ฐมา	อกุ. ๑๒ เจ. ๒๗						

☞ -----> จักรณยนิตเทศ จบแล้ว <----- ☞

สัตตมณยสัมปยุตเตนวิปยุตตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าต้องทำให้ได้ในขั้นที่ ๗ คือ

๑. หอองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา แรก" ที่ประกอบกับบทนิทเทสได้ (องค์ธรรมส่วนสัมปยุตต์)
๒. หอองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา หลัง" ที่ประกอบกับบทนิทเทสไม่ได้ (องค์ธรรมส่วนวิปยุตต์)
๓. หาจำนวนชั้น อายตนะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับ "เย ธมฺมา หลัง"
๔. นำองค์ธรรมที่ได้ในข้อ ๑, ๒, และข้อ ๓ มาตั้งเป็นปฐมาแล้ววิชันนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

รูปแบบการตั้งปฐมานัยที่ ๗	ปฐมา	 <i>บทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?
	แปล	 <i>บทนิทเทส</i>	นี้ประกอบกับ..... <i>เย ธมฺมา แรก</i> ได้, ... <i>บทนิทเทส + เย ธมฺมา แรก</i> เหล่านี้ไม่ประกอบกับ..... <i>เย ธมฺมา หลัง</i>
		 <i>เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิชันนา	เต ธมฺมา ๔ ๑ ๗	วิปยุตฺตา, เอกายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่นำมาแสดง)
	แปล	 <i>เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ..จำนวนชั้น.. ..อายตนะ.. ..ธาตุ... และไม่ประกอบกับธมฺมายตนะ ธมฺมธาดุบางส่วนคือ.....
	หรือ	 <i>เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับชั้น อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่งแต่เป็นวิปยุตต์กับ..... <i>วิญญูณธาตุที่เหลือจาก เย ธมฺมา หลัง</i>

ตัวอย่าง เวทนากขันธนิทเทส

- ปฐมา *เวทนากขันธ* เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?
- แปล *เวทนากขันธ*นี้ ประกอบกับ *จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา)* ได้, *จิต ๘๘ เจตสิก ๕๒* เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ *รูป/ ๒๘ นิพพาน, รูป/ ๒๘ นิพพาน* เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิชันนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอกายตเนน สดฺตหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา, เอกายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.
- แปล *รูป/ ๒๘ นิพพาน* เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ *นามขันธ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗* และไม่ประกอบกับ ธมฺมายตนะ ธมฺมธาดุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒.

กฎของสัมปยุตต์ วิปยุตต์

๑. นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ <---สัมผัส---> นามขันธ์ ๓ - ๒ - ๑	<---- ข้อนี้เป็นกฎของสัมปยุตต์เท่านั้น
๒. นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ <---วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน + จิตตูปบาทที่เหลือ หรือ นามขันธ์ ๔ ที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ จิต ๘๙)	<---- สองข้อนี้เป็นกฎของวิปยุตต์ เท่านั้น
๓. รูป ๒๘ นิพพาน <---วิป---> นามขันธ์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒	
๔. รูป ๒๘ นิพพาน <---ไม่สัมผัส-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน	<---- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบ ๓ ข้อข้างต้น

รูปแบบการหาองค์ธรรมฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์ (ตอนที่ ๑ และ ๒) 	
① จิต	สัมผัส เจตสิกที่ประกอบได้ วิป จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน
② เจตสิก	สัมผัส จิต + เจตสิกที่ประกอบได้ (-A) วิป จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน
③ จิต + เจตสิก	สัมผัส เจตสิกที่ประกอบกับจิตได้ (-A) วิป จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน

รูปแบบการหาจำนวนขันธ์ आयตนะ ธาตุ ฝ่ายวิปยุตต์ (ตอนที่ ๓) 	
① รูป ๒๘ นิพพาน ---วิป--> ?	"๔ ๑ ๗ / ๕๒
② จิตตูปบาทของบพนิเทศ + รูป ๒๘ นิพพาน ---วิป--> ?	x x ๑-๖

วิธีหาองค์ธรรม “เย ธมมา” ฝ่ายสัมปยุตต์ (ตอนที่ ๑) 	
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต"	๑) ให้หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "เจตสิก"	๑) ให้หาจำนวนจิต ที่เจตสิกซึ่งเป็นบทประธานเข้าไปประกอบได้ ๒) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมดที่ประกอบกับจิตในข้อ ๑) ๓) จำนวนเจตสิกที่หาได้ในข้อ ๒) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับเจตสิกอันเป็นบทประธานได้
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต + เจตสิก"	๑) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมด ซึ่งประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน ๒) เจตสิกที่หาได้จากข้อ ๑) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับบทประธานได้

วิธีหองศ์ธรรม “เย ธมฺมา” ฝ่ายวิปยุตต์ (ตอนที่ ๒)
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>นาม</i> ” 1) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือ เมื่อหาได้ให้เติมจิตอุปบาท (ถ้า $A < 89$) 2) นามจะวิปยุตต์กับ รูป ๒๘ นิพพาน โดยแน่นอน
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>รูป</i> ” หรือ “ <i>นิพพาน</i> ” หรือ “ <i>รูป + นิพพาน</i> ” 1) รูป หรือนิพพาน จะวิปยุตต์กับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ โดยแน่นอน
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>นาม + รูป</i> ” หรือ “ <i>นาม + นิพพาน</i> ” 1) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน (เรียกชื่อจิตตามเกณฑ์ทั้ง 9) เมื่อหาได้ให้เติมจิตอุปบาท (จะได้ไม่ต้องหาจำนวนเจตสิกให้เสียเวลา)

วิธีหาจำนวน “ <i>จันท์</i> <i>อายคณะ</i> <i>ธาตุ</i> ” ฝ่ายวิปยุตต์ (ตอนที่ ๓)
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>นาม</i> ” 1) บทประธานที่เป็นนามจันท์ ไม่ประกอบกับ รูปจันท์ 1 (แน่นอน) 2) บทประธานที่เป็นนามจันท์ ไม่ประกอบกับ โอปาริกายคณะ 10 (แน่นอน) 3) บทประธานที่เป็นนามจันท์ ไม่ประกอบกับ โอปาริกธาตุ 10 + วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน (วิญญาณธาตุ มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานหรือฝ่ายสัมปยุตต์ว่าใช้จิตไปกี่ดวง) 4) บทประธานที่เป็น นามจันท์ ไม่ประกอบกับ ธัมมายคณะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิกที่เหลือจากบทประธาน (หรือฝ่ายสัมปยุตต์) สุกุมรูป นิพพาน (เจตสิก มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานว่าใช้เจตสิกครบ 52 หรือไม่)
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>รูป</i> ” หรือ “ <i>นิพพาน</i> ” หรือ “ <i>รูป + นิพพาน</i> ” 1) บทประธานที่เป็น รูป หรือนิพพาน ไม่ประกอบกับ นามจันท์ 4 2) บทประธานที่เป็น รูป หรือนิพพาน ไม่ประกอบกับ มนายคณะ 1 3) บทประธานที่เป็น รูป หรือนิพพาน ไม่ประกอบกับ วิญญาณธาตุ 7 4) บทประธานที่เป็น รูป หรือนิพพาน ไม่ประกอบกับ ธัมมายคณะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก 52
-ถ้า “ <i>บทประธาน</i> ” A เป็น “ <i>นาม + รูป</i> ” หรือ “ <i>นาม + นิพพาน</i> ” หรือ “ <i>นาม + รูป + นิพพาน</i> ” 1) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ จันท์ อย่างใดอย่างหนึ่ง 2) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ อายคณะ อย่างใดอย่างหนึ่ง 3) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก (B) / เตหิ ธมฺเมหิ (A+B) ← สัม → ส่วนประกอบของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (C) → วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "AB"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ → วิป ? ข อา ฐา / ฐ ฐ			
๑. เวทนาภฺนุเนน						
๒. สลฺลาภฺนุเนน						
๓. สงฺขารภฺนุเนน						
๔. วิญฺญาณภฺนุเนน						
๕. มนายตเนน						
๖. จกฺขุวิญฺญาณธาคฺคยา						
๗. โสถวิญฺญาณธาคฺคยา						
๘. ฆานวิญฺญาณธาคฺคยา						
๙. ชิวหาวิญฺญาณธาคฺคยา						
๑๐. กายวิญฺญาณธาคฺคยา						
๑๑. มโนธาคฺคยา						
๑๒. มโนวิญฺญาณธาคฺคยา						
๑๓. มนินฺทริเยน						
๑๔. อูเปกฺขินฺทริเยน						
๑๕. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณเนน						
๑๖. สฬายตนปจฺจยา ผสฺสเนน						

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก (B) / เตหิ ธมฺเมหิ (A+B) ← สัม → ส่วนประกอบของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "AB"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข ฌ ฐา / ฐ ฐ			
๑๗. ผัสสปัจจัยา เวทนาย						
๑๘. ผัสฺเสน						
๑๙. เวทนาย						
๒๐. สณฺณาย						
๒๑. เจตฺตนา						
๒๒. จิตฺเตน						
๒๓. อธิมฺกุเขน						
๒๔. มนสิกาเรน						
๒๕. อทุกขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๖. สวิตกกสฺวิจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๗. อุเปกฺขาสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๘. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๙. เจตฺตึเกหิ ธมฺเมหิ						
๓๐. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๓๑. จิตฺตสํสฺสุเจหิ ธมฺเมหิ						
๓๒. จิตฺตสํสฺสุจฺจสมฺภูจฺจานเหิ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก (B) / เตหิ ธมฺเมหิ (A+B) ← สัม → ส่วนประกอบของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "AB"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข ๑๖ ๓๑ / ๓ ๓			
๓๓. จิตตัสสกุจฺจสมุจฺจานสหุทิ ธมฺเมหิ						
๓๔. จิตตัสสกุจฺจสมุจฺจานานุปรีวตฺตีหิ ธมฺเมหิ						
๓๕. สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ						
๓๖. สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๓๗. อุเปกฺขาสทฺทเทหิ ธมฺเมหิ						

👤 -----> สัตตมณยนิทเทศ จบแล้ว <----- 👤

อภิธานศัพท์วิปยุตเตนสัมปยุตตปทนิเทศ ๔

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าได้ทำให้อภิธานศัพท์วิปยุตเตนสัมปยุตตปทนิเทศ คือ

๑. หอรัศมีธรรมของ "เย ธมมา" ที่ไม่ประกอบด้วยปทนิเทศ (องค์ธรรมส่วนวิปยุตต์)

๒. นำองค์ธรรมที่ทำได้ มาตั้งเป็นปุจฉา และวิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

-คำตอบในนัยที่ ๘ จะเป็น นตฺถิ ทุกบท

รูปแบบการตั้งปุจฉานัยที่ ๘	ปุจฉา	 <i>ปทนิเทศ</i>	เย ธมมา วิปยุตฺตา, เต ธมมา กตฺถิ ขนฺธเอหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
	แปล	 <i>ปทนิเทศ</i>	นี้ไม่ประกอบด้วย..... <i>เย ธมมา</i>,
		 <i>เย ธมมา</i>	เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	นตฺถิ (ไม่มี)	

ตัวอย่าง รูปกัณฺฐนนิเทศ

ปุจฉา รูปกัณฺฐนฺเตน เย ธมมา วิปยุตฺตา, เต ธมมา กตฺถิ ขนฺธเอหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

รูปกัณฺฐนํ ไม่ประกอบด้วย จิต ๘๘ เจตสิก ๕๒, จิต ๘๘ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ ไม่มี

ตัวอย่าง เวทนากัณฺฐนนิเทศ

ปุจฉา เวทนากัณฺฐนฺเตน เย ธมมา วิปยุตฺตา, เต ธมมา กตฺถิ ขนฺธเอหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

เวทนากัณฺฐนํ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน, รูป ๒๘ นิพพานเหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ ไม่มี

กฎของวิปยุตต์ ๖

๑. นามจันทร์ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ ---วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน + จิตcupบาทที่เหลือ หรือ นามจันทร์ ๔ ที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ จิต ๘๙)
๒. รูป ๒๘ นิพพาน ---วิป---> นามจันทร์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒
๓. รูป ๒๘ นิพพาน ---ไม่สั่ม-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน <---- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบสองข้อข้างต้น

รูปแบบการหาลังคกรรม "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์ ๖	วิธีหาลังคกรรม "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์ ๖
① จิต ---วิป--> จิตcupบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" (ข้อ ① ② ③)
② เจตสิก ---วิป--> จิตcupบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน	๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือ เมื่อหาได้ให้เติมจิตcupบาท (ถ้า $A < ๘๙$)
③ จิต + เจตสิก ---วิป--> จิตcupบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙) รูป ๒๘ นิพพาน	๒) นามจะวิปยุตต์กับ รูป ๒๘ นิพพาน โดยแน่นอน
④ รูป / นิพพาน ---วิป--> จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือ นามจันทร์ ๔	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป/" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป/ + นิพพาน" (ข้อ ④)
⑤ นาม + รูป / นาม + นิพพาน ---วิป--> จิตcupบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ ๘๙)	๑) รูป หรือนิพพาน จะวิปยุตต์กับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือนามจันทร์ ๔ เสมอ
-อลังคกรรมของ "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์ที่ทำได้ ให้นำไปสั่มยุตต์หาจำนวนจันทร์ อยตนะ ธาตุต่อไป	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป/" หรือ "นาม + นิพพาน" (ข้อ ⑤)
	๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน (เรียกชื่อจิตตามเกณฑ์ทั้ง ๙) เมื่อหาได้ให้เติมจิตcupบาท (จะได้ไม่ต้องหาจำนวนเจตสิกให้เสียเวลา)

หมายเหตุ คำวิสัยในนัยที่ ๘ นี้ เป็น "นตถิ ไม่มี" ทุกนิตเทส

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัมผัส ➔ ? นตฺถิ
๑. รูปกฺขนฺธ		
๒. เวทนากฺขนฺธ		
๓. สลฺลาภกฺขนฺธ		
๔. สงฺขารกฺขนฺธ		
๕. วิญฺญาณกฺขนฺธ		
๖. จกฺขยตเนน		
๗. โสคยตเนน		
๘. ฆานายตเนน		
๙. จิวฺหายตเนน		
๑๐. กายายตเนน		
๑๑. รูปายตเนน		
๑๒. สทฺทายตเนน		
๑๓. คนฺธายตเนน		
๑๔. รสายตเนน		
๑๕. โภฏฺฐพฺพายตเนน		
๑๖. มนายตเนน		
๑๗. จกฺขุธาคฺคยา		
๑๘. โสคธาคฺคยา		
๑๙. ฆานธาคฺคยา		
๒๐. จิวฺหาธาคฺคยา		
๒๑. กายธาคฺคยา		
๒๒. รูปธาคฺคยา		
๒๓. สทฺทธาคฺคยา		
๒๔. คนฺธธาคฺคยา		
๒๕. รสธาคฺคยา		
๒๖. โภฏฺฐพฺพธาคฺคยา		
๒๗. จกฺขุวิญฺญาณธาคฺคยา		

บณิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) — วิป —> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? นคติ
๒๘. โสทวิญาณธาคุยา		
๒๙. ฆานวิญาณธาคุยา		
๓๐. ชิวหาวิญาณธาคุยา		
๓๑. กายวิญาณธาคุยา		
๓๒. มโนธาคุยา		
๓๓. มโนวิญาณธาคุยา		
๓๔. ทุกขสัจจน		
๓๕. สมุทยสัจจน		
๓๖. นิโรธสัจจน		
๓๗. มคคสัจจน		
๓๘. จกขุทริเยน		
๓๙. โสติณทริเยน		
๔๐. ฆานินทริเยน		
๔๑. ชิวหินทริเยน		
๔๒. กายินทริเยน		
๔๓. อิตถินทริเยน		
๔๔. ปุริสินทริเยน		
๔๕. มนินทริเยน		
๔๖. สุนินทริเยน		
๔๗. ทุกจินทริเยน		
๔๘. โสมนสฺสินทริเยน		
๔๙. โทมนสฺสินทริเยน		
๕๐. อุเปกฺจินทริเยน		
๕๑. สทฺธิณทริเยน		
๕๒. วิริยินทริเยน		
๕๓. สติณทริเยน		
๕๔. สมารินทริเยน		
๕๕. ปญฺญินทริเยน		

บพนิทเทส (A)	เย ฐมฺมา / เต ฐมฺมา (C) — วิป —> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? นคติ
๕๖. อนณฺดาตณฺสสุสํมิตินฺทริเยน		
๕๗. อณฺณินฺทริเยน		
๕๘. อณฺดาตาวินฺทริเยน		
๕๙. อวิชฺชา		
๖๐. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารเณ		
๖๑. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน		
๖๒. สฬายตณปจฺจยา ผสฺสเณ		
๖๓. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย		
๖๔. เวทนายปจฺจยา ตณฺหยา		
๖๕. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน		
๖๖. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ		
๖๗. อุปปตฺติกเวณ		
๖๘. กามกเวณ		
๖๙. รูปกเวณ		
๗๐. อรูปกเวณ		
๗๑. ปญฺจโวการกเวณ		
๗๒. จตุโวการกเวณ		
๗๓. เอกโวการกเวณ		
๗๔. สลฺยถีกเวณ		
๗๕. อสลฺยถีกเวณ		
๗๖. เนวสลฺยถีนาสลฺยถีกเวณ		
๗๗. โสเกณ		
๗๘. ปริเทเวณ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) — วิป —> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? นคติ
๗๙. ทุกฺเคน		
๘๐. โทมนสุเสน		
๘๑. อุปายาเสน		
๘๒. สติปฏฐาเนน		
๘๓. สมมุปฺปธานเณ		
๘๔. อิทธิปาเทน		
๘๕. ฉาเนน		
๘๖. อปฺปมถฺยาย		
๘๗. ปญฺจินฺทริเยหิ		
๘๘. ปญฺจหิ พลฺเลหิ		
๘๙. สุตฺตหิ โพชฺฌนฺคฺเคหิ		
๙๐. อริเณน อญฺจุจฺจุเกเนน มคฺเคเน		
๙๑. ผสฺสเณ		
๙๒. เวทนาย		
๙๓. สญฺญาย		
๙๔. เจตนาย		
๙๕. จิตฺเตน		
๙๖. อธิโมกฺเขน		
๙๗. มนสิกาเรณ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) — วิป —> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? นตฺถิ
๑. กุสเลหิ ธมฺเมหิ		
๒. อกุสเลหิ ธมฺเมหิ		
๓. อพฺยาเกตฺติ ธมฺเมหิ		
๔. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๕. ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๖. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๗. วิปาเกหิ ธมฺเมหิ		
๘. วิปากธมฺมธมฺเมหิ		
๙. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมหิ		
๑๐. อุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๑. อนุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๒. อนุปาทินฺนानุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๓. สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๔. อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๕. อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๖. สวิตกฺกสฺวิจาเรหิ ธมฺเมหิ		
๑๗. อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๘. อวิตกฺกวิจาเรหิ ธมฺเมหิ		
๑๙. ปิติสทฺตเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๐. สุขสทฺตเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๑. อุเปกฺขาสทฺตเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๒. ทสฺสเนน ปทาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๓. ภาวนาย ปทาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม → ? นตุล
๒๔. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๕. ทสฺสเนน ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๖. ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๗. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปหาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๘. อายคามีหิ ธมฺเมหิ		
๒๙. อปฺยคามีหิ ธมฺเมหิ		
๓๐. เนวอายคามินาปฺยคามีหิ ธมฺเมหิ		
๓๑. เสกฺขะหิ ธมฺเมหิ		
๓๒. อเสกฺขะหิ ธมฺเมหิ		
๓๓. เนวเสกฺขานาเสกฺขะหิ ธมฺเมหิ		
๓๔. ปริตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๓๕. มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ		
๓๖. อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ		
๓๗. ปริตฺตารมฺเณหิ ธมฺเมหิ		
๓๘. มหคฺคตารมฺเณหิ ธมฺเมหิ		
๓๙. อปฺปมาณารมฺเณหิ ธมฺเมหิ		
๔๐. ทิเณหิ ธมฺเมหิ		
๔๑. มชฺฌิเมหิ ธมฺเมหิ		
๔๒. ปถิเตหิ ธมฺเมหิ		
๔๓. มิจฺจุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ		
๔๔. สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ		

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัณ → ? นตฺถิ
๔๕. อนิยเตหิ ธมฺเมหิ		
๔๖. มคฺคารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๔๗. มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๔๘. มคฺคาธิปตฺตีหิ ธมฺเมหิ		
๔๙. อุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๕๐. อนุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๕๑. อุปฺปาตฺตีหิ ธมฺเมหิ		
๕๒. อตฺตเตหิ ธมฺเมหิ		
๕๓. อนาคเตหิ ธมฺเมหิ		
๕๔. ปจฺจุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๕๕. อตฺตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๕๖. อนาคตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๕๗. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๕๘. อชฺฌตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๕๙. พหิทฺเธหิ ธมฺเมหิ		
๖๐. อชฺฌตฺตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๖๑. พหิทฺฐารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๖๒. อชฺฌตฺตพหิทฺฐารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัมผัส → ? นตฺถิ
๖๓. สนิทสนสฺสปฏิเมหิ ธมฺเมหิ		
๖๔. อนิทฺสนสฺสปฏิเมหิ ธมฺเมหิ		
๖๕. เหตฺุหิ ธมฺเมหิ		
๖๖. สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๖๗. อเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๖๘. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๖๙. เหตุวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๗๐. เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ		
๗๑. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ		
๗๒. เหตฺุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ		
๗๓. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ		
๗๔. น เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ		
๗๕. น เหตฺุหิ เจว อเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ		
๗๖. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ		
๗๗. อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ		
๗๘. สนิทสนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๗๙. สปฏิเมหิ ธมฺเมหิ		
๘๐. รูปีหิ ธมฺเมหิ		
๘๑. โลกียะหิ ธมฺเมหิ		
๘๒. โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ		
๘๓. อาสเวหิ ธมฺเมหิ		
๘๔. สาสเวหิ ธมฺเมหิ		
๘๕. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ		
๘๖. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๘๗. อาสววิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๘๘. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ		

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัมผัส → ? นตฺถิ
๘๙. สาสเวทิจ เจา โน จ อาสเวทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๐. อาสเวทิจ เจา อาสวสมฺปยุตฺเตทิจ จ ธมฺเมทิจ		
๙๑. อาสวสมฺปยุตฺเตทิจ เจา โน จ อาสเวทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๒. อาสววิปยุตฺเตทิจ สาสเวทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๓. อาสววิปยุตฺเตทิจ อนาสเวทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๔. สลฺโลชนเนทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๕. สลฺโลชนนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๖. อสลฺโลชนนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๗. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๘. สลฺโลชนวิปยุตฺเตทิจ ธมฺเมทิจ		
๙๙. สลฺโลชนเนทิจ เจา สลฺโลชนนิเยทิจ จ ธมฺเมทิจ		
๑๐๐. สลฺโลชนนิเยทิจ เจา โน จ สลฺโลชนเนทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๑. สลฺโลชนเนทิจ เจา สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตทิจ จ ธมฺเมทิจ		
๑๐๒. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตทิจ เจา โน จ สลฺโลชนเนทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๓. สลฺโลชนวิปยุตฺเตทิจ สลฺโลชนนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๔. สลฺโลชนวิปยุตฺเตทิจ อสลฺโลชนนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๕. คนฺเถทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๖. คนฺถนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๗. อคนฺถนิเยทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๘. คนฺถสมฺปยุตฺเตทิจ ธมฺเมทิจ		
๑๐๙. คนฺถวิปยุตฺเตทิจ ธมฺเมทิจ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม → ? นตฺถิ
๑๑๐. คนเถสิ เจว คนฺถนิเยสิ จ ธมฺเมสิ		
๑๑๑. คนฺถนิเยสิ เจว โน จ คนฺถสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๒. คนฺถสิ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตสิ จ ธมฺเมสิ		
๑๑๓. คนฺถสมฺปยุตฺเตสิ เจว โน จ คนฺถสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๔. คนฺถวิปยุตฺเตสิ คนฺถนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๕. คนฺถวิปยุตฺเตสิ อคนฺถนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๖. โอฆะสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๗. โอฆนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๘. อโนฆนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๑๙. โอฆสมฺปยุตฺเตสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๐. โอฆวิปยุตฺเตสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๑. โอฆะสิ เจว โอฆนิเยสิ จ ธมฺเมสิ		
๑๒๒. โอฆนิเยสิ เจว โน จ โอฆะสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๓. โอฆะสิ เจว โอฆสมฺปยุตฺเตสิ จ ธมฺเมสิ		
๑๒๔. โอฆสมฺปยุตฺเตสิ เจว โน จ โอฆะสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๕. โอฆวิปยุตฺเตสิ โอฆนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๖. โอฆวิปยุตฺเตสิ อโนฆนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๗. โยเคสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๘. โยคนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๒๙. อโยคนิเยสิ ธมฺเมสิ		
๑๓๐. โยคสมฺปยุตฺเตสิ ธมฺเมสิ		
๑๓๑. โยควิปยุตฺเตสิ ธมฺเมสิ		
๑๓๒. โยเคสิ เจว โยคนิเยสิ จ ธมฺเมสิ		
๑๓๓. โยคนิเยสิ เจว โน จ โยเคสิ ธมฺเมสิ		
๑๓๔. โยเคสิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตสิ จ ธมฺเมสิ		

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม → ? นตฺถิ
๑๓๕. โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ		
๑๓๖. โยควิปยุตฺเตหิ โยคนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๓๗. โยควิปยุตฺเตหิ อโยคนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๓๘. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๑๓๙. นีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๐. อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๑. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๒. นีวรณวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๓. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๔๔. นีวรณฺนิเยหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๕. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๔๖. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๗. นีวรณวิปยุตฺเตหิ นีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๘. นีวรณวิปยุตฺเตหิ อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๔๙. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ		
๑๕๐. ปรามญฺเجهิ ธมฺเมหิ		
๑๕๑. อปรามญฺเجهิ ธมฺเมหิ		
๑๕๒. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๕๓. ปรามาสวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๕๔. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเجهิ จ ธมฺเมหิ		
๑๕๕. ปรามญฺเجهิ เจว โน จ ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ		
๑๕๖. ปรามาสวิปยุตฺเตหิ ปรามญฺเجهิ ธมฺเมหิ		
๑๕๗. ปรามาสวิปยุตฺเตหิ อปรามญฺเجهิ ธมฺเมหิ		

บทนิตเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม → ? นตฺถิ
๑๕๘. สารมมณฺเหติ ธมฺเมหิ		
๑๕๙. อนารมมณฺเหติ ธมฺเมหิ		
๑๖๐. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๑. เจตสีเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๒. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๓. จิตฺตวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๔. จิตฺตสํสกุเจหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๕. จิตฺตวิสํสกุเจหิ ธมฺเมหิ		
๑๖๖. จิตฺตสํสกุจสมฺภูจฺจฺจฺนเหติ ธมฺเมหิ		
๑๖๗. จิตฺตสํสกุจสมฺภูจฺจฺนสทฺภูเหติ ธมฺเมหิ		
๑๖๘. จิตฺตสํสกุจสมฺภูจฺจฺนานุปรีวตฺตีเหติ ธมฺเมหิ		
๑๖๙. อุปาทาธมฺเมหิ		
๑๗๐. อุปาทินฺนเหติ ธมฺเมหิ		
๑๗๑. อนุปาทินฺนเหติ ธมฺเมหิ		
๑๗๒. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๓. อุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๔. อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๕. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๖. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๗. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๗๘. อุปาทานิเยหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ		
๑๗๙. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๘๐. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ		

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ → สัม ? นตฺถิ
๑๘๑. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ อุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๒. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๓. กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๔. สงฺกิลเลสิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๕. อสงฺกิลเลสิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๖. สงฺกิลฺลิจฺเจหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๗. อสงฺกิลฺลิจฺเจหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๘. กิเลสสณฺยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๘๙. กิเลสวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๐. กิเลสฺหิ เจว สงฺกิลเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๙๑. สงฺกิลเลสิเกหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๒. กิเลสฺหิ เจว สงฺกิลฺลิจฺเจหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๙๓. สงฺกิลฺลิจฺเจหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๔. กิเลสฺหิ เจว กิเลสสณฺยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ		
๑๙๕. กิเลสสณฺยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๖. กิเลสวิปยุตฺเตหิ สงฺกิลเลสิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๗. กิเลสวิปยุตฺเตหิ อสงฺกิลเลสิเกหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๘. ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๑๙๙. น ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๐. ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ		

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม → ? นคติ
๒๐๑. น ภาวนาย ปหตพเพหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๒. ทสฺสเนน ปหตพเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๓. น ทสฺสเนน ปหตพเพเหตุเกหิ ธมฺมา		
๒๐๔. ภาวนาย ปหตพเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๕. น ภาวนาย ปหตพเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๖. สวิตฺตเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๗. สวิจฺจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๘. สปปิตฺติเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๐๙. ปิตฺติสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๐. สุขสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๑. อุเปกฺขาสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๒. กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๓. น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๔. รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๕. น รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๖. อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๗. น อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๘. ปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๒๑๙. อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๐. นิยุยานิเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๑. อนิยุยานิเกหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๒. นียเตหิ ธมฺเมหิ		

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ สัม ➔ ? นตุล
๒๒๓. อนียเคหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๔. สอตุตเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๕. อนุตตเรหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๖. สรณฺเหหิ ธมฺเมหิ		
๒๒๗. อรณฺเหหิ ธมฺเมหิ		

🐱 -----> อักษรณยนิทเทส จบแล้ว <----- 🐱

นวนมยสัมปยุตเตนสัมปยุตตปทนิเทศ ๔

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าต้องทำให้ได้ในนวนมยนิเทศ คือ

๑. หอจกรรมของ "เย ธมมา แรก" ที่ประกอบกับบทนิเทศได้ (องค์กรรมส่วนสัมปยุตต์ของบทนิเทศ)
๒. หอจกรรมของ "เย ธมมา หลัง" ที่ประกอบกับ เย ธมมา แรกได้ (องค์กรรมส่วนสัมปยุตต์ของ เย ธมมา แรก คือบทนิเทศ)
๓. ทำจำนวนชั้น อยดณะ ธาตุ ที่ประกอบกับ เย ธมมา หลังได้ แล้วนำมาตั้งเป็นปุจฉาและวิสัชนาเป็นบาลีและไทย

รูปแบบการตั้งปุจฉาที่ ๙

ปุจฉา*บทนิเทศ*..... เย ธมมา สมฺปยุตฺตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

แปล*บทนิเทศ*..... นี้ประกอบกับ...*อธ. เย ธมมา แรก*...ได้, ...*อธ. เย ธมมา แรก*... เหล่านี้ประกอบกับ...*บทนิเทศ*...ได้, ...*บทนิเทศ*... เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อยดณะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ๓ ๑ ๑ สมฺปยุตฺตา, เอเกน ขนฺธเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่นำมาแสดง)

แปล*บทนิเทศ*..... เหล่านี้ ประกอบกับ ๓.... ๑.... ๑.... , และประกอบกับ สังขารชั้นบางส่วนคือ..... ธัมมายตนะ ธัมมธาตุบางส่วนคือ.....

ตัวอย่าง เวทนากชั้นรทนิเทศ

ปุจฉา เวทนากุขนฺธเณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, *เตหิ ธมฺเมหิ* เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

เวทนากชั้นนี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา) ได้, *จิต ๘๙ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนากชั้นนี้ได้*, เวทนากชั้นเหล่านี้ ประกอบกับชั้น อยดณะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนหายตเนน สคฺคหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา, เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

เวทนากชั้นเหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือสัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญานชั้น มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗, และประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา).

ตัวอย่าง อิทธิปาบทนิเทศ

ปุจฉา อิทธิปาเทน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, *เตหิ ธมฺเมหิ* เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

แปล อิทธิบาทนี้ ประกอบกับ เจตสิก ๓๓ (เว้นฉันทะ วิริยะ ปัญญา) ได้, *เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ ประกอบกับ อิทธิบาทได้*, อิทธิบาทเหล่านี้ ประกอบกับชั้น อยดณะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ทุวิหิ ขนฺธเหติ สมฺปยุตฺตา, เอเกน ขนฺธเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

แปล อิทธิบาทเหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๒ คือเวทนากชั้น สัญญาชั้น, และประกอบกับสังขารชั้นบางส่วนคือ เจตสิก ๓๑ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๓ (เว้นฉันทะ วิริยะ ปัญญา).

กฎของสัมปยุตต์ ๖

๑. นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ <---สัม---> นามขันธ์ ๓ - ๒ - ๑	<--- ข้อนี้เป็นกฎของสัมปยุตต์เท่านั้น
๒. รูป ๒๘ นิพพาน <---ไม่สัม-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน	<--- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบข้อ ๑ (ถ้ามี รูป หรือนิพพาน รวมอยู่ในข้อ ๑ สัมปยุตต์จะเป็น "นตุลี")

รูปแบบการทอหังกรรมฝ่ายสัมปยุตต์ ๖	รูปแบบการหาจำนวนขันธ์ อายุคณะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ ๖
① จิต ---สัม--> เจตสิกที่ประกอบได้ (๗, ๑๐, ๕๒)	① จิต ---สัม--> ? ๓ _ _ / ๕๒ (= ๗, ๑๐, ๕๒)
② เจตสิก ---สัม--> จิต + เจตสิกที่ประกอบได้ (-A)	② เจตสิก ---สัม--> ? ๑-๓ ๑ ๑-๗ / สัง.เจ.ที่ประกอบกับ A , เจ.ที่ประกอบ (-A)
③ จิต + เจตสิก ---สัม--> เจตสิกที่ประกอบกับจิตได้ (-A)	③ จิต + เจตสิก ---สัม--> ? ๐-๒ _ _ / สัง.เจ.ที่ประกอบกับ A , เจ.ที่ประกอบ (-A)

วิธีทอหังกรรม “เย ธมมา” ฝ่ายสัมปยุตต์ ๖	วิธีหาจำนวน “ขันธ์ อายุคณะ ธาตุ” ฝ่ายสัมปยุตต์ ๖
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต"	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต"
๑) ให้หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน	๑) นามขันธ์ ๑ ประกอบกับ นามขันธ์ ๓
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "เจตสิก"	๒) นามขันธ์ ๑ ที่เป็นจิต ประกอบกับ ธัมมายุคณะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ เจตสิก ๗ - ๕๒ (จำนวนเจตสิก ขึ้นอยู่กับจิตที่ประกอบ)
๑) ให้หาจำนวนจิต ที่เจตสิกซึ่งเป็นบทประธานเข้าไปประกอบได้	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "เจตสิก"
๒) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมดที่ประกอบกับจิตในข้อ ๑)	๑) นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ ประกอบกับ นามขันธ์ ๓ - ๒ - ๑
๓) จำนวนเจตสิกที่หาได้ในข้อ ๒) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย	๒) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับ มนายุคณะ ๑
ก็จะได้อายุคณะ เจตสิกที่ประกอบกับเจตสิกอันเป็นบทประธานได้	๓) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับ วิญญาณธาตุ ๑ - ๗
-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต + เจตสิก"	๔) นามขันธ์ที่เป็นสังขาร ประกอบกับสังขารขันธ์บางส่วนคือ สังขารขันธ์เจตสิก (ที่ประกอบกับจิตนั้นๆ ได้ เว้นตัวนิทเทส)
๑) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมด ซึ่งประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน	๕) นามขันธ์ที่เป็นเจตสิก ประกอบกับธัมมายุคณะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ เจตสิก ๖ - ๕๑ (เว้น ตัวนิทเทส)
๒) เจตสิกที่หาได้จากข้อ ๑) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต + เจตสิก"
ก็จะได้อายุคณะ เจตสิกที่ประกอบกับบทประธานได้	๑) นามขันธ์ ๒ - ๓ ประกอบกับ นามขันธ์ ๒ - ๑
	๒) นามขันธ์ที่มีสังขารเจตสิก ประกอบกับ สังขารขันธ์บางส่วนคือสังขารขันธ์เจตสิก (ที่ประกอบกับจิตนั้นๆ ได้ เว้นตัวนิทเทส)
	๓) นามขันธ์ที่เป็นจิต + เจตสิก ประกอบกับธัมมายุคณะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับจิต (เว้น ตัวนิทเทส)

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐมาเทหิ (B)	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	— สัม —> ส่วนประกอบของ "A"	— สัม —> ส่วนประกอบของ "B"	— สัม —> ?	ข	อา	ธ
๑. เวทนาภุณเณ						
๒. สลฺลาภุณเณ						
๓. สงฺขารภุณเณ						
๔. วิญฺญาณภุณเณ						
๕. มนยตเนน						
๖. จกฺขวิญฺญาณธาคฺยา						
๗. โสทวิญฺญาณธาคฺยา						
๘. ฆานวิญฺญาณธาคฺยา						
๙. ชิวหาวิญฺญาณธาคฺยา						
๑๐. กายวิญฺญาณธาคฺยา						
๑๑. มโนธาคฺยา						
๑๒. มโนวิญฺญาณธาคฺยา						
๑๓. สมุทฺยสจฺเจน						
๑๔. มคฺคสจฺเจน						
๑๕. มนินฺทริเยน						
๑๖. สจฺจินฺทริเยน						

บทกิตเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐมาเห (B)	เย ฐมา หลั้ / เต ฐมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	สั้ ➔ ส่วนประกอบของ "A"	สั้ ➔ ส่วนประกอบของ "B"	สั้ ➔ ?	ข อ	ฐ	สั้ , ฐ ฐ
๑๗. ทุกุชินุทริเยน						
๑๘. โสมนุสสินุทริเยน						
๑๙. โทมนุสสินุทริเยน						
๒๐. อุเปชินุทริเยน						
๒๑. สทฐินุทริเยน						
๒๒. วิริยinuทริเยน						
๒๓. สดินุทริเยน						
๒๔. สมารินุทริเยน						
๒๕. ปญญinuทริเยน						
๒๖. อนญญาตญญสสามินุทริเยน						
๒๗. อญญinuทริเยน						
๒๘. อญญาตาวินุทริเยน						
๒๙. อวิชขาย						
๓๐. อวิชขายปจยา สงขายเรน						
๓๑. สงขายปจยา วิญญาณน						
๓๒. สพายตณปจยา ผสเสน						
๓๓. ผสสปจยา เวทนาย						
๓๔. เวทนายปจยา ตณหาย						

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐเมหิ (B)	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	— สัม —> ส่วนประกอบของ "A"	— สัม —> ส่วนประกอบของ "B"	— สัม —> ?	ข	อา	ธ
๓๕. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน						
๓๖. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ						
๓๗. โสเกน						
๓๘. ทุกฺเขน						
๓๙. โทมนสฺสเสน						
๔๐. อุปายาเสน						
๔๑. สติปฺปฐฺฐานเนน						
๔๒. สมฺมปฺปธานเนน						
๔๓. อิทธิปาทเนน						
๔๔. ฌาเนน						
๔๕. อปฺปมณฺญาย						
๔๖. ปญฺจินทฺริเยหิ						
๔๗. ปญฺจหิ พลฺเลหิ						
๔๘. สตฺตหิ โพชฺฌนฺเกหิ						
๔๙. อริเยน อฏฺฐังคิเกน มคฺเคน						
๕๐. ผสฺสเสน						
๕๑. เวทนาย						
๕๒. สลฺยาย						

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐเมหิ (B)	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	_____สั้ ➔ ส่วนประกอบของ "A"	_____สั้ ➔ ส่วนประกอบของ "B"	_____สั้ ➔ ?	ข	อา	ฐา / สั้ , ฐ ฐ
๕๓. เจตนา						
๕๔. จิตฺเตน						
๕๕. อธิโมกฺเขน						
๕๖. มนสิกาเรน						

๖๓ -----> อพกัณฺตรมาติกา จบแล้ว <----- ๖๓

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (B) — สัม —> ส่วนประกอบของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (A) — สัม —> ส่วนประกอบของ "B"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? ข อ ฐา / สั , ฐ ฐ			
๑. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒. ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๓. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๔. สวิตกฺกสฺวิจาทฺเหิ ธมฺเมหิ						
๕. อวิตกฺกวิจาทฺมตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๖. ปิติสทกฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๗. สุขสทกฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๘. อุปฺเปกฺขาสทกฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๙. เหตฺุหิ ธมฺเมหิ						
๑๐. เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๑. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ						
๑๒. เหตฺุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๓. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ						
๑๔. น เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๕. อาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๖. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	สัมพันธ์ → ส่วนประกอบของ "A"	สัมพันธ์ → ส่วนประกอบของ "B"	สัมพันธ์ → ? ข อว ฐ / ส , ฐ ฐ			
๑๗. อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๘. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๙. สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ						
๒๐. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๑. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๒. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ						
๒๓. คนฺเถหิ ธมฺเมหิ						
๒๔. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๕. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๖. คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ธมฺเมหิ						
๒๗. โอเมหิ ธมฺเมหิ						
๒๘. โอเมหิ เจว โอมนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๙. โอเมหิ เจว โอชมสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๓๐. โอชมสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โอเมหิ ธมฺเมหิ						
๓๑. โยเคหิ ธมฺเมหิ						
๓๒. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (B) — สัม —> ส่วนประกอบของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (A) — สัม —> ส่วนประกอบของ "B"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ — สัม —> ? ข อา ฐา / สั , ฐ ฐ			
๓๓. โยเคหิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๓๔. โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ						
๓๕. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๓๖. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๓๗. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๓๘. นีวรณฺสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๓๙. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ						
๔๐. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๔๑. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ						
๔๒. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๔๓. เจตฺตึเกหิ ธมฺเมหิ						
๔๔. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๔๕. จิตฺตสัฏฺฐเจหิ ธมฺเมหิ						
๔๖. จิตฺตสัฏฺฐสมฺภูจฺจานเณหิ ธมฺเมหิ						
๔๗. จิตฺตสัฏฺฐสมฺภูจฺจานสหภูหิ ธมฺเมหิ						
๔๘. จิตฺตสัฏฺฐสมฺภูจฺจานานุปริวตฺตีหิ ธมฺเมหิ						
๔๙. อุปาทานเณหิ ธมฺเมหิ						
๕๐. อุปาทานเณหิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (B)	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (A)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	_____ สัม → ส่วนประกอบของ "A"	_____ สัม → ส่วนประกอบของ "B"	_____ สัม → ? ข อว ฐ / ส , ฐ ฐ			
๕๑. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๕๒. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ						
๕๓. กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๕๔. กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ						
๕๕. กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ						
๕๖. สงฺกิลิฏฺเฐหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๕๗. กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๕๘. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๕๙. สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ						
๖๐. สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๖๑. สปิฏิกเกหิ ธมฺเมหิ						
๖๒. ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ						
๖๓. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ						
๖๔. อุปেকฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ						

ทศมนยวิปยุตเตนวิปยุตตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาต้องทำให้ได้ในทศมนยนิทเทส คือ

๑. หาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา แรก" ที่ไม่ประกอบกับบทนิทเทส (องค์ธรรมส่วนวิปยุตต์ของบทนิทเทส)
๒. หาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา หลัง" ที่ไม่ประกอบกับ เย ธมฺมา แรก (บทนิทเทส + องค์ธรรมส่วนสัมปยุตต์ของบทนิทเทส หรือ จิตตูปาทของบทนิทเทส)
๓. หาจำนวนชั้น อายตนะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับ เย ธมฺมา หลัง แล้วนำมาตั้งเป็นปจฺจมาและวิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

รูปแบบการตั้งปจฺจมานัยที่ ๑๐	ปจฺจมา	 <i>บทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?
	แปล	 <i>บทนิทเทส</i>	นี้ไม่ประกอบกับ... <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i> ... , ... <i>อธ. เย ธมฺมา แรก</i> ... เหล่านี้ไม่ประกอบกับ... <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i> ... ,
			... <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i> ... เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	เต ธมฺมา ๑ ๑๐ ๑๐	วิปยุตฺตา, เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่นำมาแสดง)
	แปล	 <i>อธ. เย ธมฺมา หลัง</i>	เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ๑.... ๑๐.... ๑๐.... , และไม่ประกอบกับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุบางส่วนคือ.....

ตัวอย่าง รูปกัณฺธนิตฺเทส

ปจฺจมา รูปกขฺนฺเรน เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?

แปล รูปกัณฺธนี้ ไม่ประกอบกับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒, *จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ไม่ประกอบกับ รูป ๒๘ นิพพาน*, รูป ๒๘ นิพพานเหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา, เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

แปล รูป ๒๘ นิพพานเหล่านี้ ไม่ประกอบกับ นามกัณฺธ ๔ มนยตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗, และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒.

กฎของวิปยุตต์

๑. นามจันทร์ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ <---วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน + จิตตูปบาทที่เหลือ หรือ นามจันทร์ ๔ ที่เหลือ (ถ้า $A \neq$ จิต ๘๙)
๒. รูป ๒๘ นิพพาน <---วิป---> นามจันทร์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒
๓. รูป ๒๘ นิพพาน <---ไม่ล้ม-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน <---- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบสองข้อข้างต้น

รูปแบบการหาลังการ "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์	วิธีหาลังการ "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์
① จิต ---วิป--> จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq 89$) รูป 28 นิพพาน	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" (ข้อ ① ② ③)
② เจตสิก ---วิป--> จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq 89$) รูป 28 นิพพาน	๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน เมื่อหาได้แล้วให้เติมจิตตูปบาท (ถ้า $A < 89$)
③ จิต + เจตสิก ---วิป--> จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq 89$) รูป 28 นิพพาน	๒) นามจันทร์จะวิปยุตต์กับ รูป ๒๘ นิพพาน เสมอ
④ รูป / นิพพาน ---วิป--> จิต 89 เจตสิก 52 หรือ นามจันทร์ 4	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป/" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป/ + นิพพาน" (ข้อ ④)
⑤ นาม + รูป / นาม + นิพพาน ---วิป--> จิตตูปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq 89$)	๑) รูป หรือนิพพาน จะวิปยุตต์กับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือนามจันทร์ ๔ เสมอ
-อสังการของ "เย ธมมา" ฝ่ายวิปยุตต์ที่หาได้ เป็น “เย ธมมา แรก”	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป/" หรือ "นาม + นิพพาน" (ข้อ ⑤)
-ให้นามสังการของ “เย ธมมา แรก” ที่หาได้ไปหาวิปยุตตรวมอีกครั้งจะได้ “เย ธมมา หลัง”	๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน (เรียกชื่อจิตตามเกณฑ์ทั้ง ๙)
-ให้นามสังการของ “เย ธมมา หลัง” ไปวิปยุตต์หาจำนวนจันทร์ อายุคนะ ธาตุ ต่อไป	เมื่อหาได้ให้เติมจิตตูปบาท (จะได้ไม่ต้องหาจำนวนเจตสิกให้เสียเวลา)

รูปแบบการหาจำนวนชั้น์ อายุคนะ ธาตุ ฝ่ายวิปยุตต์ ๖	วิธีหาจำนวน “ชั้น์ อายุคนะ ธาตุ” ฝ่ายวิปยุตต์ ๖
① จิต ---วิป--> ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพพาน ② เจตสิก ---วิป--> ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพพาน ③ จิต + เจตสิก ---วิป--> ? ๑ - ๑๐ - ๑๐+ / +เจ.ที่เหลือ (จากสัมฯ) สุขุมรูป นิพ. ④ รูป / นิพพาน ---วิป--> ? ๔ - ๑ - ๗ / ๕๒ ⑤ นาม + รูป / นิพพาน ---วิป--> ? x x ๑-๖	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" (ข้อ ① ② ③) ๑) บทประธานที่เป็นนามชั้น์ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ (เสมอ) ๒) บทประธานที่เป็นนามชั้น์ ไม่ประกอบกับ โภพาริกายคนะ ๑๐ (เสมอ) ๓) บทประธานที่เป็นนามชั้น์ ไม่ประกอบกับ โภพาริกธาตุ ๑๐ + วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน (วิญญาณธาตุ มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานหรือฝ่ายสัมปยุตต์ว่าใช้จิตไปกี่ดวง) ๔) บทประธานที่เป็น นามชั้น์ ไม่ประกอบกับ ธัมมายคนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิกที่เหลือจากบทประธาน หรือฝ่ายสัมปยุตต์ สุขุมรูป นิพพาน (เจตสิก มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับบทประธานว่าใช้เจตสิกครบ ๕๒ หรือไม่) -ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป/ + นิพพาน" (ข้อ ④) ๑) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ นามชั้น์ ๔ (เสมอ) ๒) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ มนายคนะ ๑ (เสมอ) ๓) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ วิญญาณธาตุ ๗ (เสมอ) ๔) บทประธานที่เป็น รูป หรือ นิพพาน ไม่ประกอบกับ ธัมมายคนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒ (เสมอ) -ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป" หรือ "นาม + นิพพาน" หรือ "นาม + รูป/ + นิพพาน" (ข้อ ⑤) ๑) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ ชั้น์ (อย่างใดอย่างหนึ่ง) ๒) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ ไม่เป็นวิปยุตต์กับ อายุคนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง ๓) บทประธานที่เป็น นาม+รูป/นิพ เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุที่เหลือจากบทประธาน

ข้อสังเกต เย ธมฺมา หลังของนัยที่ ๑๐ คือ

-จิตตูปบาทของบทนิเทศ ถ้าบทนิเทศเป็น "นามชั้น์"

-รูป ๒๘ นิพพาน ถ้าบทนิเทศเป็น "รูป หรือ นิพพาน หรือ รูป+นิพพาน"

-จิตตูปบาทของบทนิเทศ รูป ๒๘ นิพพาน ถ้าบทนิเทศเป็น

"นามชั้น์ + รูป หรือ นามชั้น์+นิพพาน หรือ นามชั้น์+รูป+นิพพาน"

แบบฝึกหัด การสังเคราะห์ อักษรไตรมาติกานิทเทส ในทสมนยนิทเทส

บทนิทเทส (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐมาเทหิ (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (AB) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป ➔ ? ข ๑๖ ๓๑ / ๓ ๓			
๑. รูปกฺขนฺเณ						
๒. เวทนากฺขนฺเณ						
๓. สลฺลวากฺขนฺเณ						
๔. สงฺขารกฺขนฺเณ						
๕. วิญฺญาณกฺขนฺเณ						
๖. จกฺขายตเนน						
๗. โสตายตเนน						
๘. มนายตเนน						
๙. ชิวฺหายตเนน						
๑๐. กายายตเนน						
๑๑. รูปายตเนน						
๑๒. สทฺทายตเนน						
๑๓. คนฺธายตเนน						
๑๔. รสํายตเนน						
๑๕. โผฏฺฐพฺพายตเนน						
๑๖. มนํายตเนน						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ —วิป—> ? ข ๑๖ ๓๑ / ๓๕ ๓๖			
๑๗. จกฺขุธาคฺคยา						
๑๘. โสตธาคฺคยา						
๑๙. ฆานธาคฺคยา						
๒๐. ชิวฺหาธาคฺคยา						
๒๑. กายธาคฺคยา						
๒๒. รูปธาคฺคยา						
๒๓. สทฺทธาคฺคยา						
๒๔. คณฺฐธาคฺคยา						
๒๕. รสธาคฺคยา						
๒๖. โผฏฐัพฺพธาคฺคยา						
๒๗. จกฺขุวิญฺญาณธาคฺคยา						
๒๘. โสตฺวิญฺญาณธาคฺคยา						
๒๙. ฆานวิญฺญาณธาคฺคยา						
๓๐. ชิวฺหาวิญฺญาณธาคฺคยา						
๓๑. กายวิญฺญาณธาคฺคยา						
๓๒. มโนธาคฺคยา						
๓๓. มโนวิญฺญาณธาคฺคยา						
๓๔. สมุทฺยสจฺเจน						

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐเมหิ (C) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (AB) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ —วิป—> ? ข ๑๖ ๓๑ / ๓ ๓			
๓๕. นิโรธจุเจน						
๓๖. มคฺคจุเจน						
๓๗. จกฺขุทฺธิเยน						
๓๘. โสติทฺธิเยน						
๓๙. ฆานินทฺธิเยน						
๔๐. ชิวฺหินทฺธิเยน						
๔๑. กายินทฺธิเยน						
๔๒. อิตฺถินทฺธิเยน						
๔๓. ปุริสินทฺธิเยน						
๔๔. มนินทฺธิเยน						
๔๕. สฺสฺจินทฺธิเยน						
๔๖. ทฺถกฺจินทฺธิเยน						
๔๗. โสมนสฺสสินทฺธิเยน						
๔๘. โทมนสฺสสินทฺธิเยน						
๔๙. อุเปกฺจินทฺธิเยน						
๕๐. สทฺธินทฺธิเยน						
๕๑. วิริยินทฺธิเยน						
๕๒. สตินทฺธิเยน						

บทนิทเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐมาเทหิ (C) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (AB) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ —วิป—> ? ข ๑๖ ๓๑ / ๓ ๓			
๕๓. สมานินฺทริเยน						
๕๔. ปณฺณินฺทริเยน						
๕๕. อนนฺดาตถลลสฺสามินฺทริเยน						
๕๖. อณฺณินฺทริเยน						
๕๗. อนฺนตาวิณฺทริเยน						
๕๘. อวิชฺชา						
๕๙. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺฆาเรน						
๖๐. สงฺฆาปจฺจยา วิภวฺสาณน						
๖๑. สฬายคณปจฺจยา ผสฺเสน						
๖๒. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย						
๖๓. เวทนาปจฺจยา ตณฺหยา						
๖๔. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน						
๖๕. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ						
๖๖. รูปกเวณ						
๖๗. อรูปกเวณ						
๖๘. จตุโวการกเวณ						

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐเมหิ (C) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (AB) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ —วิป—> ? ข ๑๖ ๑๖ / ๑๖ ๑๖			
๖๙. เอกโวกการภเว						
๗๐. อสณณิภเว						
๗๑. เนวสณณินาสณณิภเว						
๗๒. โสเก						
๗๓. ปรีเท						
๗๔. ทุกเข						
๗๕. โทมนสุเสน						
๗๖. อุปายาเสน						
๗๗. สคิปฏฐาเน						
๗๘. สมมปปฐาเน						
๗๙. อิทธิปาเท						
๘๐. ฌาเน						
๘๑. อปมณฺญาย						
๘๒. ปญฺจินฺทริเยหิ						
๘๓. ปญฺจหิ พลฺเลหิ						
๘๔. สดฺดหิ โพชฺฌนฺเคหิ						
๘๕. อริเยน อฏฺฐังคิเกน มคฺเค						
๘๖. ผสฺเสน						

บทนิทเทศ (A)	เย ฐมา แรก / เตหิ ฐมาเหหิ (C) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ฐมา หลัง / เต ฐมา (AB) —วิป—> ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ —วิป—> ? ข ๑๖ ๓๖ / ๓ ๓			
๘๗. เวทนาย						
๘๘. สญญาย						
๘๙. เจตนาย						
๙๐. จิตฺเคน						
๙๑. อธิโมกุเจน						
๙๒. มนสิกาเรน						

🐱 -----> อัมภันตรมาติกา จบแล้ว <----- 🐱

แบบฝึกหัด การสังเคราะห์ พาหิรมาดิกานิทเทส ในทสมนยนิทเทส

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป ➔ ? ข อ ฐา / ฐ ฐ			
๙๓. กุสเลหิ ธมฺเมหิ						
๙๔. อกุสเลหิ ธมฺเมหิ						
๙๕. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตเตหิ ธมฺเมหิ						
๙๖. ทุกขาย เวทนาย สมฺปยุตเตหิ ธมฺเมหิ						
๙๗. อทุกขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตเตหิ ธมฺเมหิ						
๙๘. วิปาเกหิ ธมฺเมหิ						
๙๙. วิปากธมฺมธมฺเมหิ						
๑๐๐. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมหิ						
๑๐๑. อนุปาทินฺนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๒. อนุปาทินฺนนานุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๓. สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลิเสเเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๔. อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลิเสเเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๕. สวิตกกสฺวิจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๖. อวิตกกวิจารมตเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๗. อวิตกกาวิจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๑๐๘. ปิติสทคเตหิ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข อา ฌา / ฌ ฌ			
๑๐๙. สุขสทคเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๐. อุเปกฺขาสทคเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๑. ทสฺสเนน ปาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๒. ภาวนาย ปาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๓. ทสฺสเนน ปาทพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๔. ภาวนาย ปาทพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๕. อายยคามีหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๖. อปฺยยคามีหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๗. เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๘. อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ						
๑๑๙. มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๐. อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๑. ปรีตฺตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๒. มหคฺคตารมฺมเณหิ ธมฺเมหิ						

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C)	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	วิป ➔ ? ข อว ฐา / ฐ ฐ			
๑๒๓. อุปปมาณารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๔. หิเนหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๕. ปถิเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๖. มิจฺจตุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๗. สมฺมตุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๘. มกุฏารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๒๙. มกุฏเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๐. มกุฏาธิปตีหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๑. อนุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๒. อตีตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๓. อนาคตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๔. ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๕. อชฺฌตุตฺตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข อ ฅ / ฌ ฐ			
๑๓๖. พหิทฺธารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๗. อชฺฌตฺตพหิทฺธารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๘. สนิทฺสฺสนสฺสปฏิเมหิ ธมฺเมหิ						
๑๓๙. อนิทฺสฺสนสฺสปฏิเมหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๐. เหตุหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๑. สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๒. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๓. เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๔๔. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๕. เหตุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๔๖. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๗. น เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๔๘. อปฺปจฺจเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๔๙. อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๐. สนิทฺสฺสนนฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๑. สปฏิเมหิ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป ➔ ? ข อา ฐา / ฐ ฐ			
๑๕๒. รูปีหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๓. โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๔. อาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๕. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๖. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๕๗. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๕๘. อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๕๙. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๐. อาสววิปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๑. สลฺโลชนเหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๒. อสลฺโลชนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๓. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๔. สลฺโลชนเหิ เจว สลฺโลชนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๖๕. สลฺโลชนเหิ เจว สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๖๖. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ สลฺโลชนเหิ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข อว ฐา / ฐ ฐ			
๑๖๗. สลฺโลชนวิปยุตฺเตหิ อสฺลฺโลชนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๘. คนฺเถหิ ธมฺเมหิ						
๑๖๙. อคนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๐. คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๑. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๗๒. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๗๓. คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๔. คนฺถวิปยุตฺเตหิ อคนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๕. โอฆเมหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๖. อโนฆนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๗. โอฆสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๗๘. โอฆเมหิ เจว อโนฆนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๗๙. โอฆเมหิ เจว โอฆสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๘๐. โอฆสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โอฆเมหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๑. โอฆวิปยุตฺเตหิ อโนฆนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๒. โยเคหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๓. อโยคนิเยหิ ธมฺเมหิ						

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป ➔ ? ข อา ฐา / ฐ ฐ			
๑๘๔. โยคสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๕. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๘๖. โยเคหิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๘๗. โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๘. โยควิปยุตฺเตหิ อโยคนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๘๙. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๐. อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๑. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๒. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๙๓. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๑๙๔. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๕. นีวรณวิปยุตฺเตหิ อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๖. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๗. อปฺรามญฺเจหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๘. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๑๙๙. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๐๐. ปรามาสวิปยุตฺเตหิ อปฺรามญฺเจหิ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข อา ฌา / ฌ ฌ			
๒๐๑. สารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๒. อนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๓. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๔. เจตฺตึเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๕. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๖. จิตฺตวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๗. จิตฺตสํสฺสฺสเจหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๘. จิตฺตวิสํสฺสเจหิ ธมฺเมหิ						
๒๐๙. จิตฺตสํสฺสฺสสมฺมูจฺจฺจเนหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๐. จิตฺตสํสฺสฺสสมฺมูจฺจฺจเนสทฺทฺทหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๑. จิตฺตสํสฺสฺสสมฺมูจฺจฺจเนหิ นุปฺปวตฺตึหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๒. อุปาทาธมฺเมหิ						
๒๑๓. อนุปาทินฺเนหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๔. อุปาทานิ ธมฺเมหิ						
๒๑๕. อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๖. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๑๗. อุปาทานิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ธมฺเมหิ						

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C)	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	วิป ➔ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	วิป ➔ ? ข อ ฅ / ฅ ฅ			
๒๑๘. อุปาทานิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๑๙. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทานิ ธมฺเมหิ						
๒๒๐. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ อนฺูปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๑. กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๒. อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๓. สงฺกิลิฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๔. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๕. กิเลเสหิ เจว สงฺกิเลสิเกหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๒๖. กิเลเสหิ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๒๗. สงฺกิลิฏฺเฐหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๒๒๘. กิเลเสหิ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ						
๒๒๙. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลเสหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๐. กิเลสวิปยุตฺเตหิ อสงฺกิเลสิเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๑. ทสฺสเนน ปาทพฺเพหิ ธมฺเมหิ						

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ วิป → ? ข อ ฅ ฎ / ฐ ฏ			
๒๓๒. ภวานาย ปหัตตเพหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๓. ทสฺสเนน ปหัตตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๔. ภวานาย ปหัตตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๕. สวิตฺตเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๖. อวิตฺตเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๗. สวิจฺจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๘. อวิจฺจาเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๓๙. สปปิฏฺเฐเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๐. ปิฏฺฐหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๑. สุขสฺสหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๒. อุเปกฺขาสหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๓. น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๔. รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๕. อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๖. อปรียาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ						

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา แรก / เตหิ ธมฺเมหิ (C)	เย ธมฺมา หลัง / เต ธมฺมา (AB)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ			
	วิป ➡ ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	วิป ➡ ส่วนวิปยุตต์ของ "C"	วิป ➡ ? ข อว ฐา / ฐ ฐ			
๒๔๗. นิยุยานิเกหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๘. นิยเตหิ ธมฺเมหิ						
๒๔๙. อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ						
๒๕๐. สรณฺเหหิ ธมฺเมหิ						

👤 -----> ทสมนยนิทเทส จบแล้ว <----- 👤

เอกาถสมนยสังคหิเตนสัมปยุตตวิปยุตตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าต้องทำให้ได้ในเอกาถสมนยนิทเทส คือ

๑. หอวงค์ธรรมของ "เย ธมมา" ให้ได้ตามเงื่อนไข (เหมือนนัยที่ ๔ ตอนแรก)
๒. หาจำนวนชั้น อยตนะ ธาตุ ที่ประกอบกับ "เย ธมมา" ได้ (หาจาก อธ. สัมปยุตต์ ที่ประกอบกับ "เย ธมมา")
๓. หาจำนวนชั้น อยตนะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับ "เย ธมมา" ได้ (หาจาก อธ. วิปยุตต์ ที่ไม่ประกอบกับ "เย ธมมา")
๔. นำสิ่งที่ทำได้จากข้อ ๑, ข้อ ๒ และข้อ ๓ มาตั้งเป็นปุจฉา และวิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

-เงื่อนไขของ เย ธมมา คือ มีชั้น อยตนะ ธาตุ เหมือนกันกับปทนิทเทส

-นัยที่ ๔ กับนัยที่ ๑๑ มี "เย ธมมา" เดียวกัน

*อธ. = องค์ธรรม

รูปแบบการตั้งปัญหานัยที่ ๑๑

ปุจฉาที่ ๑ ...*ปทนิทเทส*... เย ธมมา ขนฺธสํกฺเขน สงฺกฺหิตา อยตฺนสํกฺเขน สงฺกฺหิตา ธาตุสํกฺเขน สงฺกฺหิตา, เต ธมมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหยาตฺเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

แปล ...*ปทนิทเทส*... นี้ับสงเคราะห์...*อธ. เย ธมมา*... โดยความเป็น...ชั้น...อายตนะ...ธาตุได้, ...*อธ. เย ธมมา*... เหล่านี้ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมมา ๓ ๑ ๗ สมฺปยุตฺตา, เอนา ขนฺเธน เอนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ชื่อชั้น อยตนะ ธาตุ ของปทนิทเทส

แปล ...*อธ. เย ธมมา*... เหล่านี้ ประกอบกับ ๓.... ๑.... ๗.... , และประกอบกับสังขารชั้นบางส่วนคือ..... ธรรมายตนะ ธรรมธาตุบางส่วนคือ.....

ปุจฉาที่ ๒ กตฺติ วิปยุตฺตา ? ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา ๑ ๑๐ ๑๐ วิปยุตฺตา, เอนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา. ไม่ประกอบกับ ๑.... ๑๐.... ๑๐...., และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุบางส่วนคือ.....

ตัวอย่าง สมุทยสังจนิทเทส

ปุจฉาที่ ๑ สมุทยสจฺเจน *เย ธมมา* ขนฺธสํกฺเขน สงฺกฺหิตา อยตฺนสํกฺเขน สงฺกฺหิตา ธาตุสํกฺเขน สงฺกฺหิตา, เต ธมมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหยาตฺเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

สมุทยสังจนี้ นับสงเคราะห์ *สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นโลก)* โดยความเป็นสังขารชั้น ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ ได้, *สังขารชั้นเจตสิก ๔๙* เหล่านั้น ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอนายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา, เอนา ขนฺเธน เอนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. (๓ ๑ ๗ / โลก, เวทนา สัญญา โลก)

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านั้น ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗,

และประกอบกับสังขารชั้นบางส่วน คือ โลกเจตสิก ธรรมายตนะ ธรรมธาตุบางส่วนคือ เวทนา สัญญา โลกเจตสิก.

ปุจฉาที่ ๒ กตฺติ วิปยุตฺตา ? ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เอนา ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา, เอนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วนคือ สุขุมรูป นิพพาน.

วิธีหาองค์ธรรมของ “เย ธมฺมา” ในเอกาทสมนยนิทเทส ๔

๔ นัยที่ ๑๑ มีจุดมุ่งหมายที่นักศึกษาจะต้องทำให้ได้คือ

๑. หา อธ. ของ “เย ธมฺมา แรก (B)” ให้ได้.

๒. หาจำนวนชั้น อยตนะ ธาตุ ของธรรมที่ประกอบกับ B ได้.

๓. หาจำนวนชั้น อยตนะ ธาตุ ของธรรมที่ประกอบกับ B ไม่ได้.

* อธ. = องค์ธรรม

** วิธีหา "เย ธมฺมา" เหมือนกับนัยที่ ๔

รูปแบบของนัยที่ ๔ A ==สัง--> B ---สัม--> ? ---วิป--> ?

“A” คือ บทนิทเทสที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)

“B” คือ “เย ธมฺมา แรก” ที่ต้องหาให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (กฎเดียวกับนัยที่ ๔)

“_ _ _ /” คือ จำนวนชั้น อยตนะ ธาตุ ที่ประกอบกับ B ได้ (เป็นชั้น อยตนะ ธาตุ ของธรรมที่ประกอบกับ B)

“/ _ , _ _” คือ สังขารชั้นบางส่วน , ธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน ที่ประกอบกับ B ได้

กลุ่มที่ ๑ รูป 3 นิทเทส

☒ = A	B	วิสันนา
อิตถินทรีย์ ☐	สุขมรูป ๑๕ ที่เหลือ	----สัม--> ? นคติ
ปริสสินทรีย์ ☐		
ปริเทวะ ☐	อปริเทวจิตตขสัททะ อตุชสัททะ	----วิป--> ? ๔ ๑ ๗ / ๕๒

=
=
=

ธรรมที่แสดงในนัยที่ ๑๑ เป็นธรรมที่มีชั้น อยตนะ ธาตุ เหมือนกัน (กฎเกณฑ์นัยที่ ๑๑)

-บทนิทเทส A ที่เป็น “อินทรีย์ ๒ บท” จะได้ “เย ธมฺมา (B)” ที่เป็น “สุขมรูป ๑๕ ที่เหลือ”

-บทนิทเทส A ที่เป็น “ปริเทวะ” จะได้ “เย ธมฺมา (B)” ที่เป็น “อปริเทวจิตตขสัททะ อตุชสัททะ”

-เลือก A กลุ่มใดเป็นบทนิทเทส ธรรมส่วนของ B ที่ตรงกับกลุ่ม A (ส่วนที่เหลือจากบทนิทเทส) คือ “เย ธมฺมา (B)”

-ในกลุ่มที่ ๑ นี้วิสันนาฝ่ายสัมปยุตต์เป็น "นคติ" เสมอ.

-วิสันนาฝ่ายวิปยุตต์เป็น "๔ - ๑ - ๗ / ๕๒" เสมอ.

กลุ่มที่ ๒ เวทนา ๕ อย่าง

☒ = A

☐ = B

A / B	วิสันนา
สุข	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๑
ทุกข	--วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขมรูป นิพพาน
โส	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๐ ---วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ปีติ สุข นิ
โท	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๔๗ ---วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ๔ สุข นิ
อุ	--สัม--> ? ๓ ๑ ๒ / ๕๐ ---วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๕/ วิจิ. สุข นิ

=
=
=

-เลือกเวทนาใดเวทนาหนึ่งเป็น “บทนิทเทส” เวทนาในช่องที่เหลือทั้งหมดจะเป็น “เย ธมฺมา”

-บทนิทเทส A เป็นได้ครั้งละ ๑ เวทนาเท่านั้น ในตัวอย่างได้แก่ ช่องที่กากบาท ☒

-เย ธมฺมา B เป็นเวทนา ๔ ที่เหลือเสมอ ในตัวอย่างได้แก่ ช่องที่ไม่มีกากบาท ☐

-วิสันนาในแถวที่ตรงกับเวทนาใด ก็เป็นวิสันนาของบทนิทเทสนั้นๆ

กลุ่มที่ ๓ สังหารเจตสิก ๑ - ๑๐ ดวง

☒ = A		B	วิสัยนา
สั่งการ ๑ - ๑๐	๑) ๑๕ บท ☐	สั่งการเจ.๕๐ (-A)	----สัมผัส---- ? ๓ ๑ ๗ / A , เว. สัญ. A ----วิป---- ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน
	๒) ๘ บท ☐	สั่งการเจ.๕๐-A+๑ (-A)	
	๓) ๓๕ บท ☐	สั่งการเจ.๕๐-A (-A)	

-ข้อ ๑ แสดงบทนิเทศที่มี “เย ธมมา” เป็น “สังขารันต์เจตสิก ๕๐ (เว้น ตัวนิเทศ)” มี ๑๕ นิเทศ (ให้ท่องบทนิเทศ ๑๕ บทจะง่ายกว่า)

-ข้อ ๒ แสดงบทนิเทศที่มี “เย ธมมา” เป็น “สังขารเจตสิก ๕๐ ทยออกด้วย อร.ของบทนิเทศ แล้ววกด้วย ๑” มี ๘ นิเทศ (ให้ท่องจำเช่นกัน)

-ข้อ ๓ แสดงบทนิเทศที่มี “เย รมมา” เป็น “สังขารเจตสิก ๕๐ ลบออกด้วย อร.ของบทนิเทศ” (นิเทศที่เหลือจากข้อ ๑ และข้อ ๒)

- วิสัชนาฝ่ายสัมปรยัตต์เป็น ๓ ๑ ๗ / อธ. ของ A , เวทนา สัญญา อธ. ของ A เสมอ.

- วิชาฟิสิกส์เป็น ๑ ๑๐ ๑๐ / สุนทรูป นิพนธ์

-นิเทศ ๑๕ บท คือ มัคคสังจาจะ, สมานินทรีย, ปัลลณินทรีย, อนัลลวาทัลลยัสสามินทรีย, อลฺลณินทรีย, อลฺลวาทวินทรีย, สังฆาร, กัมมภาวะ, สติปฏฺฐาน, สัมมปฺปธาน, อัปปมัลลญา, ปัลลจินทรีย, พลละ, โพชนงคฺ, มัคคะ.

-นิเทศ ๘ บทคือ เหตุสเหตุก, เหตุเหตุสัมปยัตต์, อาสวอาสวสัมปยัตต์, สัญญูชนสัญญูชนสัมปยัตต์, คันถคันถสัมปยัตต์, โอมโอมสัมปยัตต์, โยคโยคสัมปยัตต์, อปาทานอปาทานสัมปยัตต์.

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ ๑ ในกลุ่มที่ ๑ แสดงรูป 3 นิพเทศ

บทกวีเทส (A)	เย ธมฺมา (B)	วิสัยนา
อิตถินทรีย์ ☒	สุขุมรูป ๑๕ ที่เหลือ	----ส้ม--> ? นตฺถิ ----วิป--> ? ๔ ๑ ๗ / ๕๒
ปฺริสสินทรีย์ ☐		
ปรีเทวะ ☐	อปฺริเทวจิตตขสฺสททะ อตุคฺขสฺสททะ	

ขั้นตอนการหาค่าธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อยตนะ ธาตุ" ในวิชชา

๑) เลือก "อธิบดี" เป็นบทนิเทศ (☑) จะได้ "เย ธมมา" เป็น "สุภาษิต ๑๕ ที่เหลือ"

๒) ตั้ง "สุกรมรูป ๑๕ ที่เหลือ" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันทร์ อายตะนะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์

๓) ประธานเป็น "รูป" สัมปยุตต์ ไม่มีโดยประการทั้งปวง ให้ตอบ "นตฺถิ"

๔) ประธานเป็น "รูป" วิปยุตต์กับ นามจันทร์ ๔ มนายคนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ / เจตสิก ๕๒ เสมอ.

นัยที่ ๑๑ อติถินทุริเยน --ตั้ง--> สขุมรูป ๑๕ ที่เหลือ --ตั้ง--> ? นตฺถิ
 ↳ รป. ฐัม. ฐัม. ↳ วิป--> ? น.๕ ๑ ๗ / เจตสิก ๕๒

ตัวอย่างที่ ๒ ในกลุ่มที่ ๑ แสดงรูป 3 นิทเทส

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา (B)	วิสัชนา
อิตถินทริย ☐	สุขุมรูป ๑๕ ที่เหลือ	----สัม--> ? นคฺถิ
ปริสสินทริย ☐		
ปริเทวะ ☒	อปริเทวจิตตชัสสททะ อตุชสัสสททะ	----วิป--> ? ๔ ๑ ๗ / ๕๒

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ในวิสัชนา

- ๑) เลือก "ปริเทวะ" เป็นบทนิทเทส (☒) จะได้ "เย ธมฺมา" เป็น "อปริเทวจิตตชัสสททะ อตุชสัสสททะ"
- ๒) ตั้ง "อปริเทวจิตตชัสสททะ อตุชสัสสททะ" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์
- ๓) ประธานเป็น "รูป" สัมปยุตต์ ไม่มีโดยประการทั้งปวง ให้ตอบ "นคฺถิ"
- ๔) ประธานเป็น "รูป" วิปยุตต์กับ "นามจันท์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ / เจตสิก ๕๒" เสมอ.

นัยที่ ๑๑ ปริเทเวน --สัง--> อปริเทวจิตตชัสสททะ อตุชสัสสททะ ----สัม--> ? นคฺถิ
└─> รูป. สัท. สัท. └─วิป--> ? น.๔ ๑ ๗ / เจตสิก ๕๒

ตัวอย่างที่ ๑ ในกลุ่มที่ ๒ แสดง เวทนา ๕ ประเภท

A / B	วิสัชนา
☒ สุข	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๑
☐ ทุกข	--วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน
☐ โส	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๐ --วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ปีติ สุข นิ
☐ โท	--สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / ๔๗ --วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ๔ สุข นิ
☐ อุ	--สัม--> ? ๓ ๑ ๒ / ๕๐ --วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๕/ วิจิ. สุข นิ

☒ = A ☐ = B

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ในวิสัชนา

- ๑) เลือก "สุขเวทนา" เป็นบทนิทเทส (☒) จะได้ เย ธมฺมา (☐) เป็น "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา"
- ๒) ตั้ง "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์
- ๓) ประธานเป็น "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา" สัมปยุตต์กับ "น.๓ ๑ ๗ / เจตสิก ๕๑ (-เวทนา)"
- ๔) ประธานเป็น "ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา" วิปยุตต์กับ "๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน"

** "ทุกขเวทนา" แสดงเหมือนกับ "สุขเวทนา" ทุกประการ

นัยที่ ๑๑ สุขินทริเยน --สัง--> ทุกข-โส-โท-อุเบกขาเวทนา ----สัม--> ? น.๓ ๑ ๗ / ๕๑ (-เวทนา)
└─> เว. รัม. รัม. └─วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน

ตัวอย่างที่ ๒ ในกลุ่มที่ ๒ แสดง เวทนา ๕ ประเภท

A / B	วิสัย
สุข	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๑
ทุกข์	--วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน
โสม	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๐ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ปิตี สุข นิ
โท	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๔๗ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ๔ สุข นิ
อุ	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๒ / ๕๐ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๕/ วิจิ. สุข นิ

☒ = A ☐ = B

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ในวิสัย

- ๑) เลือก "โสมนัสสเวทนา" เป็นบทนิเทศ (☒) จะได้ เย ธมฺมา (☐) เป็น "สุข-ทุกข์-โสม-อุเบกขาเวทนา"
- ๒) ตั้ง "สุข-ทุกข์-โสม-อุเบกขาเวทนา" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมผัสยุตต์ วิปลยุตต์
- ๓) ประธานเป็น "สุข-ทุกข์-โสม-อุเบกขาเวทนา" สัมผัสยุตต์กับ "น.๓ ๑ ๗ / เจตสิก ๕๐ (-เวทนา)"
- ๔) ประธานเป็น "สุข-ทุกข์-โสม-อุเบกขาเวทนา" วิปลยุตต์กับ "๑ ๑๐ ๑๐ / ปิตีเจตสิก สุขุมรูป นิพพาน"

นัยที่ ๑๑ โสมนัสสินธุริเยน --สัมผัส--> สุข-ทุกข์-โสม-อุเบกขาเวทนา ---สัมผัส--> ? น.๓ ๑ ๗ / ๕๐ (-เว.)
 ↳ เว. ธม. ธม.
 ↳ --วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / ปิตี สุข. นิพ.

ตัวอย่างที่ ๓ ในกลุ่มที่ ๒ แสดง เวทนา ๕ ประเภท

A / B	วิสัย
สุข	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๑
ทุกข์	--วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน
โส	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๕๐ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ปิตี สุข นิ
โท	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๗ / ๔๗ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐/ ๔ สุข นิ
อุ	--สัมผัส--> ? ๓ ๑ ๒ / ๕๐ ---วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๕/ วิจิ. สุข นิ

☒ = A ☐ = B

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันท์ อายตนะ ธาตุ" ในวิสัย

- ๑) เลือก "โสมนัสสเวทนา" เป็นบทนิเทศ (☒) จะได้ เย ธมฺมา (☐) เป็น "สุข-ทุกข์-โส-อุเบกขาเวทนา"
- ๒) ตั้ง "สุข-ทุกข์-โส-อุเบกขาเวทนา" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันท์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมผัสยุตต์ วิปลยุตต์
- ๓) ประธานเป็น "สุข-ทุกข์-โส-อุเบกขาเวทนา" สัมผัสยุตต์กับ "น.๓ ๑ ๗ / เจตสิก ๔๗ (-เวทนา)"
- ๔) ประธานเป็น "สุข-ทุกข์-โส-อุเบกขาเวทนา" วิปลยุตต์กับ "๑ ๑๐ ๑๐ / โทจตุก ๔ สุขุมรูป นิพพาน"

นัยที่ ๑๑ โสมนัสสินธุริเยน --สัมผัส--> สุข-ทุกข์-โส-อุเบกขาเวทนา ---สัมผัส--> ? น.๓ ๑ ๗ / ๔๗ (-เว.)
 ↳ เว. ธม. ธม.
 ↳ --วิปล--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / โท.๔ สุข. นิพ.

$\boxed{\times} = A$ $\boxed{} = B$

[illegible]

-นิทเทส ๑๕ บท คือ มัคคสังจาจะ, สมารินทรีย์, ปัญญินทรีย์, อนัญญาคตัญญุตสามิตินทรีย์, อัญญินทรีย์, อัญญาตาวินทรีย์, สังขาร, กัมมภาวะ, สติปัญฐาน, สัมมปปธาน, อปปมัญญา, ปัญจินทรีย์, พลละ, โพชฌงค์, มัคคะ.
(ให้ท่องจำบทนิทเทสให้ได้)

นัยที่ ๑๑ มคฺคสฺสเจเน ==สัง==→ สังขารขันธเจตสิก ๕๐ (-อม.๘ที่ในมคฺคจิต ๔) ---สัม--? น.๓ ๑ ๗ / อม.๘, เว. สัตฺถุ. อม.๘
 ↳ สัง, ธัม, ธัม. ---วิ|--? ๑ ๑๐ ๑๐ / สำนวณ| นิพพาน

-นิเทศที่เหลืออีก ๑๔ บทแสดงเหมือนกันกับ
มัคคัสจะทุกประการ ต่างกันที่จำนวนสังขาร
ของบทนิเทศไม่เท่ากันเท่านั้น

ตัวอย่างที่ ๒ ในกลุ่มที่ ๓ แสดงสังขารเจตสิก ๑ - ๑๐ ดวง ในข้อ ๒) มี ๘ นิทเทส				-นิทเทส ๘ บทคือ เหตุสเหตุก, เหตุเหตุสัมปยุตต์, อาสวอาสวสัมปยุตต์, สัญโญชนสัญโญชนสัมปยุตต์, คันถคันถสัมปยุตต์, โอมโอมสัมปยุตต์, โยคโยคสัมปยุตต์, อุปาทานอุปาทานสัมปยุตต์. (ให้ท่องจำบทนิทเทสให้ได้)	
บทนิทเทส (A)		บทนิทเทส (B)		วิธีชนา	
สังขาร ๑ - ๑๐	๑) มี ๑๕ นิทเทส ☐	สังขารเจ.๕๐ (-A)		----สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / A , เว. สัญ. A ----วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน	
	๒) มี ๘ นิทเทส ☒	สังขารเจ.๕๐-A+๑ (-A)			
	๓) มี ๓๕ นิทเทส ☐	สังขารเจ.๕๐-A (-A)			
ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "ขันธ อายตนะ ธาตุ" ในวิสัยชา					
๑) เลือก "เหตุสเหตุกะ" ในกลุ่ม ๒ ซึ่งมี ๘ บทเป็น บทนิทเทส (☒) จะได้ เย ธมฺมา (B) เป็น "สังขารขันธเจตสิก ๕๐ ลบออกด้วยจำนวนองค์ธรรมของบทนิทเทส แล้วบวกด้วย ๑" = "สังขารขันธเจตสิก ๔๐+ (เว้น องค์ธรรมของบทนิทเทส)" *					
๒) ตั้ง "สังขารขันธเจตสิก ๔๐+ (เว้น องค์ธรรมของบทนิทเทส)" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนขันธ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์					
๓) ประธานเป็น "สังขารขันธเจตสิก ๔๐+" สัมปยุตต์กับ "น.๓ ๑ ๗ / อธ.ของนิทเทส, เวทนา สัญญา อธ.ของบทนิทเทส" เสมอ.					
๔) ประธานเป็น "สังขารขันธเจตสิก ๔๐+" วิปยุตต์กับ "๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน" เสมอ.					
นัยที่ ๑๑ เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ <u>==สัง==></u> สังขารขันธเจตสิก ๔๕ (-เหตุ ๖) ----สัม--> ? น.๓ ๑ ๗ / เหตุ ๖, เว. สัญ. เหตุ ๖ (-โมหเจตสิกในโมหมูลจิต ๒) ----วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน └─> สัง. ธัม. ธัม.					
* เหตุสเหตุกะ องค์ธรรม คือ เหตุ ๖ (เว้น โมหเจตสิก ที่ในโมหมูลจิต ๒) เย ธมฺมา (B) เป็น สังขารเจ. ๕๐ - เหตุ ๖ = สังขารเจ. ๔๔ + โมหเจตสิก ๑ = "สังขารเจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ ๖)"					

ตัวอย่างที่ ๓ ในกลุ่มที่ ๓ แสดงสังขารเจตสิก ๑ - ๑๐ ดวง ในข้อ ๓) มี ๓๕ นิทเทส				-นิทเทส ๓๕ บท คือบทที่เป็นสังขารเจตสิกล้วนๆ ที่เหลือจากนิทเทส ๑๕ บท และนิทเทส ๘ บท
บทนิทเทส (A)		บทนิทเทส (B)	วิธีชนา	
สังขาร ๑ - ๑๐	๑) มี ๑๕ นิทเทส ☐	สังขารเจ.๕๐ (-A)	----สัม--> ? ๓ ๑ ๗ / A , เว. สัญ. A ----วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน	
	๒) มี ๘ นิทเทส ☐	สังขารเจ.๕๐-A+๑ (-A)		
	๓) มี ๓๕ นิทเทส ☒	สังขารเจ.๕๐-A (-A)		

ขั้นตอนการหาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" และจำนวน "จันฺธํ อายคณะ ธาตุ" ในวิสัชนา

- ๑) เลือก "สมุทฺยสัจจะ" ในกลุ่ม ๓ ซึ่งมี ๓๕ บทเป็น บทนิทเทส (☒) จะได้ เย ธมฺมา (B) เป็น "สังขารจันฺธํเจตสิก ๕๐ ถพออกด้วยจำนวนองค์ธรรมของบทนิทเทส"
= "สังขารจันฺธํเจตสิก ๔๐+ (เว้น องค์ธรรมของบทนิทเทส)"
- ๒) ตั้ง "สังขารจันฺธํเจตสิก ๔๐+ (เว้น องค์ธรรมของบทนิทเทส)" เป็นประธานเพื่อหาจำนวนจันฺธํ อายคณะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ วิปยุตต์
- ๓) ประธานเป็น "สังขารจันฺธํเจตสิก ๔๐+" สัมปยุตต์กับ "น.๓ ๑ ๗ / อธ.ของนิทเทส, เวทนา สัญญา อธ.ของบทนิทเทส" เสมอ.
- ๔) ประธานเป็น "สังขารจันฺธํเจตสิก ๔๐+" วิปยุตต์กับ "๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน" เสมอ.

นัยที่ ๑๑ สมุทฺยสัจจะ	<u>==></u>	สังขารจันฺธํเจตสิก ๔๙ (-โลกเจตสิกที่ในโลกมูลจิต ๘)	---สัม--> ? น.๓ ๑ ๗ / โลกเจตสิก, เว. สัญ. โลกเจตสิก -วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน
	└─>	สัง. ธัม. ธัม.	

บทนิทเทศ (A)	$\xrightarrow{\equiv \equiv \equiv}$ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
					$\xrightarrow{\text{สัมผัส}}$? ข อา ธา / สัม, ฐ ฐ				$\xrightarrow{\text{วิป}}$? ข อา ธา / สัม, ฐ ฐ			
๑. สมุทตฺตเจเน												
๒. มคฺคตฺตเจเน												
๓. อิตฺถินฺทริเยเน												
๔. ปุริสินฺทริเยเน												
๕. สุจินฺทริเยเน												
๖. ทุกฺขินฺทริเยเน												
๗. โสมนสฺสสินฺทริเยเน												
๘. โทมนสฺสสินฺทริเยเน												
๙. อุเปกฺขินฺทริเยเน												
๑๐. สทฺธิณฺทริเยเน												
๑๑. วิริยินฺทริเยเน												
๑๒. สติณฺทริเยเน												
๑๓. สมาธิณฺทริเยเน												
๑๔. ปญฺญินฺทริเยเน												
๑๕. อนนฺตภาตญญสฺสคามินฺทริเยเน												
๑๖. อญฺญินฺทริเยเน												
๑๗. อญฺญาตาวินฺทริเยเน												
๑๘. อวิชฺชาเย												

[illegible]

บทนิเทศ (A)	$\xrightarrow{\equiv\equiv\equiv}$ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
					$\xrightarrow{\text{สัมผัส}}$? ข อา ธา / สั, ฐ ฐ				$\xrightarrow{\text{วิป}}$? ข อา ธา / สั, ฐ ฐ			
๓๙. มนสิกาเรน												
๔๐. เหตุหิ ธมฺเมหิ												
๔๑. เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๒. เหตุหิ เจว เหตุสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๓. อาสเวหิ ธมฺเมหิ												
๔๔. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๕. อาสเวหิ เจว อาสวสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๖. สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ												
๔๗. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนิเยหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๘. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												
๔๙. คนฺเถหิ ธมฺเมหิ												
๕๐. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ธมฺเมหิ												
๕๑. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												
๕๒. โอเมหิ ธมฺเมหิ												
๕๓. โอเมหิ เจว โอมนิเยหิ จ ธมฺเมหิ												
๕๔. โอเมหิ เจว โอสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												
๕๕. โยเคหิ ธมฺเมหิ												
๕๖. โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ธมฺเมหิ												
๕๗. โยเคหิ เจว โยคสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ												

บทนิทเทส (A)	ตั้ง ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ								
	สัมผัส ? ข อา ธา / สัม, ฐ ฐ				วิป ? ข อา ธา / สัม, ฐ ฐ								
๕๘. นีวรณฺเหติ ธมฺเมหิ													
๕๙. นีวรณฺเหติ เจว นีวรณฺเยหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๐. นีวรณฺเหติ เจว นีวรณฺสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๑. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ													
๖๒. ปรามาเสหิ เจว ปรามาญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๓. อุปาทานฺเหติ ธมฺเมหิ													
๖๔. อุปาทานฺเหติ เจว อุปาทานฺเยหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๕. อุปาทานฺเหติ เจว อุปาทานฺสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๖. กิเลสฺเหติ ธมฺเมหิ													
๖๗. กิเลสฺเหติ เจว สงฺกิลฺลฺสึเกหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๘. กิเลสฺเหติ เจว สงฺกิลฺลฺเจหิ จ ธมฺเมหิ													
๖๙. กิเลสฺเหติ เจว กิเลสฺสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ													

ทวาทสมนยสัมปยุตเตนสังคหิตาสังคหิตปทนิทเทส ๖

สิ่งที่นักศึกษาค้นคว้าต้องทำให้ได้ใน ทวาทสมนยนิทเทส คือ

-นัยที่ ๑๒ มี "เย ธมฺมา" เหมือนกับ "เย ธมฺมา แรก" ของนัยที่ ๙

๑. หอจกรรมของ "เย ธมฺมา" ที่ประกอบกับบพทนิทเทสได้ (องค์ธรรมส่วนสัมปยุตต์ของบพทนิทเทส = นัยที่ ๙ ตอนแรก)

๒. หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสังคหิตะ ของ "เย ธมฺมา"

๓. หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายอสังคหิตะ ของ "เย ธมฺมา"

๔. นำสิ่งที่ทำได้จากข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ มาตั้งเป็นปจฺจนา และวิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

รูปแบบการตั้งปจฺจนานัยที่ ๑๒	ปจฺจนาที่ ๑	 <i>บพทนิทเทส</i>	เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
	แปล	 <i>บพทนิทเทส</i>	นี้ประกอบกับ..... <i>อธ. เย ธมฺมา</i> ได้, ... <i>อธ. เย ธมฺมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	เต ธมฺมา ๔ ๒ ๒	สงฺคหิตา.
		 <i>อธ. เย ธมฺมา</i>	เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย ๔..... ๒..... ๒.....
	ปจฺจนาที่ ๒	กตฺติ	อสงฺคหิตา ? นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	๑ ๑๐ ๑๖	อสงฺคหิตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่แสดง)
	แปล	นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย	๑..... ๑๐..... ๑๖.....

ตัวอย่าง เวทนากขันธนิทเทส

ปจฺจนา ๑ เวทนากขันธนิทเทส เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา, เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

แปล เวทนาขันธนี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๑ (เวทนา) ได้, จิต ๘๙ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทวิหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.

แปล จิต ๘๙ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ สฬายาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญานขันธ์ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ธัมมายตนะ ธาตุ ๘ คือ วิญญานธาตุ ๗ ธัมมธาตุ ๑.

ปจฺจนา ๒ กตฺติ อสงฺคหิตา ? นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา ทวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐.

กฎของสัมปยุตต์

นามขันธ์ ๑ - ๒ - ๓ ---สัม--> นามขันธ์ ๓ - ๒ - ๑

รูปแบบการหาลังคกรรม "เย ธมฺมา" ฝ่ายสัมปยุตต์

- ① จิต ---สัม--> เจตสิกที่ประกอบได้ (๗, ๑๐, ๕๒)
- ② เจตสิก ---สัม--> จิต + เจตสิกที่ประกอบได้ (-A)
- ③ จิต + เจตสิก ---สัม--> เจตสิกที่ประกอบกับจิตได้ (-A)

วิธีหาลังคกรรม "เย ธมฺมา" ฝ่ายสัมปยุตต์

-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต" (ข้อ ①)

๑) ให้หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน

-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "เจตสิก" (ข้อ ②)

๑) ให้หาจำนวนจิต ที่เจตสิกซึ่งเป็นบทประธานเข้าไปประกอบได้

๒) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมดที่ประกอบกับจิตในข้อ ๑)

๓) จำนวนเจตสิกที่ได้ในข้อ ๒) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับเจตสิกอันเป็นบทประธานได้

-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "จิต + เจตสิก" (ข้อ ③)

๑) ให้หาจำนวนเจตสิกทั้งหมด ซึ่งประกอบได้กับจิตที่เป็นบทประธาน

๒) เจตสิกที่ได้จากข้อ ๑) ให้ลบจำนวนเจตสิกที่เป็นบทประธานออกเสีย ก็จะได้จำนวนเจตสิกที่ประกอบกับบทประธานได้

ตัวอย่างที่ ๑ บทนิทเทสเป็น "จิต" แสดง วิญญูณิกขันธนิทเทส เป็นตัวอย่าง

นัยที่ ๑๒ วิญญูณขันธ์ ---สัม--> เจตสิก ๕๒

 ---สัง--> ? ๓ ๑ ๑

 ---อสัง--> ? ๒ ๑๑ ๑๗

ตอนที่ ๑ หาลังคกรรมของ เย ธมฺมา ดังนี้

- ๑) หาลังคกรรมของ วิญญูณขันธ์ ในตัวอย่างนี้เป็น "จิต ๘๙"
- ๒) หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบกับ "จิต ๘๙" ที่เป็นบทนิทเทส ในตัวอย่างนี้เป็น "เจตสิก ๕๒"
- ๓) องค์กรรมที่ได้ในข้อ ๒) คือ เย ธมฺมา ในตัวอย่างนี้ เย ธมฺมา ได้แก่ เจตสิก ๕๒

ตอนที่ ๒.๑ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัยนา ฝ่ายสังคหิตะ

- ๑) นำ "เจตสิก ๕๒" ที่เป็น เย ธมฺมา ไปสงเคราะห์หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ
- ๒) เวทนาเจตสิก ที่ใน เจตสิก ๕๒ เป็น เวทนาขันธ์
- ๓) สัญญาเจตสิก ที่ใน เจตสิก ๕๒ เป็น สัญญาขันธ์
- ๔) เจตสิก ๕๐ ที่เหลือ เป็น สังขารขันธ์
- ๕) เจตสิกทั้งหมด เป็น รัมมยตนะ ๑ รัมมธาคู ๑
- ๖) รวมจำนวนขันธ์ได้ เจตสิกขันธ์ ๓ รัมมยตนะ ๑ รัมมธาคู ๑

ตอนที่ ๒.๒ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัยนา ฝ่ายอสังคหิตะ

- ๑) นำขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ที่สงเคราะห์ได้ในฝ่ายสังคหิตะ ข้อ ๖) ลบออกจากขันธ์ ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘
- ๒) จะได้ ขันธ์ ๒ อายุตนะ ๑๑ ธาตุ ๑๗ เป็นฝ่ายอสังคหิตะ

ตัวอย่างที่ ๒ บทนิเทศเป็น เจตสิก แสดง สมุทยสังขนิเทศ เป็นตัวอย่าง	ตัวอย่างที่ ๓ บทนิเทศเป็น จิต + เจตสิก แสดง อิทธิบาทนิเทศ เป็นตัวอย่าง
นัยที่ ๑๒ สมุทยสังจะ ---สัม--> โลกมุจ.๘ เจ. ๒๑ (-โลก) $\begin{cases} \text{---สัง--> ? น.๔ ๒ ๒} \\ \text{---อสัง--> ? ๑ ๑๐ ๑๖} \end{cases}$ ตอนที่ ๑ หองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ดังนี้ ๑) หองค์ธรรมของ สมุทยสังจะ ในตัวอย่างนี้เป็น "โลกเจตสิก" ๒) หาจำนวนจิตที่โลกเจตสิกเข้าไปประกอบ ในตัวอย่างนี้โลกเจตสิกประกอบได้ใน "โลกมุจิต ๘" ๓) หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบใน "โลกมุจิต" ที่หาได้ในข้อ ๒) ในตัวอย่างนี้ โลกมุจิต ๘ มีเจตสิกประกอบได้ ๒๒ ดวง ๔) เจตสิก ๒๒ ดวง ที่หาได้ในข้อ ๓) ให้ลบองค์ธรรมของสมุทยสังจะออกเสียจะได้เจตสิกที่ประกอบกับสมุทยสังจะ ๕) จากข้อ ๑) ถึงข้อ ๔) องค์ธรรมที่หาได้คือ "โลกมุจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (-โลก)" ตอนที่ ๒.๑ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัชนา ฝ่ายสังคหิตะ ๑) นำ "โลกมุจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (-โลก)" ที่หาได้ไปสงเคราะห์หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ๒) โลกมุจิต ๘ เป็น วิญญูณขันธ์ มนายตนะ มโนวิญญูณธาตุ ๓) ในเจตสิก ๒๑ นั้น เวทนาเจตสิก เป็น เวทนาขันธ์, สัญญาเจตสิก เป็น สัญญาขันธ์ ๔) เจตสิก ๑๙ ที่เหลือเป็น สังขารขันธ์, เจตสิกทั้งหมดเป็น รัมมยตนะ รัมมธาตุ ๕) รวมจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุได้ นามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ รัมมยตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ตอนที่ ๒.๒ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัชนา ฝ่ายอสังคหิตะ -ให้ทำแบบเดียวกับตัวอย่างที่ ๑	นัยที่ ๑๒ อิทธิบาท ---สัม--> เจตสิก ๓๓ (-ฉันทะ วิริยะ ปัญญา) $\begin{cases} \text{---สัง--> ? ๓ ๑ ๑} \\ \text{---อสัง--> ? ๒ ๑๑ ๑๗} \end{cases}$ ตอนที่ ๑ หองค์ธรรมของ เย ธมฺมา ดังนี้ ๑) หองค์ธรรมของ อิทธิบาท ในตัวอย่างนี้เป็น "มคจิต ๔ ฉันทะ วิริยะ ปัญญาเจตสิก" ๒) เนื่องจากบทนิเทศ (A) มีจิตร่วมอยู่ด้วย จึงให้หาจำนวนเจตสิกที่ประกอบกับจิตของบทนิเทศ ๓) จิตในบทนิเทศเป็น มคจิต ๔ ซึ่งเป็นโลกุตตรจิต จึงมีเจตสิกประกอบทั้งหมด ๓๖ ดวง ๔) ให้ลบเจตสิกที่เป็นองค์ธรรมของบทนิเทศออกจากเจตสิกที่ประกอบในจิตของบทนิเทศออกเสีย -เจตสิกทั้งหมด ๓๖ ลบออกด้วยองค์ธรรมของบทนิเทศ ๓ ดวง เหลือ ๓๓ ดวง ๕) เจตสิกที่เหลือเป็นองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" ในตัวอย่างนี้ได้แก่ เจตสิก ๓๓ ดวง ตอนที่ ๒.๑ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัชนา ฝ่ายสังคหิตะ ๑) นำเจตสิก ๓๓ ที่เป็น "เย ธมฺมา" ไปสงเคราะห์หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ตามนัยที่ ๑ ๒) ในเจตสิก ๓๓ นั้น เวทนาเจตสิก เป็น เวทนาขันธ์, สัญญาเจตสิก เป็น สัญญาขันธ์, เจตสิกที่เหลือ ๓๑ เป็น สังขารขันธ์ ๓) เจตสิกทั้งหมด เป็น รัมมยตนะ รัมมธาตุ ๔) รวมจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ แล้วได้ ขันธ์ ๓ อายุตนะ ๑ ธาตุ ๑ ตอนที่ ๒.๒ หาจำนวนขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัชนา ฝ่ายอสังคหิตะ -ให้ทำแบบเดียวกับตัวอย่างที่ ๑

บทนิทเทส (A)	เย ฐมฺมา / เต ฐมฺมา (B) — สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		— สัจ → ? ข อา ฐา			— อสัจ → ? ข อา ฐา		
๑. เวทนาภุขฺณเรณ							
๒. สลฺลาภุขฺณเรณ							
๓. สงฺขารภุขฺณเรณ							
๔. วิญฺญาณภุขฺณเรณ							
๕. มนายตเนน							
๖. จกฺขุวิญฺญาณธาคฺคยา							
๗. โสทวิญฺญาณธาคฺคยา							
๘. ฆานวิญฺญาณธาคฺคยา							
๙. ชิวฺหาวิญฺญาณธาคฺคยา							
๑๐. กายวิญฺญาณธาคฺคยา							
๑๑. มโนธาคฺคยา							
๑๒. มโนวิญฺญาณธาคฺคยา							
๑๓. สมุทฺยสจฺเจน							
๑๔. มคฺคสจฺเจน							
๑๕. มนินฺทุริเยน							
๑๖. สจฺจินฺทุริเยน							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (B) สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัม → ? ข อา ฐา			อสัม → ? ข อา ฐา		
๑๗. ทุกุจฉิตรีเยน							
๑๘. โสมนัสสิตรีเยน							
๑๙. โทมนัสสิตรีเยน							
๒๐. อุเปกัจฉิตรีเยน							
๒๑. สทุธิตรีเยน							
๒๒. วิริยิตรีเยน							
๒๓. สติตรีเยน							
๒๔. สมาธิตรีเยน							
๒๕. ปญฺญิตรีเยน							
๒๖. อนนฺตยาตถสํสาโมติตรีเยน							
๒๗. อญฺญิตรีเยน							
๒๘. อญฺญาตวิตรีเยน							
๒๙. อวิชฺชา							
๓๐. อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารเณ							
๓๑. สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน							
๓๒. สฬายตนปจฺจยา ผสฺสเณ							
๓๓. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย							
๓๔. เวทนายปจฺจยา ตณฺหา							

บทนิทเทส (A)	เย ฐมฺมา / เต ฐมฺมา (B) — สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		— สัจ → ? ข อา ฐา			— อสัจ → ? ข อา ฐา		
๓๕. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน							
๓๖. อุปาทานปจฺจยา กมฺมภเวเนน							
๓๗. โสเกเน							
๓๘. ทุกฺเขเน							
๓๙. โทมนสฺสเนน							
๔๐. อุปายาเสเน							
๔๑. สติปญฺญาเนน							
๔๒. สมฺมปฺปธานเนน							
๔๓. อิทธิปาเทเนน							
๔๔. ฌาเนเนน							
๔๕. อปฺปมณฺญาย							
๔๖. ปญฺจิณฺหุริเยหิ							
๔๗. ปญฺจหิ พลฺเลหิ							
๔๘. สตุตฺติ โพชฺฌณฺเคหิ							
๔๙. อริเยเน อฏฺฐังคิกิเณน มคฺเคเน							
๕๐. ผสฺสเนน							
๕๑. เวทนาย							
๕๒. สลฺยาย							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B) สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัม → ? ข อ ฐา			อสัม → ? ข อ ฐา		
๕๓. เจตนาย							
๕๔. จิตฺเตน							
๕๕. อธิโมกฺเขน							
๕๖. มนสิกาเรน							
๕๗. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๕๘. ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๕๙. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๐. สวิตกฺกสฺวิจาเรหิ ธมฺเมหิ							
๖๑. อวิตกฺกวิจารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๒. ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๓. สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๔. อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๕. เหตฺุหิ ธมฺเมหิ							
๖๖. เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๗. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ							
๖๘. เหตฺุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๖๙. เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตฺุหิ ธมฺเมหิ							
๗๐. น เหตฺุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ							

บทนิทเทส (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (B) ← สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		← สัม → ? ข อ ฐา			← อสัม → ? ข อ ฐา		
๗๑. อาสเวหิ ฐมาเมหิ							
๗๒. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ฐมาเมหิ							
๗๓. อาสเวหิ เจว อาสวสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๗๔. อาสวสมปยุตเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ฐมาเมหิ							
๗๕. สลฺโลชนเนหิ ฐมาเมหิ							
๗๖. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนนิเยหิ จ ฐมาเมหิ							
๗๗. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๗๘. สลฺโลชนสมปยุตเตหิ เจว โน จ สลฺโลชนเนหิ ฐมาเมหิ							
๗๙. คนฺเถหิ ฐมาเมหิ							
๘๐. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ฐมาเมหิ							
๘๑. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๘๒. คนฺถสมปยุตเตหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ฐมาเมหิ							
๘๓. โอเมหิ ฐมาเมหิ							
๘๔. โอเมหิ เจว โอมนิเยหิ จ ฐมาเมหิ							
๘๕. โอเมหิ เจว โอสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๘๖. โอสมปยุตเตหิ เจว โน จ โอเมหิ ฐมาเมหิ							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B) สัม → ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัม → ? ข อ ฐา			อสัม → ? ข อ ฐา		
๘๗. โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๘๘. โยเคหิ เจว โยคณิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๘๙. โยเคหิ เจว โยคสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๙๐. โยคสมปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๙๑. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๙๒. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๙๓. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๙๔. นีวรณสมปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๙๕. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ							
๙๖. ปรามาสสมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๙๗. ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ							
๙๘. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๙๙. เจตฺติเกหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๐. จิตฺตสมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๑. จิตฺตสํสฏฺเฐหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๒. จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๓. จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานสทฺภูหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๔. จิตฺตสํสฏฺฐสมุฏฺฐานานุปริวตฺตฺเหหิ ธมฺเมหิ							

บทนิทเทส (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (B) —สัง—> ส่วนประกอบของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สัง—> ? ข อ ฐา			—อสัง—> ? ข อ ฐา		
๑๐๕. อุปาทาเนหิ ฐมาเมหิ							
๑๐๖. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ฐมาเมหิ							
๑๐๗. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๑๐๘. อุปาทานสมปยุตเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ฐมาเมหิ							
๑๐๙. กิเลสเหติ ฐมาเมหิ							
๑๑๐. กิเลสเหติ เจว สงฺกิลเลสิเกหิ จ ฐมาเมหิ							
๑๑๑. กิเลสเหติ เจว สงฺกิลฺลฺเจหิ จ ฐมาเมหิ							
๑๑๒. สงฺกิลฺลฺเจหิ เจว โน จ กิเลสเหติ ฐมาเมหิ							
๑๑๓. กิเลสเหติ เจว กิเลสสมปยุตเตหิ จ ฐมาเมหิ							
๑๑๔. กิเลสสมปยุตเตหิ เจว โน จ กิเลสเหติ ฐมาเมหิ							
๑๑๕. สวิตกฺเกหิ ฐมาเมหิ							
๑๑๖. สวิจาเรหิ ฐมาเมหิ							
๑๑๗. สปปิฏฺเฐหิ ฐมาเมหิ							
๑๑๘. ปิฏิสทฺทเตหิ ฐมาเมหิ							
๑๑๙. สุขสทฺทเตหิ ฐมาเมหิ							
๑๒๐. อุปะกฺขาสทฺทเตหิ ฐมาเมหิ							

เตรสมนยอสังคหิเตนสัมปยุตตวิปยุตตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาต้องทำให้ได้ในเตรสมนยนิทเทส คือ

-เงื่อนไขของ เย ธมฺมา คือ มีขันธ์ อายตนะ ธาตุ ต่างกันกับบทนิทเทส

๑. หาองค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" ให้ได้ตามเงื่อนไข (เงื่อนไขเดียวกันกับนัยที่ ๕)

* อธ. = องค์ธรรม

๒. หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่ประกอบกับ "เย ธมฺมา" ได้ (หาจาก อธ. สัมปยุตต์ ที่ประกอบกับ "เย ธมฺมา")

๓. หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ที่ไม่ประกอบกับ "เย ธมฺมา" ได้ (หาจาก อธ. วิปยุตต์ ที่ไม่ประกอบกับ "เย ธมฺมา")

๔. นำสิ่งที่ได้จากข้อ ๑, ข้อ ๒ และข้อ ๓ มาตั้งเป็นปจฺจา และวิสัชนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

รูปแบบการตั้งปจฺจานัยที่ ๑๓	ปจฺจาที่ ๑	 <i>บทนิทเทส</i> เย ธมฺมา ขนฺธสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา อายตฺนสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา ธาตุสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
	แปล	 <i>บทนิทเทส</i> นั้นับสงเคราะห์..... <i>อธ. เย ธมฺมา</i> โดยความเป็น.....ขันธ์.....อายตนะ.....ธาตุไม่ได้, ...
		 <i>อธ. เย ธมฺมา</i> เหล่านี้ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	เต ธมฺมา ๓ _ _ สมฺปยุตฺตา, เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. <i>อธ. เย ธมฺมา</i> เหล่านี้ ประกอบกับ ๓.... , และประกอบกับธมฺมายตฺนะ ธมฺมธาทูบางส่วนของ.....
	ปจฺจาที่ ๒	กตฺติหิ วิปยุตฺตา ? ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิสัชนา	๑ ๑๐ ๑๐ วิปยุตฺตา, เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่แสดง)
	แปล	ไม่ประกอบกับ ๑.... ๑๐.... ๑๐...., และไม่ประกอบกับธมฺมายตฺนะ ธมฺมธาทูบางส่วนของ.....

ชื่อขันธ์ อายตนะ ธาตุ
ของบทนิทเทส

ตัวอย่าง รูปกัณฺธนิทเทส

ปจฺจาที่ ๑ รูปกขฺนฺเรน เย ธมฺมา ขนฺธสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา อายตฺนสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา ธาตุสฺสคฺเคน อสฺสคฺคิตา, เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

รูปกัณฺธนี้ นั้นับสงเคราะห์ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปกัณฺธ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธมฺมายตฺนะ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ ธมฺมธาทู ๑ ไม่ได้, จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา, เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทณกัณฺธ สัทฺถกัณฺธ สัมผัสกัณฺธ และประกอบกับ ธมฺมายตฺนะ ธมฺมธาทู บางส่วนของ จิต ๕๒.

ปูจฉาที่ ๒ กติหิ วิปยุตฺตา ? ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา, เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน.

วิธีหาองค์ธรรม “เย ธมฺมา” ในเทรสมนยนิทเทส ๔

๔ ในเทรสมนยนิทเทส มีจุดประสงค์ที่นักศึกษาจะต้องทำให้ได้คือ

๑. หา อธ. ของ “เย ธมฺมา (B)” ให้ได้
 ๒. นับสังเคราะห์จำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของ “เย ธมฺมา (B)” ฝ่าย “สัมปยุตต์” ให้ได้
 ๓. นับสังเคราะห์จำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของ “เย ธมฺมา (B)” ฝ่าย “วิปยุตต์” ให้ได้.
- (อธ. = องค์ธรรม)

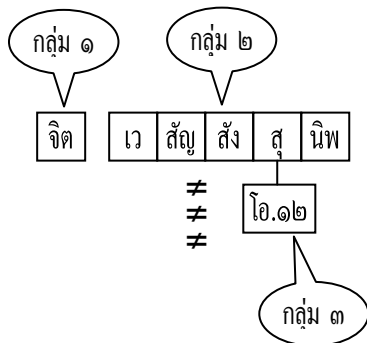
รูปแบบของนัยที่ ๑๓ A --อสัง--> B --สัม--> ? _ _ _ / _ _
~~===~~ \ --วิป--> ? _ _ _ / _ _

“A” คือ บทนิทเทสที่นำมาแสดง (ตอนสอบมีกำหนดมาให้)

“B” คือ “เย ธมฺมา แรก” ที่ต้องหาให้ได้ตามกฎเกณฑ์ (ใช้สูตรจะหาง่ายกว่า)

“ _ _ _ / _ _ ” คือ จำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของ “B” ตามลำดับ

สูตรนัยที่ ๑๓

ธรรมที่แสดงได้ในนัยที่ ๑๓ เป็นธรรมที่มีขันธ์ อายตนะ ธาตุ ต่างกัน

-ในแต่ละกลุ่มจะต่างกันโดยขันธ์ อายตนะ และธาตุ

-ยกกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ (-สุขุมรูป) เป็นบทนิทเทส กลุ่มที่ ๓ คือ “เย ธมฺมา” ที่ต้องการ

-ยกกลุ่มที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓ เป็นบทนิทเทส กลุ่มที่ ๑ คือ “เย ธมฺมา” ที่ต้องการ

-“บทนิทเทส กับ เย ธมฺมา” จะอยู่กลุ่มเดียวกันไม่ได้ กลุ่มที่ถูกเลือกเป็นบทนิทเทสแล้ว นำมาเป็น เย ธมฺมา ไม่ได้

วิธีใช้สูตรหา เย ธมฺมา ดังนี้

๑) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา”

๒) ถ้ายก กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา”

๓) ถ้ายก กลุ่ม ๒+ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา”

หมายเหตุ /“กลุ่ม ๒-” หมายถึง องค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ ยกเว้นสุขุมรูป /“กลุ่ม ๒+” หมายถึง องค์ธรรมในกลุ่มที่ ๒ รวมสุขุมรูปด้วย /“===” หมายถึง ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ตามลำดับ ซึ่งต่างกันระหว่าง บทนิทเทส

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ➡ ข้อ ๑) ถ้ายก กลุ่ม ๑, ๒- เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๓ เป็น “เย ธมฺมา” ➡

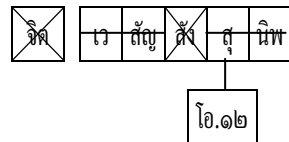
เมื่อยกองค์ธรรมตัวใดตัวหนึ่งในกลุ่ม ๑ รวมกับกลุ่ม ๒- เป็น “บทนิทเทส” แล้วองค์ธรรมที่เหลือในกลุ่มที่ ๓ ทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา”

-ยก “จิต” ในกลุ่ม ๑ รวมกับ “เวทนา สัญญา สังขาร นิพพาน” อย่างใดอย่างหนึ่งในกลุ่มที่ ๒- (เว้นสุขุมรูป) เป็น “บทนิทเทส”

-“โอฬาริกรูป ๑๒” ในกลุ่ม ๓ ทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา”

-ตั้ง “เย ธมฺมา” คือ “โอฬาริกรูป ๑๒” ในกลุ่มที่ ๓ เป็น “ประธาน” แทนบทนิทเทส เพื่อหาจำนวนจันท์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัณหาฝ่ายสัมปยุตต์ และฝ่ายวิปปยุตต์

ตัวอย่างที่ ๑ บทนิทเทสเป็น “จิต + เจตสิก หรือ นิพพาน” แสดง อิทธิบาทนิทเทส เป็นตัวอย่าง

นัยที่ ๑๓ อิทธิบาท --๐สัง--> โอฬาริกรูป ๑๒
~~==~~
 ---สัม--> ? นตฺถิ
 ---วิป--> ? น.๔ ๑ ๗ / ๕๒

๑) หาองค์ธรรมของบทนิทเทส :

-“บทนิทเทส (A)” เป็น อิทธิบาท องค์ธรรมได้แก่ “ฉันทะ วิริยะ ปัญญา มัคคจิต ๔”

๒) ตัดองค์ธรรมของบทนิทเทสออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๓) องค์ธรรมใดองค์ธรรมหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ เป็นบทนิทเทส ให้ตัดกลุ่มที่ ๒ ทั้งทั้งกลุ่ม (☐) เพราะมีส่วนเหมือนกันที่อายุตนะ และธาตุ

๔) องค์ธรรมในกลุ่มที่เหลือ เป็น “เย ธมฺมา (B)” ได้แก่ โอฬาริกรูป ๑๒

๕) ตั้ง “เย ธมฺมา (B)” คือ โอฬาริกรูป ๑๒ เป็นประธาน ในการสงเคราะห์จันท์ อายุตนะ ธาตุ ของวิสัณหา ฝ่ายสัมปยุตต์ และฝ่ายวิปปยุตต์

๖) เนื่องจากบทประธานเป็น “รูป” วิสัณหาฝ่ายสัมปยุตต์จึงเป็น “นตฺถิ ไม่มี” เพราะสัมปยุตต์เป็นลักษณะเฉพาะของนามจันท์ ๔ เท่านั้น

๗) เนื่องจากบทประธานเป็น “รูป” จึงวิปปยุตต์ (ไม่ประกอบ) กับ นามจันท์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ เท่านั้น จึงได้จันท์ เป็น น.๔ มนายตนะ ๑

วิญญูณธาตุ ๗ และธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วนคือ เจตสิก ๕๒

บทนิทเทสในกลุ่มนี้มี ๑๐๘ บท

คือ...

๑) บทที่ ๑ธ. เป็น จิต + เจตสิก

มี ๘๑ บท

๒) บทที่ ๑ธ. เป็น จิต + เจ. + นิ.

มี ๒๗ บท

ตัวอย่าง วิธีการใช้สูตรหา เย ธมฺมา ➡ ข้อ ๒) ถ้ายก กลุ่ม ๒, ๓ เป็น “บทนิทเทส” ---> กลุ่ม ๑ เป็น “เย ธมฺมา” ➡

เมื่อยกองค์ธรรมใดองค์ธรรมหนึ่งในกลุ่ม ๒ รวมกับ กลุ่ม ๓ เป็น “บทนิทเทส” แล้วกลุ่ม ๑ ทั้งหมด เป็น “เย ธมฺมา”

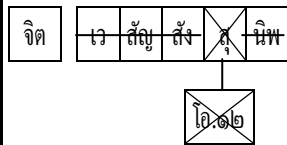
-ยก “เวทนา สัญญา สังขาร สุขุมรูป นิพพาน” อย่างใดอย่างหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ รวมกับ “โอฬาริกรูป” ตัวใดตัวหนึ่งในกลุ่ม ๓ เป็น “บทนิทเทส”

-“จิต ๘๙” ในกลุ่ม ๑ ทั้งหมดเป็น “เย ธมฺมา”

-ตั้ง “เย ธมฺมา” คือ “จิต ๘๙” เป็น “ประธาน” แทนบทนิทเทส เพื่อหาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของวิสัยนา ฝ่ายสัมปยุตต์ และฝ่ายวิปยุตต์

ตัวอย่างที่ ๒ บทนิทเทสเป็น “สุขุมรูป + โอฬาริกรูป” แสดง รูปักขันธนิทเทส เป็นตัวอย่าง

นัยที่ ๑๓ รูปักขันธ --อสัง--> จิต ๘๙ $\begin{cases} \text{---สัม--> ? ๓ - - / ๕๒} \\ \text{---วิป--> ? ๑ ๑๐ ๑๐ / สุขุมรูป นิพพาน} \end{cases}$

๑) หาองค์ธรรมของบทนิทเทส :

-“บทนิทเทส (A)” เป็น รูปักขันธ องค์ธรรมได้แก่ “รูป ๒๘”

๒) คัดองค์ธรรมของบทนิทเทสออกจากสูตรตาราง คือองค์ธรรมในช่อง (☒)

๓) องค์ธรรมใดองค์ธรรมหนึ่งในกลุ่มที่ ๒ เป็นบทนิทเทส ให้ตัดกลุ่มที่ ๒ ทั้งทั้งกลุ่ม (☐) เพราะมีส่วนเหมือนกันที่อายตนะ และธาตุ

๔) องค์ธรรมในกลุ่มที่เหลือ เป็น “เย ธมฺมา (B)” ได้แก่ จิต ๘๙

๕) ตั้ง “เย ธมฺมา (B)” คือ จิต ๘๙ เป็นประธาน ในการสงเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ของวิสัยนา ฝ่ายสัมปยุตต์ และฝ่ายวิปยุตต์

๖) หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์ เนื่องจากบทประธานเป็น “จิต ๘๙” นับขันธ์ได้ ๑ ขันธ์ สัมปยุตต์ (ประกอบ) กับ นามขันธ์ ๓ ที่เหลือ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ ได้บางส่วน คือเจตสิก ๕๒

๗) หาจำนวนขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายวิปยุตต์ เนื่องจากบทประธานเป็น “จิต ๘๙” ประกอบกับเจตสิก ๕๒ เมื่อรวมกันแล้วนับขันธ์ได้ ๔ ขันธ์ นับอายตนะได้ ๒ อายตนะ คือจิตเป็นมนายตนะ เจตสิกเป็นรัมมายตนะ นับธาตุได้ ๘ ธาตุ คือจิต ๘๙ เป็นวิญญานธาตุ ๗ เจตสิกเป็นรัมมธาตุ นำขันธ์ฝ่ายสัมปยุตต์ลบออกจากขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ จะได้ขันธ์ ๑ คือรูปักขันธ อายตนะ ๑๐ คือโอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๐ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐

๘) เนื่องจาก รัมมายตนะ รัมมธาตุ ฝ่ายสัมปยุตต์มีแต่เจตสิก ๕๒ เท่านั้น ยังเหลือรัมมายตนะ รัมมธาตุ ที่เป็น สุขุมรูป และนิพพาน อยู่อีกให้นำมาวิปยุตต์ด้วย

บทนิทเทสในกลุ่มนี้มี ๑๒ บทคือ...

รูปักขันธนิทเทส

รูปิปทนิทเทส

อสังยุตฺถนิทเทส

เอกโวการภวนิทเทส

อุปาทปทนิทเทส

อนารัมมณปทนิทเทส

จิตตวิปยุตตปทนิทเทส

จิตตวิสังสัฏฐูปทนิทเทส

จิตตสมุฏฐานปทนิทเทส

โนจิตตปทนิทเทส

พาหิรปทนิทเทส

นามรูปนิทเทส

แบบฝึกหัด การสงเคราะห์ในเตรสนนยนิทเทศ

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ								
					สืบ → ? ข อา ธา / ฐ ฐ				วิป → ? ข อา ธา / ฐ ฐ				
๑๔. ขราย													
๑๕. มรณณ													
๑๖. อิทธิปาเทน													
๑๗. กุสเลหิ ฐเมหิ													
๑๘. อกุสเลหิ ฐเมหิ													
๑๙. สุขาย เวทนาย สมปยุตเตหิ ฐเมหิ													
๒๐. ทุกุขาย เวทนาย สมปยุตเตหิ ฐเมหิ													
๒๑. อทุกขมสุขาย เวทนาย สมปยุตเตหิ ฐเมหิ													
๒๒. วิปาเกหิ ฐเมหิ													
๒๓. วิปากธมมฐเมหิ													
๒๔. อนุปาทินนูปาทานิเยหิ ฐเมหิ													
๒๕. สงกิลิกฺขสงกิลสิเกหิ ฐเมหิ													
๒๖. อสงกิลิกฺขาสงกิลสิเกหิ ฐเมหิ													
๒๗. สวิตกุกสฺวิจาเรหิ ฐเมหิ													

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠➡ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ								
					สัมผัส➡ ? ข อา ธา / ฐ ฎ				วิปล➡ ? ข อา ธา / ฐ ฎ				
๔๔. อุปปมาณารมณเฑี ฐเมหิ													
๔๕. หีนเฑี ฐเมหิ													
๔๖. ปณเฑี ฐเมหิ													
๔๗. มิจจตุตถนิยเตหิ ฐเมหิ													
๔๘. สมนตุตถนิยเตหิ ฐเมหิ													
๔๙. มคฺคารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๐. มคฺคเหตุเกหิ ฐเมหิ													
๕๑. มคฺคาธิปตเฑี ฐเมหิ													
๕๒. อตตารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๓. อนาคตารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๔. ปจฺจุปฺปนารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๕. อชฺชุตตารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๖. พหิทฺฐารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๗. อชฺชุตตพหิทฺฐารมณเฑี ฐเมหิ													
๕๘. สเหตุเกหิ ฐเมหิ													
๕๙. เหตุสมปยุตเตหิ ฐเมหิ													
๖๐. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ฐเมหิ													
๖๑. เหตุสมปยุตเตหิ เจว น จ เหตุหิ ฐเมหิ													

[illegible]

บทนิทเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
	สัมผัส ? ข อา ธา / ฐ ฑ				วิปล ? ข อา ธา / ฐ ฑ							
๗๙. โอมสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ												
๘๐. โอมสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โอเมหิ ธมฺเมหิ												
๘๑. โอมวิปฺปยุตฺเตหิ อโนมฺนียะหิ ธมฺเมหิ												
๘๒. อโยคินียะหิ ธมฺเมหิ												
๘๓. โยคสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ												
๘๔. โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ												
๘๕. โยควิปฺปยุตฺเตหิ อโยคินียะหิ ธมฺเมหิ												
๘๖. อนีวรณียะหิ ธมฺเมหิ												
๘๗. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ												
๘๘. นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณียะหิ ธมฺเมหิ												
๘๙. นีวรณวิปฺปยุตฺเตหิ อนีวรณียะหิ ธมฺเมหิ												
๙๐. อปรามญฺเจหิ ธมฺเมหิ												
๙๑. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ												
๙๒. ปรามาสวิปฺปยุตฺเตหิ อปรามญฺเจหิ ธมฺเมหิ												
๙๓. สารมฺมณียะหิ ธมฺเมหิ												
๙๔. อนารมฺมณียะหิ ธมฺเมหิ												
๙๕. โน จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ												

[illegible]

บทนิเทศ (A)	อสัง ≠≠≠ ข. อา. ธ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ								
					สืบ → ? ข อา ธา / ฐ ฐ				วิป → ? ข อา ธา / ฐ ฐ				
๑๐๘. สงฺกิลฺลฺเจหิ ฐมเมหิ													
๑๐๙. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ฐมเมหิ													
๑๑๐. สงฺกิลฺลฺเจหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ฐมเมหิ													
๑๑๑. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ฐมเมหิ													
๑๑๒. กิเลสวิปยุตฺเตหิ อสงฺกิลฺลฺเกหิ ฐมเมหิ													
๑๑๓. ทสฺสเนน ปาทพฺเพหิ ฐมเมหิ													
๑๑๔. ภาวนาย ปาทพฺเพหิ ฐมเมหิ													
๑๑๕. ทสฺสเนน ปาทพฺพเหตุเกหิ ฐมเมหิ													
๑๑๖. ภาวนาย ปาทพฺพเหตุเกหิ ฐมเมหิ													
๑๑๗. สวิตฺตเกหิ ฐมเมหิ													
๑๑๘. สฺวิจฺจาเรหิ ฐมเมหิ													
๑๑๙. สปิฏิกเกหิ ฐมเมหิ													
๑๒๐. ปิติสหคเตหิ ฐมเมหิ													
๑๒๑. สุขสหคเตหิ ฐมเมหิ													
๑๒๒. อุเปกฺขาสหคเตหิ ฐมเมหิ													

บทนิทเทส (A)	อสัง ≠≠≠→ ข. อา. ฐ. ของ "A"			เย ฐมา / เต ฐมา (B)	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ							
					สัสม→ ? ข อา ฐา / ฐ ฐ				วิป→ ? ข อา ฐา / ฐ ฐ			
๑๒๓. น กามาวจเรหิ ฐเมหิ												
๑๒๔. รูปาวจเรหิ ฐเมหิ												
๑๒๕. อรูปาวจเรหิ ฐเมหิ												
๑๒๖. อปริยาปนเนหิ ฐเมหิ												
๑๒๗. นิยุยานิเกหิ ฐเมหิ												
๑๒๘. นียเตหิ ฐเมหิ												
๑๒๙. อนุตตเรหิ ฐเมหิ												
๑๓๐. สรณเหิ ฐเมหิ												

๒๑ -----> เทรสมนยนิทเทส จบแล้ว <----- ๒๒

จุททสมนยวิปยุตเตนสังคหิตอสังคหิตปทนิทเทส ๔

สิ่งที่นักศึกษาต้องทำให้ได้ในจุททสมนยนิทเทส คือ

๑. หองศ์ธรรมของ "เย ธมมา" ซึ่งไม่ประกอบด้วยบทนิทเทส (องค์ธรรมส่วนวิปยุตต์) -เย ธมมา ในนัยที่ ๘ และนัยที่ ๑๔ เหมือนกัน
๒. หาจำนวนชั้น อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสังคหิตะ จากองค์ธรรมในข้อ ๑.
๓. หาจำนวนชั้น อายตนะ ธาตุฝ่ายอสังคหิตะ จากองค์ธรรมในข้อ ๑.
๔. นำสิ่งที่ทำได้จากข้อ ๑, ข้อ ๒ และข้อ ๓ มาตั้งเป็นปจจา และวิชันนาเป็นภาษาบาลีและภาษาไทย

รูปแบบการตั้งปจจนัยที่ ๑๔	ปจจาที่ ๑	 <i>บทนิทเทส</i>	เย ธมมา วิปยุตฺตา, เต ธมมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
	แปล	 <i>บทนิทเทส</i>	นี้ประกอบด้วย..... <i>เย ธมมา</i> , ... <i>เย ธมมา</i> เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิชันนา	เต ธมมา ๕ ๑๒ ๑๘ สงฺคหิตา. (ตัวเลขจะเปลี่ยนไปตามบทที่นำมาแสดง ในที่นี้เป็นเพียงตัวอย่าง)	
		 <i>เย ธมมา</i>	เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย ๕.... ๑๒.... ๑๘....
	ปจจาที่ ๒		กตฺติ อสงฺคหิตา ? นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
	วิชันนา	x x x	อสงฺคหิตา. นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย x.... x.... x....

ตัวอย่าง รุปักขันธนิทเทส

- ปจจาที่ ๑ รุปกฺขนฺธเณ เย ธมมา วิปยุตฺตา, เต ธมมา กตฺติ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
- รูปักขันธนี้ ไม่ประกอบด้วยจิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ , จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิชันนา เต ธมมา จตุหิ ขนฺเธหิ ทวิหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
- จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามาขันธ์ ๔ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ธาตุ ๘ คือ วิญญูณธาตุ ๗ ฐมมธาตุ ๑
- ปจจาที่ ๒ กตฺติ อสงฺคหิตา ? นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิชันนา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสฺส ธาตุหิ อสงฺคหิตา. นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปักขันธ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ โอพาริกธาตุ ๑๐

๑. นามจันทร์ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ ---วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน + จิตตูปบาทที่เหลือ หรือ นามจันทร์ ๔ ที่เหลือ (ถ้า A $\neq$ จิต ๘๙)
๒. รูป ๒๘ นิพพาน ---วิป---> นามจันทร์ ๔ หรือ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒
๓. รูป ๒๘ นิพพาน ---ไม่สัมผัส-ไม่วิป---> รูป ๒๘ นิพพาน <---- ข้อนี้ใช้ตรวจสอบสองข้อข้างต้น

รูปแบบการทอองค์ธรรม "เย ธมฺมา" ฝ่ายวิปยุตต์ ๖	วิธีทอองค์ธรรม "เย ธมฺมา" ฝ่ายวิปยุตต์ ๖
① จิต ---วิป--> จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq ๘๙$) รูป ๒๘ นิพพาน	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม" (ข้อ ① ② ③) ๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือ เมื่อหาได้ให้เติมจิตอุปบาท (ถ้า $A < ๘๙$) ๒) นามจะวิปยุตต์กับ รูป ๒๘ นิพพาน เสมอ
② เจตสิก ---วิป--> จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq ๘๙$) รูป ๒๘ นิพพาน	
③ จิต + เจตสิก ---วิป--> จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq ๘๙$) รูป ๒๘ นิพพาน	
④ รูป / นิพพาน ---วิป--> จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือ นามขันธ์ ๔	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "รูป/" หรือ "นิพพาน" หรือ "รูป/ + นิพพาน" (ข้อ ④) ๑) รูป หรือนิพพาน จะวิปยุตต์กับ จิต ๘๙ เจตสิก ๕๒ หรือนามขันธ์ ๔ เสมอ
⑤ นาม + รูป / นาม + นิพพาน ---วิป--> จิตอุปบาทที่เหลือ (ถ้า $A \neq ๘๙$)	
-องค์ธรรมของ "เย ธมฺมา" ฝ่ายวิปยุตต์ที่หาได้ ให้นำไปสังเคราะห์ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ฝ่ายสังคหิตะ และอสังคหิตะ ตามแบบนัยที่ ๑ ต่อไป	-ถ้า "บทประธาน" A เป็น "นาม + รูป/" หรือ "นาม + นิพพาน" (ข้อ ⑤) ๑) ให้หาจำนวนจิตที่เหลือจากบทประธาน (เรียกชื่อจิตตามเกณฑ์ทั้ง ๙) เมื่อหาได้ให้เติมจิตอุปบาท (จะได้ไม่ต้องหาจำนวนเจตสิกให้เสียเวลา)

บทนิทเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัง → ? ข อ ฐา			อสัง → ? ข อ ฐา		
๑. รูปกฺขนฺเณ							
๒. เวทนากฺขนฺเณ							
๓. สลฺลวากฺขนฺเณ							
๔. สงฺขารกฺขนฺเณ							
๕. วิญญานกฺขนฺเณ							
๖. จกฺขายตเนน							
๗. โสตายตเนน							
๘. ฆณายตเนน							
๙. ชิวฺหายตเนน							
๑๐. กายายตเนน							
๑๑. รูปายตเนน							
๑๒. สทฺทายตเนน							
๑๓. คนฺธายตเนน							
๑๔. รสายตเนน							
๑๕. โสณฺณรูปายตเนน							
๑๖. มนายตเนน							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อ ฐา			อสั่ง → ? ข อ ฐา		
๑๗. จกฐาตุยา							
๑๘. โสคฐาตุยา							
๑๙. ฆานฐาตุยา							
๒๐. ชิวหาฐาตุยา							
๒๑. กายฐาตุยา							
๒๒. รูปฐาตุยา							
๒๓. สัทฐาตุยา							
๒๔. คนุฐาตุยา							
๒๕. รสฐาตุยา							
๒๖. โสณฐาตุยา							
๒๗. จกฐาวิญญานฐาตุยา							
๒๘. โสควิญญานฐาตุยา							
๒๙. ฆานวิญญานฐาตุยา							
๓๐. ชิวหาวิญญานฐาตุยา							
๓๑. กายวิญญานฐาตุยา							
๓๒. มโนฐาตุยา							
๓๓. มโนวิญญานฐาตุยา							
๓๔. ทุกขสัจเจน							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อ ฐา			อสั่ง → ? ข อ ฐา		
๓๕. สมุทยสัจจน							
๓๖. นิโรธสัจจน							
๓๗. มคฺคสัจจน							
๓๘. จกฺขณฺทริเณ							
๓๙. โสคฺคินฺทริเณ							
๔๐. ฌานินฺทริเณ							
๔๑. จิวัหิณฺทริเณ							
๔๒. กายินฺทริเณ							
๔๓. อิตฺถินฺทริเณ							
๔๔. ปุริสินฺทริเณ							
๔๕. มนินฺทริเณ							
๔๖. สฺขินฺทริเณ							
๔๗. ทุกฺขินฺทริเณ							
๔๘. โสมนสฺสินฺทริเณ							
๔๙. โทมนสฺสินฺทริเณ							
๕๐. อุเปกฺขินฺทริเณ							
๕๑. สทฺธิณฺทริเณ							
๕๒. วิริยินฺทริเณ							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อา ฐา			คำสั่ง → ? ข อา ฐา		
๕๓. สตินทริเยน							
๕๔. สมารินทริเยน							
๕๕. ปณณินทริเยน							
๕๖. อนณตณสสุสามิตินทริเยน							
๕๗. อณณินทริเยน							
๕๘. อณณตาวินทริเยน							
๕๙. อวิชชา							
๖๐. อวิชาปจฺจยา สงฺขารเณ							
๖๑. สงฺขารปจฺจยา วิญญาเณน							
๖๒. สฬายตนปจฺจยา ผสฺเสน							
๖๓. ผสฺสปจฺจยา เวทนาย							
๖๔. เวทนายปจฺจยา ตณฺหยา							
๖๕. ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานเณ							
๖๖. อุปาทานปจฺจยา กมฺมกเวณ							
๖๗. อุปปตฺติกเวณ							
๖๘. กามกเวณ							
๖๙. รูปกเวณ							
๗๐. อรูปกเวณ							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อ ฐา			อสั่ง → ? ข อ ฐา		
๗๑. ปล่อยโฆการภเวณ							
๗๒. จตุโฆการภเวณ							
๗๓. เอกโฆการภเวณ							
๗๔. สลยัภเวณ							
๗๕. อสลยัภเวณ							
๗๖. เนวสลยัณาสลยัภเวณ							
๗๗. โสเคน							
๗๘. ปริเทเวณ							
๗๙. ทุกฺเคน							
๘๐. โทมนสฺเสน							
๘๑. อุปายาเสน							
๘๒. สติปฏฐาเนน							
๘๓. สมมุปปธานเณ							
๘๔. อิทฐิปาเทน							
๘๕. ฌาเนน							
๘๖. อปฺปมลฺลยาย							
๘๗. ปล่อยจินฺทริเยหิ							
๘๘. ปล่อยจิ พเลหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ฐมา / เต ฐมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สั่ง → ? ข อา ฐา			อสั่ง → ? ข อา ฐา		
๘๙. สดุดี โปษณกะ							
๙๐. อริเยน อฏฐังคิกน มคเคน							
๙๑. ผสุเสน							
๙๒. เวทนาย							
๙๓. สลย							
๙๔. เจตนาย							
๙๕. จิตเคน							
๙๖. อธิโมกเคน							
๙๗. มนสิกาเรน							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สั่ง→ ? ข อ ฐ			—อสั่ง→ ? ข อ ฐ		
๑. กุสเลทธี ธมฺเมทธี							
๒. อกุสเลทธี ธมฺเมทธี							
๓. อพฺยาเกเตทธี ธมฺเมทธี							
๔. สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตทธี ธมฺเมทธี							
๕. ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตทธี ธมฺเมทธี							
๖. อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตทธี ธมฺเมทธี							
๗. วิปาเกทธี ธมฺเมทธี							
๘. วิปากธมฺมธมฺเมทธี							
๙. เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมทธี							
๑๐. อูปาทินฺนูปาทานิเยทธี ธมฺเมทธี							
๑๑. อนูปาทินฺนูปาทานิเยทธี ธมฺเมทธี							
๑๒. อนูปาทินฺนูปาทานิเยทธี ธมฺเมทธี							
๑๓. สงฺกิลฺลฺจุสสงฺกิลฺลฺเกทธี ธมฺเมทธี							
๑๔. อสงฺกิลฺลฺจุสสงฺกิลฺลฺเกทธี ธมฺเมทธี							
๑๕. อสงฺกิลฺลฺจุสสงฺกิลฺลฺเกทธี ธมฺเมทธี							
๑๖. สวิตกฺกสวฺจิจารี ธมฺเมทธี							

บทนิทเทส (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัง → ? ข อ ฐ			อสัง → ? ข อ ฐ		
๑๗. อวิตกกวจิารมตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๘. อวิตกกาวิจาเรหิ ธมฺเมหิ							
๑๙. ปิตฺติสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๐. สุขสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๑. อุเปกฺขาสทฺทเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๒. ทสฺสเนน ปทาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๓. ภาวนาย ปทาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๔. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปทาตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๕. ทสฺสเนน ปทาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๖. ภาวนาย ปทาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๗. เนว ทสฺสเนน น ภาวนาย ปทาตพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๘. อายคามีหิ ธมฺเมหิ							
๒๙. อปฺยคามีหิ ธมฺเมหิ							
๓๐. เนวายคามีนาปฺยคามีหิ ธมฺเมหิ							
๓๑. เสกฺเขหิ ธมฺเมหิ							
๓๒. อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ							
๓๓. เนวเสกฺขานาเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ							
๓๔. ปริตฺเตหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		สัจ → ? ข อา ฐา			อสัจ → ? ข อา ฐา		
๓๕. มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ							
๓๖. อปฺปมาเณหิ ธมฺเมหิ							
๓๗. ปรีตฺตารมฺเมหิ ธมฺเมหิ							
๓๘. มหคฺคตารมฺเมหิ ธมฺเมหิ							
๓๙. อปฺปมาณารมฺเมหิ ธมฺเมหิ							
๔๐. หิเนหิ ธมฺเมหิ							
๔๑. มชฺฌิเมหิ ธมฺเมหิ							
๔๒. ปถีเตหิ ธมฺเมหิ							
๔๓. มิจฺจตุตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ							
๔๔. สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ							
๔๕. อนิยเตหิ ธมฺเมหิ							
๔๖. มคฺคารมฺเมหิ ธมฺเมหิ							
๔๗. มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๔๘. มคฺคาธิปตฺตีหิ ธมฺเมหิ							
๔๙. อุปฺปนฺเนหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง ? ข อา ฐา			อตั้ง ? ข อา ฐา		
๕๐. อนุปปนเนติ ธมฺเมหิ							
๕๑. อุปปาทีหิ ธมฺเมหิ							
๕๒. อตีเตหิ ธมฺเมหิ							
๕๓. อนาคตีหิ ธมฺเมหิ							
๕๔. ปจจุปปนเนติ ธมฺเมหิ							
๕๕. อตีตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๕๖. อนาคตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๕๗. ปจจุปปนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๕๘. อชฺชุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๕๙. พหิทฺเธหิ ธมฺเมหิ							
๖๐. อชฺชุตฺตารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๖๑. พหิทฺถารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๖๒. อชฺชุตฺตพหิทฺถารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สั่ง→ ? ข อ ฐา			—อสั่ง→ ? ข อ ฐา		
๖๓. สนิทสนสปปิฎเฑติ ธมฺเมหิ							
๖๔. อนิทสนสปปิฎเฑติ ธมฺเมหิ							
๖๕. เหตุหิ ธมฺเมหิ							
๖๖. สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๖๗. อเหตุเกหิ ธมฺเมหิ							
๖๘. เหตุสมปยุตเตหิ ธมฺเมหิ							
๖๙. เหตุวิปยุตเตหิ ธมฺเมหิ							
๗๐. เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๑. สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ							
๗๒. เหตุหิ เจว เหตุสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๓. เหตุสมปยุตเตหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ							
๗๔. น เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๕. น เหตุหิ เจว อเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๗๖. อปปจายะหิ ธมฺเมหิ							
๗๗. อสงฺขเตหิ ธมฺเมหิ							
๗๘. สนิทสฺสเนหิ ธมฺเมหิ							
๗๙. สปปิฎเฑติ ธมฺเมหิ							
๘๐. รูปีหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง → ? ข อ ฐ			ตั้ง → ? ข อ ฐ		
๘๑. โลกียะธี ธมฺเมหิ							
๘๒. โลกุตตเรหิ ธมฺเมหิ							
๘๓. อาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๘๔. สาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๘๕. อนาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๘๖. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๘๗. อาสววิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๘๘. อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ							
๘๙. สาสเวหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๙๐. อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๙๑. อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๙๒. อาสววิปยุตฺเตหิ สาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๙๓. อาสววิปยุตฺเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ							
๙๔. สลฺโลชนเณหิ ธมฺเมหิ							
๙๕. สลฺโลชนเณหิ ธมฺเมหิ							
๙๖. อสลฺโลชนเณหิ ธมฺเมหิ							
๙๗. สลฺโลชนสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๙๘. สลฺโลชนวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สั่ง→ ? ข อา ฐา			—สั่ง→ ? ข อา ฐา		
๙๙. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๐๐. สลฺโลชนิเยหิ เจว โน จ สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๑. สลฺโลชนเนหิ เจว สลฺโลชนสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๐๒. สลฺโลชนสมปยุตฺเตหิ เจว โน จ สลฺโลชนเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๓. สลฺโลชนวิปยุตฺเตหิ สลฺโลชนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๔. สลฺโลชนวิปยุตฺเตหิ อสลฺโลชนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๕. คนฺเถหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๖. คนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๗. อคนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๘. คนฺถสมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๐๙. คนฺถวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๐. คนฺเถหิ เจว คนฺถนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๑๑. คนฺถนิเยหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๒. คนฺเถหิ เจว คนฺถสมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๑๓. คนฺถสมปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๔. คนฺถวิปยุตฺเตหิ คนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๕. คนฺถวิปยุตฺเตหิ อคนฺถนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๖. โอเชหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง ? ข อา ฐา			ตั้ง ? ข อา ฐา		
๑๑๗. โฉมนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๘. อโนมนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๑๙. โฉมสมุปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๐. โฉมวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๑. โอเมหิ เจว โฉมนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๒๒. โฉมนิเยหิ เจว โน จ โอเมหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๓. โอเมหิ เจว โฉมสมุปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๒๔. โฉมสมุปยุตฺเตหิ เจว โน จ โอเมหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๕. โฉมวิปยุตฺเตหิ โฉมนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๖. โฉมวิปยุตฺเตหิ อโนมนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๗. โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๘. โยคฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๒๙. อโยคฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๐. โยคสมุปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๑. โยควิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๒. โยเคหิ เจว โยคฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๓๓. โยคฺนิเยหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๔. โยเคหิ เจว โยคสมุปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สั่ง→ ? ข อา ฐา			—อสั่ง→ ? ข อา ฐา		
๑๓๕. โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๖. โยควิปยุตฺเตหิ โยคินิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๗. โยควิปยุตฺเตหิ อโยคินิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๘. นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๑๓๙. นีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๐. อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๑. นีวรณฺสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๒. นีวรณฺวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๓. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺนิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๔๔. นีวรณฺนิเยหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๕. นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๔๖. นีวรณฺสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีวรณฺเหหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๗. นีวรณฺวิปยุตฺเตหิ นีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๘. นีวรณฺวิปยุตฺเตหิ อนีวรณฺนิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๔๙. ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๐. ปรามภูเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๑. อปรามภูเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๒. ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง → ? ข อ ฐ			อตั้ง → ? ข อ ฐ		
๑๕๓. ปริมาสวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๔. ปริมาเสหิ เจว ปริมญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๕๕. ปริมญฺเจหิ เจว โน จ ปริมาเสหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๖. ปริมาสวิปยุตฺเตหิ ปริมญฺเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๗. ปริมาสวิปยุตฺเตหิ อปริมญฺเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๘. สารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ							
๑๕๙. อนารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๐. จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๑. เจตฺตีกะหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๒. จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๓. จิตฺตวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๔. จิตฺตสํสฺสญฺเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๕. จิตฺตวิสํสฺสญฺเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๖. จิตฺตสํสฺสญฺจสมฺภูจฺจานะหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๗. จิตฺตสํสฺสญฺจสมฺภูจฺจานสทฺฐะหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๘. จิตฺตสํสฺสญฺจสมฺภูจฺจานานุปรีตตีหิ ธมฺเมหิ							
๑๖๙. อุปาทธมฺเมหิ							
๑๗๐. อุปาทินนุหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง → ? ข อา ฐา			อตั้ง → ? ข อา ฐา		
๑๗๑. อนุปาทินฺเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๒. อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๓. อุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๔. อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๕. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๖. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๗. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานิเยหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๗๘. อุปาทานิเยหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๗๙. อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๘๐. อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๑. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ อุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๒. อุปาทานวิปยุตฺเตหิ อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๓. กิเลเสหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๔. สงฺกิลฺลํเกหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๕. อสงฺกิลฺลํเกหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๖. สงฺกิลฺลํเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๗. อสงฺกิลฺลํเจหิ ธมฺเมหิ							
๑๘๘. กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							

บทนิเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		ตั้ง → ? ข อ ฐ			อตั้ง → ? ข อ ฐ		
๑๘๙. กิเลสวิปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ							
๑๙๐. กิเลสํเห จเวย สงฺกิลฺลํเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๙๑. สงฺกิลฺลํเกหิ จเวย โน จ กิเลสํเห ธมฺเมหิ							
๑๙๒. กิเลสํเห จเวย สงฺกิลฺลํเกหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๙๓. สงฺกิลฺลํเกหิ จเวย โน จ กิเลสํเห ธมฺเมหิ							
๑๙๔. กิเลสํเห จเวย กิลฺลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ							
๑๙๕. กิลฺลสสมฺปยุตฺเตหิ จเวย โน จ กิเลสํเห ธมฺเมหิ							
๑๙๖. กิเลสํวิปยุตฺเตหิ สงฺกิลฺลํเกหิ ธมฺเมหิ							
๑๙๗. กิเลสํวิปยุตฺเตหิ อสงฺกิลฺลํเกหิ ธมฺเมหิ							
๑๙๘. ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๑๙๙. น ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๐. ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๑. น ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๒. ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหฺเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๓. น ทสฺสเนน ปหตฺตพฺเพหฺเกหิ ธมฺมา							
๒๐๔. ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหฺเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๕. น ภาวนาย ปหตฺตพฺเพหฺเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๖. สวิตฺถเกหิ ธมฺเมหิ							

บทนิทเทศ (A)	เย ธมฺมา / เต ธมฺมา (C) วิป → ส่วนวิปยุตต์ของ "A"	ประเภทของคำถาม ? คำตอบ					
		—สั่ง→ ? ข อ ฐา			—สั่ง→ ? ข อ ฐา		
๒๐๗. สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๘. สปิฏิกเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๐๙. ปีตีสหคเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๐. สุขสทคเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๑. อุเปกฺขาสทคเตหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๒. กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๓. น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๔. รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๕. น รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๖. อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๗. น อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๘. ปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ							
๒๑๙. อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ							
๒๒๐. นิยุยานิกเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๒๑. อนิยุยานิกเกหิ ธมฺเมหิ							
๒๒๒. นิยเตหิ ธมฺเมหิ							

🐱 -----> จุฑาทสมนยนิทเทศ จบแล้ว <----- 🐱

🐱 🐱 การสงเคราะห์ในนยมาติกา ๑๔ นยะ จบแล้ว 🐱 🐱

แผ่เมตตาให้ตนเอง

อหิ สุกิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงมีความสุข
อหิ นิทุทุกโข โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความทุกข์
อหิ อเวโร โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากเวร
อหิ อพฺยาปชฺฌ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความลำบาก
อหิ อนินฺโหม โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากอุปสรรค
อหิ สุกิอตุตฺตานํ ปริหฺรามี	ขอให้ข้าพเจ้า จงมีความสุข รักษาตนอยู่เถิด

แผ่เมตตาให้ผู้อื่น

สพฺเพ สัตฺตา	ขอสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตาย ด้วยกัน ทั้งหมดทั้งสิ้น
อเวรา	จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
อพฺยาปชฺฌา	จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อนินฺมา	จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย
สุกิอตุตฺตานํ ปริหฺรณฺตุ	จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

อุทิศส่วนบุญกุศลให้ผู้อื่น

อิทํ เม (โน) ปุณฺณํ ปุพฺพการีณญจ เวรีณญจ
 ฌาตกานญจ ทุกฺขปฺปตฺตานญจ อารกฺขเทวานญจ โหตุ จ
 นิพฺพานสฺส ปจฺจโย โหตุ อนาคเต กาเล.

